ଜଣେ ଶିକ୍ଷକଙ୍କୁ

ଚିଠି

(ବାର୍ବିଆନା ସ୍କୁଲ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରେରିତ)

ଓଡ଼ିଆ ଅନୁବାଦ :

ଚିତ୍ତରଞ୍ଜନ ଦାସ

ଶିକ୍ଷା ସନ୍ଧାନ

ଭୁବନେଶ୍ୱର

ଜଣେ ଶିକ୍ଷକଙ୍କୁ ଚିଠି

(ବାର୍ବିଆନା ସ୍କୁଲ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରେରିତ)

ପରଚକ୍ତବ୍ୟ : ଲର୍ଡ ବଏଲ୍ ଅଫ୍ ହାଣ୍ଡସ୍ୱର୍ଥ

ଓଡ଼ିଆ ଅନୁବାଦ : ଚିତ୍ତରଞ୍ଜନ ଦାସ

ଅରବିନ୍ଦ ସାଧନା କେନ୍ଦ୍ର

★ ଢିଂକିଆ ★

ଶିକ୍ଷା ସନ୍ଧାନ

ଭୁବନେଶ୍ୱର

ଜଣେ ଶିକ୍ଷକଙ୍କୁ ଚିଠି
(ବାର୍ବିଆନା ସ୍କୁଲ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରେରିତ)

ପରବକ୍ତବ୍ୟ : **ଲର୍ଡ ବଏଲ ଅଫ ହାଣ୍ଡସ୍‌ଓର୍ଥ**
ଓଡିଆ ଅନୁବାଦ : **ଚିତ୍ତରଞ୍ଜନ ଦାସ**

ପ୍ରଥମ ପ୍ରକାଶନ - ୧୯୯୬

ପ୍ରକାଶକ :

ଶିକ୍ଷା ସନ୍ଧାନ
ଏନ୍-୩/୨୩
ଆଇ.ଆର୍.ସି. ଭିଲେଜ୍
ଭୁବନେଶ୍ୱର

ମୂଲ୍ୟ : ଟ ୬୦.୦୦

ମୁଦ୍ରଣ :

ଶୋଭନ
ଆଚାର୍ଯ୍ୟ ବିହାର
ଭୁବନେଶ୍ୱର-୧୩

ଫ୍ଲରେନ୍ସ ସହରର ବାହାରେ ଥିବା ପାହାଡ଼ିଆ ଅଞ୍ଚଳର ଇଟାଲିର ଆଠଜଣ ସାନ ପିଲା ଏହି ଆବେଗଭରା ଓ ଭାବପୂର୍ଣ୍ଣ ବହିଟିକୁ ଲେଖିଥିଲେ । ଏଇଟି ଲେଖିବାପାଇଁ ସେମାନଙ୍କୁ ବର୍ଷଟିଏ ଲାଗିଥିଲା । ଅତ୍ୟନ୍ତ ସରଳ ଏବଂ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଇଟାଲିର ଶିକ୍ଷାବ୍ୟବସ୍ଥାର ଏକ ସର୍ବନାଶକାରୀ ତଥ୍ୟଗତ ବିଶ୍ଳେଷଣ ସହିତ ସେମାନେ, ଶ୍ରେଣୀ, ଆଚରଣ, ଭାଷା ତଥା ବିଷୟବସ୍ତୁ ପ୍ରତି ଯେଉଁ ପ୍ରକାରର ଦୃଷ୍ଟିକୋଣମାନ ବ୍ୟକ୍ତ କରାଯାଉଛି, ସେଗୁଡ଼ିକ ଦରିଦ୍ରମାନଙ୍କର ବିରୋଧ କରୁଛି ବୋଲି ଦର୍ଶାଇ ଦେବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିଥିଲେ । ସେମାନେ ଆପଣାଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତାବିତ କେତେକ ସଂସ୍କାରର ବର୍ଣ୍ଣନା ମଧ୍ୟ କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ନିଜର ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ସେମାନେ ଯେଉଁସବୁ ପ୍ରଣାଳୀ ବ୍ୟବହାର କରୁଛନ୍ତି, ସେଗୁଡ଼ିକର ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛନ୍ତି । ବାର୍ବିଆନାର ଏହି ବିଦ୍ୟାଳୟଟି ଏକଦା ଜଣେ ଅଞ୍ଚଳୀୟ ଧର୍ମଯାଜକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ବର୍ତ୍ତମାନ ପିଲାମାନେ ହିଁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ତାହାକୁ ଚଳାଉଛନ୍ତି ।

ଇଟାଲି ଦେଶର ଦରିଦ୍ରଶ୍ରେଣୀୟ ବାପାମାଆଙ୍କ ସକାଶେ ଏହି ଚମତ୍କାର ବହିଟି ଲେଖା ହୋଇଥିଲା ମାତ୍ର ଏହା ପ୍ରକୃତରେ ଯେକୌଣସି ଦେଶରେ ଓ ସ୍ଥାନରେ ବାସ କରୁଥିବା ଦରିଦ୍ରମାନଙ୍କ ସକାଶେ ହିଁ ଲେଖା ହୋଇଛି । ମଧ୍ୟବିତ୍ତ ଶ୍ରେଣୀର ପିଲାମାନେ ହିଁ କିପରି ଅବଲୀଳା କ୍ରମେ ବିଦ୍ୟାଳୟମାନଙ୍କରେ ଶିକ୍ଷକଙ୍କର ପ୍ରିୟ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ ରୂପେ ଗୃହୀତ ହୋଇ ପାରୁଛନ୍ତି, ସେକଥା ଦେଖୁଥିବା ପ୍ରତ୍ୟେକ ଶ୍ରମିକ ଏବଂ କୃଷକର କ୍ରୋଧକୁ ହିଁ ସେମାନେ ନିଜ କ୍ରୋଧର ମାଧ୍ୟମରେ ପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି ।

ଜଣେ ଶିକ୍ଷକଙ୍କୁ ଚିଠି ବହିଟି ଇଟାଲିରେ ସର୍ବାଧିକ ସଂଖ୍ୟାରେ ବିକ୍ରୀ ହୋଇଥିବା ପୁସ୍ତକମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଗୋଟିଏ ଥିଲା; ପରେ ଏହା ଅନେକ ଭାଷାରେ ଅନୂଦିତ ହୋଇ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଛି । ବାର୍ବିଆନା ବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ଇଟାଲିଆନ୍ ଫିଜିକାଲ୍ ସୋସାଇଟି ତରଫରୁ ଏକ ପୁରସ୍କାର ଦ୍ୱାରା ପୁରସ୍କୃତ କରାଯାଇଛି । ଏହି ପୁରସ୍କାରଟି ସାଧାରଣତଃ ଉଦୀୟମାନ ଫିଜିସିଷ୍ଟ୍ ବା ପଦାର୍ଥବିଜ୍ଞାନୀ ମାନଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଥାଏ । ଏହି ପୁସ୍ତକଟି ମଧ୍ୟରେ ଯେଉଁ ପରିସଂଖ୍ୟାନଗତ କୃତିତ୍ୱର ନିଦର୍ଶନ ରହିଛି, ସେଇଥିପାଇଁ ତାହାକୁ ପୁରସ୍କାରଟି ମିଳିଛି ।

''ଏହି ଅଦ୍ଭୁତ ପୁସ୍ତକଟି... ପ୍ରତିବାଦର ଏକ ଉତ୍କୃଷ୍ଟ କଳାକୃତି... ଏକ ମୌଳିକ ସାହିତ୍ୟିକ ରଚନା... ମୁଁ ଶିକ୍ଷା ବିଷୟରେ ଆଉ ଏପରି କୌଣସି ବହି ପଢ଼ିନାହିଁ ଯାହାକି, ଆମରି ଭଳି ଅଗଣିତ ମନୁଷ୍ୟଙ୍କ ପ୍ରତି ଆମର ସ୍କୁଲମାନଙ୍କରେ ପ୍ରତ୍ୟହ କରା ଯାଉଥିବା ଅନ୍ୟାୟ ବିଷୟରେ ଏତେ ଅଶ୍ୱସ୍ତିପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ସଚେତନ କରିଦେଇ ପାରିଛି ।'' - ଏଡୁଆର୍ଡ ବ୍ଲିଶେନ୍

''ଇଂଲଣ୍ଡରେ ଆମେ ଏହି ବହିଟିକୁ କଦାପି ଆତ୍ମସନ୍ତୋଷର ସହିତ ପାଠ କରି ପାରିବାନାହିଁ । ଏଥିରେ ଏପରି ମୌଳିକ ପ୍ରଶ୍ନମାନଙ୍କର ଉତ୍ଥାପନ କରାଯାଇଛି, ଯାହାକୁ କି ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦେଶର ଓ ପ୍ରତ୍ୟେକ ସ୍ଥାନର ଶିକ୍ଷାବିତ୍‌ମାନେ ଅବଶ୍ୟ ବିଚାର କରିବେ । ଏହି ପୁସ୍ତକ କଠୋର ଭାବରେ ଆଘାତ ଦେବ, ଏକାବେଳେକେ ମର୍ମସ୍ଥଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆଘାତ ଦେବ ।'' - 'ନିଉ ସୋସାଇଟି'

ଏହି ପୁସ୍ତକଟି ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କ ପାଇଁ ନୁହେଁ, ବାପାମାଆ ମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଲେଖା ଯାଇଛି । ସେମାନେ ସଂଗଠିତ ହୁଅନ୍ତୁ, ପୁସ୍ତକଟି ସେମାନଙ୍କୁ ସେହି ଆହ୍ୱାନ ଦେଇଛି ।

ପ୍ରଥମେ ମନେ ହେବ, ସତେ ଯେପରି ଜଣେ ବାଳକ ହିଁ ଏହି ବହିଟିକୁ ଲେଖିଛି । ପ୍ରକୃତରେ ଆମେ ଲେଖକମାନେ ହେଉଛୁ ଆଠଜଣ ବାଳକ । ଆମେ ହେଉଛୁ ବାର୍ବିଆନା ସ୍କୁଲର ।

ବର୍ତ୍ତମାନ ନାନା ସ୍ଥାନରେ କାମ କରୁଥିବା ଆମ ସ୍କୁଲସାଥୀମାନେ ଆମକୁ ରବିବାର ମାନଙ୍କରେ ଆସି ସାହାଯ୍ୟ କରିଛନ୍ତି ।

ସର୍ବପ୍ରଥମେ ଆମେ ଫାଦର୍ ମିଲାନିଙ୍କୁ ଧନ୍ୟବାଦ ଦେବୁ; ସିଏ ଆମକୁ ତାଲିମ୍ ଦେଇଛନ୍ତି, ଲେଖିବାର ବିଧିମାନ ଶିଖାଇ ଦେଇଛନ୍ତି ଏବଂ ଆମ କାର୍ଯ୍ୟଟିର ତତ୍ତ୍ୱାବଧାନ ମଧ୍ୟ କରିଛନ୍ତି ।

ଦ୍ୱିତୀୟତଃ, ଆହୁରି ଅନେକ ବନ୍ଧୁ ମଧ୍ୟ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରେ ସହଯୋଗ କରିଛନ୍ତି; ଅନେକ ବାପା ଓ ମାଆ, ବହିର ଭାଷାକୁ ସରଳ କରିବାରେ ଯେଉଁମାନେ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥିଲେ ।

ବହୁ ସମ୍ପାଦକ, ଶିକ୍ଷକ, ତତ୍ତ୍ୱାବଧାରକ, ବିଦ୍ୟାଳୟର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ, ଶିକ୍ଷା ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ ତଥା କେନ୍ଦ୍ର ପରିସଂଖ୍ୟାନ ଅନୁଷ୍ଠାନର କର୍ମକର୍ତ୍ତାବୃନ୍ଦ ଏବଂ ଧର୍ମଯାଜକ, ଯେଉଁମାନେ ସମସ୍ତେ ତଥ୍ୟାଦି ସଂଗ୍ରହରେ ଆମକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥିଲେ ।

ଇଉନିୟନ୍ କର୍ମକର୍ତ୍ତା, ସମ୍ବାଦପତ୍ରର ଲୋକେ, ପୌରସଂସ୍ଥା କର୍ମଚାରୀ, ଇତିହାସକାର, ପରିସଂଖ୍ୟାନବିତ୍, ଆଇନଜ୍ଞମାନେ, ଯେଉଁମାନେ ଆମକୁ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ସମ୍ବାଦ ଆଣି ଦେଇଥିଲେ ।

ସୂଚୀପତ୍ର

ଇଂରାଜୀ ଅନୁବାଦକଙ୍କ ମୁଖବନ୍ଧ ୧

ପ୍ରଥମ ଭାଗ ୯

ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଇସ୍କୁଲମାନଙ୍କରେ କେହି ଫେଲ୍ ହେବା ଉଚିତ ନୁହେଁ ୯

ପାହାଡିଆ ଅଞ୍ଚଳର ଲୋକମାନେ ୧୦

ସହରରୁ ଆସୁଥିବା ପିଲାମାନେ ୧୫

ପରୀକ୍ଷା ୨୨

ନୂତନ ମଧ୍ୟ-ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ ୩୩

ପରିସଂଖ୍ୟାନ ୩୭

ଏମାନେ କ'ଣ ଅଲଗା ହୋଇ ଜନ୍ମ ହୁଅନ୍ତି କି ? ୫୮

ଆପଣମାନେ ସେକଥା କରିଥାନ୍ତେ ୬୦

ନିର୍ବାଚନ କେତେକଙ୍କ ସକାଶେ ଉପଯୋଗୀ ୬୬

ଅସଲ କର୍ତ୍ତାଟି କିଏ ? ୬୯

ବଛାବଛି ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଅଭୀଷ୍ଟ ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଛି ୭୪

ଆପଣମାନେ କାହାପାଇଁ ପାଠ ପଢାଉଛନ୍ତି ? ୭୬

ଆମଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତାବିତ ସଂସ୍କାର ଗୁଡ଼ିକ ୭୯

୧. ଫେଲ୍ କରନ୍ତୁ ନାହିଁ ୭୯

୨. ପୂରା ସମୟ ପଢାହେଉ ୮୩

ପୂରା ସମୟ କାମ ଓ ପରିବାର ୮୫

ପୂରା ସମୟ ଓ ସାଂଘିକ ଅଧିକାର ୮୬

କିଏ ପୂରା ସମୟ ପଢାଇ ପାରିବ ? ୮୯

ପୂରା ସମୟ ଓ ବିଷୟବସ୍ତୁ ୯୧

୩. ଏକ ଲକ୍ଷ୍ୟ ୯୩

ଦ୍ୱିତୀୟ ଭାଗ ୯୮

ଶିକ୍ଷକ-ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ କେନ୍ଦ୍ରରେ ମଧ୍ୟ ଆପଣମାନେ ଫେଲ୍ କରାନ୍ତି, ମାତ୍ର..... .... ୯୮

ଇଂଲଣ୍ଡ ୯୮

ଆତ୍ମଘାତୀ ନିର୍ବାଚନ ୧୦୨

ଲକ୍ଷ୍ୟ ୧୦୭

ସମସ୍ତଙ୍କର ଯେଉଁ ସଂସ୍କୃତି ଆବଶ୍ୟକ ୧୧୪

ଆପଣମାନେ ଆମଠାରୁ ଯେଉଁ ସଂସ୍କୃତି ଦାବୀ କରୁଛନ୍ତି ୧୧୭

ଦଣ୍ଡନୀୟ ବିଚାର ୧୨୯

ରୋଗ ସଂକ୍ରମଣ ୧୩୩

ପତ୍ରାବଳୀ ୧୩୫

ବିସଂକ୍ରମଣ ୧୩୯

ଲର୍ଡ୍ ବଏଲ୍‌ଙ୍କର ପରବକ୍ତବ୍ୟ ୧୪୨

ପ୍ରକାଶକୀୟ

'ଶିକ୍ଷାସନ୍ଧାନ'ର ପ୍ରଥମ ପ୍ରକାଶନ 'ଜଣେ ଶିକ୍ଷକଙ୍କୁ ଚିଠି' ବହିଟି ଓଡ଼ିଶାର ଅଗଣିତ ଶିକ୍ଷାନୁରାଗୀ ମାନଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଆମର ପ୍ରଥମ ଅର୍ଘ୍ୟ । କୋଉଠି ଇଟାଲୀ, କୋଉଠି ଓଡ଼ିଶା ! ହେଲେ ଶିକ୍ଷାର ସମସ୍ୟା ସାର୍ବଦେଶିକ ଓ ଶିକ୍ଷା ପ୍ରତି ସମାଦର ସାର୍ବଜନୀନ । ସେ ଦେଶର ପାହାଡ଼ିଆ ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳର ବାର୍ବିଆନା ବିଦ୍ୟାଳୟରୁ ଶିକ୍ଷାପ୍ରାପ୍ତ ଆଠଜଣ ଛାତ୍ରଙ୍କ ଚିନ୍ତା ଓ ଚେତନା ଏ ବହି ଖଣ୍ଡକରେ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଛି । ଏହାର ଇଂରାଜୀ ଅନୁବାଦକ ମୁଖବନ୍ଧରେ ଯଥାର୍ଥରେ ଲେଖିଛନ୍ତି - ''ଲେଖକମାନେ ସମସ୍ତେ ଟସ୍କାନ କୃଷକ-ପରିବାର ମାନଙ୍କରେ ଜନ୍ମଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ମାତ୍ର, ସେମାନେ ଯେଉଁ ଅନୁଭୂତି ଗୁଡ଼ିକର ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଛନ୍ତି, ତାହା ସେମାନଙ୍କର ସେହି ପାହାଡ଼ ଅଞ୍ଚଳଟି ମଧ୍ୟରେ ହିଁ ଆଦୌ ସୀମାବଦ୍ଧ ନୁହେଁ । .... ପୃଥିବୀରେ ବାସ କରୁଥିବା ବହୁ ଅଞ୍ଚଳର ଲୋକଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ଏହି ପୁସ୍ତକଟିର ପ୍ରଧାନ ଆବେଦନଟି ଅବଶ୍ୟ ବହୁ ପରିମାଣରେ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ହିଁ ବୋଧ ହେବ । ଏବଂ ଶିକ୍ଷା ଲାଭର ଅନ୍ୱେଷଣରେ ସମଗ୍ର ପୃଥିବୀର ଦରିଦ୍ରମାନେ ଯାହାସବୁ ପ୍ରକୃତରେ ଅଙ୍ଗେ ନିଭାଇଥାନ୍ତି, ଏହି ପୁସ୍ତକଟିର ବିଚିତ୍ର ଉପାଦାନ ଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟ ସେହିସବୁ ଅନୁଭୂତିରୁହିଁ ଉଦ୍‌ଭୂତ ହୋଇ ଆସିଛନ୍ତି ।'' ସୁତରାଂ, ଓଡ଼ିଶାର ବଣ ପାହାଡ଼ ଘେରା ଅଗମ୍ୟ ଆଦିବାସୀ ଅଞ୍ଚଳର ଦରିଦ୍ର ଓ ଶିକ୍ଷାହୀନ ଅଗଣିତ ପିଲାଙ୍କ ବିଷୟରେ ଚିନ୍ତା କରିବା ପାଇଁ ଏ ବହିଟି ଅତି ଉପଯୋଗୀ ।

ଶିକ୍ଷାପ୍ରସାର ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ସମସ୍ୟାର ଚିହ୍ନଟ ଓ ନିରାକରଣ ପାଇଁ ପଥର ଅନୁସନ୍ଧାନ ହିଁ 'ଶିକ୍ଷାସନ୍ଧାନ' ଅନୁଷ୍ଠାନର ପ୍ରମୁଖ ଆଭିମୁଖ୍ୟ । କହିବା ବାହୁଲ୍ୟ, ଏଥିପାଇଁ ଏହି ବହିଟି ପ୍ରତି ପ୍ରଥମେ ଦୃଷ୍ଟି ଆକର୍ଷଣ କରିବା ପାଇଁ ଆମର ପ୍ରକାଶନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଏହାକୁହିଁ ପ୍ରଥମେ ନିର୍ବାଚନ କରାଯାଇଛି । ଶିକ୍ଷାର ଦୋଷ କୋଉଠି ରହୁଛି ସେହି କଥାଟି ଆଗ ଯାହାଙ୍କ ପାଇଁ ଶିକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା ସେହି ପିଲାମାନଙ୍କ ଠାରୁ ଆମର ଶିଖିବାର ଓ ଜାଣିବାର କଥା । ବାର୍ବିଆନାର ଦରିଦ୍ର କୃଷକ ପିଲାଙ୍କ ମର୍ମବାଣୀ ଆମ ରାଜ୍ୟର କେତେ ଆଦିବାସୀ, ହରିଜନ ଓ ପଛୁଆ ଗୋଷ୍ଠୀର ପିଲାଙ୍କ ମନରେ ଆନ୍ଦୋଳିତ ହେଉଛି, ତାହା ଆମେ ଏହି ବହି ମାଧ୍ୟମରେ କଳନା କରିବା କାମ୍ୟ ।

ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟର ଅଗ୍ରଗଣ୍ୟ ଲେଖକ, ଶିକ୍ଷା ଓ ସମାଜବିଦ୍ୟାରେ ପାରଦର୍ଶୀ ଚିନ୍ତାନାୟକ ଶ୍ରୀ ଚିତ୍ତରଞ୍ଜନ ଦାସ ଏ ବହିଟିର ଓଡ଼ିଆ ଅନୁବାଦକ । ସେ ତାଙ୍କର ସ୍ୱଭାବସୁଲଭ ରଚନାରୀତିରେ ବହିଟିର ଏକ ମନଲାଖି ଭାଷାନ୍ତର ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଛନ୍ତି । ଏହା ଏକ ସୁଖପାଠ୍ୟ, ଶିକ୍ଷଣୀୟ ଦଲିଲ୍ । ଅନୁବାଦକଙ୍କ ନିକଟରେ ଏଥିପାଇଁ ଆମେ ଚିର କୃତଜ୍ଞ । ଇଂରାଜୀ ଅନୁବାଦକ କହିଲା ପରି ଚିତ୍ତରଞ୍ଜନଙ୍କ ଓଡ଼ିଆ ଅନୁବାଦ ପ୍ରତି ମଧ ଶେଷ କଥାଟି ପ୍ରଯୋଜ୍ୟ - ''ଏହି ପୁସ୍ତକର ଆହ୍ୱାନଟି ଏଡ଼େ ସିଧା, ମାନବୀୟ ଆବେଦନ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଏବଂ ଆଧାରଭୁକ୍ତ ବୋଲି ଅନୁଭୂତ ହେବ ଯେ, ଏହି ବହିଟିକୁ ପଢ଼ି, କାହାପକ୍ଷରେ ଉଦାସୀନ ହୋଇ ରହିଯିବା ପ୍ରାୟ ଅସମ୍ଭବ ହୋଇ ପଡ଼ିବ ।'' ବହିଟି ଚିତ୍ତରଞ୍ଜନଙ୍କୁ ଯେତିକି ପ୍ରଭାବିତ କରିଛି ତାଙ୍କ ଅନୁବାଦଟି ଆମକୁ ସେତିକି ଅନୁପ୍ରାଣିତ କରିଛି ।

ବହିଟିର ବହୁଳ ପ୍ରସାର ଦ୍ୱାରା ଅନୁବାଦକ ଓ ପ୍ରକାଶକଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସାର୍ଥକ ହେଉ, ଏତିକି ଆମର କାମନା ।

ଖଗେଶ୍ୱର ମହାପାତ୍ର
ସଭାପତି, ଶିକ୍ଷାସନ୍ଧାନ

ଓଡ଼ିଆ ଅନୁବାଦର ଭୂମିକା

ଅରବିନ୍ଦ ସାଧନା କେନ୍ଦ୍ର
★ ହିଂଗିଃଆ ★

ଇଟାଲୀର ଆଠଜଣ ସ୍କୁଲ୍ ପିଲା ସେମାନଙ୍କର ଜଣେ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ପାଖକୁ ଏହି ଚିଠିଟିକୁ ଲେଖୁଛନ୍ତି । ସେମାନେ ସମସ୍ତେ ଗରିବ ଘରର ପିଲା, ଘରେ ପାଠ ପଢ଼ିବାର ପରିବେଶ ନଥିଲା । ତେଣୁ ଇସ୍କୁଲ୍‌ରେ ସେମାନେ ଭଲ ପଢୁ ନଥିଲେ । ଫେଲ୍ ହେଲେ । ତା'ପରେ ଅତି ଅଳ୍ପ ବୟସରେ କାମ କରି କିଛି ଉପାର୍ଜନ କରିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲେ ।

ସେମାନଙ୍କର ପାଠ ପଢ଼ିବାକୁ ମନ ଥିଲା । ତାଙ୍କ ଅଞ୍ଚଳର ପାଦ୍ରୀ ଏହି ଭଳି ଗରିବ ଘରର ଇସ୍କୁଲ୍‌ରୁ ବାହାରି ଆସିଥିବା ପିଲାଙ୍କ ପାଇଁ ଇସ୍କୁଲ୍‌ଟିଏ କରାଇଲେ । ଏ ପିଲାଏ ସେହିଠାରେ ଯାଇ ପଢ଼ିଲେ । ଇଏ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପ୍ରକାରର ସ୍କୁଲ୍ । ଏକାବେଳକେ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଧାରାର ସ୍କୁଲ୍ । ଖାସ୍ ଏହିପରି ସ୍କୁଲ୍ ଛାଡ଼ିଥିବା ଏବଂ କାମ କରି କିଛି ଉପାର୍ଜନ କରୁଥିବା ପିଲାମାନଙ୍କର ବିଶେଷ ଆବଶ୍ୟକତା ଗୁଡ଼ିକୁ ପୂରଣ କରିବା ଲାଗି ତିଆରି ହୋଇଥିଲା । ପାଦ୍ରୀ ତ ସରକାରୀ ଚାକିରିଆ । ସିଏ ବଦଳି ହୋଇଗଲେ । ସେତେବେଳକୁ ପିଲାମାନେ ୧୫/୧୬ ବର୍ଷର ହୋଇଯାଇଥିଲେ । ନିଜର ଇସ୍କୁଲ୍‌ଟିକୁ ସେଇମାନେ ଚଳାଇଲେ । ତାହାରି ନାମ 'ବାର୍ବିଆନା ସ୍କୁଲ୍' । ଯେଉଁଠାରେ ଇସ୍କୁଲ୍‌ଟି ଚାଲୁଥିଲା, ସେହି ଜାଗାଟିର ନାମ ହେଉଛି, ବାର୍ବିଆନା ।

ଦେଶର ସରକାର ଏହି ସ୍କୁଲ୍‌କୁ ସ୍ୱୀକୃତି ଦେବାରେ କୌଣସି ପ୍ରଶ୍ନ ନଥିଲା । ତଥାପି ପାଠ ନପଢ଼ିଲେ, ପ୍ରଚଳିତ ସମାଜର ଶିକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା ବିରୁଦ୍ଧରେ ପ୍ରତିଶୋଧ ନିଆଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ ବୋଲି ଏହି ଇସ୍କୁଲ୍‌ଟିର ପିଲାମାନେ ନିଜ ପାଇଁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପଦ୍ଧତିମାନ ବାହାର କରି ପାଠ ପଢ଼ିଲେ । ସେମାନେ ଆହୁରି ବଡ଼ ହୋଇ ଜୀବନରେ ଯାହା ହେବେ, ତାହାରି ଉପରେ ଆଖି ରଖି ନିଜର ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ପ୍ରସ୍ତୁତ କଲେ । ଆଠଜଣ ପିଲା ସଂକଳ୍ପ କରିଥିଲେ ଯେ ସେମାନେ ଏଠି ପାଠ ପଢ଼ିବେ, ସରକାରୀ ଶିକ୍ଷକ ତାଲିମ୍ ସ୍କୁଲ୍‌ରେ ପ୍ରବେଶିକା ପରୀକ୍ଷା ଦେବେ । ସେଠାରେ ପାଠ ପଢ଼ି ଶିକ୍ଷକ ହୋଇ ବାହାରିବେ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ପ୍ରକାରରେ ଇସ୍କୁଲ୍ ଚଳାଇବେ । ସେମାନଙ୍କ ପିଲାଦିନେ ସେମାନଙ୍କ ଇସ୍କୁଲ୍ ସେମାନଙ୍କୁ ଯାହା ଦେଇ ପାରି ନଥିଲା ଓ ଯାହା ଫଳରେ ସେମାନେ ଫେଲ୍ ହୋଇ ପାଠ ଛାଡ଼ିଲେ ଓ କଞ୍ଚା ବୟସରେ କାମ କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହେଲେ, ନିଜର ନୂଆ ସ୍କୁଲ୍‌ମାନଙ୍କରେ ସେମାନେ ତାଙ୍କରି ଭଳି ଗରିବ ଘରର ପିଲାଙ୍କୁ ସେହି ସବୁ କଥା ଦେବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବେ ।

ଆଠଜଣ ପିଲା ନିଜ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ ଏହି ବହିଟିକୁ ପୁରୁଣା ଇସ୍କୁଲଟା ବିରୁଦ୍ଧରେ ଏକ ପ୍ରତିଶୋଧ ନେବାର ପ୍ରତୀକ ବୋଲି କହିଛନ୍ତି । ଭାରତବର୍ଷରେ ଲକ୍ଷଲକ୍ଷ ପିଲା ପ୍ରତ୍ୟେକ ବର୍ଷ ଏହିପରି ଇସ୍କୁଲ୍ ଭିତରୁ ବାହାରି ଆସୁଛନ୍ତି । ସେମାନେ ବି ଚିଠି ଲେଖିଲେ ହୁଏତ ନିଜର ଅନୁରୂପ ଦୁଃଖ ଓ କ୍ରୋଧଗୁଡ଼ିକୁ ବ୍ୟକ୍ତ କରି ପାରନ୍ତେ । ଆପଣାର ପ୍ରତିଶୋଧ ବ୍ୟକ୍ତ କରନ୍ତେ । ସମ୍ଭବତଃ ସେଇଥିରୁ ପ୍ରକୃତରେ ନୂଆ ହୋଇ କିଛି ବାହାରନ୍ତା । ଦେଶରେ ପ୍ରକୃତରେ କିଛି ଘଟନ୍ତା ।

ଭାରତବର୍ଷ ଓ ଇଟାଲୀ ଭିତରେ ତଥାପି ଏକ ବଡ଼ ଫରକ ରହିଛି । ସେଠାରେ ଛଅବର୍ଷ ହେଲା ବେଳକୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ପୁଅ ଓ ଝିଅ ଇସ୍କୁଲ୍ ଯିବାକୁ ବାଧ୍ୟ । ଦେଶର ଆଇନ୍ ଅନୁସାରେ ସେମାନେ ନିଜକୁ ୧୪ ବର୍ଷ ହେବାଯାଏଁ ଇସ୍କୁଲରେ ପାଠ ପଢ଼ିବେ । ଭାରତବର୍ଷରେ ସେତିକି ମଧ୍ୟ ଏଯାଏଁ ହୋଇପାରିନାହିଁ । ତେଣୁ ଏଠାରେ ମଧ୍ୟ ପିଲାଙ୍କୁ ପଚାରି କେତେ ଦୁଃଖ ଓ କ୍ରୋଧର ଉଦ୍‌ଘାଟନ କରିହୁଅନ୍ତା । କେତେ ଚିଠି ଲେଖାଯାଇ ପାରନ୍ତା ।

ମୋଟେ ଇସ୍କୁଲକୁ ଯାଇ ପାରୁନଥିବା ଓ ମଝିରେ ଇସ୍କୁଲରୁ ବାହାରି ଯାଉଥିବା ପିଲାଙ୍କ ପାଇଁ ଏବେ ଆମ ଦେଶରେ ସରକାର ଭିତରେ ଓ ସରକାର ବାହାରେ କେତେ ପ୍ରକାର ଚିନ୍ତା କରାଗଲାଣି, କେତେ ଉଦ୍ୟମ ବି ହେଲାଣି । ବିକଳ୍ପ ଓ ନବସୃଜନାତ୍ମକ ଶିକ୍ଷା ସମ୍ପର୍କରେ ନାନା ପରିକଳ୍ପନାକୁ ରୂପାୟନ କରାଗଲାଣି । ଶିକ୍ଷକ ଓ ଛାତ୍ର ମଧ୍ୟରେ ସମ୍ପର୍କ ରହିବ, ପାଠପଢ଼ା ବୋଝ ହେବ ନାହିଁ, ଖେଳି ଖେଳି ଓ ହସିହସି ଶିକ୍ଷାର୍ଜନ ହୋଇପାରିବ । ସେଥିପାଇଁ ଅନେକ ସଫଳ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ମିଳିଲାଣି । ଏଥର ଚକ ନିଶ୍ଚୟ ଗଡ଼ିବ । ସେହି ବିଶେଷ ଉଦ୍ୟମରେ ଇଟାଲୀର ପିଲାଏ ଲେଖିଥିବା ଏହି ଚିଠିଟି ସଂପୃକ୍ତ ଆମ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଅନେକ ଅନ୍ତର୍ଦୃଷ୍ଟି ଆଣି ଦେବ । ଆମର ସଙ୍କଳ୍ପଗୁଡ଼ିକୁ ନିଶ୍ଚୟ ଅଧିକ ସବଳ କରାଇବ ।

ଚିତ୍ତରଞ୍ଜନ ଦାସ

ଅନୁବାଦକଙ୍କର ମୁଖବନ୍ଧ

ବାର୍ବିଆନା କୌଣସି ବିଦ୍ୟାଳୟର ନାଆଁ ନୁହେଁ, କୌଣସି ସହରର ବି ନାମ ନୁହେଁ । ଏହା ହେଉଛି ଏକ ଲୋକବସତିର ନାମ, ଯେଉଁଥିରେ ପ୍ରାୟ କୋଡ଼ିଏଟି କୃଷକ ପରିବାର ବାସ କରନ୍ତି । ଟସ୍କାନି ପ୍ରଦେଶର ମୁଦେତଲା ଅଞ୍ଚଳର ପାହାଡ଼ିଆ ଭୂମିରେ ଏହା ଅବସ୍ଥିତ । ବାର୍ବିଆନାର ଗୀର୍ଜାଟି ଭାରି ଛୋଟ, ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶ ଶତାବ୍ଦୀର କେଡ଼େ କମନୀୟ ଅଟ୍ଟାଳିକାଟି, ତଳେ ଥିବା ଉପତ୍ୟକା ଆଡ଼କୁ ଅନାଇ ରହିଥିବା ପରି ସେଇଟି ଗୋଟିଏ ପାହାଡ଼ ଉପରେ ଅବସ୍ଥିତ । ଭିଚ୍ଚିଓଠାରୁ ଗୋଟିଏ ଧୂଳିରାସ୍ତାରେ ମୁଣ୍ଡଳା କାଟି କାଟି ଗଲେ ଆପଣ ଯାଇ ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚି ପାରିବେ । ଜିଓଟୋଙ୍କର ଜନ୍ମସ୍ଥାନ ରୂପେ ପରିଚିତ ଭିଚ୍ଚିଓ ଫ୍ଲରେନ୍ସ୍ ଠାରୁ ତିରିଶି ମାଇଲ ଦୂର । ଯେଉଁ ପୁରାତନ ଜାତୀୟ ପଥଟି ଆପେନାଇନ୍ ପର୍ବତମାଳା ମଧ୍ୟଦେଇ ଫ୍ଲରେନ୍ସ୍‌କୁ ବୋଲୋଗ୍ନା ସହିତ ସଂଲଗ୍ନ କରିରଖିଛି, ସେଇଥିରୁ ବାହାରି ଯାଇଥିବା ଏକ ସାନ ରାସ୍ତା ଉପରେ ଜିଓଟୋ ଅବସ୍ଥିତ ।

ସେହି ଭୂଅଞ୍ଚଳଟିର ଦୃଶ୍ୟ ସୁନ୍ଦର, କିନ୍ତୁ ରୁକ୍ଷ; ଜଙ୍ଗଲ, ତୀଖ ପାହାଡ଼ର ଢ଼ାଲୁମାନ ଏବଂ ଏଣେ ତେଣେ ବିକୀର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ ରହିଥିବା କେତେକ ବିଲମାଳ ଆଉ ତୋଟା ।

ଡନ୍ ଲରେଞ୍ଜୋ ମିଲାନି ହେଉଛନ୍ତି ବାର୍ବିଆନା ସ୍କୁଲର ପ୍ରତିଷ୍ଠାତା, ସିଏ ୧୯୫୪ ମସିହାରେ ବାର୍ବିଆନା ଗୀର୍ଜାକୁ ବଦଳି ହୋଇ ଆସିଥିଲେ । ଫ୍ଲରେନ୍ସ୍ ସହରର ନିକଟରେ ଅବସ୍ଥିତ କାଲେଞ୍ଜାନୋରୁ ସିଏ ବଦଳି ହୋଇ ଯାଇଥିଲେ । ସେହି କାଲେଞ୍ଜାନୋଠାରେ ସେ ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ଗୋଟିଏ ରାତି ସ୍କୁଲ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ । ସେହି ସ୍କୁଲର ଶ୍ରେଣୀ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଗୁଡ଼ିକ ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରକୃତ ଆବଶ୍ୟକତା ଗୁଡ଼ିକୁ ଆଖି ଆଗରେ ରଖି ତିଆରି ହୋଇଥିଲା, ସେଠାରେ ସେମାନେ ମନ ହେଲେ ନିଜର ଆଗ୍ରହଗୁଡ଼ିକର ବିକାଶ କରିବାକୁ ଉତ୍ସାହ ବା ପ୍ରେରଣା ପାଉଥିଲେ ଅଥବା ଇଚ୍ଛା କଲେ ନିଜ ନିଜ ଅଧ୍ୟୟନ କରି ପାରୁଥିଲେ ବୋଲି ଯେଉଁମାନେ ଦେଖି ପାରିଲେ, ସେମାନେ ସେହି ବିଦ୍ୟାଳୟଟିକୁ ଆକର୍ଷିତ ହୋଇ ଆସୁଥିଲେ ।

ବାର୍ବିଆନାକୁ ବଦଳି ହୋଇ ଆସିବାର ଅଳ୍ପଦିନ ପରେ ଲରେଞ୍ଜୋ ମିଲାନି ଆଖପାଖରେ ବିକ୍ଷିପ୍ତ ହୋଇ କାମ କରୁଥିବା କୃଷକପରିବାର ଗୁଡ଼ିକର ପିଲାମାନଙ୍କର ଆବଶ୍ୟକତା ଗୁଡ଼ିକୁ ପୂରଣ କରାଯିବାରେ ଅତିଶୀଘ୍ର କିଛି କରାଯିବା ଉଚିତ ବୋଲି ଅନୁଭବ କରିଥିଲେ । ସେଠାକାର ଅଧିକାଂଶ ପିଲା ହୁଏତ

ପରୀକ୍ଷାମାନଙ୍କରେ ଫେଲ୍ ହୋଇଥିଲେ ଓ ତେଣୁ ସ୍କୁଲ ଛାଡ଼ି ଦେଇଥିଲେ ଅଥବା, ଯେପରି ପ୍ରଣାଳୀରେ ସେମାନଙ୍କୁ ପାଠ ପଢ଼ା ଯାଉଥିଲା, ସେଥିରେ ପାଠ ପ୍ରତି ସେମାନଙ୍କର ସବୁ ଉତ୍ସାହ ଏକାବେଳେକେ ଭାଙ୍ଗି ଯାଉଥିଲା । ସିଏ ପ୍ରାୟ ଦଶଜଣ ପିଲାଙ୍କୁ ଏକାଠି କଲେ । ସେମାନଙ୍କର ବୟସ ଏଗାରରୁ ତେର ଯାଏ ହେବ; ସେମାନଙ୍କ ସକାଶେ ସେ ଦୈନିକ ଆଠଘଣ୍ଟା ହିସାବରେ କାମ ସହିତ ସପ୍ତାହରେ ଛଅ ବା ସାତ ଦିନର ସମୟନିର୍ଘଣ୍ଟ ଟିଏ ସ୍ଥିର କରିଦେଲେ । ପରେ ପିଲାଙ୍କର ସଂଖ୍ୟା ବଢ଼ି ବଢ଼ି କୋଡ଼ିଏ ହେଲା । ସାନମାନଙ୍କୁ ନେଇ ଡ୍ରିଲ୍ କରାଇବାରେ ବା କିଛି ପାଠ ପଢ଼ାଇବାରେ ବଡ଼ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ବେଶ୍ ଅନେକ ସମୟ ଦେବାକୁ ହେଉଥିଲା । ସେମାନଙ୍କର ନିଜ ଜୀବନରେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟ ରଖୁଥିବା ସମସ୍ୟାଗୁଡ଼ିକୁ ଅଧ୍ୟୟନ କରିବାରେ ଏବଂ ବୁଝିବାରେ ହିଁ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଅନେକ ଘଣ୍ଟା ସମୟ ଦେବାକୁ ହେଉଥିଲା ଏବଂ ଏହିପରି ଭାବରେ, ବିଦ୍ୟାଳୟର ଆଠଜଣ ଛାତ୍ର ସେମାନଙ୍କୁ ଦିଆ ଯାଇଥିବା ଗୋଟିଏ ପୂରା ବର୍ଷର କାମରୂପେ ଏହି 'ଚିଠି'ଟିକୁ ଲେଖିଥିଲେ ।

୧୯୬୭ ମସିହା ଗ୍ରୀଷ୍ମଋତୁରେ ଡନ୍ ଲରେଞ୍ଜୋ ମିଲାନିଙ୍କର ଦେହାନ୍ତ ହେଲା ଏବଂ ତାଙ୍କରି ସହିତ ବାର୍ବିଆନାରେ ଥିବା ସ୍କୁଲଟି ମଧ୍ୟ ମରି ଯାଇଥିଲା । ମାତ୍ର, ତଥାପି ତାହା ଏବେ ମଧ୍ୟ ବଞ୍ଚି ରହିଛି । ଚୁମ୍ବକ ପରି ଆକର୍ଷଣ କରି ଆଣୁଥିବା ଏକ ଶକ୍ତିକୁ ଧାରଣ କରିଥିବା ସେମାନଙ୍କର ସେହି ଧର୍ମଯାଜକ ବିଦାୟ ନେଇ ଚାଲିଯିବା ପରେ କେତୋଟି କୃଷିପରିବାର ଅତ୍ୟଭ୍ୟସ୍ତ ପ୍ରଥାଟିର ଅନୁସରଣ କରି ସେଠାରୁ ଉଠି ଉପତ୍ୟକାଟିକୁ ଅଥବା ଫ୍ଲରେନ୍ସ୍ ସହରକୁ ଚାଲି ଯାଇଥିଲେ । ମାତ୍ର ସେମାନଙ୍କର ପିଲାମାନେ ପରସ୍ପର ସହିତ ଏବଂ ସାନ ଗୀର୍ଜାଟି ସହିତ ରହିଥିବା ସେମାନଙ୍କର ସମ୍ପର୍କକୁ ଆଦୌ ଛିନ୍ନ କରିନାହାନ୍ତି । ସେମାନେ ସମସ୍ତେ କାମ କରୁଛନ୍ତି; କେତେକ ଶ୍ରମିକ ସଂଗଠନ ମାନଙ୍କରେ, ଆଉ କେତେକ କାରଖାନା ମାନଙ୍କରେ ଅଥବା ଟେକ୍ନିସିଆନ୍ ଭାବରେ କାମ କରୁଛନ୍ତି । ଅନ୍ୟମାନେ ଶିକ୍ଷକ ହେବାପାଇଁ ଅଧ୍ୟୟନ କରୁଛନ୍ତି । ଅଧିକାଂଶ ସମୟରେ ସେମାନେ ରବିବାର ଦିନ ଏକତ୍ର ହୁଅନ୍ତି, ସେହି ପୁରୁଣା ଶ୍ରେଣୀଗୃହଟିରେ ଏକାଠି ବସି ନାନା ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା କରନ୍ତି ।

ଅନୁବାଦକମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ ଯେତେବେଳେ ୧୯୬୮ ଗ୍ରୀଷ୍ମଋତୁରେ ବାର୍ବିଆନାକୁ ଯାଇଥିଲେ, ସେତେବେଳେ ଫ୍ଲରେନ୍ସ୍ ସହରର କୌଣସି ଅନାଥାଶ୍ରମର ଦଳେ ସେଠାରେ ଶିବିର କରୁଥିଲେ ଏବଂ ସେଠି 'ପୁରାତନ' ବାର୍ବିଆନା ସ୍କୁଲର କେତେଜଣ ଛାତ୍ର - ସେମାନଙ୍କ ବୟସ ସେତେବେଳକୁ ଷୋଳ ସତର ହୋଇ ଯାଇଥିଲା - ସାନ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଶିକ୍ଷା ଦେଉଥିଲେ । ଭଙ୍ଗା ପୁରୁଣା

ଟେବୁଲଗୁଡ଼ିକର ଚାରିପାଖରେ, ଜାଫ୍‌ରି ତଳେ, ରୋଷେଇଘରେ ଜମା ହୋଇ ସବୁପ୍ରକାର ବୟସର ପିଲାମାନେ ଚାରିଆଡ଼େ କେତେ କେତେ କର୍ମରେ ମଗ୍ନ ହୋଇ ରହିଥିଲେ । ଶରତଋତୁରେ ବାର୍ବିଆନାର ସ୍କୁଲଟି କାଲେଞ୍ଜାନୋକୁ ଉଠି ଯାଉଥିଲା, ସେଠରେ ପୂର୍ବ ବାର୍ବିଆନା ସ୍କୁଲର କେତେଜଣ ଛାତ୍ର ଓ ଡନ୍ ମିଲାନିଙ୍କର ଆଉ କେତେ ଚାଟ ସାନ ପୁଅପିଲା ଓ ବୟସ୍କ ଛାତ୍ରମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ନିୟମିତ ଡୋପୋସ୍କୁଓଲା (ସ୍କୁଲ ସରିବାପରେ ସ୍କୁଲ) ଆରମ୍ଭ କରିଛନ୍ତି । ସ୍କୁଲ କହିଲେ କେବଳ ଗୋଟିଏ ଲମ୍ବା କୋଠରୀ, ଖଣ୍ଡେ ବ୍ଲାକ୍‌ବୋର୍ଡ ଓ କେତେକ ଚକ୍, କେତେ ଖଣ୍ଡ ବହି ଓ ଅନେକ ସଂଖ୍ୟକ ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀ ଶିକ୍ଷକ । ତଥାପି ବାୟୁମଣ୍ଡଳରେ ବାର୍ବିଆନାର ଉତ୍ସାହ ଏବଂ ଏକ ସଚେତନ ଭବିଷ୍ୟବୋଧ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ବାରିହୋଇ ପଡୁଛି ।

ଇଟାଲି ଦେଶର ସ୍କୁଲବ୍ୟବସ୍ଥା ବିଷୟରେ ପ୍ରଥମେ ଅଳ୍ପ କେତେ ପଦ କହିରଖିବା ଉଚିତ, ଯାହାଦ୍ୱାରା କି ପାଠକ ତରୁଣ ଲେଖକମାନଙ୍କର ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ ଏବଂ ଟିପ୍ପଣୀଗୁଡ଼ିକୁ ସହଜରେ ବୁଝି ପାରିବ । ୧୯୬୨ ରେ ମାଧ୍ୟମିକ ସ୍ତରର ତିନିବର୍ଷିଆ ସ୍କୁଲପାଠକୁ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ କରାଇ ଗୋଟିଏ ଆଇନ୍ ପାସ୍ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସବୁ ପିଲାଙ୍କୁ ଛଅବର୍ଷ ବୟସରୁ ଆରମ୍ଭ କରି କେବଳ ପାଞ୍ଚବର୍ଷର ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷା ନିମନ୍ତେ ସ୍କୁଲକୁ ଯିବାକୁ ପଡୁଥିଲା । ସେମାନେ ପାଞ୍ଚବର୍ଷର ଶିକ୍ଷା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବେ କିମ୍ବା ଫେଲ୍ ହେଲେ ଆଉ ବର୍ଷେ ବା କେତେ ବର୍ଷ ସ୍କୁଲରେ ରହିବେ । ତଥାପି, ଏଗାର ନୁହେଁ, ସେତେବେଳେ ଚଉଦ ହିଁ କୌଣସି କାମରେ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇବାର ସର୍ବନିମ୍ନ ବୟସ ହୋଇ ରହିଥିଲା । ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ ପରେ 'ମେଡିଆ' ବୋଲି ଏକ ସ୍କୁଲସ୍ତର ରହିଥିଲା; ଯେଉଁ ପିଲାମାନେ (ଅଥବା ସେମାନଙ୍କ ବାପାମାଆ) ଉପର ସ୍କୁଲକୁ (ଲିସେଓ) କିମ୍ବା ସମ୍ଭବତଃ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ଯିବାପାଇଁ ଇଚ୍ଛା ରଖୁଥିଲେ, ତାହା ସେହିମାନଙ୍କ ସକାଶେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଥିଲା ।

୧୯୬୨ ମସିହାର ଆଇନ୍‌ଟି କର୍ମନିଯୁକ୍ତିର ବୟସକୁ ପନ୍ଦରରେ ନେଇ ରଖିଲା, ଏକ ନିମ୍ନ ମାଧ୍ୟମିକ (media inferiore) ଶିକ୍ଷାସ୍ତରର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ହେଲା (ବାରରୁ ଚଉଦ ଯାଏ ବୟସର ପିଲାଙ୍କ ସକାଶେ) ଏବଂ ତାହାକୁ ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ କରାଗଲା ।

ଏବେ ଇଟାଲିର ସ୍କୁଲ ଶିକ୍ଷାବ୍ୟବସ୍ଥା ମୂଳତଃ ନିମ୍ନଲିଖିତ ପ୍ରକାରେ ସଂଗଠିତ ହୋଇ ରହିଛି : ପ୍ରାଥମିକ ସ୍ତରର ପାଞ୍ଚବର୍ଷ ଓ ମାଧ୍ୟମିକର ତିନିବର୍ଷର ଶିକ୍ଷା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ । ଚଉଦ ହୋଇଯିବା ପରେ ଯେଉଁମାନେ ଅଧିକ ପଢ଼ିବାକୁ ଚାହିବେ, ସେମାନଙ୍କୁ ନିମ୍ନଲିଖିତ ପାଠ୍ୟକ୍ରମଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏ ବାଛିନେବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

୧. ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷର ପୁରାତନ ଭାଷାର ଅଧ୍ୟୟନକ୍ରମ (liceo classico), ଯେଉଁଠାରେ ଗଣିତ, ବିଜ୍ଞାନ ପ୍ରଭୃତି ସହିତ ଗ୍ରୀକ୍ ଓ ଲାଟିନ୍ ପଢ଼ା ଯାଇଥାଏ ।

୨. ପାଞ୍ଚବର୍ଷର ବିଜ୍ଞାନ ଅଧ୍ୟୟନକ୍ରମ (liceo scientifico), - ଏଠାରେ ଗଣିତ ଓ ବିଜ୍ଞାନ ଉପରେ ଅଧିକ ଜୋର୍ ଦିଆଯାଏ । ଏଠି ଗ୍ରୀକ୍ ଭାଷା ନାହିଁ, କିଛି ଲାଟିନ୍ ଅଛି ।

୩. ପାଞ୍ଚବର୍ଷର instituto tecnico (ଟେକ୍‌ନିକାଲ୍ ସ୍କୁଲ) ।

୪. ଚାରିବର୍ଷର କଳା ଅଧ୍ୟୟନ-କ୍ରମ (liceo artistico) - ଯେଉଁଠାରେ ଗ୍ରାଫିକ୍ କଳାଗୁଡ଼ିକୁ ଅଧିକ ମହତ୍ତ୍ୱ ଦିଆଯାଏ ।

(ଉପରଲିଖିତ ପ୍ରତ୍ୟେକଟି ଉଚ୍ଚ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଛାତ୍ରମାନଙ୍କୁ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟରେ ନାମ ଲେଖାଇବାର ଯୋଗ୍ୟତା ପ୍ରଦାନ କରେ ।)

୫. ଚାରିବର୍ଷର ଏକ ଅଧ୍ୟୟନକ୍ରମ, ଯେଉଁଠାରେ କି ପ୍ରାଥମିକ ସ୍କୁଲରେ ଶିକ୍ଷକ ହେବାପାଇଁ ତାଲିମ୍ ଦିଆଯାଏ ଏବଂ ଯାହା ଛାତ୍ର ମାନଙ୍କୁ ମାଜିଷ୍ଟେରୋ ବା ଶିକ୍ଷକ-ତାଲିମ କଲେଜରେ ନାମ ଲେଖାଇବାର ଯୋଗ୍ୟତା ପ୍ରଦାନ କରେ । ଏହି ଦ୍ୱିତୀୟ ଅନୁଷ୍ଠାନଟିରେ ଉଚ୍ଚ ବିଦ୍ୟାଳୟର ଶିକ୍ଷକ ହେବାକୁ ତାଲିମ୍ ଦିଆଯାଏ ।

୬. ଚାରିବର୍ଷର ବୈଷୟିକ ତାଲିମ୍‌ର ଅଧ୍ୟୟନକ୍ରମ (tecniche) ।

ଏଠାରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରି ରଖିବା ଅତ୍ୟନ୍ତ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଯେ ଦିନରେ ଅପରାହ୍ନ କେବଳ ସାଢ଼େ ବାରଟା ଅଥବା ଦେଢ଼ଟା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସ୍କୁଲ ବସିଥାଏ । ତେଣୁ, ଏହି ପୁସ୍ତକଟିରେ ସ୍କୁଲ ପରେ ରହୁଥିବା ସମୟର ସମ୍ଭାବ୍ୟ ଉପଯୋଗ ନିମନ୍ତେ **doposcuola** ଉପରେ ଏତେ ଅଧିକ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଇଛି । ଯେଉଁମାନଙ୍କର ଅଧିକ କାର୍ଯ୍ୟର ଆବଶ୍ୟକତା ଅଛି ବା ଯେଉଁମାନେ ତାହା ଚାହାନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କ ଲାଗି । ନିଜ ପିଲାଙ୍କ ପାଇଁ ସ୍କୁଲପଢ଼ାର ପୂରକରୂପେ ଧନୀଘରର ଲୋକେ ପଇସା ଦେଇ ଘରୋଇ ଶିକ୍ଷକ ସିନା ରଖିପାରିବେ, ମାତ୍ର ଅପେକ୍ଷାକୃତ ଅଧିକ ଦରିଦ୍ର ଘରମାନଙ୍କରେ ଏହିସବୁ ସମୟ କେବଳ ନଷ୍ଟ ହିଁ ହେଉଥାଏ, ଯାହାର ପରିଣାମ ସ୍ୱରୂପ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ସାହାଯ୍ୟ ଆବଶ୍ୟକ ଥିବା ଅନେକ ପିଲା ପ୍ରକୃତରେ ବଞ୍ଚିତ ହୋଇ ରହିଯାଆନ୍ତି ।

ପିଲାମାନଙ୍କୁ ପରୀକ୍ଷା କରି ଯେଉଁ ନମ୍ବର ଦିଆଯାଏ, ତାହାର ପ୍ରଣାଳୀଟି ଅତ୍ୟନ୍ତ କଠୋର, ଇଟାଲି ଦେଶର ଶ୍ରେଣୀଗୃହରେ ପିଲାମାନେ ସେଇଟିକୁ ହିଁ ସବୁବେଳେ ଅତ୍ୟଧିକ ପରିମାଣରେ ଭୟ କରୁଥାନ୍ତି । ପ୍ରାଥମିକ ଏବଂ ଉଚ୍ଚପ୍ରାଥମିକ ସ୍ତରରେ ଏକାଭଳି ପ୍ରଣାଳୀ ପ୍ରଚଳିତ ରହିଛି । ଏଥିରେ ଶୂନ୍‌ରୁ ୧୦ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅଙ୍କ

ଗୁଡ଼ିକୁ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ । ଦଶ ଅର୍ଥାତ୍ ସର୍ବୋଚ୍ଚ କୃତିତ୍ୱ ଏବଂ ଛଅ ହେଉଛି ପାସ୍ । ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷାର ପାଞ୍ଚବର୍ଷ ସମାପ୍ତ ହୋଇଗଲେ ବର୍ଷ ଶେଷରେ ସାଧାରଣ ପରୀକ୍ଷାମାନ ହୁଏ, ଉଚ୍ଚପ୍ରାଥମିକ ଶେଷରେ ମଧ୍ୟ ସେହିପରି ପରୀକ୍ଷା ହୁଏ । ଯେଉଁମାନେ ବାର୍ଷିକ ପରୀକ୍ଷାରେ ପାସ୍ ନକରିଥାନ୍ତି, ସେହି ପିଲାମାନଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ସେପ୍ଟେମ୍ବରରେ ଦୋହରା ପରୀକ୍ଷାସବୁ ହୁଏ । ଏମାନେ ଗ୍ରୀଷ୍ମଛୁଟୀରେ ମଝି ପରୀକ୍ଷାରେ ବସିବାପାଇଁ ପାଠ ପଢ଼ି ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଥାନ୍ତି ।

"ଜଣେ ଶିକ୍ଷକଙ୍କୁ ଚିଠି" ବହିଟିକୁ ଇସ୍କୁଲକୁ ଯାଉଥିବା ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳର ପିଲାମାନେ ଲେଖିଛନ୍ତି । ଏହି ବହିଟି ବହୁସଂଖ୍ୟକ ପାଠକଙ୍କର ହୃଦୟକୁ ସ୍ପର୍ଶ କରିଛି । ଇଟାଲି ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଦେଶମାନଙ୍କରେ ଏହା ବିରାଟ ସଫଳତା ହାସଲ କରିଛି । ଏଥିରେ କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ଯେ, ବହିଟି ଏଡ଼େ ଲୋକପ୍ରିୟ ହୋଇପାରିଛି, କାରଣ ଏଥିରେ ଅନୁରୂପ ସାମଗ୍ରୀମାନ ରହିଛି ଏବଂ ଏହା ସାମାଜିକ ତଥା ଶିକ୍ଷାଗତ ସମସ୍ୟାକ୍ଷେତ୍ରର ଏକ ଉତ୍ତପ୍ତ ବୃତ୍ତଖଣ୍ଡ ଉପରେ ଆକ୍ରମଣ ବି କରିଛି । ଇଟାଲିର "ମଧ୍ୟମସ୍ତରୀୟ ପରିବାର ମାନଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ" ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକରେ ଯେ ବହୁ ପରିବର୍ତ୍ତନର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି, ସେକଥା ଅଞ୍ଚଳଟିର ସବୁଆଡ଼େ ସମସ୍ତେ ଗଭୀର ଭାବରେ ଅନୁଭବ କରୁଛନ୍ତି । ବିଗତ କେତେ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଛାତ୍ରମାନଙ୍କ ଭିତରେ ଯେଉଁ ଅଶାନ୍ତି ଦେଖାଦେଇଛି, ତାହାହିଁ ସେହି କଥାଟିକୁ ପ୍ରମାଣ କରି ଦେଉଛି । ମାତ୍ର, ଇଟାଲିଆନ୍ ଭାଷାରେ ଲେଖା ହୋଇଥିବା ମୂଳ ବହିଟିରେ ଯେଉଁ ମାଧୁର୍ଯ୍ୟ ରହିଛି, ସେଥିପାଇଁ ତାହାର ଅସାଧାରଣ ଶୈଳୀଟିକୁ ମଧ୍ୟ ଦାୟୀ କରାଯିବ । ଇଟାଲିର ପାଠକମାନେ ସାଧାରଣତଃ ଯାହା ପଢ଼ନ୍ତି, ସେଥିରେ ମହା ମହା ବିଶେଷଣ ଭର୍ତ୍ତି ହୋଇ ରହିଥାଏ, ବାକ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଭାରି ଦୀର୍ଘ ହୋଇଥାଏ ଏବଂ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକରେ ନାନା ଅଳଙ୍କାର ଖଞ୍ଜି ଦିଆ ଯାଇଥାଏ । ସେମାନଙ୍କୁ ଏହି ବହିଟି ଗୋଟାସୁଦ୍ଧା ସିଧା ଓ ସରଳ ଲାଗିବ, ଏକାବେଳେ ଅଭିନବ ମନେ ହେବ । ଏହି ପୁସ୍ତକଟିରେ ଅନୁସୃତ ହୋଇଥିବା ଶୈଳୀକୁ ଏହାକୁ ଲେଖିଥିବା ବାଳକମାନେ "ସବୁ ଯୁଗରେ ଚଳି ଆସିଥିବା ଲେଖନକଳାର ନମ୍ର ଏବଂ ଅଦୂଷିତ ନିୟମଶୈଳୀ" ବୋଲି କହିଛନ୍ତି । ପୁସ୍ତକଟିର ପରବର୍ତ୍ତୀ ଏକ ପୃଷ୍ଠାରେ ସେମାନେ ଏକ ବିଶେଷ ସଂକ୍ଷିପ୍ତତା ସହିତ ଯେପରି କହିଛନ୍ତି :

ତୁମର କିଛି ପ୍ରକୃତରେ ମୂଲ୍ୟ ଥିବା କଥା କହିବାର ଥିବ, ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ ବା ଅନ୍ତତଃ ବହୁତ ଲୋକଙ୍କପାଇଁ ତାହାର ଏକ ଉପଯୋଗିତା ରହିଥିବ । ତୁମେ କେଉଁମାନଙ୍କ ସକାଶେ ଲେଖୁଛ, ତୁମେ ତାହା ଅବଶ୍ୟ ଜାଣୁଥିବ । ଯାବତୀୟ ଉପଯୋଗୀ ସାମଗ୍ରୀକୁ ସଂଗ୍ରହ କରିବ । ବିଷୟଟିକୁ ତୁମେ କିଭଳି ଭାବରେ

ଉପସ୍ଥାପିତ କରି ଆଣିବ, ତାହାର ଏକ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ଗଢ଼ଣ ତିଆରି କରିନେବ । ଯେଉଁସବୁ ଶବ୍ଦ ଦରକାରୀ ହେଉନଥିବେ, ସେଗୁଡ଼ିକୁ ବାଦ୍ ଦେବ । କଥିତ ଭାଷାରେ ବ୍ୟବହୃତ ନହେଉଥିବା ପ୍ରତ୍ୟେକ ଶବ୍ଦକୁ ମଧ୍ୟ ବାଦ୍ ଦେବ । ସମୟର ଆଦୌ କୌଣସି ସୀମା ରଖିବନାହିଁ ।

ଠିକ୍ ସେହିପରି ଏକ ପ୍ରଣାଳୀରେ ମୋ' ସାଙ୍ଗପିଲାମାନେ ଓ ମୁଁ ଏହି ଚିଠିଟିକୁ ଲେଖିବାକୁ ଯାଉଛୁ । ମୁଁ ଆଶା କରୁଛି ଯେ, ଯେତେବେଳେ ମୁଁ ଜଣେ ଶିକ୍ଷକ ହେବି, ସେତେବେଳେ ମୋ'ର ଛାତ୍ରମାନେ ମଧ୍ୟ ଠିକ୍ ଏହି ପ୍ରଣାଳୀରେ ଲେଖିବେ ।

ଏହି ପାରାରେ ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇଥିବା "ମୁଁ" ଶବ୍ଦଟି ପ୍ରକୃତରେ ଆଠଜଣଙ୍କୁ ନେଇ ଗଠିତ ହୋଇଥିବା ଦଳେ ସାମୂହିକ ଉଦ୍ୟମକାରୀମାନଙ୍କୁ ବୁଝାଉଛି । ଏମାନେ ସମସ୍ତେ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଉଣେଇଶି ବର୍ଷ ଡେଇଁ ନାହାନ୍ତି । ବହିଟିରେ ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରେ ସେମାନେ "ଆପଣ" ବୋଲି ଯାହାଙ୍କୁ ସମ୍ବୋଧନ କରିଛନ୍ତି, ସିଏ ହେଉଛନ୍ତି ଜଣେ ଜଣେ ଶିକ୍ଷକ, ଯାହାଙ୍କ ସହିତ ସ୍କୁଲରେ ପାଠ ପଢ଼ିବା ସମୟରେ ସେମାନଙ୍କର ପରିଚୟ ହୋଇଥିବ । ସେମାନେ ଯେ ନିଜକୁ ଗୋଟିଏ ଗୋଷ୍ଠୀରେ ପରିଣତ କରି ନିଜର ଭାବନାଗୁଡ଼ିକୁ ଏପରି ସାଧାରଣ ଭାଷାର ଏକ ଗଢ଼ଣ ମଧ୍ୟରେ ସଂଗୃହୀତ ଓ ସଜ୍ଜିତ କରି ଆଣି ପାରିଲେ, ଏହାର ପଦ୍ଧତିଟିକୁ ମଧ୍ୟ ସେମାନେ ବହିର ଶେଷ ଆଡ଼କୁ ଗୋଟିଏ ପରିଚ୍ଛେଦରେ ବ୍ୟକ୍ତ କରି ଦେଇଛନ୍ତି । ଯେତେବେଳେ ଦଳେ ତରୁଣ ଲେଖକ ଗୋଟିଏ କୋଠରୀରେ ଏକାଠି ବସି ଯାଡୁ ସାଡୁ କେତେ ଦିନରୁ ସେମାନଙ୍କର ମନରେ ସଞ୍ଚିତ ହୋଇ ରହିଥିବା ନାନାବିଧ ସ୍ମୃତିର ଗହଳ ଭିତରୁ ବାହାରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରି ନିଜର ପୃଥିବୀଟି ବିଷୟରେ କିଛି ସତକଥା କହିବାକୁ ମନ କରିବେ, ସେତେବେଳେ ଏହି ପୁସ୍ତକର ଲିଖନ-ପ୍ରଣାଳୀ ଓ ସେଥିରୁ ବାହାରିଥିବା ପରିଣାମଟି ସେମାନଙ୍କ ଲାଗି ହୁଏତ ଏକ ନମୁନାରୂପେ ନିଶ୍ଚୟ କାମ ଦେବ । ଏହି ବାଳକମାନେ ଯେଉଁ ସ୍ପଷ୍ଟ ଓ ଅତିତୀକ୍ଷ୍ଣ ଭାଷା ବ୍ୟବହାର କରିଛନ୍ତି, ତାହା ହୁଏତ ଆମ ନିଜର କେତେଜଣ ଲେଖକ ବ୍ୟବହାର କରିଥିବା ଭାଷାକୁ ମନେ ପକାଇଦେବ, ଯେଉଁମାନେ କି ଜର୍ଜ ଅରୱେଲ୍‌ଙ୍କର ମାର୍ଗକୁ ଅନୁସରଣ କରି ବହୁ ଅନ୍ୟାୟ ବିରୁଦ୍ଧରେ ନିଜ ଇଂରାଜୀଭାଷାକୁ ପଜାଇ ବ୍ୟବହାର କରିଛନ୍ତି । ତଥାପି, ବାର୍ବିଆନାରୁ କଥିତ ଏହି ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକ ଆମକୁ ନିଶ୍ଚୟ ବିଶେଷ ଭାବରେ କଟୁ ଏବଂ କର୍କଶ ପରି ଲାଗିବ; କାରଣ, ସେଗୁଡ଼ିକ ଦରିଦ୍ରମାନେ ବଞ୍ଚୁଥିବା ଜଗତଟିର ମଧ୍ୟରୁ ହିଁ ଉତ୍ଥିତ ହୋଇ ଆସିଛନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କ ବିଷୟରେ କିଛି କହିବାପାଇଁ ଆଦୌ ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇନାହାନ୍ତି ।

ଲେଖକମାନେ ସମସ୍ତେ ଟସ୍କାନ୍ କୃଷକ-ପରିବାର ମାନଙ୍କରେ ଜନ୍ମଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ମାତ୍ର, ସେମାନେ ଯେଉଁ ଅନୁଭୂତି ଗୁଡ଼ିକର ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଛନ୍ତି, ତାହା ସେମାନଙ୍କର ସେହି ନିଜ ପାହାଡ଼ ଅଞ୍ଚଳଟି ମଧ୍ୟରେ ହିଁ ଆଦୌ ସୀମାବଦ୍ଧ ନୁହେଁ । ଅବଶ୍ୟ ଏକଥା ସତ ଯେ, ଏଥିରେ ଥିବା କେତେକ ବିଶେଷ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଓ ପରିଚ୍ଛେଦ- ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ, ଅବିବାହିତ ଜୀବନ ଯାପନ କରିବା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସେମାନଙ୍କର ବିଚାରମାନ ଅଥବା ବାଇବେଲ୍‌ର ଚାରି ସମାଚାରର ଉପଯୋଗିତା ବିଷୟରେ ସେମାନଙ୍କର ଆଲୋଚନା ହୁଏତ ବ୍ରିଟିଶ୍ ପାଠକମାନଙ୍କର କାନକୁ ବିଚିତ୍ର ପରି ଶୁଭିବ; ତଥାପି, ପୃଥିବୀରେ ବାସ କରୁଥିବା ବହୁ ଅଞ୍ଚଳର ଲୋକଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ଏହି ପୁସ୍ତକଟିର ପ୍ରଧାନ ଆବେଦନଟି ଅବଶ୍ୟ ବହୁ ପରିମାଣରେ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ହିଁ ବୋଧ ହେବ । ଏବଂ, ଶିକ୍ଷାଲାଭର ଅନ୍ୱେଷଣରେ ସମଗ୍ର ପୃଥିବୀର ଦରିଦ୍ରମାନେ ଯାହାସବୁ ପ୍ରକୃତରେ ଅଙ୍ଗେ ନିଭାଇଥାନ୍ତି, ଏହି ପୁସ୍ତକଟିର 'ବିଚିତ୍ର' ଉପାଦାନଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟ ସେହିସବୁ ଅନୁଭୂତିରୁ ହିଁ ଉଦ୍‌ଭୂତ ହୋଇ ଆସିଛନ୍ତି ।

ବହିଟିର ଲେଖକ ଏହି ପିଲାମାନେ ଯେପରି କହିଛନ୍ତି, "ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ ଉପଯୋଗୀ ହୋଇ ପାରିବା" ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ହିଁ ଏହି ବହିଟି ଲେଖା ଯାଇଛି, ସିମୋରୋ ଏବଂ ହୋମର୍ ପ୍ରଭୃତି ନାମ ଆସିଥିବା ସମୟରେ ପିଲାମାନେ ସେମାନଙ୍କର ପରିଚୟାତ୍ମକ ପାଦଟୀକା ଯୋଗାଇ ଦେଇଛନ୍ତି । ଏହି ପୁସ୍ତକଟିର ସନ୍ଦେଶଟିକୁ ସମସ୍ତେ ବୁଝିବେ ବୋଲି ଏହା ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହୋଇ ରହିଛି; ଏବଂ, କେତୋଟି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବହି ବିଷୟରେ ସିଏ କିଛି ଶୁଣିନାହିଁ ବୋଲି ଏହି ତାଲିକାରୁ ଯେ ତାକୁ ବାଦ୍ ଦିଆଯିବ, ସେକଥା ଆଦୌ ନୁହେଁ ।

ଆପଣାର ପ୍ରତିବାଦକୁ ଗଭୀରତା ଯୋଗାଇ ଦେବାପାଇଁ ଏହି ତରୁଣ ଲେଖକମାନଙ୍କୁ ଇଟାଲି ଦେଶର ସ୍କୁଲଶିକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା ବିଷୟରେ ବହୁତ ଗବେଷଣା କରିବାକୁ ହୋଇଥିଲା । ବିଶେଷ ଭାବରେ ଇଟାଲି ଦେଶର ପରିସ୍ଥିତି ଓ ସମସ୍ୟାଗୁଡ଼ିକର ସନ୍ଦର୍ଭରେ ସେମାନେ ସଂଗୃହୀତ କରି ଆଣିଥିବା ତଥ୍ୟାବଳୀର ସେମାନେ ଯେଉଁ ବିଶ୍ଳେଷଣମାନ କରିଛନ୍ତି, ଇଂଲଣ୍ଡର ଜଣେ ପାଠକକୁ ହୁଏତ ତାହା ଦୁଷ୍ପାଚ୍ୟ ବୋଧ ହୋଇପାରେ । ତେଣୁ, ଏହି ପରିଚ୍ଛେଦଗୁଡ଼ିକରୁ କେତୋଟିକୁ ଆମେ କିଞ୍ଚିତ୍ ସମ୍ପାଦନା କରିଦେବା ପାଇଁ ଓ ବହିଟିର ତୃତୀୟ ଭାଗରେ ରହିଥିବା ଅପେକ୍ଷାକୃତ ଅଧିକ ଜଟିଳ ସାରଣୀଗୁଡ଼ିକୁ ହୁଏତ ବାଦ୍ ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ ବୋଲି ବିଚାର କରୁଥିଲୁ, ମାତ୍ର ତା'ପରେ ସେପରି କରିବୁନାହିଁ ବୋଲି ସ୍ଥିର ହେଲା । ଏହି ତରୁଣ ଲେଖକମାନେ କେବଳ ଏକ ଆବେଗସ୍ତରୀୟ ପ୍ରତିବାଦ ଠାରୁ କିଛି ଅଧିକ କରିବେ ବୋଲି ଇଚ୍ଛା କରୁଥିଲେ । ଡନ୍ ମିଲାନିଙ୍କର ନେତୃତ୍ୱ ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ

ପ୍ରଥମେ ମୁଁ ଭାବିଥିଲି ଯେ ଏଇଟା ମୋ'ର ଗୋଟାଏ ପ୍ରକାରର ରୋଗ ହୋଇଥିବ, ଅଥବା ଆମ ଘରର ହୁଏତ ଏକ ରୋଗ ହୋଇଥିବ । ମୋ' ମାଆ ତ ଏମିତି ଗୋଟିଏ କିସମର ମନୁଷ୍ୟ ଯେ ଖଣ୍ଡେ ଟେଲିଗ୍ରାମ୍ କାଗଜ ଦେଖିଲେ ସେ ଗୋଟାସୁଦ୍ଧା ଛାନିଆ ହୋଇପଡ଼େ । ବାପା ସର୍ବଦା ସବୁକିଛି ଶୁଣନ୍ତି, ଦେଖୁଥାନ୍ତି, ମାତ୍ର କେବେ କୌଣସି କଥା କହନ୍ତିନାହିଁ ।

ପରେ ମୁଁ ଭାବିଲି ଯେ ଏହି ଲାଜକୁଳା ହେବାଟା ହୁଏତ ପାହାଡ଼ ଅଞ୍ଚଳରେ ବାସ କରୁଥିବା ଲୋକମାନଙ୍କର ନିଶ୍ଚୟ ଗୋଟାଏ ରୋଗ ହୋଇଥିବ । ସମତଳ ଅଞ୍ଚଳରେ ବାସ କରୁଥିବା ଚାଷୀମାନେ ନିଜ ଉପରେ ଅଧିକା ଭରସା ରଖନ୍ତି । ସହରରେ ଯେଉଁମାନେ ଶ୍ରମିକ ହୋଇ କାମ କରନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କ ବିଷୟରେ ଆଦୌ କିଛି କହିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ ।

ଏବେ ମୁଁ ଦେଖି ପାରିଲିଣି ଯେ, ଶ୍ରମିକମାନେ 'ବାପା'ମାନଙ୍କର ପୁଅମାନଙ୍କୁ ରାଜନୈତିକ କଳମାନଙ୍କରେ ରହିଥିବା ସବୁଯାକ ଦାୟିତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ କର୍ମସ୍ଥାନକୁ ଓ ପାର୍ଲିଆମେଣ୍ଟର ସବୁଯାକ ଆସନକୁ ଯାଇ ମାଡ଼ି ବସିବାପାଇଁ ବାଟ ଛାଡ଼ି ଦେଉଛନ୍ତି ।

ତେଣୁ, ସେମାନେ ମଧ୍ୟ ଠିକ୍ ଆମରି ପରି । ଏବଂ, ଦରିଦ୍ରମାନଙ୍କ ଭିତରେ ରହିଥିବା ଏହି ଲାଜକୁଳାପଣଟା ତ ଆହୁରି ଆଗରୁ ଏକ ରହସ୍ୟ ପରି ହୋଇ ରହିଛି । ମୁଁ ବି ତ ତାହାରି ଭିତରେ ହିଁ ଜଣେ, ତେଣୁ ମୁଁ ଏହାର କାରଣ ବିଷୟରେ ଆଦୌ କିଛି କହି ପାରିବିନାହିଁ । ସମ୍ଭବତଃ, ଏଇଟା କୌଣସି ପ୍ରକାରର ଭୀରୁତା ନୁହେଁ, କୌଣସି ପ୍ରକାରର ବୀରତ୍ୱ ମଧ୍ୟ ନୁହେଁ । ଏହାକୁ ହୁଏତ କେବଳ ଏକ ଅହଙ୍କାର ବୋଲି କୁହା ଯାଇପାରେ ।

ପାହାଡ଼ିଆ ଅଞ୍ଚଳର ଲୋକମାନେ

ଯେଉଁ ବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ସମସ୍ତେ ପଢ଼ିବାକୁ ଯାଆନ୍ତି : ପାଞ୍ଚବର୍ଷର ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷା ସମୟରେ ରାଷ୍ଟ୍ର ମୋ' ପାଇଁ ଏକ ମାମୁଲି ନିମ୍ନମାନର ଶିକ୍ଷାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରି ଦେଇଥିଲା । ପାଞ୍ଚଟା ଯାକ କ୍ଲାସ୍ ଗୋଟିଏ କୋଠରୀରେ ହିଁ ହେଉଥିଲା । ମୋ' ସ୍କୁଲଶିକ୍ଷାର ଏକ-ପଞ୍ଚମାଂଶ ହିଁ ମୋତେ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇ ପାରୁଥିଲା ।

କଳା ଏବଂ ଗୋରାଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ନାନା ପାର୍ଥକ୍ୟ ସୃଷ୍ଟି କରାଇବା ନିମନ୍ତେ ଆମେରିକାରେ ଠିକ୍ ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥାଟିକୁ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଏ । ଏକାବେଳେକେ ଆଦ୍ୟରୁ ହିଁ ଦରିଦ୍ରମାନଙ୍କ ସକାଶେ ଗୋଟିଏ ଦରିଦ୍ର ସ୍କୁଲକୁ ଖଞ୍ଜି ଦିଆ ଯାଇଥାଏ ।

ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ବିଦ୍ୟାଳୟ : ପାଞ୍ଚବର୍ଷର ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷା ପରେ ଆଉ ତିନି ବର୍ଷ ପାଠ ପଢ଼ିବା ନିମନ୍ତେ ମୋ'ର ଅଧିକାର ରହିଥିଲା । ବସ୍ତୁତଃ, ସଂବିଧାନରେ ଲେଖା ହୋଇଛି ଯେ, ସେଠାକୁ ଯିବା ମୋ' ପାଇଁ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଥିଲା । ମାତ୍ର, ଭିଚ୍ଚିଓଠାରେ ସେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କୌଣସି ମଧ୍ୟ-ବିଦ୍ୟାଳୟ (media inferiore - ବାରରୁ ଚଉଦ ବର୍ଷର ପିଲାଙ୍କ ପାଇଁ) ସ୍ଥାପନ କରା ଯାଇନଥିଲା । ବୋର୍ଗୋ ଯାଇ ସେହି ପାଠ ପଢ଼ିବା ଏକ ଅସାଧ୍ୟପ୍ରାୟ ବ୍ୟାପାର ଥିଲା । ଯେଉଁ ଅଳ୍ପ କେତେଜଣ ସେଠାରେ ଯାଇ ପଢ଼ିବାର ଚେଷ୍ଟା କରିଥିଲେ, ସେମାନଙ୍କୁ ଗଦା ଗଦା ପଇସା ଖର୍ଚ୍ଚ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଲା ଓ ତା'ପରେ ସେମାନଙ୍କୁ ଫେଲ୍ ହୋଇଥିବା ପିଲା ହିସାବରେ କୁକୁରଙ୍କ ପରି ବାହାର କରି ଦିଆଗଲା ।

ସେକଥା ଯାହା ହେଉ ପଛକେ, ମୋ' ପିଛା ଆଉ ପଇସା ବରବାଦ ନକରିବା ଲାଗି ମୋର ଶିକ୍ଷକ ଆମ ଘରେ କହି ବି ଦେଇଥିଲେ । "ସିଏ ବିଲକୁ ଯାଉ, କାମ କରୁ । ତା' କପାଳରେ କୌଣସି ପାଠ ଲେଖା ହୋଇନାହିଁ ।"

ବାପା କୌଣସି ଉତ୍ତର ଦେଇ ନଥିଲେ । ସିଏ ଭାବୁଥିଲେ, "ଯଦି ଆମେ ବାର୍ବିଆନାରେ ଥାଆନ୍ତୁ, ତେବେ ତା' କପାଳରେ **ନିଶ୍ଚୟ** ପାଠ ଲେଖା ହୋଇଥାନ୍ତା ।

ବାର୍ବିଆନା : ବାର୍ବିଆନାରେ ସବୁ ପିଲା ସ୍କୁଲକୁ ଯାଉଥିଲେ । ସେଠି ଧର୍ମଯାଜକ ସ୍କୁଲ କରିଥିଲେ । ସକାଳୁ ସନ୍ଧ୍ୟାଯାଏ ସ୍କୁଲ ବସୁଥିଲା । ଗ୍ରୀଷ୍ମ ଓ ଶୀତ ଉଭୟ ଋତୁରେ ବସୁଥିଲା । କୌଣସି ପିଲା "ସ୍କୁଲ ପାଇଁ ତିଆରି ହୋଇନାହିଁ" ବୋଲି ଆଦୌ କାହାକୁ କୁହା ଯାଉନଥିଲା ।

ମାତ୍ର, ଆମେ ତ ଏକ ଅନ୍ୟ ଗୀର୍ଜାଞ୍ଚଳର ବାସିନ୍ଦା ହିସାବରେ ବହୁଦୂରରେ ଯାଇ ରହୁଥିଲୁ । ମୋ' ବାପା ଆଉ ସେଥିପାଇଁ କୌଣସି ଚେଷ୍ଟା କରିବେନାହିଁ ବୋଲି ଠିକ୍ କରି ସାରିଥିଲେ । ତା'ପରେ ସିଏ ଶୁଣିବାକୁ ପାଇଲେ ଯେ, ସାନ୍ ମାରିନୋଠାରୁ ମଧ୍ୟ ପିଲାଟିଏ ବାର୍ବିଆନାକୁ ଯାଉଛି । ତାଙ୍କ ମନରେ ସାହସ ଆସିଲା ଓ ସିଏ ନିଜେ ଚେଷ୍ଟା କରି ଦେଖିବାକୁ ବାହାରିଲେ ।

ଅରଣ୍ୟ : ସିଏ ଫେରିଆସିବା ବେଳେ ମୁଁ ଦେଖିଥିଲି ଯେ ଅନ୍ଧାର ହୋଇଯିବା ପରେ କାମରେ ଲାଗିବ ବୋଲି ସିଏ ମୋ' ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ଟର୍ଚ୍ଚଆଲୁଅ ଆଣିଥିଲେ, ଖାଇବା ଜିନିଷ ନେଇଯିବା ସକାଶେ ବାକ୍ସଟିଏ ଆଣିଥିଲେ ଏବଂ ବରଫ ପାଇଁ ହଳେ ବୁଟ୍‌ଜୋତା ମଧ୍ୟ ଆଣିଥିଲେ ।

ପ୍ରଥମ ଦିନ ସିଏ ମୋତେ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇ ନିଜେ ସେଠାକୁ ଗଲେ । ଆମକୁ ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚିବା ପାଇଁ ଦୁଇଘଣ୍ଟା ସମୟ ଲାଗିଲା, କାରଣ ଗୋଟାଏ ଦାଆ ଓ

ଗୋଟାଏ ଫାର୍ଶା ସାହାଯ୍ୟରେ ଆମକୁ ବାଟଯାକ ବରଫ ଭାଙ୍ଗି ଯିବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା । ପରେ ମୁଁ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟଟିକୁ ଗୋଟିଏ ଘଣ୍ଟାରୁ କିଛି ଅଧିକ ସମୟରେ କରିବାକୁ ଶିଖି ଯାଇଥିଲି ।

ବାଟରେ କେବଳ ଦୁଇଟି ଘର ପଡୁଥିଲା । ଝରକାଗୁଡ଼ାକ ପୂରା ଭଙ୍ଗା, ଘରର ବାସିନ୍ଦାମାନେ ନିକଟରେ ସେଠା ଛାଡ଼ି ଅନ୍ୟତ୍ର ଚାଲି ଯାଇଥାନ୍ତି । ବେଳେ ବେଳେ ମୁଁ ହଠାତ୍ ଦଉଡ଼ିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରି ଦେଉଥିଲି, କାରଣ ଗୋଟାଏ ଦୁଷ୍ଟ ବା ପାଗଳା ମଣିଷ ପାହାଡ଼ଟା ଉପରେ ଏକୁଟିଆ ବାସ କରୁଥିଲା ଓ ଦୂରରୁ ଥାଇ ମୋତେ ଦେଖି ଭୟଙ୍କର ଭାବରେ ଚିତ୍କାର କରୁଥିଲା ।

ସେତେବେଳେ ମୋତେ ଏଗାର ବର୍ଷ ହୋଇଥାଏ । ତୁମର ତ ଛାନିଆ ହୋଇ ପ୍ରାଣ ବି ଚାଲି ଯାଇଥାଆନ୍ତା । ପ୍ରକୃତ କଥା ହେଉଛି, ଆମ ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କର ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ଭୀରୁତାମାନ ରହିଛି । ତେଣୁ, ସେହି ଦୃଷ୍ଟିରୁ ବିଚାର କରି ଦେଖିଲେ, ଆମେ ପ୍ରତ୍ୟେକେ ହେଉଛୁ ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କର ସମାନ ।

ମାତ୍ର, ଯଦି ଆମକୁ ନିଜ ଘରେ ରହିବାକୁ ପଡୁଥାନ୍ତା, ତେବେଯାଇ ଆମେ ଏହିଭଳି ସମାନ ହୋଇଥାନ୍ତେ । ଅଥବା, ତୁମେ ଆମ ସ୍ଥାନକୁ ଆସି ଯଦି ଆମର ପରୀକ୍ଷା କରାଇ ଥାଆନ୍ତ । ମାତ୍ର ତୁମକୁ ଆଦୌ ସେପରି କରିବାକୁ ପଡ଼େନାହିଁ ।

ଟେବୁଲ୍‌ସବୁ : ବାର୍ବିଆନାରେ ପହଞ୍ଚିବା ସମୟରେ ମୋତେ ସେହି ଜାଗାଟା ଆଦୌ ଗୋଟିଏ ସ୍କୁଲ ପରି ମନେ ହୋଇନଥିଲା । ଶିକ୍ଷକ କେହି ନାହାନ୍ତି, ଡେସ୍କ୍ ନାହିଁ, ବ୍ଲାକ୍‌ବୋର୍ଡ ନାହିଁ, ବେଞ୍ଚ୍ ବି ନାହିଁ । କେବଳ କେତେଟା ବଡ଼ ବଡ଼ ଟେବୁଲ । ତାହାରି ଚାରିପାଖରେ ବସି ଆମେ ଅଧ୍ୟୟନ କରୁଥିଲୁ, ଆମ ଭୋଜନ ମଧ୍ୟ ସେଇଠି ହେଉଥିଲା ।

ସେଠାରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବହିରୁ କେବଳ ଖଣ୍ଡିଏ ଲେଖାଏଁ ଥିଲା । ସେହି ବହିଟିର ଚାରିପାଖରେ ଛାତ୍ରମାନେ ଯାଇ ରୁଣ୍ଡ ହୋଇ ଯାଉଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣକର ବୟସ କିଛି ଅଧିକ ଥିଲା ଓ ସେଇ ପାଠ ପଢ଼ାଉଥିଲା ବୋଲି କ୍ୱଚିତ୍ ଜାଣି ହେଉଥିଲା ।

ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ବୟସର ଶିକ୍ଷକଙ୍କର ବୟସ ହେଉଛି ଷୋଳ ବର୍ଷ । ସବୁଠାରୁ ସାନ ଶିକ୍ଷକ ବାର ବର୍ଷର । ଏହି ସାନ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ପ୍ରତି ମୋ' ମନରେ ପ୍ରଶଂସା ପୂରି ରହିଥିଲା । ସେହି ଆରମ୍ଭରୁ ହିଁ ମୁଁ ମଧ୍ୟ ସ୍ଥିର କରିନେଲି ଯେ ମୋତେ ମଧ୍ୟ ଏହିପରି ଦିନେ ପଢ଼ାଇବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ସମସ୍ତଙ୍କର ପ୍ରିୟ : ସେଠାରେ ଜୀବନ ମଧ୍ୟ ଅତ୍ୟନ୍ତ କଠିନ ଥିଲା । ଖାଲି ଶୃଙ୍ଖଳା ଏବଂ ଖାଲି କଳହ; ସେଠୁ ପଳାଇ ଆସିବାକୁ ଆଉ ମନ ନହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କେବଳ ସେହିଗୁଡ଼ାକ ଦିଶୁଥିଲା ।

ମାତ୍ର, ସମସ୍ତଙ୍କ ଭିତରେ ଗୋଟିଏ ପିଲା, ଯାହାର କି ଆଦୌ କୌଣସି ପୃଷ୍ଠଭୂମି ନଥିଲା, ପାଠରେ ଭାରି ମଢର, ହୁଏତ ବେଶ୍ ଅଳସୁଆ ବି ଥିଲା । ମାତ୍ର, ସମସ୍ତେ ତା'ପ୍ରତି ଏପରି ବ୍ୟବହାର କରୁଥିଲେ ଯେ, ସିଏ ନିଜକୁ ପ୍ରକୃତରେ ସମସ୍ତଙ୍କର ପ୍ରିୟ ବୋଲି ଅନୁଭବ କରୁଥିଲା । ଆପଣମାନଙ୍କ ଭଳି ଶିକ୍ଷକମାନେ ଶ୍ରେଣୀର ସବୁଠାରୁ ଭଲ ପିଲାଟି ପ୍ରତି ଯେଉଁ ବ୍ୟବହାର ଦେଖାନ୍ତେ, ସେଠାରେ ସିଏ ସେହିପରି ବ୍ୟବହାର ପାଉଥିଲା । ମନେ ହେଉଥିଲା, ସତେ ଯେପରି ପୂରା ଇସ୍କୁଲଟା କେବଳ ତାହାରିପାଇଁ ଚାଲୁଛି ! ସିଏ ନବୁଝି ପାରିଥିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅନ୍ୟମାନେ ଆଦୌ ଆଗକୁ ଯାଉନଥିଲେ ।

ଫୁରସତ : ଫୁରସତ ବୋଲି କିଛି ନଥିଲା । ରବିବାର ଦିନ ମଧ୍ୟ ଛୁଟୀ ହେଉନଥିଲା । ଆମଭିତରୁ କେହି ସେଥିପାଇଁ ଚିନ୍ତା କରୁନଥିଲେ, କାରଣ ତା'ହେଲେ ଶ୍ରମ କରିବା ହୁଏତ ଅଧିକ ଖରାପ ଲାଗୁଥାନ୍ତା । ମାତ୍ର, ଯଦି ମଧ୍ୟବିତ୍ତ ଶ୍ରେଣୀର କୌଣସି ଭଦ୍ରଲୋକ ସେଠାରେ ସେତେବେଳେ ଥାଆନ୍ତେ, ତେବେ ସିଏ ଏହି ପ୍ରଶ୍ନଟିକୁ ନେଇ ହୁଏତ କେତେ କ'ଣ କହୁଥାନ୍ତେ ।

ଥରେ ଜଣେ ବଡ଼ ପ୍ରଫେସର୍ ଦୀର୍ଘ ସମୟ ଧରି କହିଥିଲେ : ''ଆପଣ କେବେହେଲେ ଶିକ୍ଷାଶାସ୍ତ୍ର ପଢ଼ିନାହାନ୍ତି ଫାଦର୍ ମିଲାନି । ଡକ୍ଟର ପୋଲିଆନ୍‌ସ୍କି (ଆଗେ କେବେ ତାଙ୍କ ନାଆଁ ଶୁଣି ନଥିଲୁ, ସିଏ ନିଶ୍ଚୟ ଜଣେ ବିଖ୍ୟାତ ଶିକ୍ଷାବିତ୍ ହୋଇଥିବେ) ଲେଖିଛନ୍ତି, ଯେ ପିଲାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଖେଳକସରତ ହେଉଛି ଏକ ଶାରୀରିକ-ମାନସିକ (ସେହି ପ୍ରଫେସର ବ୍ୟବହାର୍ କରିଥିବା ବଡ଼ ଶବ୍ଦଟିର ଇଏ ହେଉଛି ପ୍ରଥମ ଅଧଟି, ଶେଷ ଅଧଟା ଆମର ଆଦୌ ମନେ ନାହିଁ) ...''

ଆମ ଆଡ଼କୁ ଥରେ ନଅନାଇ ମଧ୍ୟ ସିଏ ସେହି କଥାଗୁଡ଼ିକୁ କହି ଯାଉଥିଲେ । ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ଜଣେ ପ୍ରଫେସର ଇସ୍କୁଲପିଲାଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ଅନାଇବା ଲାଗି ମୋଟେ ବାଧ୍ୟ ନୁହନ୍ତି । ସିଏ ତ ସେମାନଙ୍କୁ ମୁଖସ୍ଥ କରି ରଖିଥାନ୍ତି, ଠିକ୍ ଆମେ ଯେମିତି ପଣିକିଆ ମୁଖସ୍ଥ କରି ରଖିଥାଉ ।

ପରିଶେଷରେ ସେ ବିଦାୟ ନେଇ ଗଲେ ଏବଂ ତା' ଘରେ ଗୁହାଳରେ ଛତିଶିଟା ଗାଈଙ୍କୁ ରଖିଥିବା ଲୁଚିଓ କହିଲା, ''ଯେତେ ଯାହା ହେଲେ ମଧ୍ୟ ସ୍କୁଲ ଗୋରୁଗୁହାଳଠାରୁ ସର୍ବଦା ନିଶ୍ଚୟ ଅଧିକ ଭଲ ହୋଇଥିବ ।''

ପୃଥିବୀର ଚାଷୀମାନେ : ଆପଣଙ୍କ ସ୍କୁଲଗୁଡ଼ିକର ଆଗ କବାଟରେ ସେହି ବାକ୍ୟଟିକୁ ଖୋଲି ଲେଖି ଦିଆଯାଇ ପାରିବ । ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ଚାଷୀଘରର ପିଲାଙ୍କର ମତ ମଧ୍ୟ ଠିକ୍ ସେଇଆ । ଆପଣମାନେ କହନ୍ତି ଯେ ପିଲାମାନେ ଇସ୍କୁଲକୁ ଭଲ ପାଆନ୍ତି ନାହିଁ ଓ ଖେଳିବାକୁ ହିଁ ଭଲ ପାଆନ୍ତି । ଆମ ଚାଷୀମାନଙ୍କୁ ଆପଣମାନେ କେବେ ପଚାରି ନାହାନ୍ତି । ମାତ୍ର ଆମ ପରି ଶହେ ହଜାର ନଅଶହ ନିୟୁତ* ରହିଛନ୍ତି । ପୃଥିବୀରେ ପ୍ରତି ଦଶଜଣରେ ଛଅଜଣ ପିଲା ଠିକ୍ ଲୁସିଓର ପିଲାମାନଙ୍କ ପରି ବିଚାର କରନ୍ତି । ଏବଂ, ଆଉ ଯେଉଁ ଚାରିଜଣ ରହିଲେ, ସେମାନଙ୍କ କଥା ଆମେ ଜାଣିନାହୁଁ ।

ଆପଣଙ୍କର ସମସ୍ତ ସଂସ୍କୃତିଟା ହିଁ ସେହିଭଳି ତିଆରି ହେଇଛି । ସତେ ଯେପରି ଆପଣମାନେ ହିଁ ପୃଥିବୀଯାକ, ଠିକ୍ ସେହିପରି ।

ଶିକ୍ଷକର ଭୂମିକାରେ ପିଲାମାନେ : ତହିଁ ଆରବର୍ଷ ମୁଁ ଶିକ୍ଷକ ହେଲି; ଅର୍ଥାତ୍, ତିନିଦିନ ଅଧା ଦିନ ପାଇଁ ପାଠ ପଢ଼ାଇଲି । ମୁଁ ଭୂଗୋଳ ପଢ଼ାଇଲି, ଗଣିତ ଓ ଫରାସୀ ଭାଷା ପଢ଼ାଇଲି । ମଧ୍ୟ-ବିଦ୍ୟାଳୟର ପ୍ରଥମ ବର୍ଷର ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଏସବୁ ପଢ଼ାଇଥିଲି ।

ଆଟ୍‌ଲାସ୍‌ଟାଏ ଦେଖିବାକୁ କିମ୍ବା ଭଗ୍ନାଂଶଗୁଡ଼ିକୁ ବୁଝାଇ ଦେବାକୁ ଗୋଟାଏ ଡିଗ୍ରୀ ରହିବା ଆଦୌ ଆବଶ୍ୟକ ହୁଏନାହିଁ ।

ଯଦି ମୁଁ କେବେ ଭୁଲ୍ ବି କରୁଥିଲି, ତେବେ ତାହା ଆଦୌ ଏତେ ମାରାତ୍ମକ ନଥିଲା । ପିଲାମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ତାହା ବେଶ୍ ଉଶ୍ୱାସ କରି ଦେଉଥିଲା । ତା'ପରେ ଆମେ ଉଭୟେ ମିଶି ତାହାର ସମାଧାନ କରି ଦେଉଥିଲୁ । ଘଣ୍ଟାଗୁଡ଼ାକ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଥିର ଭାବରେ କଟି ଯାଉଥିଲା, କେହି ବ୍ୟସ୍ତ ହେଉନଥିଲେ କି କେହି ଭୟ କରୁନଥିଲେ । ମୁଁ ଯେପରି ପ୍ରଣାଳୀରେ ଗୋଟିଏ କ୍ଳାସ୍‌କୁ ପାଠ ପଢ଼ାଇ ପାରିବି, ଆପଣ ସେହି ପ୍ରଣାଳୀ ବିଷୟରେ କିଛି ଜାଣିନାହାନ୍ତି ।

ରାଜନୀତି ନା କଞ୍ଜୁସୀ : ହଁ, ପାଠ ପଢ଼ାଉଥିବା ସମୟରେ ମୁଁ ଆହୁରି କେତେ କଥା ମଧ୍ୟ ଶିକ୍ଷା କରୁଥିଲି । ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ, ଅନ୍ୟମାନଙ୍କର ସମସ୍ୟା ବି ଠିକ ମୋରି ସମସ୍ୟାଗୁଡ଼ିକ ପରି ବୋଲି ଜାଣି ପାରୁଥିଲି । ସେହି ସମସ୍ୟାଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ ଏକାଠି ବାହାରି ଆସି ପାରିବା ହେଉଛି ଯଥାର୍ଥ ରାଜନୀତି । ଏବଂ, ଏକୁଟିଆ ନିଜପାଇଁ ସମାଧାନଟାଏ କରିବା, ତାହା ହେଉଛି କାମ୍ପଣ ।

* ଏହି ସଂଖ୍ୟାରେ ଆମେ ଚାଷୀମାନଙ୍କ ଠାରୁ ଅଧିକ ଖରାପ ଅବସ୍ଥାରେ ବାସ କରୁଥିବା ମଣିଷମାନଙ୍କୁ - ଶିକାର କରୁଥିବା, ମାଛ ଧରୁଥିବା ଓ ମେଣ୍ଢା ଚରାଉଥିବା ଲୋକମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଏକାଠି ମିଶାଇ ଦେଇଛୁ । (Compendium of Social Statistics, United Nations, New York, 1963)

କେବେ କାମ୍ପଣ ନଦେଖାଇବାକୁ ମୁଁ ଯେ ଆଗରୁ ଟୀକା ନେଇଥିଲି, ସେକଥା ଆଦୌ ନୁହେଁ । ପରୀକ୍ଷା ସମୟରେ ମୁଁ ବି ସାନ ସାନ ପିଲାଙ୍କୁ ରସାତଳକୁ ପଠାଇଦେବି ଓ ମୋ' ନିଜ ଅଧ୍ୟୟନରେ ମନ ଦେବି ବୋଲି ଅନୁଭବ କରୁଥିଲି । ମୁଁ ଠିକ୍ ଆପଣମାନଙ୍କର ଛାତ୍ର ଭଳି ଜଣେ ଛାତ୍ର ଥିଲି, ମାତ୍ର ସେଠି ବାର୍ବିଆନାରେ ମୁଁ ନିଜ ପାଖରେ କି ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ପାଖରେ କଦାପି ସେହି କଥାଟିକୁ ସ୍ୱୀକାର କରି ପାରିଲିନାହିଁ । ମୋତେ ଉଦାର ହେବାକୁ ହିଁ ପଡ଼ିଲା; ଉଦାର ହେବାକୁ ଅନୁଭବ କରୁନଥିବା ବେଳେ ମଧ୍ୟ ଉଦାର ହେବାକୁ ପଡ଼ିଲା ।

ଆପଣଙ୍କୁ ଏଇଟା ଗୋଟାଏ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସାନ କଥା ବୋଲି ମନେ ହୋଇପାରେ । ମାତ୍ର, ଆପଣଙ୍କ ଛାତ୍ରମାନଙ୍କ ସକାଶେ ଆପଣ ତ ଆହୁରି କମ୍ କଥା କରିଥାନ୍ତି । ଆପଣ ସେମାନଙ୍କୁ କେବେ କିଛି ପଚାରନ୍ତି ନାହିଁ । ସେମାନେ କେବଳ ନିଜେ ନିଜେ ଚେଷ୍ଟା କରି ଆଗକୁ ଯାଆନ୍ତୁ ବୋଲି ଉତ୍ସାହ ଦେଇଥାନ୍ତି ।

ସହରରୁ ଆସୁଥିବା ପିଲାମାନେ

ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ବିକୃତ : ଭିଚିଓଠାରେ ମଧ୍ୟ-ବିଦ୍ୟାଳୟଟି ଆରମ୍ଭ କରାଯିବା ସମୟରେ ବାର୍ବିଆନାକୁ ସହରରୁ କେତେକ ଛାତ୍ର ଆସି ପହଞ୍ଚିଥିଲେ । ଯେଉଁମାନେ ସେଠାରେ କ୍ଲାସ୍ ଉଠି ପାରିନଥିଲେ, ସେହିମାନେ ହିଁ ଆସିଥିଲେ ।

ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଲାଜକୁଳା ହେବାର କୌଣସି ସମସ୍ୟା ନଥିଲା । ମାତ୍ର, ଅନ୍ୟ ଏକାଧିକ ପ୍ରକାରେ ସେମାନଙ୍କର ଅନେକ ବିକୃତି ରହିଥିଲା ।

ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ, ସେମାନେ ଅନୁଭବ କରୁଥିଲେ ଖେଳକସରତ ଏବଂ ଛୁଟୀ, ଏଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛି ସେମାନଙ୍କର ଅଧିକାର ଏବଂ ଇସ୍କୁଲ ହେଉଛି ଏକ ତ୍ୟାଗସ୍ୱୀକାର । ସେମାନେ ଆଦୌ କେବେହେଲେ ଶୁଣି ନଥିଲେ ଯେ, କିଛି ଶିକ୍ଷା କରିବାକୁ ହିଁ ଗୋଟିଏ ପିଲା ବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ଯାଏ, ଏବଂ, ସ୍କୁଲକୁ ଯିବା ପ୍ରକୃତରେ ଗୋଟିଏ ବିଶେଷ ସୁବିଧା ବୋଲି ସେମାନେ କେବେ ଭାବିନଥିଲେ ।

ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଶିକ୍ଷକ ସତେଅବା ମଝିବାଡ଼ର ସେପଟେ ରହିଥିବା ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ହୋଇ ରହିଥିଲେ; ଏପରି ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ହୋଇ ରହିଥିଲେ, ଯାହାଙ୍କୁ କେବଳ ଠକିବାକୁ ହିଁ ହୋଇଥାଏ । ହଁ, ସେମାନେ କପି କରିବାକୁ ବି ଚେଷ୍ଟା କରିଥିଲେ । ସେହି ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ନମ୍ବର ଲେଖାହୋଇ ରହୁଥିବା କୌଣସି ଖାତା ନାହିଁ ବୋଲି ବିଶ୍ୱାସ କରିବାକୁ ମଧ୍ୟ ସେମାନଙ୍କୁ ଦୀର୍ଘ ବହୁତ ସମୟ ଲାଗି ଯାଇଥିଲା ।

ଘରବସା କୁକୁଡ଼ା : ଝିଅପୁଅଙ୍କର ଯୌନପ୍ରସଙ୍ଗର କ୍ଷେତ୍ରରେ ମଧ୍ୟ ଠିକ୍ ସେହି ଛଳନାସବୁ ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଲା । ସେମାନେ ବିଶ୍ୱାସ କରୁଥିଲେ ଯେ ସେମାନଙ୍କୁ ଏସବୁ ବିଷୟରେ କେବଳ କାନପାଖରେ ଫୁସ୍‌ଫୁସ୍ ହୋଇ ଯାହାକିଛି କହିବାକୁ ହେବ । ଯେତେବେଳେ ସେମାନେ ଗୋଟାଏ କୁକୁଡ଼ା ଆଉଗୋଟାଏ କୁକୁଡ଼ାକୁ ମାଡ଼ି ବସିଥିବାର ଦେଖିବାକୁ ପାଉଥିଲେ, ସେତେବେଳେ ସତେଅବା ଗୋଟାଏ ଅବୈଧ ଯୌନସଙ୍ଗମ ସେମାନଙ୍କର ଆଖିରେ ଆସି ପଡି ଯାଇଥିବା ପରି ସେମାନେ ପରସ୍ପରକୁ କହୁଣି ଆଗରେ ଖେଞ୍ଚି ଦେଖାଇ ଦେଉଥିଲେ ।

ପ୍ରକୃତ କଥା ହେଉଛି, ପ୍ରଥମେ ପ୍ରଥମେ ଏହି ଯୌନପ୍ରସଙ୍ଗଟା ହିଁ ସେମାନଙ୍କୁ ଟିଆଁଇ ଦେବାପାଇଁ ସତେଅବା ଏକମାତ୍ର ବିଷୟ ହୋଇ ରହିଥିଲା । ସ୍କୁଲରେ ଶରୀର-ରଚନା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଖଣ୍ଡେ ବହି ଥିଲା । ସେମାନେ କୌଣସି ଏକ କୋଣରେ ବସି ସେହି ବହିଟିକୁ କେଡ଼େ ଆଗ୍ରହରେ ଓଲଟାଇ ଯାଉଥିଲେ । ସେହି ବହିର ଦୁଇଟା ପୃଷ୍ଠା ଗୋଟାସୁଦ୍ଧା ଛିଣ୍ଡା କୋତରା ହୋଇ ଯାଇଥିଲା ।

ପରେ ସେମାନେ ସେହି ବହିର ଅନ୍ୟ ଆଗ୍ରହୋଦ୍ଦୀପକ ପୃଷ୍ଠାଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟ ଆବିଷ୍କାର କଲେ । ପରେ, ସେମାନେ ଇତିହାସକୁ ମଧ୍ୟ ଏକ ଭାରି କଉତୁକିଆ ବିଷୟ ବୋଲି ଜାଣିଲେ ।

ଅନେକଙ୍କର ଏହି ଆବିଷ୍କାର କରିବାର ଉତ୍ତେଜନା କେବେ ବି ବନ୍ଦ ହୋଇନାହିଁ । ଏବେ ସେମାନେ ଯାବତୀୟ ବିଷୟରେ ଆଗ୍ରହ ପ୍ରକାଶ କଲେଣି । ଏବେ ସେମାନେ ସାନ ପିଲାଙ୍କୁ ବି ପଢ଼ାଉଛନ୍ତି ଓ ଆମମାନଙ୍କ ଭଳି ହୋଇଗଲେଣି ।

ଅବଶ୍ୟ ଆଉ କେତେଜଣ ଅଛନ୍ତି, ଯେଉଁମାନଙ୍କୁ କି ଆପଣମାନେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସଫଳ ଭାବରେ ପୁନର୍ବାର ଶୀତଳ କରିଦେଇ ସାରିଲେଣି ।

ଝିଅମାନେ : ସହରରୁ କୌଣସି ଝିଅ କେବେହେଲେ ବାର୍ବିଆନାକୁ ପଢ଼ିବାଲାଗି ଆସିନାହାନ୍ତି । ସମ୍ଭବତଃ ଏହାର କାରଣ ହେଉଛି ଯେ, ଏଠାକୁ ଆସିବା ରାସ୍ତାଟି ମୋଟେ ନିରାପଦ ନଥିଲା । ଅଥବା, ସେମାନଙ୍କର ବାପାମାଆ ମାନଙ୍କର ମନୋଭାବ ଅନ୍ୟପ୍ରକାର ଥିଲା ବୋଲି ସେମାନେ ଆସି ପାରିଲେନାହିଁ । ଏହି ବାପାମାଆମାନେ ବିଶ୍ୱାସ କରୁଥିଲେ ଯେ ଜଣେ ସ୍ତ୍ରୀଲୋକ ଏକ ମାଈକୁକୁଡ଼ାର ମୁଣ୍ଡ ରହିଥିଲେ ହିଁ ନିଜ ଜୀବନଟିକୁ ଅବଶ୍ୟ ବଞ୍ଚିପାରିବ । ବୁଦ୍ଧିମତୀ ହେବାଲାଗି ପୁରୁଷମାନେ କୌଣସି ସ୍ତ୍ରୀଲୋକକୁ କେବେହେଲେ କହନ୍ତିନାହିଁ ।

ଏହାକୁ ମଧ୍ୟ ଏକ ଜାତିଗତ ବାଛବିଚାର ବୋଲି କୁହାଯାଇ ପାରିବ । ମାତ୍ର ଏହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଆମେ କଦାପି ଆପଣମାନଙ୍କୁ, ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କୁ ଦୋଷ ଦେଇ

ପାରିବୁନାହିଁ । ସେମାନଙ୍କର ବାପାମାଆଙ୍କ ତୁଳନାରେ ଆପଣମାନେ ଝିଅମାନଙ୍କୁ ସର୍ବଦା ଅଧିକ ମୂଲ୍ୟ ଦେଇ ଦେଖିଥାନ୍ତି ।*

ସାନ୍ଦ୍ରୋ ଓ ଗିଆନି : ସାନ୍ଦ୍ରୋର ବୟସ ପନ୍ଦର, ଉଚ୍ଚତା ପାଞ୍ଚ ଫୁଟ୍ ଆଠ ଇଞ୍ଚ : ଜଣେ ବୟସ୍କ ହିସାବରେ ବଡ଼ ଅପମାନିତ । ତା'ର ଶିକ୍ଷକମାନେ ସିଏ ଗଜ ମୂର୍ଖ ବୋଲି ଘୋଷଣା କରି ଦେଇଥିଲେ । ସେମାନେ ଆଶା କରୁଥିଲେ ଯେ ମଧ-ବିଦ୍ୟାଳୟର ଏହି ପ୍ରଥମ ବର୍ଷଟିରେ ସିଏ ଏଥର ତୃତୀୟ ଥର ପାଇଁ ବି ଫେଲ ହେବ ଓ ଆଉ ବର୍ଷେ ସେହି କ୍ଲାସ୍‌ରେ ରହିବ ।

ଗିଆନିକୁ ଚଉଦ ବର୍ଷ । ଭାରି ଅନ୍ୟମନସ୍କ, ପାଠପଢ଼ାର ନାଆଁ ଶୁଣିଲେ ଚିହିଙ୍କି ଉଠେ । ତା'ର ଶିକ୍ଷକମାନେ ସିଏ ଗୋଟାଏ ସ୍ୱଭାବ-ଅପରାଧୀ ବୋଲି ଘୋଷଣା କରି ଦେଇଥିଲେ । ସେମାନେ ଯେ ଗୋଟାସୁଦ୍ଧା ଭୁଲ୍ କଥା କହିଥିଲେ, ସେକଥା ଆଦୌ ନୁହେଁ; ମାତ୍ର ତା'ବୋଲି ସେମାନେ ଯେ ସେମାନଙ୍କର ହେପାଜତରୁ ତାକୁ ନିକାଲି ବାହାର କରିଦେବେ, ସେକଥା ମଧ୍ୟ ଅନ୍ୟାୟ ।

ଦୁଇଜଣଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କେହି ଜଣେ ବି ଆଉବର୍ଷେ ସେହି ଶ୍ରେଣୀରେ ରହି ପଢ଼ିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରୁନଥିଲେ । ସେମାନେ ଇସ୍କୁଲ ଛାଡ଼ି କେଉଁଠି କ'ଣ କାମ ଦେଖିବେ ବୋଲି ଚିନ୍ତା କରୁଥିଲେ । ସେମାନେ ଆମର ଏଠାରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲେ, କାରଣ ଆମେ ଆପଣମାନଙ୍କର ଫେଲ୍ ହୋଇଥିବା ନମ୍ବର ଉପରେ ଆଦୌ କୌଣସି ମୂଲ୍ୟ ଦେଉନାହିଁ ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟେକ ପିଲାକୁ ତା' ବୟସ ଅନୁସାରେ ଏକ ଅନୁରୂପ ଶ୍ରେଣୀରେ ଆଣି ରଖିଥାଉ ।

ସାନ୍ଦ୍ରୋ ମଧ-ବିଦ୍ୟାଳୟର ତୃତୀୟ ବର୍ଷରେ ଓ ଗିଆନି ଦ୍ୱିତୀୟ ବର୍ଷରେ ଆସି ଭର୍ତ୍ତି ହେଲେ । ନିଜର ଅସୁଖୀ ବିଦ୍ୟାଳୟ-ଜୀବନରେ ସେମାନେ ସତେଅବା ସର୍ବପ୍ରଥମ ଥର ପାଇଁ ଏକ ସନ୍ତୋଷ ପାଇଥିଲେ । ସାନ୍ଦ୍ରୋ ଏହି କଥାଟିକୁ ଚିରଦିନ ମନେ ରଖିବ, ଗିଆନି ମଧ୍ୟ ମଝିରେ ମଝିରେ ସେହି କଥାଟିକୁ ବେଶ୍ ମନେ ପକାଉଛି ।

ଦିଆସିଲି କାଠି ବିକୁଥିବା ସାନ ଝିଅଟି : ସେମାନଙ୍କର ସ୍କୁଲ ପାଠ୍ୟକ୍ରମରେ ଯେ ଏକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହେଲା, ଏଇଟି ହେଉଛି ସେମାନଙ୍କର ଦ୍ୱିତୀୟ ସନ୍ତୋଷ ।

---

* ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ, ୧୯୬୨-୬୩ ମସିହାରେ ପ୍ରଥମ ମଧ-ବିଦ୍ୟାଳୟରୁ ୬୪.୨% ପୁଅ ଓ ୭୦.୯% ଝିଅ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ ବାହାରିଥିଲେ । ଏବଂ ଦ୍ୱିତୀୟ ମଧ-ବିଦ୍ୟାଳୟ ଶ୍ରେଣୀରେ ୭୨.୯% ପୁଅ ଏବଂ ୮୦.୫% ଝିଅ ବି ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିଲେ (Annuario Statistico dell' Istruzione Haliana, 1965 - Yearbook of Statistics on Italian Education, ପୃଷ୍ଠା-୮୧)

ଆପଣମାନେ ସେମାନଙ୍କୁ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣତା-ଲାଭର ଅନ୍ୱେଷଣରେ ନିଯୁକ୍ତ କରି ରଖିଥିଲେ । ଏହି ପରିପୂର୍ଣ୍ଣତା ହେଉଛି ଏକାନ୍ତ ନିରର୍ଥକ, କାରଣ ଗୋଟାଏ ପିଲାକୁ ଏଥିପାଇଁ ସେହି ଏକ ବିଷୟଗୁଡ଼ିକ ତାକୁ ବାର ବାର କୁହା ହେଉଥିବାର ଶୁଣେ ଓ ଶେଷକୁ ବିରକ୍ତ ହୋଇଯାଏ । ମାତ୍ର ଏଣେ ସିଏ ବଡ଼ ହେବାରେ ବି ଲାଗିଥାଏ । ସବୁ କଥା ଯେପରି ଅଛି, ସେହିପରି ଥାଏ, ମାତ୍ର ସିଏ ବଦଳିବାରେ ଲାଗିଥାଏ । ତେଣୁ, ବିଷୟଗୁଡ଼ିକ ତା' ହାତରେ ପଡ଼ି ଏକାବେଳେକେ କେତେକ ପିଲାଳିଆ ଆଜେବାଜେରେ ହିଁ ପରିଣତ ହୋଇ ଯାଆନ୍ତି ।

ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ, ମଧ୍ୟ-ବିଦ୍ୟାଳୟର ପ୍ରଥମ ବର୍ଷରେ ଆପଣମାନେ ପିଲାମାନଙ୍କୁ "ଦିଆସିଲି କାଠି ବିକୁଥିବା ସାନ ଝିଅଟି" ଏବଂ "ଝପ ଝପ ବରଷା ବରଷୁଛି" (ପ୍ରଥମଟି ଡେନମାର୍କର ଜଣେ ଉନବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଲେଖକ ହାନ୍ସ୍ ଖ୍ରୀଷ୍ଟିଆନ୍ ଆନରସନ୍‌ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଲିଖିତ ଗୋଟିଏ ଗଳ୍ପ ଏବଂ ଦ୍ୱିତୀୟଟି ସେହି ଶତାବ୍ଦୀର ଇଟାଲୀୟ କବି **Giovanni Pascoli**ଙ୍କ ଲିଖିତ ଗୋଟିଏ କବିତାର ଏକ ଧାଡ଼ୀ) ବିଷୟଗୁଡିକ ଦୁଇ ତିନିଥର ପଢ଼ାଇଥିଲେ । ମାତ୍ର, ସେହି ବିଦ୍ୟାଳୟର ଦ୍ୱିତୀୟ ଏବଂ ତୃତୀୟ ବର୍ଷମାନଙ୍କରେ ଆପଣମାନେ ବଡ଼ମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଲେଖା ହୋଇଥିବା ବିଷୟମାନ ପଢ଼ାଇଲେ ।

ଗିଓଭାନିକୁ **avere** କ୍ରିୟାର **ho, hai, ha** ପ୍ରଭୃତି ରୂପରେ ଥିବା **h** ଧ୍ୱନିଟିକୁ ବାଦ୍ ଦେଇ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକୁ ଉଚ୍ଚାରଣ କରି ଆସିଲାନାହିଁ । (ଇଟାଲୀୟ ଭାଷାରେ **avere** କ୍ରିୟାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି **to have**) ମାତ୍ର ବଡ଼ମାନଙ୍କର ସଂସାରର ବହୁତ କଥା ତାକୁ ଜଣାଥିଲା । କେଉଁଠି କେଉଁ କାମ ମିଳିବ, ପରିବାରରେ କିଏ କାହାର କ'ଣ ଲାଗିବ, ତା' ସହରରେ ଲୋକମାନେ କିପରି ଜୀବନ ବଞ୍ଚନ୍ତି, ଇତ୍ୟାଦି, ଇତ୍ୟାଦି କେତେ କଥା ସେ ଜାଣିଥିଲା । ଥରେ ଥରେ ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ ସିଏ ତା' ବାପାଙ୍କ ସହିତ କମୁନିଷ୍ଟ ପାର୍ଟିର କିମ୍ବା ତା' ସହରର ମିଟିଂକୁ ମଧ୍ୟ ଯାଉଥିଲା ।

ଆପଣମାନଙ୍କର ଗ୍ରୀକ୍ ଓ ରୋମାନ୍‌ମାନଙ୍କ ସହିତ ଆପଣମାନେ ତାକୁ ଇତିହାସକୁ ଘୃଣା କରିବାକୁ ଶିକ୍ଷା ଦେଇଥିଲେ । ମାତ୍ର ଆମେ ଏଠି ଦ୍ୱିତୀୟ ବିଶ୍ୱଯୁଦ୍ଧର କଥା ପଢ଼ାଉଥିବା ସମୟରେ ସିଏ ଘଣ୍ଟା ଘଣ୍ଟା କେତେ କେତେ କଥା କହି ଯାଉଥିଲା ଓ ବାଟରେ ମୋଟେ ଅଟକି ଯାଉନଥିଲା ।

ଆପଣମାନେ ତାକୁ ଇଟାଲି ଦେଶର ଭୂଗୋଳକୁ ଆଉ ଗୋଟାଏ ବର୍ଷ ଘୋଷିବା ସକାଶେ ବାଧ୍ୟ କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରିଥିଲେ । ଅବଶିଷ୍ଟ ପୃଥିବୀ ବିଷୟରେ ଆଦୌ କିଛି ବିଷୟ ନଜାଣି ମଧ୍ୟ ତାକୁ ହୁଏତ ଇସ୍କୁଲ ଛାଡ଼ିବାକୁ ହୋଇଥାନ୍ତା ।

ଏହାଦ୍ୱାରା ଆପଣମାନେ ତା'ର ପ୍ରଭୁତ କ୍ଷତି କରାଇଥାନ୍ତେ । ଏପରିକି ଖାଲି ଖବରକାଗଜ ପଢ଼ିବା ପାଇଁ ମଧ ତା'ର ଯଥେଷ୍ଟ ଭୂଗୋଳଜ୍ଞାନ ହୋଇ ନଥାନ୍ତା ।

"ତୋତେ ଠିକ୍ ଭାବରେ କଥା କହି ବି ଆସୁନାହିଁ" : ମାତ୍ର ଅଳ୍ପ ଦିନ ଭିତରେ ସାନ୍ଦ୍ରୋ ପ୍ରାୟ ସବୁ ବିଷୟରେ ଆଗ୍ରହ ପ୍ରକାଶ କଲା । ମଧ-ବିଦ୍ୟାଳୟର ତୃତୀୟ ବର୍ଷରେ ସେ ଯାହା ଅଧୟନ କରିଥାନ୍ତା, ସିଏ ସକାଳବେଳା ଘଣ୍ଟା ଘଣ୍ଟା ସମୟ ଦେଇ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ପଢ଼ିଲା । ସେ ଯାହାସବୁ ଜାଣିନଥିଲା, ସେଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟରେ ନୋଟ୍ ଲେଖି ରଖିଲା । ଏବଂ ରାତିରେ ମଧ-ବିଦ୍ୟାଳୟର ପ୍ରଥମ ଓ ଦ୍ୱିତୀୟ ବର୍ଷର ବହିଗୁଡ଼ିକୁ ପଢ଼ିବା ନିମନ୍ତେ କୋଉଠୁ କ'ଣ ପାଇବ ବୋଲି ଖୋଜି ବୁଲିଲା । ଆପଣମାନେ 'ଗଜମୂର୍ଖ' ବୋଲି କହୁଥିବା ଇଏ ଜୁନ୍ ମାସର ପରୀକ୍ଷାରେ ବସିପାରିଲା ଏବଂ ଆପଣମାନେ ତାକୁ କ୍ଲାସ୍ ଉଠାଇବାକୁ ବାଧ ବି ହେଲେ ।

ଗିଆନି ବେଳକୁ ଅବଶ୍ୟ ଟିକିଏ ଅଧିକ କଷ୍ଟକର ହେଲା । ସିଏ ପୂରା ନିରକ୍ଷର ଅବସ୍ଥାରେ ଆପଣମାନଙ୍କ ସ୍କୁଲ୍‌ରୁ ଆମ ପାଖକୁ ଆସିଥିଲା ଏବଂ ବହିପ୍ରତି ତା' ଭିତରେ ଖାଲି ଘୃଣା ହିଁ ରହିଥିଲା ।

ଆମେ ତାକୁ ନେଇ ଏକ ଅସମ୍ଭବର ପ୍ରୟୋଗ ହିଁ ଆରମ୍ଭ କଲୁ । ସବୁ ବିଷୟ ପ୍ରତି ନହେଲେ ମଧ ଅନ୍ତତଃ କେତୋଟି ବିଷୟ ପ୍ରତି ତା'ର ଶ୍ରଦ୍ଧା ଜନ୍ମାଇବାରେ ଆମେ ସଫଳତା ଲାଭ କରି ପାରିଲୁ । ଶିକ୍ଷକ ହିସାବରେ ଆପଣମାନେ ତାକୁ ମଧ-ବିଦ୍ୟାଳୟର ତୃତୀୟ ବର୍ଷକୁ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ କରାଇନେବେ ଏବଂ ତାକୁ ପ୍ରଶଂସା କରି ବହୁତ କଥା କହିବେ, ଆପଣମାନଙ୍କ ଠାରୁ ଆମେ କେବଳ ଏତିକି ଆଶା କରିଥିଲୁ । ତେବେ, ସେ ଯେପରି ଅବଶିଷ୍ଟ ସବୁ ବିଷୟକୁ ଭଲ ପାଇଥାନ୍ତା, ଆମେ ଅବଶ୍ୟ ସେହି ଦାୟିତ୍ୱଟିକୁ ଗ୍ରହଣ କରିଥାନ୍ତୁ ।

ଆପଣମାନେ ସେକଥା କଲେ ନାହିଁ । ଓଲଟି, ମୌଖିକ ପରୀକ୍ଷା ସମୟରେ ତାକୁ ଜଣେ ଶିକ୍ଷକ କହିଲେ "ହଇରେ ବାବୁ, ତୁ ସେ ଘରୋଇ ଇସ୍କୁଲଟାକୁ* କାହିଁକି ଯାଉଛୁ ? ତୁ'ତ ଜାଣିଛୁ, ତୋତେ ଏପରିକି ଠିକ୍ ଭାବରେ କଥା କହି ବି ଆସୁନାହିଁ ।"

"---" (ସେଦିନ ଆମ ତୁଣ୍ଡକୁ ଯେଉଁ ଶବ୍ଦଟି ଆସିଥିଲା, ଏଠାରେ ସେହି ଶବ୍ଦଟି ରହିଥାନ୍ତା । ମାତ୍ର ପ୍ରକାଶକ ସେହି ଶବ୍ଦଟିକୁ ଛପାଇବାକୁ ରାଜୀ ହେଲେନାହିଁ ।)

---

* ବାର୍ବିଆନାର ସ୍କୁଲ, ଏକ କ୍ଷୁଦ୍ର ଆଞ୍ଚଳିକ ସ୍କୁଲ - ତାହା ସରକାରୀ ସ୍କୁଲ-ବ୍ୟବସ୍ଥା ମଧରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ନଥିଲା ।

ଆମେ ବି ଖୁବ୍ ଭଲ କରି ଜାଣିଛୁ ଯେ ଗିଆନିକୁ ଠିକ୍ ଭାବରେ କଥା କହି ଆସେନାହିଁ ।

ଚାଲ ଆମେ ସମସ୍ତେ ଛାତିରେ ହାତକୁ ବାଡ଼େଇ ସେହି କଥାଟିକୁ କହିବା । ମାତ୍ର, ଆପଣମାନେ, ଯେଉଁ ଶିକ୍ଷକମାନେ ଗତ ବର୍ଷ ତାକୁ ଇସ୍କୁଲରୁ ବାହାର କରିଦେଲେ, ସେହିମାନେ ହିଁ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ପରିମାଣରେ ଛାତିରେ ହାତ ବାଡ଼ାନ୍ତୁ !

ଆପଣମାନେ ସତରେ ଚମତ୍କାର ପ୍ରତିକାରମାନ ଜାଣିଛନ୍ତି !

ଭାଷାରେ କୌଣସି ବାଛବିଚାର ନାହିଁ : ଏବଂ, ନିର୍ଭୁଲ ଭାଷା କହିଲେ ପ୍ରକୃତରେ କ'ଣ ବୁଝାଏ, ଆଗ ସେହି କଥାଟିର ମୀମାଂସା ହେଉ । ଦରିଦ୍ରମାନେ ହିଁ ଭାଷାକୁ ସୃଷ୍ଟି କରନ୍ତି ଏବଂ ତା'ପରେ ତାହାକୁ ଆହୁରି ନୂଆ ନୂଆ ରୂପ ଦେବାରେ ଲାଗିଥାନ୍ତି । ଧନୀମାନେ ତାହାକୁ ଏକ ନିଶ୍ଚିତ ଛାଞ୍ଚ ଆଣି ଦିଅନ୍ତି, ଯେପରିକି ସେମାନେ, ଯଦି କିଏ ଅନ୍ୟ ଏକ ପ୍ରଣାଳୀରେ କଥା କହିଲା, ତାକୁ ହତ୍ୟା କରିବାକୁ ବାହାରିଯାଇ ପାରିବେ, ଅଥବା, ତାକୁ ପରୀକ୍ଷାରେ ଫେଲ୍ କରିଦେଇ ପାରିବେ ।

ଆପଣମାନେ କହୁଛନ୍ତି ଯେ ତା' ବାପାର ପୁଅ ପିଏରିନୋ ଭଲ ଲେଖି ପାରୁଛି । ମାତ୍ର, ସେପରି ତ ନିଶ୍ଚୟ ହେବ; କାରଣ ସିଏ ଠିକ୍ ଆପଣମାନଙ୍କ ଶୈଳୀରେ କଥା କହି ପାରୁଛି । ସିଏ ତ ସେଇ ଗୋଟିଏ ଅଡ଼ାର ଅଂଶ ।

ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷରେ, ଗିଆନି ଯେଉଁ ଭାଷାକୁ କହୁଛି ଓ ଲେଖୁଛି, ସିଏ ହେଉଛି ତା'ର ବାପ ବ୍ୟବହାର କରୁଥିବା ଭାଷା । ସାନ ପିଲାଟିଏ ଥିଲାବେଳେ ଗିଆନି ରେଡିଓକୁ 'ରାରା' ବୋଲି କହୁଥିଲା । ଏବଂ, ତା' ବାପ ତା' କଥାକୁ ସଂଶୋଧନ କରିଦେଇ କହୁଥିଲା, ''ନାଇଁ, ନାଇଁ, ରାରା ନୁହେଁ, ଇଏ ହେଉଛି 'ଆରାଡିଓ' ''। (ସ୍ଥାନୀୟ ବୋଲିରେ ରେଡିଓକୁ ଏହିପରି କୁହାଯାଏ ।)

ବର୍ତ୍ତମାନ, ଯଦି ସମ୍ଭବ ହୁଏ, ତେବେ ଗିଆନି ମଧ୍ୟ ଏହାକୁ ରେଡିଓ ବୋଲି କହି ଶିଖିଲେ ତାହା ଅବଶ୍ୟ ଭଲ କଥା ହେବ । ଆପଣମାନଙ୍କର ନିଜ ଭାଷା ତା'ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ସୁବିଧାଜନକ ହୋଇ ପାରିବ । କିନ୍ତୁ, ଇତ୍ୟବସରରେ ଆପଣମାନେ ତାକୁ ସ୍କୁଲରୁ ଆଦୌ ନିକାଳି ଦିଅନ୍ତୁନାହିଁ ।

ସଂବିଧାନ କହୁଛି ଯେ, ଭାଷା ଯାହାର ଯେପରି ହେଉ ପଛକେ, ସବୁ ନାଗରିକ ହେଉଛନ୍ତି ସମାନ । ବୋଧହୁଏ ଗିଆନି କଥା ବିଚାର କରି ଏକଥା କୁହାଯାଉଛି । (ପ୍ରକୃତ କଥା ହେଉଛି ଯେ, ଦକ୍ଷିଣ ତିରୋଲ୍‌ରେ ବାସ କରୁଥିବା ଜର୍ମାନ୍‌ମାନଙ୍କୁ ଆଖିଆଗରେ ରଖି ପାର୍ଲିଆମେଣ୍ଟରେ ସଦସ୍ୟମାନେ ସେପରି ନିୟମ

କରିଥିଲେ । ମାତ୍ର, ଅନଭିପ୍ରେତ ଭାବରେ ସେମାନେ ଗିଆନି କଥା ମଧ୍ୟ ଭାବିଥିଲେ ।)

କଥା ମାନୁଥିବା କଣ୍ଢେଇ : ମାତ୍ର ସଂବିଧାନମାନଙ୍କ ଅପେକ୍ଷା ଆପଣମାନେ ବ୍ୟାକରଣକୁ ଅଧିକ ମାନ୍ୟତା ଦିଅନ୍ତି । ଏବଂ, ଗିଆନି ଆଉ ମୋଟେ ଫେରିଲାନାହିଁ, ଆମପାଖକୁ ମଧ୍ୟ ନୁହେଁ ।

ତଥାପି ଆମେ ତା' କଥାକୁ ଭୁଲି ପାରିବୁନାହିଁ । ଆମେ ଦୂରରୁ ଥାଇ ତା'ର ଅନୁସରଣ କରିବୁ । ଆମେ ଶୁଣିଲୁ ଯେ, ସିଏ ଏବେ ଗୀର୍ଜାକୁ ମଧ୍ୟ ଯାଉନାହିଁ, ବା କୌଣସି ରାଜନୀତିକ ସଭାକୁ ବି ଯାଉନାହିଁ । ସିଏ ଗୋଟିଏ କାରଖାନାରେ ଝାଡୁଦିଆ କାମ କରୁଛି । ଏବଂ, ନିଜର ଖାଲି ସମୟରେ, କଣ୍ଢେଇଟିଏ ପରି ଯାହାକିଛି ଆସି ଜୁଟି ଯାଉଛି, ସିଏ ତାହା କରୁଛି । ଶନିବାର ଦିନ ନାଚକୁ ଯାଉଛି, ରବିବାର ଦିନ କ୍ରୀଡ଼ାପଡ଼ିଆ ।

ଏବଂ ଆପଣମାନେ ତା'ର ଶିକ୍ଷକ ହୋଇ ମଧ୍ୟ ସିଏ ଅଛି କି ନାହିଁ, ସେକଥା ମଧ୍ୟ ମନେ ରଖୁନାହାନ୍ତି ।

ଡାକ୍ତରଖାନା : ଏହିପରି ଭାବରେ ହିଁ ଆପଣଙ୍କ ସହିତ ଆମର ପ୍ରଥମ ସମ୍ପର୍କ ସ୍ଥାପିତ ହେଲା । ଯେଉଁ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଆପଣମାନେ ଚାହୁନାହାନ୍ତି, ସେହିମାନଙ୍କ ମାଧ୍ୟମରେ ।

ସେଭଳି ପିଲାଙ୍କୁ ନେଇ ଇସ୍କୁଲଟିଏ ଚଳାଇବା ଯେ କେଡ଼େ ଅଧିକ କଷ୍ଟକର, ଆମେ ମଧ୍ୟ ସେହି କଥାଟିକୁ ଅଚିରେ ଜାଣିଗଲୁ । ବେଳେ ବେଳେ ସେମାନଙ୍କୁ ବାହାର କରିଦେବା ସକାଶେ ଭିତରୁ କେତେ ପ୍ରଲୋଭନ ଆସିଥିଲା । ମାତ୍ର, ଯଦି ସେମାନେ ଚାଲିଯିବେ, ତେବେ ଆଉ କାହିଁକି ସ୍କୁଲଟାକୁ ସ୍କୁଲ ବୋଲି ବି କୁହାଯିବ ? ଏହାକୁ ଏକ ଡାକ୍ତରଖାନା ବୋଲି କୁହାଯିବ, ଯାହା କେବଳ ସୁସ୍ଥମାନଙ୍କର ଯତ୍ନ ନିଏ ଓ ପୀଡ଼ିତମାନଙ୍କୁ ବର୍ଜନ କରିଦିଏ । ବର୍ତ୍ତମାନ ରହିଥିବା ପାର୍ଥକ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ଏକାବେଳେକେ ଅସମ୍ଭବ ମାତ୍ରାଯାଏ ଅଧିକ ଦୃଢ଼ କରି ରଖିବାଲାଗି ଏହା ଏକ ଫିସାଦ ହୋଇ ହିଁ ରହିବ ।

ଏବଂ, ଆପଣ ଏପରି ଗୋଟିଏ ଅବସ୍ଥାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଅଛନ୍ତି କି ? ଯଦି ନାହାନ୍ତି, ତେବେ ସେମାନଙ୍କୁ ସ୍କୁଲକୁ ପୁଣି ଫେରାଇ ନିଅନ୍ତୁ, କଥାଟିକୁ ମୋଟେ ସେଇଠି ଛାଡ଼ି ଦିଅନ୍ତୁନାହିଁ, ପୁନର୍ବାର ଏକାବେଳେକେ ମୂଳରୁ ହିଁ ଆରମ୍ଭ କରନ୍ତୁ । ଆପଣମାନଙ୍କୁ ସମସ୍ତେ ପାଗଳ ବୋଲି କହିଲେ ମଧ୍ୟ ତଥାପି ସେହିପରି କରନ୍ତୁ ।

ଜାତିଗତ ବାଛବିଚାର ବଢ଼ିବାରେ ଏକ ନିମିତ୍ତ ହେବା ଅପେକ୍ଷା ବରଂ ଲୋକେ କାହାକୁ ପାଗଳ ବୋଲି କହିବା ନିଶ୍ଚୟ ଅଧିକ ଭଲ ।

ପରୀକ୍ଷା

ଉତ୍ତମ ଲିଖନର ନିୟମାବଳୀ : ବାର୍ବିଆନାରେ ତିନିବର୍ଷ ସ୍କୁଲକୁ ଯିବା ପରେ ମୁଁ ଜଣେ ଘରୋଇ ପରୀକ୍ଷାର୍ଥୀରୂପେ ଜୁନ୍ ମାସରେ ମଧ୍ୟ-ବିଦ୍ୟାଳୟର ପ୍ରମାଣପତ୍ର ନିମନ୍ତେ ପରୀକ୍ଷା ଦେଇଥିଲି । ସେଥିରେ ''ରେଳବାଇ ଡବାଗୁଡ଼ିକ କଥା କହନ୍ତି'' ବିଷୟରେ ରଚନା ଲେଖିବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା ।

ବାର୍ବିଆନାରେ ମୁଁ ଉତ୍ତମ ଲିଖନର ନିୟମରୂପେ ଏହି କଥାଗୁଡ଼ିକୁ ଶିଖିଥିଲି: ତୁମର ପ୍ରକୃତରେ କିଛି ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ କଥା କହିବାକୁ ଥିବ, ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ ବା ଅନ୍ତତଃ ଅନେକଙ୍କ ଲାଗି ଉପଯୋଗୀ ହେଲାଭଳି କିଛି କହିବାକୁ ରହିଥିବ । ତୁମେ ଯାହା ଲେଖୁଛ, ତାହାକୁ କାହାପାଇଁ ଲେଖୁଛ, ସେକଥା ଉତ୍ତମରୂପେ ଜାଣିଥିବ । ତୁମକୁ ଯାବତୀୟ ଉପଯୋଗୀ ସାମଗ୍ରୀ ସଂଗ୍ରହ କରିବାକୁ ହେବ । ଏକ ଯୁକ୍ତିସଙ୍ଗତ ଢ଼ାଞ୍ଚା ବାହାର କରିବ, ଯାହା ସାହାଯ୍ୟରେ ତୁମେ ବିଷୟବସ୍ତୁଟିକୁ ଅଭିବ୍ୟକ୍ତ କରି ଆଣିବ । ଅଦରକାରୀ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଶବ୍ଦକୁ ବାହାର କରିଦେବ । କଥିତ ଭାଷାରେ ବ୍ୟବହୃତ ନହେଉଥିବା ପ୍ରତ୍ୟେକ ଶବ୍ଦକୁ ବାଦ୍ ଦେବ । ସମୟର କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସୀମା ମଧ୍ୟ ରଖିବନାହିଁ ।

ଠିକ୍ ସେହି ପଦ୍ଧତିକୁ ଅନୁସରଣ କରି ହିଁ ମୋ'ର ସ୍କୁଲସାଙ୍ଗମାନେ ଓ ମୁଁ ଏହି ଚିଠିଟିକୁ ଲେଖୁଛୁ । ମୁଁ ଆଶା କରୁଛି, ଯେତେବେଳେ ମୁଁ ଜଣେ ଶିକ୍ଷକ ହେବି, ମୋ'ର ଛାତ୍ରମାନେ ମଧ୍ୟ ଠିକ୍ ସେହି ପ୍ରଣାଳୀରେ ହିଁ ସବୁକିଛି ଲେଖିବେ ।

ତୁମ ହାତରେ ଥିବା ଛୁରୀଟି : ମାତ୍ର, ରଚନା ଲେଖିବା ପାଇଁ ଦିଆ ଯାଇଥିବା ସେହି ବିଷୟଟିର ସାମନାସାମନି ହୋଇ ମୁଁ ସମସ୍ତ ଯୁଗର ଲିଖନକଳାର ସେହି ସାଧାରଣ ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷ ନିୟମଗୁଡ଼ିକୁ କିପରି ବ୍ୟବହାର କରି ପାରିଥାନ୍ତି ? ସଚ୍ଚୋଟ ହେବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରୁଥିଲେ ମୋତେ ପ୍ରକୃତରେ ପୃଷ୍ଠାଟିକୁ ସେହିପରି ଖାଲି ଛାଡ଼ି ଦେବାକୁ ହୋଇଥାନ୍ତା । ଅଥବା ମୁଁ ବିଷୟଟି କାହିଁକି ଏପରି ଦିଆଗଲା ଓ କିଏ କାହିଁକି ଏପରି ବିଷୟଟିଏ ଦେବାକୁ ଚିନ୍ତା କଲା, ସେବିଷୟରେ କିଛି ସମାଲୋଚନା ବି କରିଥାନ୍ତି ।

କିନ୍ତୁ, ମୋତେ ଚଉଦ ବର୍ଷ ହୋଇ ସାରିଥିଲା ଏବଂ ମୁଁ ପାହାଡ଼ିଆ ଅଞ୍ଚଳର ଗୋଟିଏ ଗାଆଁରୁ ଆସିଥିଲି । ଶିକ୍ଷକ ହେବାଲାଗି ଏକ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ-ବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ଯିବାଲାଗି ପ୍ରମାଣପତ୍ରଟି ନିତାନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା । ଏହି ଉତ୍ତରକାଗଜଟି ଏପରି

ପାଞ୍ଚ ଛଅଜଣ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ହାତକୁ ଯିବାର ଥିଲା, ଯେଉଁମାନେ କି ମୋ'ର ଜୀବନ ସହିତ ଆଦୌ ପରିଚିତ ନଥିଲେ; ମୁଁ ଯାହାକିଛିକୁ ଭଲ ପାଉଥିଲି ଓ ଜାଣିଥିଲି, ସେଗୁଡ଼ିକ ସହିତ ବି ପରିଚିତ ନଥିଲେ । ସେହି ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ମୋ' ବିଷୟରେ କାହିଁକି କ'ଣ ଭାବନ୍ତେ, - ଅଥଚ ସେହିମାନେ ହିଁ ଛୁରୀର ବେଣ୍ଟଟାକୁ ନିଜ ହାତରେ ପୂରା କଷିକରି ଧରିଥିଲେ ।

ଆମେ ଯେଉଁପରି ଲେଖୁ ବୋଲି ଆପଣମାନେ ଇଚ୍ଛା କରନ୍ତି, ମୁଁ ସେହିପରି ଲେଖିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲି । ମୁଁ ସହଜରେ ବିଶ୍ୱାସ କରି ପାରୁଛି ଯେ, ସେଥିରେ ସଫଳ ହୋଇ ପାରିଲିନାହିଁ । ଏଥିରେ କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ଯେ, କାଗଜଟା ଉପରେ ଆପଣମାନଙ୍କର ନିଜ ପିଲାଙ୍କର କଥା ହିଁ ଅଧିକ ଭଲଭାବରେ ଆସି ଅଜାଡ଼ି ହୋଇପଡ଼ିଲା । ଯେଉଁମାନେ କି ପୂର୍ବରୁ ହିଁ ଉଷ୍ମ ପବନ ଏବଂ ଉଷ୍ମ ଲାଗୁଥିବା ଅତି ନୀରସ ସାଧାରଣ କଥାଗୁଡ଼ିକୁ ଉତ୍ପନ୍ନ କରି ଆଣିବାରେ ଧୁରନ୍ଧରତା ହାସଲ କରିଛନ୍ତି ।

ଫାନ୍ଦରେ ପକାଇ ଦେବାର ରୋଗ : ଫରାସୀ ଭାଷାର ପରୀକ୍ଷାଟା ନାନା ଅନିୟମିତତାର ଗୋଟାଏ ଗଦାରେ ପରିଣତ ହୋଇଥିଲା ।

ପରୀକ୍ଷାକୁ ଉଠାଇଦେବା ଉଚିତ । ତଥାପି ଯଦି ପରୀକ୍ଷା ଦେବାକୁ ହିଁ ପଡ଼େ, ତେବେ ତାହା ଅନ୍ତତଃ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ହେବା ଉଚିତ । ଯେଉଁ ଅନୁପାତରେ ଜୀବନରେ ଅସୁବିଧାଗୁଡ଼ିକ ଆସି ପହଞ୍ଚୁଥାଏ, ପରୀକ୍ଷାରେ ସେହି ଅନୁପାତରେ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ବଛା ଯାଇଥିବା ଉଚିତ । ଯଦି ତୁମେ ମୁହୂର୍ମୁହୂ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ବାଛିନେବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିବ, ତେବେ ତାହାର ଅର୍ଥ ହେବ ଯେ ତୁମ ଭିତରେ ଫାନ୍ଦରେ ପକାଇବାର ରୋଗଟିଏ ରହିଛି । ସତେ ଯେପରି ଆପଣମାନେ ଛାତ୍ରମାନଙ୍କ ସହିତ ଏକ ଯୁଦ୍ଧ ଲଢ଼ି ବାହାରିଛନ୍ତି !

ଆପଣମାନେ କାହିଁକି ଏପରି କରନ୍ତି ? କ'ଣ ଛାତ୍ରମାନଙ୍କର ଭଲ ପାଇଁ ସେଭଳି କରନ୍ତି ?

ପେଚା, ବାଲିଗରଡ଼ା ଓ ପଙ୍ଖା : ନାଇଁ, ସେମାନଙ୍କର ଭଲ ପାଇଁ ତାହା ମୋଟେ କରନ୍ତିନାହିଁ । ଆପଣ ଏପରି ଗୋଟିଏ ପିଲାକୁ ଫରାସୀଭାଷା ପରୀକ୍ଷାରେ A ଟିଏ ଦେଲେ, ଯାହାକୁ କି କେବେ ସିଏ ଫ୍ରାନସ୍ ଗଲେ କୋଉଠି ଶୌଚାଗାର ଅଛି ବୋଲି ସେହି ଭାଷାରେ ପଚାରି ଆସିବନାହିଁ ।

ସିଏ କେବଳ ପେଚା, ବାଲିଗରଡ଼ା ଏବଂ ପଙ୍ଖା ବିଷୟରେ ହିଁ ପ୍ରଶ୍ନ କରିପାରିବ । (ଏହି ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକ ଫରାସୀ ଭାଷାରେ ଅନ୍ୟ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକ ଠାରୁ ଅଧିକ

କଷ୍ଟକର । ପୁରୁଣାକାଳିଆ ଶିକ୍ଷକମାନେ ପିଲାମାନେ ବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ଯିବାର ପ୍ରଥମ କେତୋଟି ଦିନ ଭିତରେ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଘୋଷି କରି ମନେ ରଖନ୍ତୁ ବୋଲି ଇଚ୍ଛା କରିଥାନ୍ତି ।) ସିଏ ଏହିସବୁ ଶବ୍ଦର ଏକବଚନ ଓ ବହୁବଚନ ଗୁଡ଼ିକୁ କରିଦେଇ ପାରିବ । ସର୍ବମୋଟ ହୁଏତ ଏହିପରି ଦୁଇଶହ ବିଶେଷ ଶବ୍ଦ ସିଏ ବାଛି ବାଛି ଜାଣିଥିବ, ଯାହାକୁ କି ସାଧାରଣତଃ ଆଦୌ ବ୍ୟବହାର କରା ଯାଏନାହିଁ ।

ଏହାର ଏହି ଫଳ ହେଲା ଯେ ସିଏ ଫରାସୀ ଭାଷାକୁ ଘୃଣା କରିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲା । କେତେକ ବ୍ୟକ୍ତି ଯେପରି ଗଣିତକୁ ଘୃଣା କରନ୍ତି, ଠିକ୍ ସେହିପରି ।

ପରିଶେଷରେ : ସେପରି ନକରି ମୁଁ ରେକର୍ଡ଼୍‌ରୁ ମୋ' ଭାଷାଗୁଡ଼ିକୁ ଶିକ୍ଷା କରିଥିଲି । ଆଦୌ କୌଣସି ବିଶେଷ ଚେଷ୍ଟା ନକରି ମୁଁ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ଦରକାରୀ ଓ ଅଧିକ ସାଧାରଣ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକୁ ଆଗ ଶିଖିଲି । ନିଜର ଭାଷାକୁ ଯେଉଁଭଳି ଶିଖାଯାଏ, ଠିକ୍ ସେହିପରି ।

ଏହି ଗ୍ରୀଷ୍ମଋତୁରେ ମୁଁ ଗ୍ରେନୋବ୍‌ଲ୍‌ରେ ଥିଲି, ଗୋଟିଏ ରେଷ୍ଟୋରାଁରେ ପ୍ଲେଟ୍ ଧୋଉଥିଲି । ସେଠି ନିଜକୁ ପୂର୍ଣ୍ଣପରିଚିତ ଅନୁଭବ କରିବାକୁ ଆଦୌ ସମୟ ଲାଗିଲାନାହିଁ । ଯୁବାନିବାସ ମାନଙ୍କରେ ଇଉରୋପ ଓ ଆଫ୍ରିକାରୁ ଆସିଥିବା ପୁଅପିଲା ମାନଙ୍କ ସହିତ ସମ୍ପର୍କ ସ୍ଥାପନ କରି ପାରିଥିଲି । (ଗ୍ରେନୋବ୍‌ଲ୍ ଫ୍ରାନ୍ସରେ ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ସହର)

ଘରକୁ ଫେରିଆସିବା ପରେ ମୁଁ ଭାଷାଗୁଡ଼ିକୁ ଗୋଟିଏ ପରେ ଗୋଟିଏ ଶିଖିନେବି ବୋଲି ସ୍ଥିର କଲି । ଅନ୍ତତଃ ଅନେକ ଭାଷା ଶିଖିବି, ଖୁବ୍ ଭଲ ଭାବରେ ନହେଲେ ମଧ୍ୟ, ଗୋଟିଏ ଭାଷାକୁ ଏକାବେଳେକେ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ନଶିଖି ମୁଁ ସେହିପରି କରିବି । ତେବେ ମୁଁ ସବୁ ପ୍ରକାରର ଲୋକଙ୍କ ସହିତ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରିପାରିବି, ନୂଆ ନୂଆ ମଣିଷଙ୍କୁ ଭେଟିବି ଓ ନୂଆ ନୂଆ ସମସ୍ୟାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବି । ଏବଂ, ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦେଶର ପବିତ୍ର ସୀମାରେଖା ଗୁଡ଼ିକ ପାଖରେ ଅବଶ୍ୟ ହସିପାରିବି ।

ଏହାର ଉପାୟ : ମଧ-ବିଦ୍ୟାଳୟର ତିନୋଟି ବର୍ଷ ଆମେ କେବଳ ଗୋଟିଏ ଭାଷା ନଶିଖି ଦୁଇଟି ଶିଖିପାରିଲୁ । (ଏହି ତିନୋଟିଯାକ ବର୍ଷରେ ସାଧାରଣତଃ ଗୋଟିଏ ବିଶେଷ ଭାଷା - ସାଧାରଣତଃ ଫରାସୀ କିମ୍ବା ଇଂରାଜୀ-ଶିକ୍ଷା ଦିଆଯାଏ । ବେଳେ ବେଳେ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ରେକର୍ଡ଼୍‌ରୁ ଶିଖିବାର ସୁବିଧା ହୁଏତ ମିଳିଥାଏ ।) ଆମେ ଫରାସୀ ଓ ଇଂରାଜୀ ଦୁଇଟିଯାକ ଶିଖିଲୁ । ଯେକୌଣସି କଥୋପକଥନରେ-ଭାଗ ନେଇ ପାରିବାଭଳି ଯଥେଷ୍ଟ ଶବ୍ଦ ମଧ୍ୟ ଶିଖିଗଲୁ ।

ବ୍ୟାକରଣର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଭୁଲ୍‌ଟି ପାଖରେ ଆମେ ଖୁବ୍ ବେଶୀ ଅଟକି ରହି ଗଲୁନାହିଁ । ପ୍ରଧାନତଃ ଲେଖିବା ବେଳେ ହିଁ ବ୍ୟାକରଣର ପ୍ରୟୋଜନ ରହିଥାଏ । ପଢ଼ିବା ଓ କହିବା ପାଇଁ ବ୍ୟାକରଣ ନହେଉଥିଲେ ମଧ୍ୟ ବେଶ୍ ଚଳିଯାଇ ହେବ । ଶୁଣି ଶୁଣି ଧୀରେ ଧୀରେ ସବୁ ଶିଖି ଯାଇହୁଏ । ପରେ, ଅଧିକ ଗଭୀର ଭାବରେ ଶିଖିବା ମଧ୍ୟ ସମ୍ଭବ ହୋଇଯାଏ ।

ଆମ ନିଜ ଭାଷା ବେଳକୁ ଠିକ୍ ଏହିପରି ହୋଇଥାଏ । ଆଠବର୍ଷ ହେଲା ସମୟରେ ଯାଇ ଆମର ବ୍ୟାକରଣର ସର୍ବପ୍ରଥମ ପାଠଟିକୁ ପଢ଼ାଯାଏ । ସେତେବେଳକୁ ଆମେ ତାହାକୁ ତିନି ପର୍ଷ ପଢ଼ି ଏବଂ ଲେଖି ସାରିଥାଉ ।

ଆପଣଙ୍କର ନୂତନ ପାଠ୍ୟକ୍ରମରେ ଗ୍ରାମୋଫୋନ୍ ରେକର୍ଡ ବ୍ୟବହାର କରିବାର ସୁପାରିଶ କରାଯାଇଛି । ମାତ୍ର, ପିଲାମାନେ ଅନ୍ୟ ପାଠ ପଢ଼ି କ୍ଳାନ୍ତ ହୋଇଗଲେ ଯେଉଁଠି ମନକୁ ଟିକିଏ ହାଲୁକା କରି ଆଣିବାପାଇଁ ଭାଷାଗୁଡ଼ିକୁ ଶିଖାଯାଏ, ସେହି ପୂରାସମୟ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଗୁଡ଼ିକରେ ରେକର୍ଡ୍‌ଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରକୃତରେ ଉତ୍ତମ କାମ ଦିଅନ୍ତି । ସପ୍ତାହର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦିନ ଦୁଇଘଣ୍ଟା ସମୟ ଦିଆ ଯାଇଥାଏ । ଆପଣମାନେ ଯେପରି କରନ୍ତି, ସପ୍ତାହକୁ ଆଦୌ ତିନିଘଣ୍ଟା କରି ନୁହେଁ ।

ଆପଣମାନଙ୍କର ସେଠାରେ ପରିସ୍ଥିତି ଯେପରି, ରେକର୍ଡ୍ ବ୍ୟବହାର ନକଲେ ମଧ୍ୟ ସେହି ଏକା ଫଳ ମିଳିପାରିବ ।

ଲୋଆର୍‌ର ଦୁର୍ଗଗୁଡ଼ିକ

ମୌଖିକ ପରୀକ୍ଷାରେ ଏକ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟଜନକ କଥା ଘଟିଲା । ଆପଣମାନଙ୍କର ଛାତ୍ରମାନେ ଫରାସୀ ସଂସ୍କୃତି ବିଷୟରେ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଅତଳ କୂପପରି ହୋଇ ରହିଥିବା ଭଳି ମନେ ହେଉଥିଲେ । ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ, ସେମାନେ ଲୋଆର୍‌ର ଦୁର୍ଗଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟରେ ଅଗାଧ ଜ୍ଞାନ ରହିଥିବା ଭଳି ସବୁ କହି ପାରିଥିଲେ । (ଲୋଆର୍ ହେଉଛି ଫ୍ରାନସ୍‌ର ଗୋଟିଏ ନଦୀର ନାମ)

ଆମେ ପରେ ଜାଣିବାକୁ ପାଇଲୁ ଯେ, ସେମାନେ ସାରା ବର୍ଷଟାଯାକ କେବଳ ଏହି ଗୋଟିଏ ବିଷୟକୁ ପଢ଼ିଥିଲେ । ଗୋଟିଏ ପାଠ୍ୟକ୍ରମରୁ ମଧ୍ୟ କିଛି ଅଂଶ ବାଛି ବାଛି ସେମାନେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇ ଆସିଥିଲେ ଓ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ପଢ଼ି ପାରୁଥିଲେ, ଅନୁବାଦ ବି କରି ପାରୁଥିଲେ ।

ଯଦି ଜଣେ ଇନ୍‌ସ୍‌ପେକ୍ଟର୍ ଦୈବାତ୍ ତାଙ୍କର ପରୀକ୍ଷା ନେବାକୁ ଆସି ପହଞ୍ଚି ଯାଇଥାନ୍ତେ, ତେବେ ସେମାନେ ଆମଠାରୁ ନିଶ୍ଚୟ ଅଧିକ ଭଲ ଫଳ ଦେଖାଇ ପାରିଥାନ୍ତେ । କୌଣସି ଇନ୍‌ସ୍‌ପେକ୍ଟର କେବେହେଲେ ସିଲାବସ୍‌ର ବାହାରକୁ

ଯିବାପାଇଁ ସାହସ କରନ୍ତିନାହିଁ । ଅବଶ୍ୟ ଆପଣମାନେ ଏବଂ ଇନ୍‌ସ୍‌ପେକ୍ଟର ମଧ୍ୟ ଭଲ କରି ଜାଣନ୍ତି ଯେ ସେଭଳି ଫରାସୀଭାଷା ଶିଖିବାଦ୍ୱାରା କୌଣସି ଲାଭ ହୁଏନାହିଁ । ଏବଂ, ଆପଣମାନେ ଏହାକୁ କାହା ସକାଶେ କରୁଛନ୍ତି ? ଆପଣମାନେ ଇନ୍‌ସ୍‌ପେକ୍ଟର୍‌ ସକାଶେ ସେପରି କରୁଛନ୍ତି । ଇନ୍‌ସ୍‌ପେକ୍ଟର୍‌ ବି ସ୍କୁଲ ସୁପରିଣ୍ଟେଣ୍ଡେଣ୍ଟଙ୍କ ପାଇଁ ତାହା କରନ୍ତି । ପୁଣି, ସୁପରିଣ୍ଟେଣ୍ଡେଣ୍ଟ ଶିକ୍ଷା ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ ସକାଶେ ତାହା କରନ୍ତି ।

ଆପଣମାନଙ୍କ ବିଦ୍ୟାଳୟଟି ବିଷୟରେ ତାହାହିଁ ହେଉଛି ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ନିରାଶାକାରୀ କଥା । ସେଇଟା ସତେଅବା ଏକ ସର୍ବଶେଷ ଲକ୍ଷ୍ୟ ପରି ହୋଇ ଚାଲୁଛି ।

ବାରବର୍ଷର ସାମାଜିକ ଚଣ୍ଢାଳିମାନେ : ମାତ୍ର, ଆପଣଙ୍କ ଛାତ୍ରମାନଙ୍କର ନିଜ ଲକ୍ଷ୍ୟଟା ମଧ୍ୟ ଅତ୍ୟନ୍ତ ରହସ୍ୟାବୃତ ହୋଇ ରହିଥାଏ । ହୁଏତ ଲକ୍ଷ୍ୟ ବୋଲି ଆଦୌ କିଛି ନଥାଏ, କିମ୍ବା ଗୋଟାଏ ରଦି ନକଲି କ'ଣଟାଏ ହୋଇ ରହିଥାଏ ।

ସେମାନେ ଦିନ ରାତି ଖାଲି ନମ୍ବର ପାଇଁ ପାଠ ପଢ଼ନ୍ତି, ପରୀକ୍ଷାଫଳର କାଗଜ ଏବଂ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ପାଇଁ ପଢ଼ୁଥାନ୍ତି । ଏବଂ, ସେହି ପ୍ରକ୍ରିୟାଟି ମଧ୍ୟରେ, ସେମାନେ ଯାହାସବୁ ବିଷୟ ଅଧ୍ୟୟନ କରୁଥାନ୍ତି, ସେଗୁଡ଼ିକରୁ ସମସ୍ତ ଆଗ୍ରହକୁ ହରାଇ ବସନ୍ତି । ଭାଷା, ବିଜ୍ଞାନ, ଇତିହାସ - ଏହି ସବୁକିଛି ପାସ୍ ପାଇଁ ପାଉଥିବା ନମ୍ବରରେ ପରିଣତ ହୋଇଯାଏ ।

ସେହିସବୁ କାଗଜଗୁଡ଼ିକ ପଛରେ କେବଳ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଲାଭର ପ୍ରବଳ କାମନାଟିଏ ଛପି ରହିଥାଏ । ପ୍ରମାଣପତ୍ରର ଅର୍ଥ ପଇସା । ଏକଥା କେହି କହନ୍ତିନାହିଁ ସତ, ମାତ୍ର ଯଦି ମୁଣିଟାକୁ ଭଲ କରି ଚିପି ଦେଖିବ, ତେବେ ସେଥିରୁ କେବଳ, କେବଳ ତାହାହିଁ ବାହାରିବ ।

ଆପଣମାନଙ୍କର ସ୍କୁଲରେ ଜଣେ ସୁଖଅନୁଭବକାରୀ ଛାତ୍ର ହେବାକୁ ହେଲେ ଜଣେ ପିଲାକୁ ବାର ବର୍ଷ ବୟସରେ ହିଁ ଏକ ସାମାଜିକ ଚଣ୍ଢାଳିରେ ପରିଣତ ହୋଇଯିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ମାତ୍ର, ବାର ବର୍ଷ ବେଳକୁ ଖୁବ୍ କମ୍ ପିଲା ସେହିପରି ଚଣ୍ଢାଳି ପାଇଁ ସମର୍ଥ ହୁଅନ୍ତି । ଏହାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ଯେ, ଆପଣମାନଙ୍କର ଅଧିକାଂଶ ପିଲା ସ୍କୁଲକୁ ଘୃଣା କରନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କୁ ଆକର୍ଷିତ କରାଇବାର ଆପଣମାନଙ୍କର ଯେଉଁ ଶସ୍ତା ପ୍ରଣାଳୀମାନ ରହିଛି, ସେଥିରେ ଅନ୍ୟ କି ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ପ୍ରକୃତରେ ସମ୍ଭବ ହୁଅନ୍ତା ?

ଇଂରାଜୀ : ପରବର୍ତ୍ତୀ କ୍ଲାସରୁମ୍‌ଟିରେ ଗୋଟିଏ ଇଂରାଜୀ ପରୀକ୍ଷା ହେଉଥିଲା । ସେଇଟି ସବୁଦିନଠାରୁ ଆହୁରି ବିସ୍ମୟକର ବୋଧ ହେଲା ।

ମୁଁ ଭାବୁଛି, ଇଂରାଜୀ ହେଉଛି ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ଦରକାରୀ ଗୋଟିଏ ଭାଷା । କିନ୍ତୁ ଭାଷାଟିକୁ ଜାଣିଥିଲେ ସିନା ! କେବଳ ଉପର ସ୍ତରଟାରୁ କିଛି ଆମ୍ପୁଡ଼ି ନେବାପରି ତୁମେ ଭାଷାଟିକୁ ଶିଖିଥିଲେ ତାହା ଆଉ ତୁମର କି ଉପକାର ପରିବ ? ହଁ, ପେଚା ଆଉ ବାଲିଗରଡ଼ାର ଇଂରାଜୀ ଶିଖିବ ? ପିଲାମାନେ ଭଲ କରି **Good night** ବୋଲି ବି କହି ପାରୁନଥିଲେ, ଏବଂ, ଏହିପରି ଭାବରେ, ସେମାନଙ୍କୁ ସବୁଦିନ ପାଇଁ ଭାଷାଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟରେ ନିରୁତ୍ସାହିତ କରି ରଖା ଯାଇଥିଲା ।

ଜଣେ ପିଲାପାଇଁ ତା'ର ପ୍ରଥମ ବିଦେଶୀ ଭାଷାଟିକୁ ଶିକ୍ଷା କରିବା ହେଉଛି ତା ଜୀବନର ଏକ ସ୍ମରଣୀୟ ଘଟଣା । ଏଥିରେ ତାକୁ ସଫଳ ହେବାକୁ ହିଁ ପଡ଼ିବ, ନହେଲେ ନିଶ୍ଚୟ ଅସୁବିଧା ହିଁ ଅସୁବିଧା ଆସି ପହଞ୍ଚୁଥିବ ।

ଆମେ ନିଜ ଅନୁଭବରୁ ଏହି କଥାଟିକୁ ଦେଖିଛୁ ଯେ, ଇଟାଲିର ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ପକ୍ଷରେ କେବଳ ଫରାସୀ ଭାଷାର ସାହାଯ୍ୟ ନେଇ ହିଁ ସେହି ସଫଳତା ହାସଲ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଯେତେବେଳେ ଜଣେ ଫରାସୀ-ଭାଷାଭାଷୀ ଅତିଥି ଆମକୁ ଦେଖିବାକୁ ଆସୁଥିଲେ, ଆମଭିତରୁ କେତେ ପିଲା ସେତେବେଳେ ସେ କହୁଥିବା କଥାଗୁଡ଼ିକୁ ବୁଝି ପାରୁଥିବାର ଆନନ୍ଦଟିକୁ ଆବିଷ୍କାର କରି ପାରୁଥିଲେ । ସେହିଦିନ ରାତିରେ ହିଁ ସେମାନେ ଯାଇ ଏକ ତୃତୀୟ ଭାଷା ଶିଖିବାର ରେକର୍ଡ଼୍‌ଗୁଡ଼ିକୁ ବାହାର କରୁଥିବାର ଦୃଷ୍ଟିଗୋଚର ହେଉଥିଲା ।

ସେମାନଙ୍କ ପାଖରେ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସାଧନମାନ ରହିଥିଲା : ଶିଖିବାର ପ୍ରେରଣା ଥିଲା, ନିଶ୍ଚୟ ଏକ ବାଟ ମିଳିଯିବାର ନିଜ ସାମର୍ଥ୍ୟ ଉପରେ ବିଶ୍ୱାସ ରହିଥିଲା, ସେମାନଙ୍କର ମସ୍ତିଷ୍କ ବି ଭାଷାଗତ ସମସ୍ୟାଗୁଡ଼ିକୁ ନେଇ ସଂଶ୍ଲିଷ୍ଟ ରହି ସାରିଥିଲା ।

ଗଣିତ ଏବଂ ପରପୀଡ଼ନର ଆନନ୍ଦ : ପରୀକ୍ଷାରେ ଜ୍ୟାମିତିର ଯେଉଁ ପ୍ରଶ୍ନଟି ପଡ଼ିଥିଲା, ତାକୁ ଦେଖି ଆଧୁନିକ କଳା ବିଷୟରେ କୌଣସି ପ୍ରଦର୍ଶନୀରେ ଦେଖିଥିବା ଗୋଟିଏ ମୂର୍ତ୍ତିର କଥା ମନେ ପଡ଼ିଗଲା : ''ଏପରି ଏକ ସିଲିଣ୍ଡର୍ ଉପରେ ଅବସ୍ଥାପିତ ଗୋଲାର୍ଦ୍ଧ ଦ୍ୱାରା ଏକ ଘନବସ୍ତୁ ନିର୍ମିତ ହୋଇଥାଏ, ଯାହାର ତିନିସପ୍ତମାଂଶ...'' ।

ଏପରି କୌଣସି ଯନ୍ତ୍ରପାତି ନାହିଁ ଯାହାକି ଉପରିଭାଗ ଗୁଡ଼ିକ ମାପି ପାରିବ । ତେଣୁ, ବାସ୍ତବ ଜୀବନରେ ଏପରି କେବେ ଘଟେନାହିଁ ଯେ, ଦୈର୍ଘ୍ୟପ୍ରସ୍ଥ ଗୁଡ଼ିକୁ ନଜାଣି ଆମେ କୌଣସି ଉପରିଭାଗକୁ ଜାଣିବାରେ ସମର୍ଥ ହେଉ । କେବଳ ଗୋଟିଏ ପୀଡ଼ାଗ୍ରସ୍ତ ମନ ହିଁ ଏପରି ଗୋଟିଏ ପ୍ରଶ୍ନର କଳ୍ପନା କରିପାରିବ ।

ନୂଆ ନୂଆ ମାର୍କା : ସଂସ୍କାର କରା ଯାଇଥିବା (୧୯୬୨ର ଆଇନ୍ ପାସ୍ ହେବା ପରେ ମଧ୍ୟବିଦ୍ୟାଳୟ ମାନଙ୍କରେ ଏକ ଅଧିକ ବାସ୍ତବବାଦୀ ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖି ନୂତନ ପାଠ୍ୟକ୍ରମମାନ ପ୍ରବର୍ତ୍ତିତ ହୋଇଥିଲା ।) କୌଣସି ମଧ୍ୟବିଦ୍ୟାଳୟରେ ସେପରି କଥାମାନ ଆଉ ଦେଖିବାକୁ ମିଳିବନାହିଁ । ସମସ୍ୟାଗୁଡ଼ିକୁ "ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ବିଚାର" ଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ଆଧାରିତ କରି ରଖାଯିବ ।

ଏବଂ ସେହି ଅନୁସାରେ, ଏବର୍ଷ କାର୍ଲାକୁ ବଏଲର୍ ଉପରେ ଆଧାରିତ ଏକ ଆଧୁନିକ ସମସ୍ୟା ବିଷୟରେ ପରୀକ୍ଷା କରା ଯାଇଥିଲା । "ଏକ ବଏଲର୍‌ର ଆକାର ହେଉଛି ଉପରୁ ଅବସ୍ଥାପିତ ହୋଇ ରହିଥିବା ଏକ ଗୋଲାର୍ଦ୍ଧ ପରି..."। ପୁଣି ସେହି ଉପରିଭାଗ ଗୁଡ଼ିକର କଥା ।

ମାର୍କାଗୁଡ଼ାକୁ ବଦଳାଇ ଦେଇଛି ବୋଲି ଯିଏ ନିଜକୁ ଆଧୁନିକ ବୋଲି ଭାବୁଛି, ତା' ଅପେକ୍ଷା ବରଂ ଜଣେ ପୁରୁଣାକାଳିଆ ଶିକ୍ଷକ ଅନେକ ଭଲ ।

ଗଜମୂର୍ଖଙ୍କୁ ନେଇ ଗୋଟାଏ କ୍ଲାସ୍ : ଆମ ଶିକ୍ଷକ ସେହି ପୁରୁଣାକାଳିଆ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି । ଭାରି ମଜାର କଥା ହେଉଛି ଯେ, ତାଙ୍କର କୌଣସି ଛାତ୍ର ମଧ ପ୍ରଶ୍ନଟିକୁ କଷି ଦେଇ ପାରିନଥିଲେ । ମାତ୍ର, ଆମ ଚାରିଜଣ ପିଲାଙ୍କ ଭିତରୁ ଦୁଇଜଣ କରିଦେଇ ପାରିଲେ । ଫଳ ହେଲା, ଅଠେଇଶିରୁ ଛବିଶି ଜଣ ଫେଲ୍ ହେଲେ ।

ସିଏ ଚାରିଆଡ଼େ କହି ବୁଲିଲେ ଯେ ତାଙ୍କୁ ଖାଲି ଗଜମୂର୍ଖ ମାନଙ୍କର ଗୋଟାଏ କ୍ଲାସ୍ ସହିତ ଆଣି ଛନ୍ଦି ଦିଆ ଯାଇଥିଲା ।

ଅଭିଭାବକ-ସଂଘ : ତାଙ୍କୁ କିଏ ନିୟନ୍ତ୍ରଣରେ ରଖି ପାରିଥାନ୍ତା ?

ହୁଏତ ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ସେକଥା କରି ପାରିଥାନ୍ତେ, ଶିକ୍ଷକ ପରିଷଦ ବି କରି ପାରିଥାନ୍ତା । ମାତ୍ର ସେମାନେ କଲେନାହିଁ ।

ଅଭିଭାବକମାନେ ହୁଏତ କରି ପାରିଥାନ୍ତେ । ମାତ୍ର, ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଚାବୁର ବେଣ୍ଟଟି ପୂରାପୂରି ତୁମ ହାତରେ ରହିଛି, ସେମାନେ ସେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅବଶ୍ୟ ଚୁପ୍ ରହିବେ । ଏବଂ ତେଣୁ, ଆମକୁ ତୁମ ହାତରୁ ହୁଏତ ସବୁଯାକ ଚାବୁକୁ (ନମ୍ବର, ରିପୋର୍ଟ କାଗଜ, ପରୀକ୍ଷା) ଛଡ଼ାଇ ଆଣିବାକୁ ହେବ, ନହେଲେ ବାପମାଆ ମାନଙ୍କୁ ସଂଗଠିତ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ବାପା ଆଉ ମାଆମାନଙ୍କୁ ନେଇ ଏପରି ଗୋଟିଏ ଚମତ୍କାର ସଂଗଠନ ଗଢ଼ାହେବ ଯେଉଁମାନେ କି ଆପଣମାନଙ୍କୁ ସ୍ମରଣ କରାଇ ଦେଇ ପାରୁଥିବେ ଯେ ଆମେ ଲୋକମାନେ ହିଁ ଆପଣମାନଙ୍କର ବେତନ ପାଇଁ ପଇସା ଦେଉଛୁ, ଏବଂ

ଆପଣମାନେ ଆମର କାମ କରିବେ ବୋଲି ଆମେ ଏହି ପଇସା ଦେଉଛୁ, ଆମକୁ ଇସ୍କୁଲରୁ ନିକାଲି ଦେବାକୁ ଆଦୌ ନୁହେଁ ।

ଏହାଦ୍ୱାରା ହୁଏତ ଆପଣମାନଙ୍କର ବି ଅନେକ ଭଲ ହେବ । ଯେଉଁମାନଙ୍କର ଆଦୌ କୌଣସି ସମାଲୋଚନା ନହୁଏ, ସେମାନେ ମୋଟେ ଭଲ ଭାବରେ ପରିପକ୍ୱ ହୁଅନ୍ତିନାହିଁ । ଜୀବନ ସହିତ ଏବଂ ଘଟଣାମାନଙ୍କର ସମ୍ମୁଖଗାମୀ ସ୍ରୋତଟି ସହିତ ସେମାନଙ୍କର ଆଉ କୌଣସି ସମ୍ପର୍କ ରହେନାହିଁ । ସେମାନେ କେବଳ ଆପଣମାନଙ୍କ ପରି ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଦୀନ ପ୍ରାଣୀରେ ହିଁ ପରିଣତ ହୋଇ ଯାଆନ୍ତି ।

ଖବରକାଗଜ : ଏହି ଅର୍ଦ୍ଧଶତାବ୍ଦୀର ଇତିହାସ ବିଷୟରେ ହିଁ ମୋ'ର ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ଭଲ ଜ୍ଞାନ ରହିଥିଲା । ରୁଷ ବିପ୍ଳବ, ଫାସିଜ୍‌ମ୍, ଯୁଦ୍ଧ, ପ୍ରତିରୋଧ, ଆଫ୍ରିକା ଓ ଏସିଆର ମୁକ୍ତିଲାଭ ଇତ୍ୟାଦି, ଇତ୍ୟାଦି । ମୋ' ବାପା ଏବଂ ବାପାଙ୍କ ବାପା ଏହି ଇତିହାସଟିକୁ ଅଙ୍ଗେ ନିଭାଇଛନ୍ତି ।

ମୋ' ନିଜ ସମୟର ଇତିହାସ ମଧ୍ୟ ମୋତେ ଉତ୍ତମରୂପେ ଜଣା ଥିଲା । ଏହା ହେଉଛି ଦୈନିକ ସମ୍ବାଦପତ୍ର ଏବଂ ବାର୍ବିଆନାଠାରେ ଆମେ ସର୍ବଦା ସମ୍ବାଦପତ୍ର ପଢୁଥିଲୁ । ବଡ଼ ପାଟି କରି, ଉପରୁ ତଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ।

ପରୀକ୍ଷା ପାଇଁ ପାଠ ମୁଖସ୍ଥ କରୁଥିବା ବେଳେ ଆମେ ପ୍ରତ୍ୟହ ଖବରକାଗଜ ପଢ଼ିବାପାଇଁ ଯେକୌଣସି ମତେ ଦୁଇଘଣ୍ଟା ସମୟ ବାହାର କରି ନେଉଥିଲୁ, ଯେକୌଣସି ପ୍ରକାରେ ଆମର କୃପଣପଣିଆ ଉପରେ ବିଜୟ ହାସଲ କରୁଥିଲୁ । କାରଣ, ଖବରକାଗଜରେ ଏପରି କୌଣସି କଥା ନଥାଏ, ଯାହାକି ଆପଣମାନଙ୍କର ପରୀକ୍ଷାକୁ ପାସ୍ କରିବାରେ ଆମକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରି ପାରିବ । ଜୀବନରେ ପ୍ରକୃତରେ ଦରକାର ହେଲାଭଳି କେତେ ଅଳ୍ପ କଥା ଆପଣମାନଙ୍କ ସ୍କୁଲରେ ରହିଛି, ଇଏ ହେଉଛି ତାହାର ଆଉଗୋଟିଏ ପ୍ରମାଣ ।

ସେହି କାରଣରୁ ହିଁ ଆମର ଯେକୌଣସି ପ୍ରକାରେ ଖବରମାନଙ୍କୁ ପଢ଼ିବା ଉଚିତ । ଆପଣମାନଙ୍କର ମଇଳା ସାର୍ଟିଫିକେଟ୍ ଗୁଡ଼ିକ ଆମକୁ ଯେ ତଥାପି ପଶୁରେ ପରିଣତ କରି ଦେଇନାହିଁ, ତେବେଯାଇ ଆପଣମାନଙ୍କ ମୁହଁ ଉପରେ ସେକଥା କୁହାଯାଇ ପାରିବ । ଆମ ବାପାମାଆଙ୍କ ପାଇଁ ହିଁ ଆମର ଡ଼ିପ୍ଲୋମାଟା ଦରକାର । ମାତ୍ର ରାଜନୀତି ଓ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦିନର ଖବର - ତାହା ହେଉଛି ଅନ୍ୟମାନଙ୍କର ଦୁଃଖ ଭୋଗ କରୁଥିବାର କାହାଣୀ ଏବଂ, ଆପଣମାନଙ୍କର ଓ ଆମ ନିଜର ସ୍ୱାର୍ଥଠାରୁ ତାହାର ମୂଲ୍ୟ ଅନେକ ଅଧିକ ।

ସଂବିଧାନ : ଜଣେ ମହିଳା ଶିକ୍ଷକ ପ୍ରଥମ ବିଶ୍ୱଯୁଦ୍ଧ ପୂର୍ବରୁ ହିଁ ତାଙ୍କର ପାଠ ପଢ଼ାଇବା ଶେଷ କରି ଦେଇଥିଲେ । ଠିକ୍ ଯେଉଁଠାରେ ଆମ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଆମକୁ

ଜୀବନ ସହିତ ଏକାଠି ବାନ୍ଧିଦେଇ ପାରିଥାନ୍ତା, ସେହିଠାରେ ହିଁ ତାଙ୍କ ପାଠ ପଢ଼ାଇବା ସରି ଯାଇଥିଲା । ବର୍ଷଯାକ ଦିନେ ହେଲେ ସିଏ ନିଜ କ୍ଲାସ୍‌କୁ ଖବରକାଗଜ ପଢ଼ି ଶୁଣାଇ ନଥିଲେ ।

ତାଙ୍କ ଆଖି ପାଖରେ ଫାସିଷ୍ଟ ପୋଷ୍ଟର୍ କାଗଜଗୁଡ଼ାକ ହୁଏତ ତଥାପି ନଡ଼ନଡ଼ ହୋଇ ଝୁଲୁଥିବ : ''ଏଠି ତୁମେ ରାଜନୀତି କଥା ଆଦୌ କିଛି କହିବନାହିଁ ।''

ଗିଆନ୍‌ପିଏତ୍ରୋର ମାଆ ଦିନେ ତାଙ୍କୁ କହୁଥିଲେ : ''ମାତ୍ର ତୁ ଜାଣିଛୁ, ମୁଁ ଅନୁଭବ କରିପାରୁଛି ଯେ, ମୋ' ପିଲାଟି ଡୋପୋସ୍କୁଓଲା (ସ୍କୁଲ ସରିବାପରେ ହେଉଥିବା ସ୍କୁଲ)କୁ ଯିବା ଆରମ୍ଭ କରିବା ଦିନଠାରୁ ତା' ଶିକ୍ଷାରେ ବହୁତ ଉନ୍ନତି ହୋଇଛି । ଏବେ ତ ସିଏ ରାତିରେ ମଧ୍ୟ ଘରେ ବସି ପଢୁଛି ।''

''ପଢୁଛି ? ଜାଣିଛୁ ସିଏ କ'ଣ ପଢୁଛି ? ସିଏ ସଂବିଧାନ ପଢୁଛି । ଗତ ବର୍ଷ ସିଏ ଝିଅପିଲାଙ୍କୁ ନେଇ ବ୍ୟସ୍ତ ରହୁଥିଲା, ଏବର୍ଷ ସଂବିଧାନକୁ ନେଇ ବ୍ୟସ୍ତ ରହୁଛି ।''

ସେଇଟା ଯେ ଗୋଟାଏ ଖରାପ ବହି, ସେହି ଦରିଦ୍ର ସ୍ତ୍ରୀଲୋକଟିର ମନରେ ସେହିପରି ଏକ ଧାରଣା ଦିଆ ଯାଇଥିଲା । ସେଦିନ ରାତିରେ ଗିଆନ୍‌ପିଏତ୍ରୋର ବାପା ତାଙ୍କୁ ଭଲ କରି ମାଡ଼ ମାରୁ ବୋଲି ସିଏ ଇଚ୍ଛା କରୁଥିଲା ।

ଭିନ୍‌ସେଞ୍ଜୋ ମୋଣ୍ଟି : ସେହି ଏକା ଶିକ୍ଷକ ତାଙ୍କ କ୍ଲାସଯାକ ଯେକୌଣସି ପ୍ରକାରେ ହୋମରଙ୍କର କାହାଣୀଗୁଡ଼ିକୁ ଶିଖନ୍ତୁ ବୋଲି ଇଚ୍ଛା କରୁଥିଲେ । ହଁ, ଯଦି ସିଏ ପ୍ରକୃତରେ ହୋମର୍‌ଙ୍କ ବିଷୟରେ ପଢ଼ାଉଥାନ୍ତେ, ତେବେ ତାହା ନିଶ୍ଚୟ ଭାରି ଭଲ କଥା ହୁଅନ୍ତା । ମାତ୍ର, ସେକଥା ନୁହେଁ, ସିଏ ମୋଣ୍ଟିଙ୍କର ଅନୁବାଦ ପଢ଼ାଉଥିଲେ । (ଗ୍ରୀକ ଲେଖକ ହୋମର୍ ଇଲିଆଡ୍ ଓ ଓଡିସି ରଚନା କରିଛନ୍ତି । ଉନବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର କବି ଭିନ୍‌ସେଞ୍ଜୋ ମୋଣ୍ଟି ହୋମରଙ୍କ ଇଲିଆଡ୍‌କୁ ଇଟାଲୀୟ ଭାଷାରେ ଅନୁବାଦ କରିଥିଲେ ।)

ଆମେ ବାର୍ବିଆନାରେ ସେହି ବହିଟିକୁ ପଢୁଥିଲୁ । ଥରେ, କେବଳ ଏକ ତାମସା ଦେଖିବା ସକାଶେ ଆମେ ମୂଳ ଗ୍ରୀକ୍ ବହିଟିକୁ ଗୋଟିଏ ପଦରେ ଥିବା ମୋଟ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକୁ ଗଣିଥିଲୁ । ମୂଳ ବହିରେ ଶହେଟି ଶବ୍ଦ ଏବଂ ମୋଣ୍ଟିଙ୍କ ଅନୁବାଦରେ ଶହେ ଚାଳିଶିଟି ଶବ୍ଦ ! ପୁଣି, ପ୍ରତ୍ୟେକ ତିନୋଟି ଶବ୍ଦରେ ଦୁଇଟି ହେଉଛି ପ୍ରକୃତରେ ହୋମରଙ୍କର ଏବଂ ଆଉ ଗୋଟିକୁ ମୋଣ୍ଟିଙ୍କର ସୁନ୍ଦର ସାନ ମସ୍ତିଷ୍କଟିରେ କଳ୍ପନା କରା ଯାଇଥିଲା ।

ଏହି ମୋଣ୍ଟି ପ୍ରକୃତରେ କିଏ ? ଇଏ କ'ଣ ଏପରି ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଯାହାଙ୍କର ଆମକୁ କିଛି କହିବାକୁ ଅଛି ? ଏପରି ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି, ଯିଏକି ଆମେ ଶିଖିବାକୁ ଇଚ୍ଛା

କରୁଥିବା ଭାଷାରେ କଥା କହନ୍ତି ? ନାଇଁ, ମୋଟେ ନୁହେଁ, ବରଂ, ସିଏ ହେଉଛନ୍ତି ଏପରି ଏକ ବ୍ୟକ୍ତି ଯିଏକି ଏପରି ଏକ ଭାଷାରେ ଲେଖୁଥିଲେ, ଯାହାକି ତାଙ୍କ ନିଜ ସମୟରେ ମଧ୍ୟ କଥିତ ହେଉନଥିଲା ।

ଥରେ ଆପଣମାନଙ୍କର ଏକ ମଧ୍ୟ-ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଫେଲ୍ ହୋଇଥିବା ଗୋଟିଏ ପିଲାକୁ ମୁଁ ଭୂଗୋଳ ପଢ଼ାଉଥିଲି । ସିଏ ଆଦୌ କିଛି ଜାଣି ନଥିଲା, ମାତ୍ର ଜିବ୍ରାଲ୍ଟରକୁ ହର୍କୁଲିସଙ୍କର ସ୍ତମ୍ଭ ବୋଲି କହୁଥିଲା । (ପ୍ରାଚୀନ କାଳର କବିମାନେ ଜିବ୍ରାଲ୍ଟରର ଏହିପରି ନାମକରଣ କରିଥିଲେ । ଏଇଟି ହେଉଛି ଭୂମଧ୍ୟ ସାଗର ଓ ଆଟଲାଣ୍ଟିକ ମହାସାଗର ମଧ୍ୟରେ ଅବସ୍ଥିତ ଗୋଟିଏ ପ୍ରଣାଳୀ ।)

ସ୍ପେନ ଦେଶରେ କୌଣସି ଷ୍ଟେଶନ୍‌ର ଝରକାରେ ସିଏ ଖଣ୍ଡେ ଟିକେଟ ମାଗୁଥିବାର ଆପଣ କଳ୍ପନା କରି ପାରିବେ କି ?

ଅଗ୍ରାଧିକାରର କ୍ରମ : ଯଦି ଏତେ ଅଳ୍ପ ସମୟ ପାଇଁ ସ୍କୁଲରେ ପାଠ ପଢ଼ିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି, ତେବେ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ଜରୁରୀ ଆବଶ୍ୟକତାଗୁଡ଼ିକ ଅନୁସାରେ ହିଁ ତାହାର ଯୋଜନା କରାଯିବା ଉଚିତ ।

ଡାକ୍ତରଙ୍କର କୁନି ପୁଅ ପିଏରିନୋ, - କାହାଣୀ ପଢ଼ିବାକୁ ତା'ପାଖରେ ଅପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ସମୟ ରହିଛି । ମାତ୍ର, ଗିଆନି ପାଖରେ ସେହି ସମୟ ଆଦୌ ନାହିଁ । ପନ୍ଦର ବର୍ଷ ବୟସରେ ସିଏ ଆପଣମାନଙ୍କର କବଳରୁ ଖସି ବାହାରି ଆସିଲା । ବର୍ତ୍ତମାନ ଏକ ଫ୍ୟାକ୍ଟ୍ରିରେ କାମ କରୁଛି । ଜୁପିଟର୍ ମିନର୍ଭାଙ୍କୁ ଜନ୍ମ କରିଥିଲେ ଅଥବା ମିନର୍ଭା ଜୁପିଟର୍‌ଙ୍କୁ ଜନ୍ମ ଦେଇଥିଲେ, ଏକଥା ଜାଣିବାର ତା'ର ଆଦୌ କୌଣସି ପ୍ରୟୋଜନ ନାହିଁ । (ପ୍ରାଚୀନ ଗ୍ରୀକ୍‌ମାନେ ଦେବତାମାନଙ୍କୁ ବିଶ୍ୱାସ କରୁଥିଲେ ଅଥବା ସେହିପରି ବିଶ୍ୱାସ କରୁଛନ୍ତି ବୋଲି ଛଳନା କରୁଥିଲେ । ସେମାନେ ଏପରି ମଧ୍ୟ କହୁଥିଲେ ଯେ ଜଣେ ପୁରୁଷ, ତାଙ୍କ ନାଆଁ ଜୁପିଟର, ନିଜ ଗର୍ଭରୁ ଗୋଟିଏ ଝିଅକୁ, ତା'ର ନାଆଁ ମିନର୍ଭା, ଜନ୍ମ ଦେଇଥିଲେ ।)

ଆହୁରି ଅଧିକ ଭଲ ହୋଇଥାନ୍ତା, ଯଦି ଇଟାଲୀୟ ସାହିତ୍ୟର ତା' ପାଠ୍ୟକ୍ରମରେ ଧାତୁଶ୍ରମିକମାନଙ୍କର ସଂଗଠନର ସନନ୍ଦଟି ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇ ରହିଥାନ୍ତା । ଦିଦି, ଆପଣ କେବେ ସେଇଟିକୁ ପାଠ କରିଛନ୍ତି କି ? ପଢ଼ିନାହାନ୍ତି ବୋଲି ଆପଣ ଲଜ୍ଜା ଅନୁଭବ କରୁନାହାନ୍ତି ? ଏଇଟି ସହିତ ପାଞ୍ଚଲକ୍ଷ ପରିବାରଙ୍କର ଜୀବନ ଜଡ଼ିତ ହୋଇ ରହିଛି ।

ଆପଣ କେତେ ଭଲ ଭଲ ଶିକ୍ଷା ପାଇଛନ୍ତି, ସେବିଷୟରେ ନିଜ ପାଖରେ କେତେ କହି ହେଉଥାନ୍ତି । ମାତ୍ର, ଆପଣମାନେ ସମସ୍ତେ ସେହି ଗୋଟିଏ ପ୍ରକାରର

ବହିଗୁଡ଼ିକୁ ପଢ଼ିଛନ୍ତି । ଆପଣମାନଙ୍କୁ କେବେ କେହି ସେଗୁଡ଼ିକର ବାହାରୁ କୌଣସି ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରନ୍ତି ନାହିଁ ।

ବିଚରା ପିଲାଗୁଡ଼ିକ : ବ୍ୟାୟାମ ପରୀକ୍ଷାରେ ଶିକ୍ଷକ ଆମଆଡ଼କୁ ବଲ୍‌ଟିଏ ଫୋପାଡ଼ିଦେଲେ ଓ କହିଲେ, ''ତୁମେମାନେ ବାସ୍କେଟ୍‌ବଲ୍ ଖେଳ ।'' ଆମେ ସେ ଖେଳ ଖେଳି ଶିଖିନଥିଲୁ । ବେଶ୍ ତାଚ୍ଛିଲ୍ୟର ସହିତ ସେହି ଶିକ୍ଷକ ଆମଆଡ଼େ ଅନାଇଲେ ଓ କହିଲେ, ''ବିଚରା ପିଲାଘୁଡ଼ିକ ରେ !''

ସିଏ ବି ସେଇ ଆପଣଙ୍କ ପ୍ରକାରର । ଏକ ପାରମ୍ପରିକ ବିଧିକୁ ପାଳନ କରିବା ତାଙ୍କୁ କେଡ଼େ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ବୋଧ ହେଉଥିଲା ? ସେ ଅଧ୍ୟକ୍ଷଙ୍କ ଆଗରେ ଯାଇ କହିଥିଲେ ଯେ ଆମକୁ ଆଦୌ କୌଣସି 'ଶାରୀରିକ ଶିକ୍ଷା' ଦିଆ ଯାଇନାହିଁ ଏବଂ ତେଣୁ ଆମକୁ ପରେ ଶରତରତୁରେ ଆଉଥରେ ସେହି ପରୀକ୍ଷା ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ଆମ ଭିତରୁ ଯେକୌଣସି ପିଲା ଗୋଟାଏ ଓକ୍ ଗଛରେ ନିଶ୍ଚୟ ଚଢ଼ି ପାରିଥାନ୍ତା । ଥରେ ସେହି ଗଛ ଉପରକୁ ଚଢ଼ିଯିବା ପରେ ଆମେ ଆମ ହାତଗୁଡ଼ିକୁ ବ୍ୟବହାର କରି ଗୋଟିଏ କୁରାଢ଼ି ସାହାଯ୍ୟରେ ଦୁଇଶହ ପାଉଣ୍ଡ ଓଜନର ଗୋଟାଏ ଡାଳକୁ କାଟିଦେଇ ପାରିଥାନ୍ତୁ । ଏବଂ, ତା'ପରେ ସେହି ଡାଳଟାକୁ ବରଫ ଭିତରେ ଟାଣି ଟାଣି ଆମ ମାଆ ରହୁଥିବା ଘରଯାଏ ଆଣି ପାରିଥାନ୍ତୁ ।

ଥରେ ମୁଁ ଫ୍ଲୋରେନ୍‌ସ୍‌ରେ ରହୁଥିବା ଜଣେ ଭଦ୍ରଲୋକଙ୍କ ବିଷୟରେ ଶୁଣିଥିଲି, ଯିଏକି ଗୋଟିଏ ଲିଫ୍ଟ ଚଢ଼ି ତାଙ୍କ ଘରକୁ ଉପର ମହଲାକୁ ଯାଆନ୍ତି । ମାତ୍ର, ସିଏ ନିଜପାଇଁ ବହୁତ ପଇସା ଦେଇ ଗୋଟାଏ କ'ଣ ଯନ୍ତ୍ର କିଣିକରି ଆଣିଛନ୍ତି । ଯାହା ସାହାଯ୍ୟରେ ସେ ସେଥିରେ ବସି ଆହୁଲା ମାରୁଛନ୍ତି ବୋଲି ଛଳନା ବି କରିପାରନ୍ତି । ଆପଣମାନେ ତାଙ୍କୁ ଶାରୀରିକ ଶିକ୍ଷାରେ ଗୋଟାଏ 'A' ଦେଇଥାନ୍ତେ ।

ମୁଗିଲୋରେ ଲାଟିନ୍ : ବାର୍ବିଆନାରେ ଆମେ ଖୁବ୍ କମ୍ ଲାଟିନ୍ ପଢୁଥିଲୁ । ପାର୍ଲିଆମେଣ୍ଟରେ ଆଇନ୍ ପାସ୍ ହୋଇ ଏହା ଉଠି ଯାଉଥିଲା (ଡିସେମ୍ବର, ୧୯୬୨ରେ ଗୋଟିଏ ନୂଆ ଆଇନ୍‌ଦ୍ୱାରା ନୂଆ ମଧ୍ୟପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟର ବ୍ୟବସ୍ଥା ପ୍ରବର୍ତ୍ତିତ ହେଲା) । ପ୍ରକୃତରେ, ଠିକ୍ ସେହି ବର୍ଷଠାରୁ କେମ୍ବ୍ରିଜ୍ ଏବଂ ଅକ୍ସଫୋର୍ଡରେ ପ୍ରବେଶ କରିବାଲାଗି ମଧ୍ୟ ଲାଟିନ୍ ଭାଷାରେ ଜ୍ଞାନ ଥିବା ଆଉ ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇନଥିଲା । (ଏଗୁଡ଼ିକ ଇଂଲଣ୍ଡରେ ଉଚ୍ଚ ଘରର ଲୋକଙ୍କ ପାଇଁ ବିଶେଷ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ପୁରୁଣା ଅନୁଷ୍ଠାନ ହୋଇ ରହିଥିଲେ । ପ୍ରାୟ ଏବେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଲାଟିନ୍ ନଜାଣିଥିଲେ ସେଠାରେ କାହାକୁ ପଢ଼ିବାକୁ ଅନୁମତି ମିଳୁ ନଥିଲା ।)

ମାତ୍ର, ମୁଗିଲୋର ଚାଷୀମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଏହି ଭାଷା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗମ୍ଭୀର ଭାବରେ ଅଧ୍ୟୟନ କରିବାକୁ ହେଉଥିଲା । ଶ୍ରେଣୀଗୃହର ଡେସ୍କଗୁଡ଼ିକ ଭିତରେ ଗମ୍ଭୀର ମୁହଁ

କରି ପଦଚାରଣା କରୁଥିବା ଶିକ୍ଷକମାନେ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ବିରାଟ ଧର୍ମଯାଜକ ଭଳି ଦେଖା ଯାଉଥିଲେ । ଯେଉଁ ଦୀପଟି ନିଭି ଗଲାଣି, ସେମାନେ ପ୍ରକୃତରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ନିଷ୍ଠାପର ଭାବରେ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ପହରା ଦେଇ ଜଗିଥିଲେ ।

ଏହି କିସମର ମଣିଷମାନଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ମୁଁ ଏଡ଼େ ଏଡ଼େ ଆଖିରେ ଅନାଇ ରହୁଥିଲି । ମୋ' ଜୀବନରେ ମୁଁ ସେମାନଙ୍କ ପରି କେବେ ଆଉ କିଛିହେଲେ ଦେଖି ନଥିଲି ।

ନୂତନ ମଧ୍ୟପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ

ଆପଣମାନଙ୍କ ହାତରେ : ଯେଉଁ ନୂତନ ଆଇନ୍‌ଟି ପାସ୍ ହୋଇଛି ଓ ନୂଆ ମଧ୍ୟବିଦ୍ୟାଳୟ ସକାଶେ ଯେଉଁ ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ଗୁଡ଼ିକର ଯୋଜନା କରାଯାଇଛି, ଏବେ ଆମେ ତାହାକୁ ପଢ଼ି ଆସିଛୁ ।

ଆମେ ସେଥିରେ ଯାହାକିଛି ପଢୁଛୁ, ସେଥିରେ ଅଧିକାଂଶ ଆମକୁ ଭଲ ଲାଗୁଛି । ବିଶେଷ କରି ଏହି କଥାଟିକୁ ଜାଣି ଭଲ ଲାଗୁଛି ଯେ, ଏହି ନୂଆ ମଧ୍ୟ-ବିଦ୍ୟାଳୟଟିର ସୁନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ଏକ ଅସ୍ତିତ୍ୱ ରହିଛି, ସେଥିରେ ସବୁ ପିଲା ଆସି ପଢ଼ି ପାରିବେ ଓ ତାହା ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଏବଂ ଏଇଟାକୁ ଦକ୍ଷିଣପନ୍ଥୀ ବର୍ଗଗୁଡ଼ିକ ଆଦୌ ଭଲ ବୋଲି କହୁନାହାନ୍ତି । ଏଗୁଡ଼ିକ ହେଉଚି ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ନିଦା କଥା ।

ମାତ୍ର, ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟର କଥା ଯେ, ଏହା ପୁଣି ଆପଣମାନଙ୍କ ହାତରେ ହିଁ ରହିବ ବୋଲି ଜଣାଯାଉଛି । ଆପଣମାନେ କ'ଣ ଏହାକୁ ଠିକ୍ ଆଗପରି ପୁନର୍ବାର ବର୍ଗ-ଅନୁକୂଳିତ କରି ରଖିବେ ?

ବିଦ୍ୟାଳୟର ସମୟନିର୍ଘଣ୍ଟ : ପ୍ରଧାନତଃ ଆପଣାର ଏକ ବିଶେଷ ସମୟନିର୍ଘଣ୍ଟ ଏବଂ ସୂତ୍ରଗୁଡ଼ିକର ମାଧ୍ୟମରେ ପୁରାତନ ମଧ୍ୟ-ବିଦ୍ୟାଳୟ ବର୍ଗଗତ ପାର୍ଥକ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ତୀକ୍ଷ୍ଣ କରି ରଖୁଥିଲା । (ଦୈନିକ ଅଳ୍ପ ସମୟ ପାଇଁ ସ୍କୁଲ ବସୁଥିଲା ଓ ଦୀର୍ଘ ଛୁଟୀମାନ ବି ହେଉଥିଲା ।) ନୂତନ ବ୍ୟବସ୍ଥାଟିରେ ସେଥିରେ କୌଣସି ପରିବର୍ତ୍ତନ କରା ଯାଇନାହିଁ । ଏହି ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ସବୁକିଛି ଧନୀମାନଙ୍କର ଚାହିଦା ଅନୁସାରେ ହିଁ ତିଆରି ହୋଇଛି । ଏପରି ଲୋକଙ୍କ ପାଇଁ ତିଆରି ହୋଇଛି, ଯେଉଁମାନେ ଘରେ ନିଜ ସଂସ୍କୃତିଟିକୁ ବଞ୍ଚି ପାରୁଥିବେ ଏବଂ କେବଳ କେତେଟା ଡିପ୍ଲୋମା ଆଣିବାକୁ ହିଁ ସ୍କୁଲକୁ ଯାଉଥିବେ ।

ନୂଆ ଆଇନ୍‌ଟିର ତୃତୀୟ ଅନୁଚ୍ଛେଦରେ ଅବଶ୍ୟ ଆଶାର ଗୋଟିଏ ସଙ୍କେତ ରହିଛି । ଏକ ଡୋପୋସ୍କୁଓଲାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ପାଇଁ ଏଥିରେ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦିଆଯାଇଛି, ଏବଂ

ସେଥିଲାଗି ସପ୍ତାହରେ ଅତି କମ୍‌ରେ ଦଶଘଣ୍ଟା ସମୟ ରହିଛି । ଠିକ୍ ତାହାର ତଳକୁ, ସେହି ଅନୁଚ୍ଛେଦଟି ଏଥିରୁ ଖସି ପଳାଇ ଯିବାପାଇଁ ଗୋଟିଏ ବାଟ ମଧ୍ୟ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଛି । କୁହାଯାଇଛି ଯେ, "କେବଳ ସ୍ଥାନୀୟ ପରିସ୍ଥିତିଗୁଡ଼ିକୁ ବିଚାର କରି" ହିଁ ଡୋପୋସ୍କୁଓଲାଟିଏ ଖୋଲାଯାଇ ପାରିବ । ଅର୍ଥାତ୍, ନିଷ୍ପତ୍ତିଟିକୁ ପୁନର୍ବାର ଆପଣମାନଙ୍କ ହାତରେ ଛାଡ଼ି ଦିଆଯାଇଛି ।

ଏହାର ଫଳ ଯାହା ହେଲା : ନୂତନ ମଧ୍ୟବିଦ୍ୟାଳୟର ପ୍ରଥମ୍ ବର୍ଷର ଜୀବନରେ ଫ୍ଲରେନ୍‌ସ୍ ପ୍ରଦେଶର ଏକାବନଟି ସହର ଭିତରୁ ପନ୍ଦରଟିରେ ଡୋପୋସ୍କୁଓଲା ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରା ଯାଇଥିଲା ।

ଦ୍ୱିତୀୟ ବର୍ଷରେ ତାହା ଛଅଟି ସହରରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିଲା, କେବଳ ୭.୧% ଛାତ୍ରଙ୍କ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚି ପାରୁଥିଲା । ଗତ ବର୍ଷ ତ କେବଳ ପାଞ୍ଚଗୋଟି ସହରରେ ଚାଲୁଥିଲା, ମୋଟେ ୨.୯% ଛାତ୍ରଙ୍କ ସକାଶେ ଚାଲୁଥିଲା ।

ବର୍ତ୍ତମାନ ସରକାରୀ ସ୍କୁଲବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଡୋପୋସ୍କୁଓଲା ମୋଟେ କେଉଁଠିହେଲେ ଚାଲୁନାହିଁ । (ବିଗତ କେତେବର୍ଷ ଧରି ଏହି ସାହସିକ ପ୍ରୟୋଗଟି ଚାଲିଥିଲା ସତ, ମାତ୍ର ସେଥିରେ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଥିବା ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କର ନକାରାତ୍ମକ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ ହେତୁ ଆଉ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ମୋଟେ ଚଲାଇ ହେବନାହିଁ । ତେଣୁ, ସରକାରୀ ସ୍କୁଲବ୍ୟବସ୍ଥା ଭିତରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଡୋପୋସ୍କୁଓଲାର କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଚାଲୁନାହିଁ ।)

ଏଥିପାଇଁ ବାପାମାଆଙ୍କୁ ମୋଟେ ଦୋଷ ଦେଇ ହେବନାହିଁ । ଆପଣମାନେ ଯେ ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥାଟି ଆରମ୍ଭ କରିବା ଲାଗି ଆଦୌ ଉତ୍ସୁକ ନୁହନ୍ତି, ସେମାନେ ସେକଥା ବୁଝି ପାରିଥିଲେ । ନହେଲେ, ସେମାନଙ୍କର ଏହି ବିଷୟରେ ତ ସବୁବେଳେ ଇଚ୍ଛା ରହିଛି - ସେମାନେ ନିଜର ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଯେ କେବଳ ଡୋପୋସ୍କୁଓଲାକୁ ପଠାଇ ଥାଆନ୍ତେ ତା' ନୁହେଁ, ଆପଣମାନଙ୍କ ସହିତ ଏକା ବିଛଣାରେ ଶୋଇବାକୁ ମଧ୍ୟ ଆଣି ଛାଡ଼ି ଦେଇଥାନ୍ତେ ।

ବିରୋଧ କଲେ : ଗୋଟିଏ ଡୋପୋସ୍କୁଓଲା ଖୋଲିବା ପୂର୍ବରୁ ଭିଛିଓ ସହରର ମେୟର୍ ସରକାରୀ ବିଦ୍ୟାଳୟର ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କୁ ଏବିଷୟରେ ସେମାନଙ୍କର ମତ ପଚାରିଲେ । ଏହାର ଜବାବରେ ପନ୍ଦରଟି ଚିଠି ଆସି ପହଞ୍ଚିଥିଲା । ତେର ଜଣ ବିରୋଧ କଲେ ଓ ଦୁଇଜଣ ସପକ୍ଷରେ ମତ ଦେଇଥିଲେ । ବାର ବାର ସମସ୍ତେ ସେହି ଯୁକ୍ତି ଦେଖାଇଥିଲେ ଯେ, ଯଦି ଡୋପୋସ୍କୁଓଲାଟିଏ ଖୋଲି ତାକୁ ଭଲ ଭାବରେ ଚଲାଇ ନପାରିବ, ତେବେ ଆଦୌ ନଖୋଲିବା ହିଁ ବରଂ ଅଧିକ ଭଲ ହେବ ।

ସହରର ପୁଅପିଲାମାନେ ମଦଦୋକାନ ମାନଙ୍କୁ ଯାଇ ନଙ୍ଗରପଙ୍ଗର ହେଉଥିଲେ ନହେଲେ ରାସ୍ତାମାନଙ୍କରେ ଏଣେତେଣେ ଘୁରି ବୁଲୁଥିଲେ । ଗାଆଁ ପିଲାମାନେ ଖେତରେ ଯାଇ କାମ କରିବା ଆରମ୍ଭ କରିଦେଲେ । ଅବସ୍ଥା ଯେତେବେଳେ ଏହିଭଳି ହେଉଥିଲା, ସେତେବେଳେ ଡୋପେଂସ୍କୁଓଲା ଭାରି ଖରାପ ଭାବରେ ଚାଲିଛି ବୋଲି ମୋଟେ କୁହାଯାଇ ପାରିନଥାନ୍ତା ଯେପରି ଚାଲିଲେ ମଧ୍ୟ ତାହାକୁ ଏହି ଅବସ୍ଥାଠାରୁ ଭଲ ବୋଲି କୁହା ଯାଆନ୍ତା । ଏପରିକି, ଆପଣମାନଙ୍କ ସ୍କୁଲ ପରି ଗୋଟାଏ ନିଷ୍ଫଳ ଇସ୍କୁଲକୁ ମଧ୍ୟ ତଥାପି ଭଲ ବୋଲି କୁହାଯିବ ।

ଯଦି ଆପଣମାନେ ଏହି ଡେପୋସ୍କୁଓଲାର ସପକ୍ଷରେ ନଥାନ୍ତି, ତେବେ ମୋ'ର ପରାମର୍ଶ ହେଉଛି ଯେ ଆପଣମାନେ ଏହି କଥାଟିକୁ ଆଦୌ କାହାଆଗରେ କହନ୍ତୁନାହିଁ । ଲୋକମାନେ ଭାରି ହିଂସାଳୁ ହୋଇ ରହିଥାନ୍ତି । ସେମାନେ ସମ୍ଭବତଃ ଏପରି ଭାବିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିଦେବେ ଯେ, ସେହି ସ୍ଥିତିରେ ଆପଣମାନେ ଭଲ ଘରର କେତୋଟି ପିଲାଙ୍କୁ ଘରୋଇ ଭାବରେ ଟିଉସନ କରିବେ ଓ ଉପରବେଳା ମାନଙ୍କରେ କିଛି ଅଧିକା ରୋଜଗାର ବି କରିପାରିବେ ।

ଦକ୍ଷିଣ ଆଫ୍ରିକା

କେତେକ ମଣିଷ ସମାନତାକୁ ଘୃଣା କରନ୍ତି ।

ଫ୍ଲୋରେନ୍ସ୍ ସହରର ଗୋଟିଏ ବିଦ୍ୟାଳୟର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଜଣେ ମାଆଙ୍କୁ ଡାକି କହିଥିଲେ : ''ଭଉଣୀ, ଆପଣ ଆଦୌ କୌଣସି ଚିନ୍ତା କରନ୍ତୁନାହିଁ । ଆପଣଙ୍କ ପିଲାକୁ ଆମ ସ୍କୁଲକୁ ପଠାଇ ଦିଅନ୍ତୁ । ଆମ ବିଦ୍ୟାଳୟଟି ସାରା ଇଟାଲି ଦେଶରେ ସମାନତା ଉପରେ ସବୁଠାରୁ କମ୍ ମହତ୍ତ୍ୱ ଦେଉଥିବା ବିଦ୍ୟାଳୟମାନଙ୍କ ଭିତରୁ ଗୋଟିଏ ।''

'ବଢ଼ିଆ ଲୋକମାନଙ୍କୁ' ଠକିବା ପ୍ରକୃତରେ ଭାରି ସହଜ । ବାସ୍, 'ଭଲ' ପିଲାମାନଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ଗୋଟିଏ ବିଶେଷ ଶ୍ରେଣୀ ଆରମ୍ଭ କରିଦେଇ ମଧ୍ୟ ତୁମେ ସେକଥା କରି ପାରିବ । ସେମାନଙ୍କୁ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଭାବରେ ଜାଣିବାର ମଧ୍ୟ କୌଣସି ପ୍ରୟୋଜନ ନଥିବ । ସେମାନଙ୍କର ବିବରଣୀ-କାର୍ଡ, ସେମାନଙ୍କର ବୟସ, ଠିକଣା (ଗାଆଁ ବା ସହର), ଜନ୍ମସ୍ଥାନ (ଉତ୍ତର ବା ଦକ୍ଷିଣ), ବାପା କି କାମ କରନ୍ତି ଏବଂ ସେମାନେ କେଉଁ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କୁ ସନ୍ଦର୍ଭରୂପେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛନ୍ତି ବା କେଉଁସବୁ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ପାଖକୁ ସେମାନଙ୍କର ପହୁଞ୍ଚ ରହିଛି, ଏହିପରି କେତେଟା କଥା ଜାଣିପାରିଲେ ତାହାହିଁ ଯଥେଷ୍ଟ ହୋଇଯିବ ।

ଏହିପରି ଭାବରେ ଗୋଟିଏ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ହିଁ ଦୁଇଟି, ତିନୋଟି ଓ ଏପରିକି ଚାରୋଟି ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଶ୍ରେଣୀ ମଧ୍ୟ ଯୁଗପତ୍ ଭାବରେ ରହିପାରିବ । ପ୍ରଥମ

ଅର୍ଥାତ୍ 'କ' ବିଭାଗଟିକୁ 'ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ ପୁରାତନ ପ୍ରଣାଳୀ' ବୋଲି କୁହାଯିବ । ଏହି ଶ୍ରେଣୀଟି ଭାରି ସୁରୁଖୁରୁରେ ଚାଲୁଥିବ । ଉତ୍ତମ ଶିକ୍ଷକମାନେ ଏହି ଶ୍ରେଣୀଟିର ଦାୟିତ୍ୱ ନେବାପାଇଁ ପରସ୍ପର ସହିତ ଯୁଦ୍ଧ କରୁଥିବେ ।

ଏହି ଶ୍ରେଣୀଟି ଭିତରେ ନିଜ ପିଲାଟିକୁ ଭର୍ତ୍ତି କରି ପାରିବାପାଇଁ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କିସମର ବାପାମାଆଙ୍କୁ ଅନେକ ଅସୁବିଧାର ମଧ୍ୟଦେଇ ଯିବାକୁ ହେବ । 'ଖ' ଶ୍ରେଣୀଟି ପ୍ରଥମଟି ପରି ସେତେ ଭଲ ହେବନାହିଁ, ଏବଂ ଏହିପରି ତଳକୁ ତଳକୁ ଥିବା ବିଭାଗଗୁଡ଼ିକ ଆହୁରି ଖରାପ ହୋଇ ରହିଥିବ ।

ଠେଲି ପେଲି ନେବାର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ

ମାତ୍ର ଏମାନେ ସମସ୍ତେ ହେଉଛନ୍ତି ସମ୍ମାନାସ୍ପଦ ବ୍ୟକ୍ତି । ବିଦ୍ୟାଳୟର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଓ ଶିକ୍ଷକମାନେ ସେମାନଙ୍କର ନିଜ ଲାଭ ପାଇଁ ଏକଥା କରୁନାହାନ୍ତି, ସେମାନେ ସଂସ୍କୃତିର ମଙ୍ଗଳ ହେବ ବୋଲି ହିଁ ତାହା କରୁଛନ୍ତି ।

ଏପରିକି ବାପମାଆମାନେ ମଧ୍ୟ ନିଜ ଲାଭପାଇଁ ତାହା କରୁନାହାନ୍ତି । ସେମାନେ ପିଲାମାନଙ୍କର ଭବିଷ୍ୟ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ହିଁ ଯାହାକିଛି କରୁଛନ୍ତି । ନିଜର ଭଲଟାକୁ ଠେଲି ଠେଲି ଆଗକୁ ନେବା ମୋଟେ ଏକ ଭଲ କାର୍ଯ୍ୟ ନୁହେଁ, ମାତ୍ର ପିଲାର ଭଲପାଇଁ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟଟିକୁ କରିବା ହେଉଛି ଏକ ପବିତ୍ର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ । ସେପରି ନକରୁଥିଲେ ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରକୃତରେ ଲଜ୍ଜିତ ହେବା ଉଚିତ ।

ନିରସ୍ତ୍ରୀକୃତ

ବାପାମାଆଙ୍କ ଭିତରେ ଯେଉଁମାନେ ସମସ୍ତଙ୍କ ଠାରୁ ଅଧିକ ଦରିଦ୍ର, ସେମାନେ ଏଭଳି କୌଣସି ଗୋଟିଏ କାମ କରନ୍ତିନାହିଁ । କ'ଣସବୁ ପ୍ରକୃତରେ ହେଉଛି, ସେଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟରେ ମଧ୍ୟ ସେମାନଙ୍କ ମନରେ ଆଦୌ କୌଣସି ଆଶଙ୍କା ନଥାଏ । ବରଂ, ସେମାନେ ଏସବୁଥିରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଭାବବିଗଳିତ ହୋଇ ଯାଇଥାନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କର ନିଜ ସମୟରେ, ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳରେ, ସେମାନଙ୍କୁ ତ ନଅବର୍ଷରେ ସ୍କୁଲ ଛାଡ଼ିବାକୁ ହେଉଥିଲା !

ଯଦି ଏସବୁ କଥା ଉତ୍ତମରୂପେ ଚାଲୁନାହିଁ, ତେବେ ତାହାର ଅବଶ୍ୟ ଏହି ଏକମାତ୍ର କାରଣଟି ଅବଶ୍ୟ ରହିଥିବ ଯେ, ସେମାନଙ୍କର ପିଲାଟାର ପାଠ ଆଡ଼କୁ ଆଦୌ ପ୍ରବୃତ୍ତି ନାହିଁ । "ଏପରିକି, ନିଜେ ଶିକ୍ଷକ ମଧ୍ୟ ସେଇଆ କହିଲେ । ଶିକ୍ଷକଜଣକ ଜଣେ ପ୍ରକୃତ ଭଦ୍ରଲୋକ । ସେ ମୋତେ ଚଉକୀରେ ବସିବାକୁ କହିଲେ । ତା' ପରେ ରେକର୍ଡ଼୍ ବହି ବାହାର କରି ଦେଖାଇଲେ । ଏବଂ, ପରୀକ୍ଷାଫଳର ଯେଉଁ କାଗଜଟିକୁ ଦେଖାଇଲେ, ସେଥିରେ ସବୁ ଜାଗାରେ ଖାଲି

ନାଲି ସ୍ୟାହିରେ ଦାଗ ଦିଆଯାଇଛି । ମୁଁ ଭାବୁଛି, ଆମର ମନ୍ଦଭାଗ୍ୟକୁ ଆମକୁ ବୁଦ୍ଧିଆ ପିଲାଟିଏ ମିଳିନାହିଁ । ତେଣୁ, ଆମ ପରି ତାକୁ ମଧ୍ୟ ବିଲରେ ହିଁ କାମ କରିବାଲାଗି ଯିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।''

ପରିସଂଖ୍ୟାନ

ଜାତୀୟ ସ୍ତରରେ : ଏଠାରେ ଆପଣ ହୁଏତ ଆପତ୍ତି କରି କହିବେ ଯେ, ବିଶେଷ ଭାବରେ ଖରାପ ସ୍କୁଲଗୁଡ଼ିକରେ ହିଁ ଆମେ ପରୀକ୍ଷା ଦେଇଥିଲୁ । ମାତ୍ର, ଆମେ ଅନ୍ୟ ଯେକୌଣସି ସ୍କୁଲରୁ ମଧ୍ୟ ଯାହାକିଛି ରିପୋର୍ଟ ପାଉ, ସେହି ସବୁଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟ ଠିକ୍ ଏହିପରି ନୈରାଶ୍ୟଜନକ ହୋଇଥାଏ । ଆପଣମାନଙ୍କୁ ଆହୁରି ଅନେକ ଅନେକ ଅନ୍ୟ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ଜଣାଅଛି ବୋଲି ଆପଣମାନେ ଅବଶ୍ୟ କହିପାରିବେ; ସେହି ପିଲାମାନେ ଠିକ୍ ଆମରି ଭଳି, ମାତ୍ର ଠିକ୍ ଓଲଟା ଫଳ ଦେଖାଇଥିବେ ।

ତେବେ, ଅତ୍ୟନ୍ତ ଭାବପ୍ରବଣ ହୋଇ ପଡୁଥିବା ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗଟି ବିଷୟରେ ଆମେ ଆଉ କୌଣସି ଆଲୋଚନା କରିବାନାହିଁ ଏବଂ ଏକ ବିଜ୍ଞାନସମ୍ମତ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତର ସାହାଯ୍ୟ ନେବା ।

ବର୍ତ୍ତମାନ ଆମେ ଖାଲି ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକ ସାହାଯ୍ୟରେ ସେହି କଥାଟିକୁ ପୁନର୍ବାର କହିବା ।

ପାଠ ପଢ଼ିବାକୁ ଅଯୋଗ୍ୟ : ଗିଆନ୍‌କାର୍ଲୋ କେତେକ ହିସାବକୁ ଏକତ୍ର କରି ଦେଖିବା ବିଷୟରେ କିଛି କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥିଲା । ତାକୁ ପନ୍ଦର ବର୍ଷ । ଯେଉଁ ଗାଆଁପିଲା ମାନଙ୍କୁ ଆପଣମାନେ ପାଠ ପଢ଼ିବାକୁ ଅଯୋଗ୍ୟ ବୋଲି ଘୋଷଣା କରିଛନ୍ତି, ସିଏ ହେଉଛି ସେହିମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ ।

ଆମମାନଙ୍କ ସହିତ ସିଏ ଚମତ୍କାର କାର୍ଯ୍ୟ କରି ପାରୁଛି । ବର୍ତ୍ତମାନ ଏହି ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକୁ ନେଇ ସେ ଚାରିମାସ କାର୍ଯ୍ୟ କଲାଣି । ବର୍ତ୍ତମାନ ଗଣିତ ମଧ୍ୟ ତାକୁ ଆଉ ନୀରସ ଲାଗୁନାହିଁ ।

ତା' ଜୀବନରେ ଯେ ଆମେ ଏହି ଅଦ୍‌ଭୂତ ଘଟଣାଟିକୁ ସମ୍ଭବ କରି ପାରିଲୁ, ତାହାର କାରଣ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସ୍ପଷ୍ଟ ।

ଆମେ ତା'ପାଇଁ ଏକ ଉତ୍ତମ ଲକ୍ଷ୍ୟ ପାଇଁ ଅଧ୍ୟୟନ କରିବାର ସୁଯୋଗ ଆଣିଦେଲୁ : ଯେଉଁ ୧,୦୩୧,୦୦୦ ପିଲା ଫେଲ୍ ହୋଇଥିଲେ (୧୯୬୩-୬୪ ସ୍କୁଲ୍‌ବର୍ଷରେ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଫେଲ୍ ହୋଇଥିବା), ସିଏ ନିଜକୁ ସେହିମାନଙ୍କର ଜଣେ ଭାଇ ବା ସାଥୀ ବୋଲି ଅନୁଭବ କଲା । ସିଏ ପ୍ରକୃତରେ

ତାହାହିଁ ଥିଲା । ଏବଂ, ଏହି କାର୍ଯ୍ୟଟିକୁ କରିବାଦ୍ୱାରା ସିଏ ନିଜପାଇଁ ଓ ସେମାନଙ୍କ ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ ପ୍ରତିଶୋଧ ନେବାର ଆନନ୍ଦଗୁଡ଼ିକୁ ଆସ୍ୱାଦନ କରି ପାରିଲା ।

ଅତିନିଶ୍ଚୟ ଶିକ୍ଷକଟିଏ : ବହୁସଂଖ୍ୟକ ପରିସଂଖ୍ୟାନଗତ ସଂଗ୍ରହ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଛି, ବହୁସଂଖ୍ୟକ ବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ଯିବାକୁ ହୋଇଛି ଅଥବା ଚିଠି ଲେଖି ଅନୁସନ୍ଧାନ କରାଯାଇଛି, ଏବଂ, ଶିକ୍ଷାମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ ତଥା ପରିସଂଖ୍ୟାନର କେନ୍ଦ୍ର ଅନୁଷ୍ଠାନକୁ ଯାଇ ଆହୁରି ଅଧିକ ତଥ୍ୟ ସଂଗ୍ରହ କରାଯାଇଛି, ଏବଂ ହିସାବ କରି ଦେଉଥିବା ମେସିନ୍ ପାଖରେ ପୂରା କେତେ କେତେ ଦିନ ବସିବାକୁ ହୋଇଛି ।

ହୁଏତ ଆମ ପୂର୍ବରୁ ଅନ୍ୟମାନେ ବି ଏହି ସମାନ ଧରଣର ଗବେଷଣା ନିଶ୍ଚୟ କରିଥିବେ । ମାତ୍ର, ସେମାନେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ଏହିଭଳି ଲୋକ ହୋଇଥିବେ, ଯେଉଁମାନେ କି ନିଜର ଲବ୍ଧ ସତ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ସିଧା ସରଳ ଭାଷାରେ ମୋଟେ ପ୍ରକାଶ କରି ପାରିନଥିବେ ।

ଆମେ ସେମାନେ ବାହାର କରିଥିବା ତଥ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ମୋଟେ ପଢ଼ିନାହୁଁ । ଆପଣମାନେ ଶିକ୍ଷକମାନେ ବି ସେଗୁଡ଼ିକୁ ପଢ଼ି ନାହାନ୍ତି ।

ତେଣୁ, ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକ ଭିତରେ ପ୍ରକୃତରେ କ'ଣସବୁ ଘଟୁଛି, ସେଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟରେ ଆପଣମାନଙ୍କ ଭିତରୁ କାହାରିହେଲେ କୌଣସି ପରିଷ୍କାର ଧାରଣା ନାହିଁ ।

ଆମ ଜାଗାକୁ ଦେଖି ଆସିଥିବା ଜଣେ ଶିକ୍ଷକଙ୍କୁ ଥରେ ଆମେ ସେହି କଥାଟିକୁ କହିଲୁ । ସିଏ ନିଜକୁ ନୈତିକ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଭାରି ଅପମାନିତ ହେବା ପରି ଅନୁଭବ କଲେ : ''ମୁଁ ଗତ ତେରବର୍ଷ ହେଲା ପାଠ ପଢ଼ାଇ ଆସୁଛି । ମୋ'ର ହଜାର ହଜାର ପିଲା ଓ ପିତାମାତାଙ୍କ ସହିତ ସାକ୍ଷାତ ହୋଇଛି । ଆପଣମାନେ ବାହାରୁ ଥାଇ ସବୁକଥା ଦେଖୁଛନ୍ତି । କୌଣସି ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ରହିଥିବା ସମସ୍ୟାଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟରେ ଆପଣମାନେ ଗଭୀର ଭାବରେ ମୋଟେ କିଛି ଜାଣିନାହାନ୍ତି ।''

ଅର୍ଥାତ୍, କେବଳ ସେଇ ଗଭୀର ଭାବରେ ସବୁ ଜାଣିଛନ୍ତି । ସେଇ, ଯିଏକି ଆଗରୁ ବଛା ହୋଇ ଆସୁଥିବା ପିଲାମାନଙ୍କୁ ହିଁ ଜାଣନ୍ତି । ଏପରି ଯେତେ ଅଧିକ ସଂଖ୍ୟାର ପିଲାଙ୍କୁ ସେ ଜାଣୁଥିବେ, ସିଏ ସେତିକି ଅଧିକ ପରିମାଣରେ ହିଁ ବାଟରୁ ହୁଡ଼ି ଚାଲି ଯାଉଥିବେ ।

ଗିଆନିର ଅର୍ଥ ତା'ରି ପରି ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ପିଲା

ସବୁ ସ୍କୁଲର ସେହି ଏକା ଗୋଟିଏ ସମସ୍ୟା । ଯୋଉ ପିଲାମାନେ ସ୍କୁଲ ଛାଡ଼ି ଚାଲିଯାଆନ୍ତି, ଗିଆନି ପରି ପିଲାମାନେ ।

ଆପଣମାନଙ୍କର 'ବାଧତାମୂଳକ ସ୍କୁଲ' ମାନଙ୍କରୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବର୍ଷ ୪୬୨,୦୦୦ ପିଲା ଛାଡ଼ି ବାହାରି ଯାଉଛନ୍ତି । ଅବସ୍ଥା ଏହିପରି ହୋଇଥିବାରୁ, ସ୍କୁଲର କ୍ଷେତ୍ରରେ କେବଳ ଆପଣମାନଙ୍କୁ ହିଁ ଅପାରଗ ବୋଲି କୁହାଯିବ, ଯେଉଁମାନେ କି ସେହି ପିଲାମାନଙ୍କୁ ହରାଉଛନ୍ତି ଓ ସେମାନେ କୁଆଡ଼େ ଗଲେ ବୋଲି କେବେହେଲେ ଖୋଜି ଯାଉନାହାନ୍ତି । ଆମେ ଆଦୌ ସେପରି କରୁନାହୁଁ, ସେମାନଙ୍କୁ ଆମେ କ୍ଷେତରେ ଓ ଫ୍ୟାକ୍ଟରୀମାନଙ୍କରେ ଖୋଜି କରି ପାଉଛୁ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କୁ ଘନିଷ୍ଠ ଭାବରେ ଚିହ୍ନୁଛୁ ।

ସାତ ବର୍ଷର ଟିକି ଟିକି ଛୁଆଗୁଡ଼ାକ, ଏବେ ବି ଫିତା ଆଉ ରିବନ୍ ପିନ୍ଧୁଛନ୍ତି, ତଥାପି ସେମାନଙ୍କ ଦେହରେ 'ପଢୁଆ' ବୋଲି ମାର୍କଟିଏ ମାରି ଦିଆଯାଇଛି ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ ମଧ୍ୟ-ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ସେମାନଙ୍କୁ ବହୁତ ମୂଲ୍ୟ ଦେବାକୁ ପଡିବ ।

ହଜା ଧନଗୁଡ଼ିକ : ଇସ୍କୁଲ ବର୍ଷ ଆରମ୍ଭ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ହିଁ ତିନୋଟି ପିଲାଙ୍କର କୌଣସି ଖବର ମିଳୁନାହିଁ । ଶିକ୍ଷକ ସେମାନଙ୍କୁ ଜାଣିନାହାନ୍ତି, ମାତ୍ର ସେମାନେ ଆଗରୁ ଏହି ଇସ୍କୁଲରେ ହିଁ ପଢୁଥିଲେ । ବାସ୍, ଜୀବନରେ ପ୍ରଥମ କରି ଫେଲ୍ ହେବାର ସୁଆଦ ଚାଖିଲେ ଏବଂ ଆଉ ସ୍କୁଲକୁ ଆସିଲେନାହିଁ ।

ଫେରି ଆସିଥିଲେ ସେମାନେ ସେହି ଝିଅଟିର କ୍ଲାସ୍‌ରେ ପଢ଼ିଥାନ୍ତେ । ଗୋଟିଏ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଦେଖିଲେ, ସେହି ଝିଅଟି ହିଁ ସେମାନଙ୍କୁ ହରାଇଲା । ଆମେ ଅନେକ ସମୟରେ ହଜା ଧନଗୁଡ଼ିକ କହିଲେ ଯାହା ବୁଝିଥାଉ, ଏହା ହେଉଛି ଠିକ୍ ସେହିପରି ।

ପରବର୍ତ୍ତୀ ବର୍ଷଗୁଡ଼ିକରେ ମଧ୍ୟ ସେହି ଏକା କାହାଣୀଟିକୁ ଶୁଣିବାକୁ ମିଳିବ । ପ୍ରକୃତ ବାସ୍ତବଟିକୁ କହିବାକୁ ଗଲେ ଆମେ ପ୍ରତିବର୍ଷ ହରାଇବାକୁ ପଡୁଥିବା ପିଲାଙ୍କର ସଂଖ୍ୟାକୁ ଦୁଇଗୁଣା କରି ଅବଶ୍ୟ କହି ପାରନ୍ତୁ, ଯେଉଁମାନଙ୍କୁ ଆପଣମାନେ ସ୍କୁଲରୁ ଘଉଡ଼ାଇ ଦେଇଛନ୍ତି ଓ ଯେଉଁମାନେ ଫେଲ୍ ହୋଇଥିବାରୁ ଆପଣମାନଙ୍କର କ୍ଲାସ୍‌କୁ ଆସୁନାହାନ୍ତି ।

ପ୍ରକୃତରେ ଭଲ ହୋଇଥିଲେ ଆପଣମାନେ ନିଜେ ଏହି ଗଣନାଟିକୁ କରିଥାନ୍ତେ ।

ଯେଉଁମାନେ ଇସ୍କୁଲ ଛାଡ଼ି ଚାଲିଗଲେ

ଯେଉଁ ପିଲାମାନେ କେବେହେଲେ ସ୍କୁଲକୁ ଯାଇନାହାନ୍ତି, ଆମ ସ୍କୁଲରେ ଆମେ ସେମାନଙ୍କୁ ଆମ ଗଣନା ଭିତରେ ମୋଟେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରୁନାହିଁ । ସେମାନଙ୍କ ବିଷୟରେ ଜାତୀୟ ସ୍ତରରେ କୌଣସି ତଥ୍ୟ ଉପଲବ୍ଧ ହେବନାହିଁ । ସେମାନଙ୍କର

ସଂଖ୍ୟା ଖୁବ୍ କମ୍ ବୋଲି ଆମେ କେବଳ କହିପାରିବୁ । ସମଗ୍ର ମୁଗେଲ୍ଲୋ ଅଞ୍ଚଳରେ ଗିଆନ୍‌କାର୍ଲୋଙ୍କୁ ସେଭଳି ଗୋଟିଏହେଲେ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ମିଳିନାହିଁ ।

ମାତ୍ର, ସେକଥା ଯାହା ହେଉ ପଛକେ, ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଆମେ ଆପଣମାନଙ୍କୁ ପ୍ରକୃତରେ କୌଣସି ଦୋଷ ଦେଇ ପାରିବୁନାହିଁ । ଏଥିଲାଗି ସବାଆଗ ଧର୍ମଯାଜକମାନେ ଦାୟୀ, ଯେଉଁମାନେ କି ନିଜ ଅଞ୍ଚଳର ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଜାଣିଛନ୍ତି ଓ ସେମାନେ ବାପାମାଆ ମାନଙ୍କ ସହିତ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହୋଇ ପାରିଥାନ୍ତେ, ବା ଏପରିକି, ସ୍କୁଲର କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କର ନାମଗୁଡ଼ିକୁ ଆଣି ଦେଇ ପାରିଥାନ୍ତେ ।

ଯେଉଁମାନେ ଫେଲ୍ ହେଲେ : ଜୁନ୍ ମାସରେ ଶିକ୍ଷକ ଛଅଜଣ ପିଲାଙ୍କୁ ଫେଲ୍ କଲେ । ଏପରି କରି ସେ ୧୯୫୭ ମସିହା ଡିସେମ୍ବର ୨୪ ତାରିଖର ନିୟମଟିକୁ ଅମାନ୍ୟ କଲେ । ସେହି ଆଇନ୍‌ଟିରେ ସ୍କୁଲଅବଧିରେ ପ୍ରଥମ ଦୁଇବର୍ଷ ପିଲାମାନଙ୍କୁ କ୍ଲାସ୍ ଉଠାଇ ନିଆଯିବ ବୋଲି ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି ।

ମାତ୍ର ଆମର ସାନ ଦିଦିଟି ସାର୍ବଭୌମ ଜନଗଣଙ୍କର ଆଇନ୍‌କୁ ଗ୍ରହଣ କରି ନିଅନ୍ତିନାହିଁ । ତେଣୁ, ସିଏ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ତଥାପି ଫେଲ୍ କରନ୍ତି ଏବଂ ତା'ପରେ ଟହଲିବାକୁ ସମୁଦ୍ରକୂଳକୁ ଚାଲିଯାଆନ୍ତି ।

ଗୋଟାଏ ବୁଦା ଭିତରକୁ ତୀର ମାରିବା : କାହାକୁ ଫେଲ୍ କରିବା ହେଉଛି କୌଣସି ବୁଦା ଭିତରକୁ ତୀରଟାଏ ମାରିଦେବା ପରି । ଏହାର ଫଳସ୍ୱରୂପ ତୁମକୁ ହୁଏତ ଗୋଟାଏ ପିଲା ମିଳିଯିବ, ହୁଏତ ଠେକୁଆଟାଏ ମିଳିଯିବ । ସମୟକ୍ରମେ ଆମେ ତାକୁ ଖୋଜି ପାଇଯିବା ।

ପରେ ଆସୁଥିବା ଅକ୍ଟୋବର ମାସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତୁମେ ଯେ ପ୍ରକୃତରେ କ'ଣ କରିଛ, ସେକଥା ମୋତେ ଜାଣି ପାରନାହିଁ । ଫେଲ୍ ହୋଇଥିବା ପିଲାଟି କ୍ଷେତରେ କାମ କରିବବୋଲି ଗଲା ନା ଆଉବର୍ଷେ ସେହି ଶ୍ରେଣୀରେ ପାଠ ପଢ଼ିବ ବୋଲି ସିଏ ପୁଣି ସ୍କୁଲକୁ ଆସିବ ? ଯଦି ଆସିବ, ତେବେ ତଦ୍ୱାରା ତାହାର କିଛି ଲାଭ ହେବ କି ? ନିଜ ଅଧ୍ୟୟନର କ୍ଷେତ୍ରରେ ସେ ପ୍ରକୃତରେ କୌଣସି ଟାଣ ଭୂଇଁଟିଏ ପ୍ରକୃତରେ ପାଇ ପାରିବ ଅଥବା, ତା'ଲାଗି ଆଦୌ ତିଆରି ହୋଇନଥିବା ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ଗୁଡ଼ିକରେ ସିଏ କେବଳ ଆଉ ଗୋଟିଏ ବର୍ଷ ବୁଢ଼ା ହେବାକୁ ହିଁ କ୍ଲାସ୍‌ରେ ରହିବ ?

ଦ୍ୱିତୀୟ ବର୍ଷ : ଆସୁଥିବା ଅକ୍ଟୋବର ମାସରେ ଶିକ୍ଷକ (ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ ମାନଙ୍କରେ ଜଣେ ଶିକ୍ଷକ ସାଧାରଣତଃ ସେହି ଗୋଟିଏ ଶ୍ରେଣୀ ସହିତ ଲଗାଏତ କେତେ ବର୍ଷ ପାଇଁ ରହନ୍ତି । ଏହାପରେ ଯେଉଁ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା ହେବ, ସିଏ ନିଜ ଶ୍ରେଣୀଟି ସହିତ ପାଞ୍ଚବର୍ଷଯାକ ରହିଥିଲେ ।) ନିଜ ଶ୍ରେଣୀଗୃହରେ

ସାତରୁ ଆଠବର୍ଷ ବୟସର ବତିଶିଜଣ ପିଲାଙ୍କୁ ଦେଖିବାକୁ ପାଇଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଛବିଶିଟି ଚିହ୍ନା ମୁହଁ ଏବଂ ଏମାନଙ୍କ ପାଖରେ ତାଙ୍କୁ *ନିଜ ପିଲାଙ୍କ* ସହିତ ଥିଲାପରି ଲାଗୁଥିଲା, ସେମାନଙ୍କୁ ସିଏ ଆଗରୁ ଭଲ ପାଇ ଆସିଥିଲେ ।

ତାହାର ଅଳପ କିଛି ସମୟପରେ ସେ ଛଅଟି ନୂଆ ପିଲାଙ୍କୁ ଦେଖିବାକୁ ପାଇଥିଲେ । ପାଞ୍ଚଜଣ ପିଲା ଫେଲ୍ ହୋଇଥିବାରୁ ପୁଣି ବର୍ଷେ ପଢୁଛନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏ ପିଲା ଆଗରୁ ଦୁଇଟି ବର୍ଷ ଏହି ଶ୍ରେଣୀରେ ରହି ଆସିଲାଣି । ତା'ର ବୟସ ପ୍ରାୟ ନଅବର୍ଷ ହେବ ।

ଏବଂ, ଯେଉଁ ଷଷ୍ଠ ନୂଆ ମୁହଁଟି, ସିଏ ହେଉଛି ପିଏରିନୋ, ଡାକ୍ତରଙ୍କ ପୁଅ ।

ପିଏରିନୋ : ଡାକ୍ତରଙ୍କର ଗୁଣସୂତ୍ରଗୁଡ଼ିକ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଶକ୍ତିଶାଳୀ । ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷ ହେଲାବେଳକୁ ହିଁ ପିଏରିନୋ ଲେଖି ପାରୁଥିଲା । ତେଣୁ, ପ୍ରଥମ ବର୍ଷଟି ଇସ୍କୁଲରେ ପଢ଼ିବା ତା' ଲାଗି ଆବଶ୍ୟକ ହେଲାନାହିଁ । ଛଅ ବର୍ଷ ବୟସରେ ସେ ଦ୍ୱିତୀୟ ଶ୍ରେଣୀରେ ଆସି ପ୍ରବେଶ କରିଛି । ଏବଂ ସିଏ ତ ଗୋଟାଏ ଛାପାବହି ପରି କଥା କରି ପାରୁଛି ।

ତାକୁ ମଧ୍ୟ ଗୋଟାଏ ମାର୍କା ଦିଆଯାଇ ସାରିଛି, ମାତ୍ର ତାହା ହେଉଛି ଜଣେ ବଛା ପିଲା ବୋଲି ମାର୍କା ।

ପିତା ରୁଟି : ଫେଲ୍ ହୋଇଥିବା ଛଅଟି ପିଲାଙ୍କ ଭିତରୁ ଚାରିଜଣ ପ୍ରଥମ ଥର ପାଇଁ ସେହି କ୍ଲାସ୍‌ରେ ପଢୁଛନ୍ତି । ସେମାନେ ସେମାନଙ୍କର ସ୍କୁଲ ପାଇଁ ହଜି ଯାଇନାହାନ୍ତି ସତ, ମାତ୍ର ନିଜର ସ୍କୁଲସାଥୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ ହଜି ଯାଇଛନ୍ତି ।

ସମ୍ଭବତଃ ଶିକ୍ଷୟତ୍ରୀ ଏମାନଙ୍କ ବିଷୟରେ ମୋଟେ ଅତିବେଶୀ ଚିନ୍ତିତ ନୁହନ୍ତି, କାରଣ ସିଏ ଭଲ କରି ଜାଣିଛନ୍ତି ଯେ ସେମାନଙ୍କୁ ଆରପାଖ କୋଠରୀଟିରେ ରହିଥିବା ଆଉଜଣେ ଶିକ୍ଷୟତ୍ରୀଙ୍କର ଶ୍ରେଣୀରେ ନିରାପଦ ଭାବରେ ନେଇ ରଖି ଦିଆଯାଇଛି । ସମ୍ଭବତଃ ସେମାନଙ୍କୁ ସିଏ ଇତିମଧ୍ୟରେ ଭୁଲି ମଧ୍ୟ ଗଲେଣି ।

କାରଣ, ତାଙ୍କ ସକାଶେ, ବତିଶିଜଣ ପିଲାଙ୍କ ଭିତରେ ଗୋଟିଏ ପିଲା ହେଉଛି କେବଳ ଏକ କ୍ଷୁଦ୍ର ଭଗ୍ନାଂଶ ମାତ୍ର । କିନ୍ତୁ, ଗୋଟିଏ ପିଲା ପାଇଁ ତା'ର ଜଣେ ଶିକ୍ଷକ ହେଉଛନ୍ତି କେବଳ ଏତିକିଠାରୁ ଅନେକ ଅଧିକ । ତା'ପାଇଁ ସିଏ ତ କେବଳ *ଜଣେମାତ୍ର* ଶିକ୍ଷକ ଏବଂ ସେଇ ଶିକ୍ଷକ ତାକୁ ନିକାଲି ବାହାର କରିଦେଲେ ।

ହଜି ଯାଇଥିବା ପିଲାଙ୍କ ଭିତରୁ ଦୁଇଜଣ ଆଉ କେବେହେଲେ ସ୍କୁଲକୁ ଆସିଲେନାହିଁ । ଏବେ ସେମାନେ ବିଲରେ କାମ କରୁଛନ୍ତି । ବର୍ତ୍ତମାନ ଆମେ

ଯାହାକିଛି ଖାଉଛୁ, ସେହି ପ୍ରତ୍ୟେକଟି ମଧ୍ୟରେ ସେମାନଙ୍କର ନିରକ୍ଷର ସ୍ନେହରୁ ନିଶ୍ଚୟ କଣାଏମାତ୍ର ରହିଛି ।

ମାଆମାନେ : ଆପଣମାନଙ୍କ ସ୍କୁଲଟା ଯେ ପ୍ରକୃତରେ ଗୋଟାଏ କିଭଳି ସ୍ଥାନ, ଛଅ ଜଣ ମାଆ ସେକଥା ଜାଣି ସାରିଛନ୍ତି । ଚାରୋଟି ମାଆ ସେମାନଙ୍କର ଛୁଆମାନେ ସେମାନଙ୍କର ଶ୍ରେଣୀଗୁଡ଼ିକରୁ ଓ ସାଙ୍ଗମାନଙ୍କ ଠାରୁ ଉତ୍ପାଟିତ ହୋଇ ଚାଲିଯିବାର ଦେଖିବାକୁ ପାଇଛନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କ ଠାରୁ ବୟସରେ ସାନ ଓ ଆହୁରି ସାନ ସ୍କୁଲସାଙ୍ଗମାନଙ୍କ ସହିତ ବଡ଼ ହେବାପାଇଁ ସେମାନଙ୍କୁ ନିର୍ବାସିତ କରାଯାଇଛି ।

ଦୁଇଟି ମାଆ ସେମାନଙ୍କର ଛୁଆମାନେ ସବୁଦିନ ପାଇଁ ଉତ୍ପାଟିତ ହୋଇ ଚାଲିଯିବାର ଦେଖିଛନ୍ତି ।

ମାଆମାନେ ମୋଟେ ସାଧୁସନ୍ୟାସୀ ନୁହନ୍ତି । ସେମାନେ ନିଜ ଦୃଷ୍ଟିସୀମାର ସେପାଖକୁ ମୋଟେ କିଛି ଦେଖନ୍ତିନାହିଁ । ଏଇଟା ହେଉଛି ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ଦୋଷ । ମାତ୍ର, ସେମାନଙ୍କର ପିଲାମାନେ ମଧ୍ୟ ଦୁଆରଟିର ସେହି ଗୋଟିଏ ପାଖରେ ହିଁ ବାସ କରୁଥାନ୍ତି । ସେମାନେ ଏପରି ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ମଣିଷ, ଯେଉଁମାନଙ୍କୁ କି ମାଆମାନେ କେବେହେଲେ ଭୁଲି ପାରନ୍ତିନାହିଁ ।

ଧର୍ମଯାଜକ ଓ ବ୍ୟଭିଚାରିଣୀମାନେ : ମାତ୍ର ଅପର ପକ୍ଷରେ, ଭୁଲିଯିବା ପାଇଁ ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କ ପାଖରେ ସର୍ବଦା କିଛି ନା କିଛି ବାହାନା ରହିଥାଏ । ସେମାନେ ତ କେବଳ କିଛିସମୟର ମାଆ । ହଜି ଯାଇଥିବା ପିଲାଟିର ଦୋଷ ହେଉଛି ଯେ ସିଏ ଆଉ ସେମାନଙ୍କର ଆଖି ଆଗରେ ନଥାଏ । ତେଣୁ, ପିଲାଟିର ସେହି ପୁରୁଣା ଡେସ୍କଟି ଉପରେ ତା'କଥା ମନେ ପକାଇ ଦେବାକୁ ଗୋଟିଏ କ୍ରସ୍ କିମ୍ବା ଏକ କଫିନ୍ ହୁଏତ ରହି ପାରୁଥାନ୍ତା ।

ଅଥଚ, ସେପରି ନହୋଇ ସେଠାରେ ଗୋଟିଏ ନୂଆ ପିଲା ବସିଥାଏ । ଠିକ୍ ତା'ରିପରି ଆଉଗୋଟିଏ ଦୟନୀୟ କ୍ଷୁଦ୍ର ଜୀବଟିଏ । ଏବଂ, ଶିକ୍ଷକ ମଧ୍ୟ ତାକୁ କ୍ରମେ ଆଦରି ନେବାରେ ଲାଗିଥାନ୍ତି ।

ଶିକ୍ଷକମାନେ ହେଉଛନ୍ତି ଧର୍ମଯାଜକମାନଙ୍କ ପରି, ବ୍ୟଭିଚାରିଣୀ ବେଶ୍ୟାମାନଙ୍କ ପରି । ଯିଏ ଯେତେବେଳେ ଆସି ହାକୁଡ଼ିଗଲା, ସେମାନଙ୍କୁ ଭାରି ଟାଉ ଟାଉ ହୋଇ ସେମାନଙ୍କ ପ୍ରେମରେ ପଡ଼ିଯିବାକୁ ହୋଇଥାଏ । ପରେ, କାନ୍ଦିବାକୁ ବି ଆଉ କୌଣସି ସମୟ ମିଳେନାହିଁ । ଏହି ପୃଥିବୀଟା ତ ଏକ ବିଶାଳ ପରିବାର ପରି । ଏଠାରେ ଯତ୍ନ ନେବାପାଇଁ ଅନ୍ୟ କେତେ ନା କେତେ ମହଜୁଦ ରହିଛନ୍ତି ।

ନିଜ ସୀମାଟି ଭିତରୁ ବାହାରକୁ ଦେଖିପାରିବା ପ୍ରକୃତରେ ଗୋଟିଏ ଭଲ କଥା । ମାତ୍ର, ଆମକୁ ଏଣେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ନିଶ୍ଚିତ ହେବାକୁ ପଡ଼ିବ ଯେ, ଆମେ ନିଜେ ସେହି ସୀମାଭିତରୁ କୌଣସି ଗୋଟିଏ ପିଲାକୁ ମୋଟେ ନିକାଲି ଦେଇନାହୁଁ ।

ସମତାର କେବଳ କ୍ଷୁଦ୍ର ଭଗ୍ନାଂଶଟିଏ : ପ୍ରାଥମିକ ସ୍ତରରେ ପାଞ୍ଚବର୍ଷ ଶେଷ ହୋଇଯିବା ପରେ, ପାଞ୍ଚଜଣ ପିଲା ସ୍କୁଲ୍‌ରୁ ଅନ୍ତର୍ହିତ ହୋଇ ଯାଇଛନ୍ତି । ଏବଂ, ଏଥିପାଇଁ ସେମାନଙ୍କର ଶିକ୍ଷକମାନେ ହିଁ ଦୋଷୀ ।

"ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକ ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ ଖୋଲା । ସ୍କୁଲରେ ଆଠ ବର୍ଷ ବିଦ୍ୟା । ଅଧ୍ୟୟନ କରିବା ହେଉଛି ସବୁ ନାଗରିକଙ୍କର ଅଧିକାର । ନାଗରିକମାନେ ସମସ୍ତେ ସମାନ ।" ମାତ୍ର, ସେହି ଏଗାରଜଣଙ୍କ ବିଷୟରେ ପୁଣି କ'ଣ କୁହାଯିବ ?

ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଦୁଇଜଣ ଆଦୌ କାହାରି ସମାନ ନୁହନ୍ତି । ନିଜ ନାଆଁ ଦସ୍ତଖତ କରିବାପାଇଁ ସେମାନେ ଗୋଟିଏ ଛକି ପକାଇ ଦିଅନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣକର ଏକ-ଅଷ୍ଟମାଂଶ ସମାନତା ରହିଛି । ସିଏ ନିଜର ନାଆଁ ଦସ୍ତଖତ କରି ପାରିବ । ଅନ୍ୟମାନଙ୍କର ଦୁଇ-, ତିନି-, ଚାରି- ଅଥବା ପାଞ୍ଚ-ଅଷ୍ଟମାଂଶ ସମାନତା ରହିଛି । ସେମାନେ ଗୋଟାଏ ପ୍ରକାରର ପଢ଼ିପାରନ୍ତି ସତ, ମାତ୍ର ଗୋଟିଏ ଖବରକାଗଜ ପଢ଼ି କିଛି ବୁଝି ପାରନ୍ତିନାହିଁ ।

ପାରିବାରିକ ଭତ୍ତା : ସେମାନଙ୍କ ଭିତରୁ କେହି ଜଣେହେଲେ ବି ଧନୀ ବାପାମାଆଙ୍କର ଛୁଆ ନୁହନ୍ତି । ଏହି କଥାଟା ଏଡ଼େ ପରିଷ୍କାର ଯେ, ଆମେ ଏଥିରେ କେବଳ ମୁରୁକି ଟିକିଏ ହସି ହିଁ ପାରିବା ।

ମାତ୍ର ଏବେ କୃଷକ-ପରିବାରମାନଙ୍କୁ କିଛି ଆର୍ଥିକ ସହାୟତା ଦେବା ଆରମ୍ଭ ହୋଇଛି । ପ୍ରତ୍ୟେକ ପିଲାପାଇଁ ଦିନକୁ ଚଉବନ ଲିରା ଦିଆଯାଉଛି (ପ୍ରାୟ ପାଞ୍ଚ ଛଅଟଙ୍କା ହେବ) ।*

ଶିକ୍ଷକମାନେ କେବେହେଲେ ଆଇନ୍‌ଗୁଡ଼ିକୁ ଲେଖନ୍ତିନାହିଁ । ମାତ୍ର, ଆଇନ୍‌ଗୁଡ଼ାକ ରହିଛି ବୋଲି ସେମାନଙ୍କୁ ଅବଶ୍ୟ ମାଲୁମ ଥାଏ । ତେଣୁ, ଯେତେବେଳେ ସେମାନେ ଗରିବମାନଙ୍କୁ ଫେଲ୍ କରନ୍ତି, ସେତେବେଳେ ସେମାନେ ତଦ୍ୱାରା ସେହି ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଇସ୍କୁଲ୍ ଛାଡ଼ି ପଳାଇ ଯିବାକୁ ଏକ ପ୍ରଲୋଭନ ହିଁ ଦେଇଥାନ୍ତି । ଧନୀ ପିଲା ଫେଲ୍ ହେଲେ ଏପରି ଆଦୌ ଘଟେ ନାହିଁ ।

---

* ଏହି ଭତ୍ତାସବୁ ପ୍ରକୃତରେ କିଛି ଅଧିକା ବି ହେବ । ମାତ୍ର କେବଳ କାମ କରା ଯାଉଥିବା ଦିନଗୁଡ଼ିକ ସକାଶେ ଭତ୍ତା ଦିଆଯାଏ; ଏବଂ ଗରିବ ଘରର ପିଲାମାନଙ୍କର ଏକ ଖରାପ ଅଭ୍ୟାସ ରହିଥାଏ ଯେ ସେମାନେ ରବିବାର ଦିନମାନଙ୍କରେ ବି ଖାଦ୍ୟ ଖାଆନ୍ତି ।

କୃଷକମାନେ : ଗରିବ କୃଷକ ଏବଂ ଗରିବ ଶ୍ରମିକ – ଏହି ଉଭୟଙ୍କର ପିଲାମାନେ ହିଁ ଇସ୍କୁଲ୍ ଛାଡ଼ି କୌଣସି କାମ କରିବାଲାଗି ସେହି ପ୍ରଲୋଭନର ସମ୍ମୁଖୀନ ହୋଇଥାନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କର ବିଭିନ୍ନ ବୟସରେ ହିଁ ସେମାନଙ୍କୁ ଏହି ଆଘାତ ସହିବାକୁ ହୋଇପାରେ । ସେହି ପାଞ୍ଚବର୍ଷର ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷାକାଳରେ ଯେଉଁ ଏକାରଜଣ ପିଲା କାମ କରିବା ସକାଶେ ଇସ୍କୁଲ୍ ଛାଡ଼ିଥିଲେ, ସେମାନଙ୍କର ବୟସ ସାତରୁ ଚଉଦ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଥିଲା ।

ଚିତ୍ର ୧

ବାପାମାନେ କି କାମ କରନ୍ତି

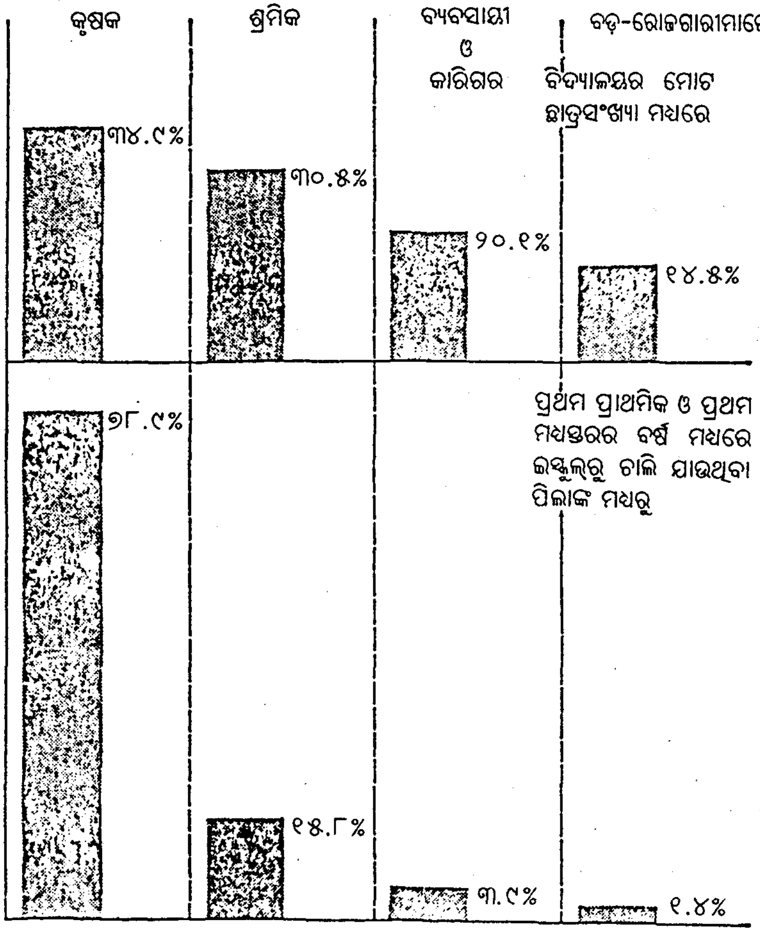

ସେମାନେ ଅଧିକାଂଶ ସଂଖ୍ୟାରେ କୃଷକଘରର ପିଲା ଅଥବା, ଯେକୌଣସି ସ୍ଥିତିରେ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ସେମାନେ ପରିସ୍ପରଠାରୁ ବିଚ୍ଛିନ୍ନ ହୋଇ ରହିଥିବା ଏପରି ଗୋଷ୍ଠୀମାନଙ୍କରେ ବାସ କରୁଥିଲେ ଯେଉଁଥିରେ କି ଏକାବେଳେକେ ସାନ ପିଲାଟିକୁ ମଧ୍ୟ କୌଣସି ନା କୌଣସି କାମ କରିବାକୁ ଦିଆଯାଇ ପାରିବ । (ଏହାର ଆଦୌ କୌଣସି ପ୍ରମାଣ ଦରକାର ନାହିଁ । ଉପରେ ଥିବା ଚିତ୍ରଟିରେ ଆମେ ଫ୍ଲୋରେନସ୍ ପ୍ରଦେଶରେ ଅବସ୍ଥିତ ଏକ ସାନ ସହରର ସର୍ବେକ୍ଷଣ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଛୁ (ସ୍କୁଲବର୍ଷ ୧୯୬୩-୪, ୧୯୬୪-୫, ୧୯୬୫-୬୬) ବଡ଼ ରୋଜଗାରୀମାନଙ୍କର ବର୍ଗରେ ଆମେ ଚାକିରିଆ, ଶିକ୍ଷକ, ପେଶାଦାର ବ୍ୟକ୍ତି, ବ୍ୟବସାୟୀ ଏବଂ ମ୍ୟାନେଜରମାନଙ୍କୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିଛୁ ।)

ବୟସ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ହିଁ ବୟସ୍କ : ସରକାର ଏହି ପିଲାମାନଙ୍କର ସମସ୍ତ ସ୍ମୃତିକୁ ନିଜ ମନରୁ ପୋଛିଦେଇ ସାରିଛି । ସେମାନଙ୍କୁ ଆଉ ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀ ହିସାବରେ ଖାତାର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରା ଯାଉନାହିଁ, ମାତ୍ର ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଶ୍ରମିକରୂପେ ମଧ୍ୟ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରା ଯାଇନାହିଁ ।

ତଥାପି, ସେମାନେ କାମ କରୁଛନ୍ତି ଏବଂ, ନିମ୍ନଲିଖିତ ଦୁଇଟି ଆଇନ୍‌କୁ ପରସ୍ପରର ପାଖାପାଖି କରି ରଖି ଦେଖିଲେ, ଏଇଟିକୁ ସ୍ୱୀକୃତି ଦିଆ ନଯାଉଥିଲେ ମଧ୍ୟ ପ୍ରକୃତରେ କ'ଣ ଘଟୁଛି, ଆମେ ତାହାର ଯଥାର୍ଥ ସ୍ୱରୂପ ଦେଖିବାରେ ଅବଶ୍ୟ ସମର୍ଥ ହେବା ।

୧୯୬୧ ମସିହା ଜାନୁଆରୀ ୨୦ର ଆଇନ୍, ଯାହାକି 'ଶିଶୁଶ୍ରମିକର ସୁରକ୍ଷା' ପାଇଁ ତିଆରି ହୋଇଛି, ତାହା ପନ୍ଦର ବର୍ଷ ବୟସ ହେବା ପୂର୍ବରୁ କେହି ଶ୍ରମିକ ହିସାବରେ କୌଣସି କାମ କରି ପାରିବେନାହିଁ ବୋଲି ନିଷିଦ୍ଧ ଘୋଷଣା କରିଛି । ଏହି ଆଇନ୍‌ଟି କୃଷିକ୍ଷେତ୍ରରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ନୁହେଁ । ଅବଶ୍ୟ, ଅବଶ୍ୟ, ସେହିପରି ହିଁ ହେବା ଉଚିତ । ନିମ୍ନ ବର୍ଗର ପିଲା ବୋଲି ପ୍ରକୃତରେ କେହି ନାହାନ୍ତି । ଆମର ସମୟ ଆସିବା ପୂର୍ବରୁ ହିଁ ଆମେ ବୟସ୍କ ହୋଇ ଯାଉଛୁ ।

ତଥାପି, ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କର ବୀମା ପାଇଁ ଯେଉଁ ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ସଂସ୍ଥା ରହିଛି, ତା' ବହିର ୨୦୫ ନମ୍ବର ଦଫାଟି କୃଷି ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କୁ ସେମାନେ ବାରବର୍ଷ ହେବା ବୟସରୁ ହିଁ ସେମାନଙ୍କ ସକାଶେ ଦୁର୍ଘଟଣାଜନିତ କ୍ଷତିପୂରଣର ବ୍ୟବସ୍ଥା ରଖିଛି । ଆମେ ଯେ ସେହି ବୟସରେ କାମ କରୁଛୁ, ସେକଥା ସମସ୍ତେ ଜାଣିଛନ୍ତି ବୋଲି ଏଥିରୁ ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇ ଯାଉଛି ।

ରହସ୍ୟ : ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟର ଜଣେ ଶିକ୍ଷକଙ୍କୁ ଯେଉଁ ସମସ୍ତ ପିଲାଙ୍କୁ ହରାଇବାକୁ ପଡୁଛି, ପ୍ରଥମ ଚିତ୍ରଟିର ପୀରାମିଡ୍‌ଟି ଉପରେ ଆଖି ବୁଲାଇ ଆଣିଲେ

ଆମକୁ ତାଙ୍କୁ ତଥାପି କିଞ୍ଚିତ୍ ପରିମାଣରେ ପ୍ରଶଂସା କରିବାକୁ ପଡିବ । କେବଳ ମଧ୍ୟବିଦ୍ୟାଳୟର ବର୍ଷଗୁଡିକରେ ହିଁ ଏହି ପୀରାମିଡ୍‌ଟି ଆରମ୍ଭ ହେଉଛି ।

ପ୍ରଥମ ପ୍ରାଥମିକ ବର୍ଷର ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ପାଖରେ ପ୍ରଥମେ ବତିଶି ଜଣ ପିଲା ଥିଲେ । ପଞ୍ଚମ ଶ୍ରେଣୀ ବେଳକୁ ତଥାପି ଅଠେଇଶିଜଣ ରହିଛନ୍ତି । ଜଣାପଡୁଛି ଯେ, ସିଏ ମୋଟେ ଚାରିଜଣ ପିଲାଙ୍କୁ ହରାଇଛନ୍ତି ।

ପ୍ରକୃତରେ ସିଏ କୋଡିଏ ପିଲା ହରାଇଛନ୍ତି । ବତିଶି ଜଣରୁ ତାଙ୍କୁ କୋଡିଏ ପିଲାଙ୍କୁ ହରାଇବାକୁ ପଡିଲା ଏବଂ ତଥାପି ଶ୍ରେଣୀରେ କିପରି ଅଠେଇଶି ଜଣ ରହିଲେ, ତାହା ନିଶ୍ଚୟ ଏକ ରହସ୍ୟ ହୋଇଥିବ ଏବଂ ତେଣୁ ତାହାର ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯିବା ଉଚିତ ।

ହ୍ରଦଟିର କଥା : ଯେକୌଣସି ମାନଚିତ୍ରରେ ଥିବା ହ୍ରଦ ଆଡକୁ ଦେଖିବାର ଚେଷ୍ଟା କରନ୍ତୁ । ମନେ ହେଉଛି, ସତେଯେପରି ସେଥିରେ କେତେ ନା କେତେ ପାଣି ରହିଛି; ମାତ୍ର, ପ୍ରକୃତ କଥା ହେଉଛି, ଏଥିରେ ଆସି ପଡିଥିବା ନଦୀଟି ତାକୁ ଯେତିକି ପାଣି ଯୋଗାଇଛି, ହ୍ରଦଟିରେ ଠିକ୍ ସେତିକି ପାଣି ହିଁ ରହିଛି । ଜଳର ପ୍ରବାହଟି ସ୍ପଷ୍ଟତଃ ମନ୍ଥର ହୋଇ ଯାଇଛି । ଅଧିକ ଅରାରେ ମାଡିବା ବେଳକୁ କିଛି ସମୟବି ଚାଲିଯାଇଛି ଏବଂ ତାପରେ ପାଣି ପୁଣି ସେହି ନଦୀରେ ପ୍ରବାହିତ ହୋଇଛି ଏବଂ, ନଦୀଟି ପୂର୍ବେ ଯେତିକି ଥିଲା, ଏବେ ମଧ୍ୟ ସେତିକି ରହିଛି, ଆମେ ସେହି କଥାଟିକୁ ଦେଖିବାକୁ ପାଉଛୁ ।

ପ୍ରାଥମିକ ବର୍ଷଗୁଡିକୁ ଆମେ ହ୍ରଦ ବୋଲି କହିବା । ଯେଉଁ ପିଲାଟି ପ୍ରତିବର୍ଷ ଉପର କ୍ଲାସ୍‌କୁ ଉଠୁଛି, ସିଏ ପାଞ୍ଚଟି ଡେସ୍କରେ ଯାଇ ବସୁଛି । ଯେତେବେଳେ ଫେଲ୍ ହେଉଛି, ସେତେବେଳେ ସେ ଛଅ, ସାତ, ଆଠଟି ଡେସ୍କ୍ ଅଧିକାର କରୁଛି । ସମସ୍ତଙ୍କର କେଡେ ପ୍ରିୟ ଛୁଆ ସେହି ପିଏରିନୋ ମୋଟେ ଚାରୋଟି ଡେସ୍କ୍ ଦରକାର କରୁଛି ।

ଯଦି ଆପଣମାନେ କୌଣସି ପିଲାକୁ ଫେଲ୍ ନକରନ୍ତେ, ତେବେ ତା'ଦ୍ୱାରା ଗୋଟାଏ କ୍ଲାସ୍‌ରେ ଗୁଡାଏ ପିଲା ବସିବାର ସମସ୍ୟାଟିର ମଧ୍ୟ ମନକୁ ମନ ସମାଧାନ ହୋଇ ଯାଆନ୍ତା ।

ଯାଯାବରମାନେ : ଯେଉଁ ପିଲାମାନେ ଗିଆନି ପରି ଗୋଟିଏ କ୍ଲାସ୍‌ରେ ବାରମ୍ବାର ଫେଲ୍ ହୁଅନ୍ତି, ଶିକ୍ଷକ ସେମାନଙ୍କୁ ସତେଅବା ଏପରି କେଉଁ ଅଳିଆ ବୋଲି ମନେ କରନ୍ତି, ଯାହାକୁ କି ସିଏ ତାଙ୍କର ସହକର୍ମୀ ଅନ୍ୟ ଶିକ୍ଷକଙ୍କର ଅଣ୍ଟିରେ ନେଇ ପକାଇ ଦେଇଛନ୍ତି; ମାତ୍ର, ଆପଣମାନେ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଯାହା କରନ୍ତି, ଅନ୍ୟମାନେ ମଧ୍ୟ

ଆପଣମାନଙ୍କ ପାଇଁ ତାହାହିଁ କରିଥାନ୍ତି । ଆଉ କୋଠରୀରେ ପଢାଉଥିବା ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ଠାରୁ ଆପଣଙ୍କ ଅଣ୍ଟି ଭିତରକୁ ମଧ୍ୟ ଠିକ୍ ସେହି ପରିମାଣର ଅଳିଆ ଆସି ଗଦା ହୁଏ ।

ମୋଟରେ, ପାଞ୍ଚଟି ବର୍ଷର ଅବଧି ଭିତରେ ଜଣେ ଶିକ୍ଷକଙ୍କର ହେପାଜତରେ ଅଡଚାଳିଶି ଜଣ ପିଲା ଆସି ପହଞ୍ଚିଥାନ୍ତି ଓ ସିଏ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ତେଇଶି ଜଣଙ୍କୁ ନେଇ ଅନ୍ୟ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ହାତରେ ଦେଇଥାନ୍ତି । ଗିଆନି ଭଳି ଅଣତିରିଶିଟି ପିଲା ତାଙ୍କର ଶ୍ରେଣୀ ମଧ୍ୟଦେଇ ଅତିକ୍ରମ କରି ଯାଇଛନ୍ତି ଏବଂ ସେମାନଙ୍କର ଏତେ ଟିକିଏହେଲେ ସଙ୍କେତ ଏଠି ରଖି ଯାଇନାହାନ୍ତି । ସେହି ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ପାଖରେ ଆଦ୍ୟରେ ଯେଉଁ ବତିଶିଜଣ ପିଲା ରହିଥିଲେ, ସେମନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ମୋଟେ ଉଣେଇଶି ଜଣ ହିଁ ଏଠାରେ ରହିଛନ୍ତି । (ଏଗାରଜଣ କାମ କରିବାକୁ ଗଲେ + ଅଠର ଜଣ ଫେଲ୍ ହୋଇଥିଲେ = କ୍ଲାସ୍‌ରୁ ମୋଟ ୨୯ ଜଣ ବାଦ୍ ପଡିଲେ; ୨୯ ଜଣ ବାଦ୍ ପଡିଲେ + ୧୯ ଜଣ ଆରବର୍ଷରୁ ରହିଥିଲେ = ୪୮ ଜଣ ତାଙ୍କ ହାତରେ ରହିଛନ୍ତି ।)

ବୟସରେ ବଡହେବା ମନା : ଯେଉଁ ଅଠରଜଣ ପିଲା କ୍ଲାସରେ ଅଟକି ରହିଗଲେ, ସେମାନଙ୍କ ପ୍ରତି କରାଯାଇଥିବା କ୍ଷତି ମଧ୍ୟ ବିଦ୍ୟାଳୟ ସ୍ତରରେ ଯାଇ ଏକ ଗମ୍ଭୀର ଆକାର ଧାରଣ କରିଥାଏ । ସେମାନଙ୍କର ବୟସ ବେଶୀ ହୋଇ ଯାଇଥାଏ, ଏବଂ, ତାହା ନହବା ଏକାବେଳେକେ ମନା ।

ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଭାବରେ ସ୍କୁଲରେ ପାଠ ପଢିବାର ଅବଧି ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷ ଥିଲା, ସେତେବେଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସ୍ଥିତି ଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ହୋଇ ରହିଥିଲା । ଛଅ ଆଉ ପାଞ୍ଚ ମିଶି ଏଗାର । ତେଣୁ, ଆଇନ୍‌ସମ୍ମତ ଭାବରେ କାମ କରିବାର ବୟସ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ଗୋଟିଏ କ୍ଲାସ୍‌ରେ ରହିପାରିବା ସକାଶେ ହାତରେ ଦୁଇ ତିନିବର୍ଷ ସମୟ ରହିଥିଲା ।

ମାତ୍ର ବର୍ତ୍ତମାନ ଛଅ ଆଉ ଆଠ ମିଶି ଚଉଦ ହେଉଛି । ଏବଂ; ପନ୍ଦର ବର୍ଷ ଦେଲେ ଯାଇ କାମ କରିବାକୁ ପରମିଟ୍ ମିଳି ପାରୁଛି । (ପିଲାମାନେ ଛଅ ବର୍ଷରେ ସ୍କୁଲକୁ ଯାଆନ୍ତି । ବର୍ତ୍ତମାନ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଭାବରେ ଆଠ ବର୍ଷ ସ୍କୁଲରେ ପାଠ ପଢିବାକୁ ପଡୁଛି । .... ଏପରିକି ଏହି ହିସାବଟିକୁ ମଧ୍ୟ ଟିକିଏ ଅଧିକ ନିକଟରୁ ପରୀକ୍ଷା କରି ଦେଖିବାକୁ ହେବ । ତେର ଚଉଦ ବର୍ଷ ବୟସରେ ମଧ୍ୟ ବେଆଇନ୍ ଭାବରେ କେତେ ପିଲାଙ୍କୁ କାମ ମିଳିଯାଏ । ବେଳେ ବେଳେ 'ଆଇନ୍‌ସମ୍ମତ' ଭାବରେ ବି ମିଳି ଯାଇଥାଏ । ଯେଉଁ ବର୍ଷଟି ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା ହେଉଛି,

ସେବର୍ଷ ଆମେ ଦଶରୁ ଚଉଦ ବର୍ଷ ବୟସର ୧୨୯,୦୦୦ ପିଲାଙ୍କୁ ପରମିଟ୍ ପାଇ କାମ କରିଥିବାର ଦେଖିଥିଲୁ ।)

ଫେଲ୍ ହେବାକୁ ସମୟ ନାହିଁ : ହଠାତ୍ ଦେଖିଲା ବେଳକୁ ହୁଏତ ମନେ ହେବ ଯେ ଅନ୍ତତଃ ଥରେ ଫେଲ୍ ହେବାକୁ ତଥାପି ସମୟ ରହିଛି । ମାତ୍ର, ପ୍ରଥମ ବର୍ଷର ଏହି ପିଲାମାନଙ୍କର ଜନ୍ମମାସ ଉପରେ ମଧ ଆମକୁ ଆଉଥରେ ଦୃଷ୍ଟି ପକାଇବାକୁ ହେବ । ଦଳଟା ଭିତରେ ଯିଏ ସବୁଠାରୁ ବଡ, ସିଏ ଜାନୁଆରୀ ମାସରେ ଜନ୍ମ ହୋଇଥିଲା । ଅର୍ଥାତ୍ ତା'ର ବୟସ ହେଉଛି ଛଅ ବର୍ଷ ନଅ ମାସ ।

ସମସ୍ତଙ୍କର ବୟସକୁ ପରୀକ୍ଷା କରି ଦେଖିବାପରେ ଆପଣ ବୁଝିପାରିବେ ଯେ, ସ୍କୁଲର ପ୍ରଥମ ବର୍ଷରେ ନାଆଁ ଲେଖାଇଲା ବେଳକୁ ବାରପଣ ପିଲାଙ୍କର ବୟସ ପ୍ରକୃତରେ ଛଅରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ହୋଇ ଯାଇଥାଏ । ତେଣୁ, ସେମାନଙ୍କର ଏପରିକି ଥରେ ଫେଲ୍ ହେବାକୁ ମଧ ସମୟ ନଥାଏ ।

ଫେଲ୍ କରିବାର ଇଚ୍ଛା : ଯେତେବେଳେ କୌଣସି ଶିକ୍ଷକଙ୍କୁ ଏହି ଫେଲ୍ କରିବାର ଇଚ୍ଛାଟିର ଶିକାର ହେବାକୁ ପଡେ, ସେତେବେଳେ ସିଏ ଧନୀ ପିଲାମାନଙ୍କ ଉପରେ ହୁଏତ ସବୁ ବାମ୍ପକୁ ନେଇ ଛାଡିଦେଇ ପାରୁଥାନ୍ତେ ।

ମୁଁ ତା' ବାପାମାଆଙ୍କ ପାଖକୁ ଯାଇ ଏକ ଆଲୋଚନା ଆରମ୍ଭ କରିଦିଅନ୍ତି : ''ପିଏରିନୋର ବୟସ ନିତାନ୍ତ କମ୍ । ପ୍ରକୃତରେ ପରପକ୍ୱ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ତାକୁ ଅନେକ ପସନ୍ଦ ଅପସନ୍ଦର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବାକୁ ପଡିବ । ତେଣୁ ଡାକ୍ତରବାବୁ, ଆପଣ କ'ଣ କହୁଛନ୍ତି, ଆମେ ତାକୁ ଏହି ଶ୍ରେଣୀରେ ଆଉ ଗୋଟାଏ ବର୍ଷ ରଖିଦେବା କି ?''

ଅପରିପକ୍ୱମାନେ : ମାତ୍ର ଶିକ୍ଷକଙ୍କର ଏକ ଅଲଗା ପ୍ରକାରର ମତ ରହିଥାଏ । ପିଏରିନୋକୁ ସବୁବେଳେ କ୍ଲାସ୍ ଉଠାଇ ଦିଆଯାଏ । ବଡ ବିଚିତ୍ର କଥା, କାରଣ ପିଏରିନୋର ବୟସ ନିତାନ୍ତ କମ୍ ! ମନୋବିଜ୍ଞାନୀମାନେ ଆପଣଙ୍କୁ ଅବଶ୍ୟ କହିବେ ଯେ ସିଏ ନିଶ୍ଚୟ ଅସୁବିଧାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବ । ସେହି ସୂତ୍ରକୀଟ ମାନଙ୍କର ଶକ୍ତି ବଳରେ ହିଁ ଏପରି ଘଟିଥାଏ ।

ପିଏରିନୋ ତାକୁ ନଅବର୍ଷ ହୋଇଥିଲେ ମଧ ଦଶ ଏଗାରବର୍ଷ ବୟସର ପିଲାଙ୍କର କ୍ଲାସ୍‌ରେ ଯାଇ ବସେ । ତାର ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ସମୟଟା ତା'ଠାରୁ ଅଧିକ ପରିପକ୍ୱ ପିଲାମାନଙ୍କ ସହିତ ଅତିବାହିତ ହୋଇଛି । ଏହାଦ୍ୱାରା ସିଏ ଆଦୌ ଅଧିକ ପରିପକ୍ୱ ହୋଇନାହିଁ, କେବଳ ଅଧିକ ବୟସ୍କମାନଙ୍କର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବାର କୌଶଳର ତାଲୀମ ପାଇଯାଇଛି । ଆପଣମାନଙ୍କ ପାଖରେ ଅସ୍ୱସ୍ତି ଅନୁଭବ ନକିବାର କଳାଟି ମଧ ସିଏ ଶିଖିଯାଇଛି ।

ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷରେ, ଗିଆନି ତା' ସ୍କୁଲଜୀବନରେ ସର୍ବଦା ତା'ଠାରୁ କମ୍ ବୟସର ପିଲାଙ୍କ ସହିତ ରହି ଆସିଛି । ବେଳେ ବେଳେ ସେମାନଙ୍କ ଭିତରେ ଅଧିକ ବଳୁଆର ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରିଛି; ମାତ୍ର, ଜଣେ ବୟସ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିର ସାମନାସାମନି ହୋଇଗଲେ ତା'ର ଆଉ ପାଟି ଫିଟୁନାହିଁ ।

ଚିତ୍ର : ୨

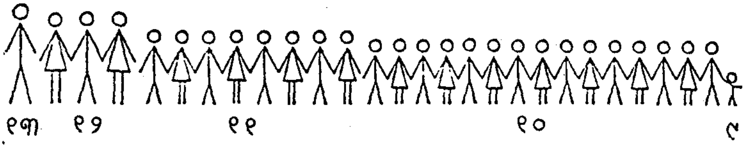

ମଧ୍ୟ-ବିଦ୍ୟାଳୟର ପ୍ରଥମ ବର୍ଷ : ମଧ୍ୟ-ବିଦ୍ୟାଳୟର ପ୍ରଥମ ବର୍ଷରେ ବାଇଶି ଜଣ ପିଲା ଅଛନ୍ତି । ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ପାଇଁ ସେମାନେ ସମସ୍ତେ ନୂଆ । ଯେଉଁ ଏଗାର ଜଣ ପିଲା ସ୍କୁଲରୁ ଚାଲି ଯାଇଛନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କ ବିଷୟରେ ସେ କିଛିହେଲେ ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ । ତାଙ୍କର ଦୃଢ ପ୍ରତ୍ୟୟ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଯଥାର୍ଥ ଭାବରେ ରହିଛି ଯେ, ଜଣେ କେହିହେଲେ ସ୍କୁଲ ଛାଡି ଯାଇନାହାନ୍ତି ।

ବେଳେ ବେଳେ ଶିକ୍ଷକ ଅଭିଯୋଗ କରି କହୁଛନ୍ତି, ''ବର୍ତ୍ତମାନ ତ ପିଲାମାତ୍ରକେ ସମସ୍ତେ ସ୍କୁଲକୁ ଆସୁଛନ୍ତି, ତେଣୁ ପାଠ ପଢାଇବା ଆଦୌ ସମ୍ଭବ ହେଉନାହିଁ । ଏବେ ତ ଏକାନ୍ତ ମୂର୍ଖ ନିରକ୍ଷର ପିଲାଏ ମଧ୍ୟ ଆମ ପାଖରେ ଆସି ପହଞ୍ଚୁଛନ୍ତି ।''

ଶିକ୍ଷକ ଏତେ ଲାଟିନ୍ ପଢିଛନ୍ତି ସିନା, ମାତ୍ର ସେ ତାଙ୍କ ଜୀବନରେ କେବେହେଲେ ପରିସଂଖ୍ୟାନର ଖନ୍ଦାଟିଏ ଦେଖିନାହାନ୍ତି ।

ବିଜ୍ଞାପନ : ଏଥିରେ ମୋଟେ କୌଣସି ପାର୍ଥକ୍ୟ ହେବନାହିଁ । ତାଙ୍କୁ ଶ୍ରେଣୀ ତାଲିକାରେ ରହିଥିବା ପିଲାମାନଙ୍କର ବିଭିନ୍ନ ବୟସକୁ ଅବଶ୍ୟ ଅଧ୍ୟୟନ କରିବାକୁ ପଡିବ । ପିଲାମାନଙ୍କର ପିଲାଳିଆ ମୁହଁ ଆଉ କଅଁଳ ଶରୀର ଗୁଡିକ ବେଶ୍ ଧୋକାରେ ମଧ୍ୟ ପକାଇଦେଇ ପାରନ୍ତି ।

ଯେଉଁଠାରେ ଜନ୍ମ ତାରିଖ ଗୁଡିକୁ ଖାତାରେ ଲେଖି ରଖାଯାଉଛି, ସେଠାରେ ସେମାନେ ପିଲାଙ୍କର ମୁହଁକୁ ମୋଟେ ଦେଖନ୍ତି ନାହିଁ । ଯିଏ ବେଶ୍ ବଡ ହୋଇଗଲାଣି ବୋଲି ଦେଖା ଯାଉଥିବ, ତାକୁ କାମ କରିବା ସକାଶେ ଗୋଟାଏ ପରମିଟ୍ ନିଶ୍ଚୟ

ମିଳିଯିବ । ସିଏ ଯେକୌଣସି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଆପଣମାନଙ୍କର କ୍ଲାସ୍ ଛାଡି ପଳାଇଯାଇ ପାରିବ ।

ଏହି ପିଲାମାନେ ପ୍ରତ୍ୟେକେ ହାତରେ ଗୋଟାଏ ବଡ ବିଜ୍ଞାପନ ଧରିଥିବା ଉଚିତ : "ମୋତେ ଡେର ପୂରିଗଲାଣି । ମୋତେ ଆପଣମାନେ ଫେଲ୍ କରନ୍ତୁନାହିଁ ।"

ସବୁଠାରୁ ବଡମାନଙ୍କର ହତ୍ୟା : ମାତ୍ର, କେହି ନିଜ ହାତରେ ଏପରି ବିଜ୍ଞାପନଟାଏ ଧରିନଥାନ୍ତି । ଏବଂ, ଶିକ୍ଷାଦାତାମାନେ ଜନ୍ମତାରିଖକୁ ନଦେଖି ଖାତାରେ ଟିପା ହୋଇ ରହିଥିବା ସେମାନଙ୍କର ନମ୍ବରଗୁଡିକୁ ହିଁ ଦେଖନ୍ତି ।

ସେମାନଙ୍କ ଭିତରୁ କେହି କେହି ବେଶ୍ ସରଳ ବିଶ୍ୱାସରେ କାର୍ଯ୍ୟଟିକୁ କରିନିଅନ୍ତି । କେତେଜଣ ଏପରିକି ବୟସ ବେଶୀ ହୋଇ ଯାଇଥିବା ପିଲାମାନଙ୍କୁ ରକ୍ଷା କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛା ମଧ୍ୟ କରୁଥାନ୍ତି । ତା'ପରେ, ଭୁଲ୍‌ରେ ଭର୍ତ୍ତି ହୋଇଥିବା ପିଲାର ପରୀକ୍ଷାକାଗଜକୁ ଦେଖି ସେମାନେ ନିଜର ସୁଅଭିପ୍ରାୟ ଗୁଡିକୁ ପାସୋରି ଦିଅନ୍ତି ।

ତଥ୍ୟ ଗୁଡିକରୁ ଜଣା ଯାଉଛି ଯେ, ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ବୟସର ପିଲାମାନେ ହିଁ ସବୁବେଳେ ଫେଲ୍ ହୁଅନ୍ତି । ଯେଉଁମାନଙ୍କର ହାତପାଆନ୍ତାରେ କାମଟାଏ ରହିଥାଏ, ସେହିମାନେ ।

ମାତ୍ର ଯୋଉ ପିଲାମାନେ ଆଗରୁ ପାସ୍ କରି ଆସିଥାନ୍ତି, ସେମାନେ ସବୁବେଳେ ହିଁ କ୍ଲାସ୍ ଉଠି ଉଠି ଚାଲି ଯାଉଥିବେ । ପୂର୍ବ ବର୍ଷମାନଙ୍କରେ ସେମାନଙ୍କର ଫେଲ୍ ହେବାପାଇଁ କୌଣସି କାରଣ ନଥିଲା । ଏବର୍ଷ ମଧ୍ୟ କୌଣସି କାରଣ ନାହିଁ ।

ଅବଶ୍ୟ, ଏଇଟି ଅତ୍ୟନ୍ତ ସ୍ପଷ୍ଟ କଥା ଯେ, ସେମାନଙ୍କର ସମସ୍ତଙ୍କର ଘର ଆଦୌ ପିଏରିନୋର ଘର ପରି ନୁହେଁ । ମାତ୍ର ସେଗୁଡ଼ିକ ଏହାଠାରୁ ଅତିମାତ୍ରାରେ ଅଲଗା ପ୍ରକାରର ବୋଲି ବି କଦାପି କୁହା ଯିବନାହିଁ ।

ତେଣୁ, କଟାକଟି ହୋଇ ଶ୍ରେଣୀଟି ଶେଷକୁ ଏହିପରି ଦେଖାଯାଏ :

ଚିତ୍ର - ୩

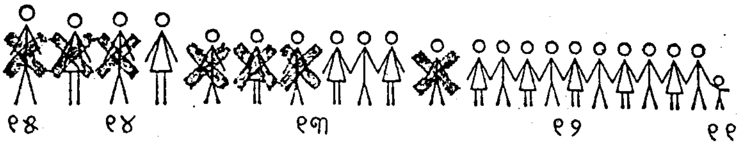

ଗରିବମାନଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରାଯାଏ : ବୟସରେ ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଫେଲ୍ କରି ଶିକ୍ଷକମାନେ ତତ୍‌ସହିତ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ଗରିବମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଚେକା ମାରି ଆହତ କରିଥାନ୍ତି ।

ମଧ୍ୟ-ବିଦ୍ୟାଳୟ ସ୍ତରରେ ଅଧିକ ବୟସ ହୋଇ ଯାଉଥିବା ପିଲାମାନଙ୍କର ବାପାମାନେ ଯେଉଁସବୁ କାମ କରନ୍ତି, ଆମେ ତାହାର ଗୋଟିଏ ସର୍ବେକ୍ଷଣ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଛୁ । ସେଇଟିକୁ ଆମେ ଚିତ୍ର-୪ ରେ ଦେଖିପାରିବା ଓ ପରିଣାମଗୁଡ଼ିକୁ ଜାଣିପାରିବା ।

ଚିତ୍ର - ୪

ଗରିବମାନଙ୍କୁ ହତ୍ୟା

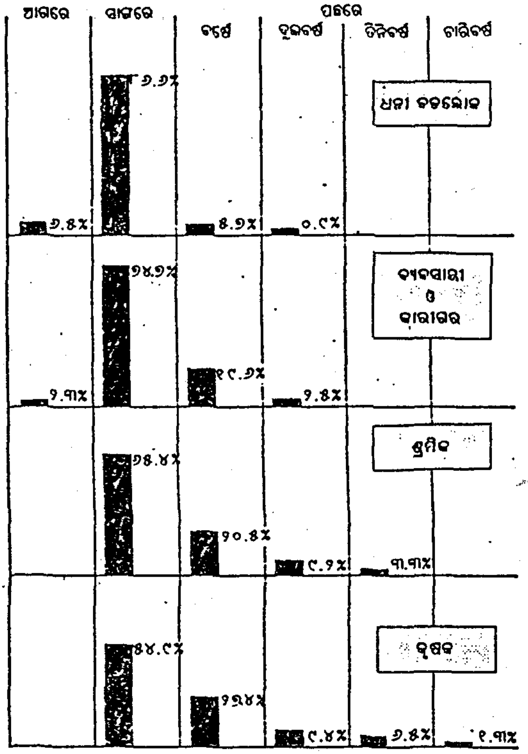

ଦରମା ଆଣି ଘରଲୋକଙ୍କୁ ଦେବା : ଗିଆନିକୁ ଏହାମଧ୍ୟରେ ଚଉଦ ବର୍ଷ ହୋଇଗଲାଣି ଏବଂ ତାକୁ ମଧ୍ୟ-ବିଦ୍ୟାଳୟର ପ୍ରଥମ ଶ୍ରେଣୀରେ ଆଉବର୍ଷେ ରହିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଏହି ପରିସ୍ଥିତିରେ ତଥାପି ଇସ୍କୁଲ୍‌କୁ ଯିବା ଏକାବେଳେକେ ଅସମ୍ଭବ । ଏପରିକି ବର୍ତ୍ତମାନ ଠାରୁ ତାକୁ ପ୍ରତିବର୍ଷ କ୍ଲାସ୍ ଉଠାଇ ଦିଆଗଲେ ମଧ୍ୟ, ବିଦ୍ୟାଳୟର ଏହି ସ୍ତରଟିକୁ ଶେଷ କଲାବେଳକୁ ତାକୁ ସତର ବର୍ଷ ହୋଇ ଯାଇଥିବ ।

ଇସ୍କୁଲଟା ଯେ କେଡ଼େ ବିକାର ଆଉ ନୀରସ ଲାଗେ, ତାହାର କୌଣସି ସୀମା ନାହିଁ । ଏଣେ, ଭାରି ସହଜରେ କାମ ମିଳିଯାଏ । କେତେ ମାସ ଗଲେ ତାହାକୁ ଆଇନ୍‌ସମ୍ମତ ବି କରିନିଆ ଯାଇପାରେ ।

କାମ କରି ଗଲେ ଯେ କ'ଣଗୋଟାଏ ବଡ଼ କିଛି ହାସଲ ହୋଇ ଯିବନାହିଁ, ଗିଆନି ସେକଥା ଖୁବ୍ ଭଲ କରି ଜାଣିଛି । ମାତ୍ର, କିଛି ରୋଜଗାର କରି ଘରକୁ ଆଣିବା ଉଚିତ ବୋଲି ମଧ୍ୟ ସିଏ ଅନୁଭବ କରିପାରୁଛି । ସିଏ ଖର୍ଚ୍ଚ କରୁଥିବା ପ୍ରତ୍ୟେକଟି ଦଶପଇସି ପାଇଁ ତାକୁ ଘରୁ ଯେଉଁ ଗାଳି ଶୁଣିବାକୁ ମିଳୁଛି, ସେଗୁଡ଼ିକ ତାକୁ ଆଉ ଆଦୌ ଭଲ ଲାଗୁନାହିଁ ।

ଏବଂ ତା' ବାପାମାଆ ମଧ୍ୟ ଏବେ ସେପରି ଶକ୍ତିଶାଳୀ ଭାବରେ ଆଉ ସେବିଷୟରେ ପ୍ରତିବାଦ କରୁନାହାନ୍ତି । କାରଣ, ଆଉ ଅନ୍ୟ କିଛି ସମ୍ଭବ କରିବାକୁ ହେଲେ ଉଭୟ ସେମାନଙ୍କୁ ଏବଂ ପୁଅକୁ ମଧ୍ୟ ଅତ୍ୟନ୍ତ ପରିମାଣରେ ଅଧ୍ୟବସାୟ କରିବାକୁ ହେବ - ପାଠ ପଢ଼ିବା ସକାଶେ ନିଜ ଭିତରୁ ପ୍ରବଳ ଆଗ୍ରହ ସୃଷ୍ଟି କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ଏବଂ ସବୁପ୍ରକାର ବିଫଳତାକୁ ଡେଇଁଯିବା ସକାଶେ ଯଥେଷ୍ଟ ଶକ୍ତି ମଧ୍ୟ ରହିଥିବ ।

ଆପଣମାନେ କିଞ୍ଚିତ ସାହାଯ୍ୟ କଲେ ବହୁତ କିଛି ବଦଳିଯାଇ ପାରନ୍ତା । ଆପଣ ଏକଦା ସାହାଯ୍ୟ ଦେବାକୁ ଅବଶ୍ୟ ହାତଟି ବଢ଼ାଇଥିଲେ - ମାତ୍ର, ତାହା ଫଳରେ ସିଏ ଏପରି ଭାବରେ ଓଲଟି ପଡ଼ିଲା ଯେ ଆଉଥରେ ଉଠି ଛିଡ଼ାହେବା ଆଉ ତା'ପକ୍ଷରେ ସମ୍ଭବ ହେଲାନାହିଁ ।

ପରିବା ବିକାଳି : ଅବଶ୍ୟ ଏପରି ଘଟୁ ବୋଲି ଆପଣଙ୍କର ମୋଟେ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନଥିଲା । ଆପଣଙ୍କ ଶ୍ରେଣୀରେ ଅତି ବେଶୀ ବୟସ ହୋଇ ଯାଇଥିବା ଗୋଟାଏ ପିଲାକୁ ଆଣି ଯୋଉ ଶିକ୍ଷକ ପୂରାଇଦେଲେ, ତାଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଅବଶ୍ୟ ସମାନ ଭାବରେ ଦୋଷୀ କରାଯାଇ ପାରିବ । ଏହି ପୃଥିବୀଟାକୁ ମଧ୍ୟ ବେଶ୍ ଦୋଷ ଦେଇହେବ ଏବଂ ସେହି କାରଣରୁ ସେହି ଦୋଷରେ ହୁଏତ ସ୍ୱୟଂ ଗିଆନିର ମଧ୍ୟ ଭାଗ ରହିବ ।

ମାତ୍ର, ଯଦି ଆପଣ କୌଣସି ଅସ୍ଥାୟୀ ପରିବାଦୋକାନ ପଛରେ ଗୋଟିଏ ପିଲାକୁ ପରିବା ବିକୁଥିବାର ଦେଖିବେ, ତେବେ ମୁଁ ନିଜେ ଏପରି ଗୋଟିଏ ସ୍ଥିତିରେ ରହିବାକୁ ପ୍ରକୃତରେ ଘୃଣା କରିବି, କାରଣ ମୁଁ ଠିକ୍ ଜାଣିଥିବି ଯେ ମୁଁ ନିଜେ ସେହି ପିଲାଟିକୁ ଫେଲ୍ କରିଥିଲି ।

ତଥାପି, ଆପଣ ଯଦି ଏତିକି କହିଥାନ୍ତେ : ''ହଇରେ, ତୁ ସ୍କୁଲକୁ କାହିଁକି ଆସୁନୁ ? ତୁ ପୁଣି ଆସିବୁ ବୋଲି ତୋତେ ମୁଁ ପାସ୍ ବି କରାଇ ଦେଇଛି । ତୁ ଆସୁନୁ ବୋଲି ସ୍କୁଲର ଆଗର ସେହି ବାସନାଟି ମଧ୍ୟ ମୋଟେ ମିଳୁନାହିଁ ।''

ମଧ୍ୟ-ବିଦ୍ୟାଳୟର ଦ୍ୱିତୀୟ ବର୍ଷ : ମଧ୍ୟ-ବିଦ୍ୟାଳୟର ଦ୍ୱିତୀୟ ବର୍ଷ ହେଲା ବେଳକୁ ପିଲାମାନଙ୍କର ହାରାହାରି ବୟସ ପୂର୍ବାପେକ୍ଷା କମ୍ ହୋଇଯାଏ, କାରଣ ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ପିଲାମାନେ ଆଉ ସେହି କ୍ଲାସ୍‌କୁ ଆସନ୍ତିନାହିଁ । ତେଣୁ, ପିଏରିନୋ ଓ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ଭିତରେ ରହିଥିବା ବ୍ୟବଧାନ କିଛି କମି ଯାଇଥାଏ ।

ଏପରି ବି କୁହାଯାଇ ପାରିବ ଯେ, ପ୍ରାଥମିକ ସ୍ତରର ବର୍ଷଗୁଡ଼ିକରେ ଶ୍ରେଣୀଗୁଡ଼ିକର ବୟସ ଅଧିକ ହୋଇ ଯାଉଥାଏ, କାରଣ ସେଗୁଡ଼ିକରେ ଫେଲ୍ ହୋଇଥିବା ପିଲାମାନେ ମଧ୍ୟ ରହିଥାନ୍ତି । ତା'ପରେ ମଧ୍ୟ-ବିଦ୍ୟାଳୟ ସ୍ତରରେ ସେମାନଙ୍କର ବୟସ ପୁନର୍ବାର କମିଯାଏ, କାରଣ ସବୁଠାରୁ ବେଶୀ ବୟସର ପିଲାମାନେ ଇସ୍କୁଲ୍ ଛାଡ଼ି କାମ କରିବାକୁ ଚାଲି ଯାଇଥାନ୍ତି ।

ଘରମାନଙ୍କର ଭୂମିକା

ବିଦ୍ୟାଳୟର ସାମାଜିକ ଗଢ଼ଣ ମଧ୍ୟ ବଦଳିଯିବ ।

ପାଖରେ ଥିବା ଏକ ସହର ବିଷୟରେ ଆମର କେତେକ ବନ୍ଧୁ ଯେଉଁ ଅଧ୍ୟୟନ କରିଥିଲେ, ସେଇଟି ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଛି । ମଧ୍ୟ-ବିଦ୍ୟାଳୟର ପ୍ରଥମ ଓ ଦ୍ୱିତୀୟ ବର୍ଷମାନଙ୍କରେ ଯେଉଁ ପିଲାମାନେ ଫେଲ୍ ହେଲେ, ଏମାନେ ସେମାନଙ୍କୁ ସାମାଜିକ ଶ୍ରେଣୀମାନଙ୍କରେ ଉପବିଭାଜିତ କରି ଦେଖାଇ ଦେଇଛନ୍ତି । ଚିତ୍ର-୬ରେ ତାହାର ପରିଣାମଗୁଡ଼ିକୁ ଦର୍ଶାଯାଇଛି :

ଚିତ୍ର : ୫

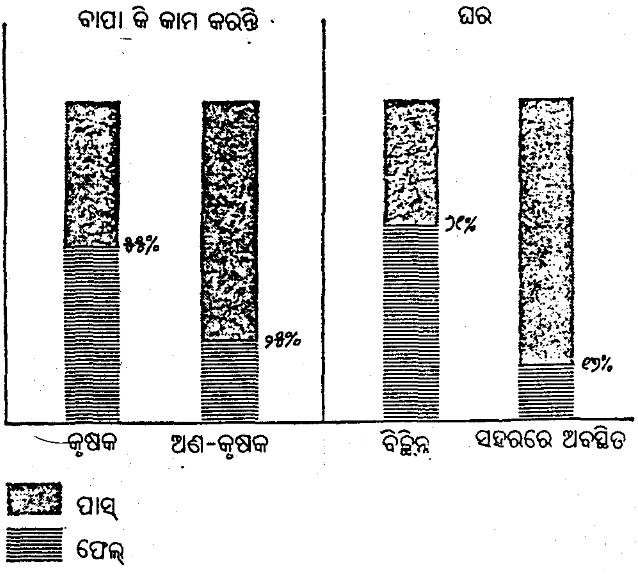

(ସହରରେ ଅବସ୍ଥିତ ବୋଲି ଆମେ ସେହି ଘରଗୁଡ଼ିକୁ କହିଛୁ ଯେଉଁଗୁଡ଼ିକ କି ଅପେକ୍ଷାକୃତ ଅଧିକ ଜନାକୀର୍ଣ୍ଣ ଅଞ୍ଚଳଗୁଡ଼ିକରେ ଅବସ୍ଥିତ; ସେଠାରେ ସବୁପ୍ରକାରର ସୁବିଧା ଉପଲବ୍ଧ ହେଉଥିଲା : ପାଣି, ବିଜୁଳି, ଆଲୁଅ, ରାସ୍ତା, ଦୋକାନବଜାର ସବୁ ରହିଥିଲା । 'ବିଚ୍ଛିନ୍ନ' ବୋଲି କୁହା ଯାଇଥିବା ଘରଗୁଡ଼ିକ ସାଧାରଣତଃ ମୋନ୍ତେ ମୋଭେଲ୍ଲୋ ପାହାଡ଼ର ଢାଲୁ ଅର୍ଥାତ୍ କାଲ୍‌ଭେନା ଅଞ୍ଚଳରେ ଅବସ୍ଥିତ ଥିଲେ ।)

ଯେତେବେଳେ ଗୋଟିଏ ପରୀକ୍ଷାକୁ ଚାରି ନମ୍ବର ମିଳେ

ଯେତେବେଳେ ଶିକ୍ଷାଦାତାମାନେ ଏହି ରେଖାଚିତ୍ରଗୁଡ଼ିକୁ ଦେଖିଲେ, ସେତେବେଳେ ସେମାନେ ଏହାକୁ ଜଣେ ଜଣେ ନିରପେକ୍ଷ ବିଚାରକ ହିସାବରେ ସେମାନଙ୍କର ସାଧୁତା ପ୍ରତି ଏକ ଅପମାନ ବୋଲି କହିଥିଲେ ।

ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ସବୁଠାରୁ ଭୟଙ୍କର ବ୍ୟକ୍ତି ପ୍ରତିବାଦ କରି କହିଲେ ଯେ, ପିଲାମାନଙ୍କର ପରିବାର ବିଷୟରେ ସିଏ କେବେହେଲେ କୌଣସି ତଥ୍ୟ ପାଇବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରିନାହାନ୍ତି ବା ପ୍ରକୃତରେ ପାଇ ବି ନାହାନ୍ତି : ''ଯେତେବେଳେ ଗୋଟିଏ ପରୀକ୍ଷା-ଉତ୍ତର ଚାରି ନମ୍ବର ପାଇବାର ଯୋଗ୍ୟ, ସେତେବେଳେ ମୁଁ ତାକୁ ଚାରି ନମ୍ବର ହିଁ ଦେବି ।'' ବିଚାରୀ ବୁଝି ବି ପାରିଲେନାହିଁ ଯେ ଠିକ୍ ଏହି ଅଭିଯୋଗରେ ହିଁ ତାଙ୍କୁ ଅଭିଯୁକ୍ତ କରାଯାଉଛି । ଅସମାନ ମଣିଷମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସମାନ ବଣ୍ଟନର ନୀତିଟିକୁ ଚଲାଇବା, ଏହାଠାରୁ ଅଧିକ ବଡ଼ ଅନ୍ୟାୟ ଆଉ କ'ଣ ଅଛି ?

ସିଏ କାହା ବିଷୟରେ କହୁଛନ୍ତି ? : ଏହି କଥାଟି ପିଲାମାନଙ୍କର ବୟସ ଅଥବା ସେମାନଙ୍କର ସାମାଜିକ ସ୍ଥିତିର ଏକ ବ୍ୟାପାର ଯାହା ହେଉ ପଛକେ, ଯେତେବେଳେ ପିଲାମାନେ ଆସି ମଧ୍ୟ-ବିଦ୍ୟାଳୟର ଦ୍ୱିତୀୟ ବର୍ଷରେ ଆସି ପହଞ୍ଚନ୍ତି, ସେତେବେଳେ ଯାଇ ଶିକ୍ଷକ ହୁଏତ ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ହୋଇ ନିଃଶ୍ୱାସ ମାରି ପାରନ୍ତି । ବର୍ତ୍ତମାନ ସେ ପାଠ୍ୟକ୍ରମର ଅବଶିଷ୍ଟ ଅଂଶକୁ ବେଶ୍ ସହଜ ଭାବରେ ଗଡ଼ାଇ ନେଇ ପାରିବେ ।

ସିଏ ଜୁନ୍‌ମାସକୁ ଅପେକ୍ଷା କରିଥାନ୍ତି । ସେତେବେଳେ ଯାଇ ସିଏ ତାଙ୍କ କ୍ଲାସ୍‌ର ଶେଷ ଚାରୋଟି କଣ୍ଟାଙ୍କର ଦହଗଞ୍ଜରୁ ମୁକ୍ତି ଲାଭ କରିପାରିବେ ଓ ପରିଶେଷରେ ଠିକ୍ ତାଙ୍କରି ଯୋଗ୍ୟ ଶ୍ରେଣୀଟିଏ ପାଇବେ ।

''ଯେତେବେଳେ ସେମାନେ ମଧ୍ୟ-ବିଦ୍ୟାଳୟର ପ୍ରଥମ ଶ୍ରେଣୀରେ ଆସି ଭର୍ତ୍ତି ହେଲେ, ସେତେବେଳେ ସେମାନେ ପ୍ରକୃତରେ ତୁଚ୍ଛା ମୂର୍ଖ ଥିଲେ । ମାତ୍ର, କେଡ଼େ ବଢ଼ିଆ କଥା ହେଲା, ବର୍ତ୍ତମାନ ସେମାନଙ୍କର ଉତ୍ତରଖାତାରେ ଗୋଟିଏହେଲେ ବି ଭୁଲ୍ ରହୁନାହିଁ ।''

ସିଏ ପ୍ରକୃତରେ କାହା ବିଷୟରେ ଏକଥା କହୁଛନ୍ତି ? ପ୍ରଥମ ପାଠବର୍ଷରେ ଯେଉଁ ପିଲାମାନେ ତାଙ୍କ କ୍ଲାସ୍‌କୁ ଆସିଥିଲେ, ସେମାନେ କୁଆଡ଼େ ଗଲେ ? ଯେଉଁ କେତେଜଣ ରହିଥିଲେ, ସେମାନେ ସମସ୍ତେ ମୂଳରୁ ହିଁ ନିର୍ଭୁଲ ଭାବରେ ଲେଖି ପାରୁଥିଲେ । ମଧ୍ୟ-ବିଦ୍ୟାଳୟର ତୃତୀୟ ବର୍ଷରେ ମଧ ଏମାନେ ସମ୍ଭବତଃ ଠିକ୍ ଏହିପରି ନିର୍ଭୁଲ ଭାବରେ ସବୁ ଲେଖି ପାରିବେ । ଏହି ପିଲାମାନେ ସମସ୍ତେ ନିଜ ଘରୁ ହିଁ ଲେଖି ଶିଖିଥିଲେ ।

ପ୍ରଥମ ବର୍ଷରେ ଯେଉଁ ମୂର୍ଖମାନେ ତାଙ୍କ ପାଖକୁ ଆସିଥିଲେ, ସେମାନେ ବର୍ତ୍ତମାନ ମଧ ଠିକ୍ ସେହିପରି ମୂର୍ଖ ହୋଇ ରହିଛନ୍ତି । କେବଳ ଏତିକି ଫରକ ଯେ, ସେମାନଙ୍କୁ ସେ ନିଜ ଆଖି ଆଗରୁ ଦୂରକୁ ହଟାଇ ଦେଇଛନ୍ତି ।

ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ : ଏବଂ, ଏହି କଥାଟିକୁ ସେ ଭଲ ଭାବରେ ଜାଣନ୍ତି । ଏତେ ଭଲ ଭାବରେ ଜାଣନ୍ତି ଯେ, ମଧ୍ୟ-ବିଦ୍ୟାଳୟର ତୃତୀୟ ବର୍ଷରେ ସେ କେବଳ ଅଳ୍ପ କେତେଜଣଙ୍କୁ ହିଁ ଫେଲ୍ କରନ୍ତି । ପ୍ରଥମ ବର୍ଷ ସାତଜଣ ଫେଲ୍, ଦ୍ୱିତୀୟ ବର୍ଷ ଚାରି ଏବଂ ତୃତୀୟ ବର୍ଷ କେବଳ ଜଣେ । ଯାହା ଘଟିବା ଉଚିତ, ଇଏ ହେଉଛି ତାହାର ଠିକ୍ ଓଲଟା ।

ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ସ୍କୁଲଶିକ୍ଷା-ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଏହି ବାଧ୍ୟତାମୂଳକତା ସବୁ ପିଲାଙ୍କୁ ହିଁ ମଧ୍ୟବିଦ୍ୟାଳୟର ଏକାବେଳେକେ ତୃତୀୟ ବର୍ଷଯାଏ ନେଇ ଯାଇ ପାରୁଥିବା ଉଚିତ । ଏବଂ, ତା'ପରେ ଏକ ଶେଷ ପରୀକ୍ଷାରେ ଶିକ୍ଷକ ନିଜର ଚୟନାତ୍ମକ ପ୍ରତିଭାଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରକୃତରେ ବାହାର କରିଆଣି ପାରନ୍ତେ ।

ଆମେ ସେହି ବିଷୟରେ ଗୋଟିଏ ଶବ୍ଦ ବି ଉଚ୍ଚାରଣ କରିବୁନାହିଁ । ଯଦି ସେତେବେଳେ ମଧ ଜଣେ ପିଲା ତଥାପି ଲେଖି ଶିଖିନଥିବ, ତେବେ ସିଏ ତାକୁ ଅବଶ୍ୟ ଫେଲ୍ କରି ପାରିବେ ।

ସାରାଂଶ

ଆଠବର୍ଷର ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ସ୍କୁଲଶିକ୍ଷାର ଯେଉଁ ଶ୍ରେଣୀଟି ବିଷୟରେ ଆମେ ଆଲୋଚନା କରି ଆସିଲୁ, ଚିତ୍ର ୬ ଟି ଆମକୁ ତାହାର ଏକ ସାରାଂଶ ଯୋଗାଇ ଦେଉଛି । (ଚିତ୍ର ୬ - ପୃଷ୍ଠା ୫୬ ରେ)

ଏହି ଶ୍ରେଣୀରୁ ଚାଳିଶି ଜଣ ପିଲା ବାହାରି ଚାଲି ଯାଇଛନ୍ତି । ନିଜ ସ୍କୁଲ ଯିବାର ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ବର୍ଷଗୁଡ଼ିକୁ ଶେଷ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଷୋଳଜଣ କାମ କରି ଯାଇଛନ୍ତି । ଚବିଶି ଜଣ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ ନପାରି ଆଉବର୍ଷେ ପଢୁଛନ୍ତି । ସର୍ବମୋଟ ଛପନ ଜଣ ପିଲା ଏହି କ୍ଲାସ୍‌ରେ ପଢ଼ିବାକୁ ଆସିଛନ୍ତି । ମଧ୍ୟ-ବିଦ୍ୟାଳୟର ତୃତୀୟ ବର୍ଷ ବେଳକୁ

ଚିତ୍ର - ୬

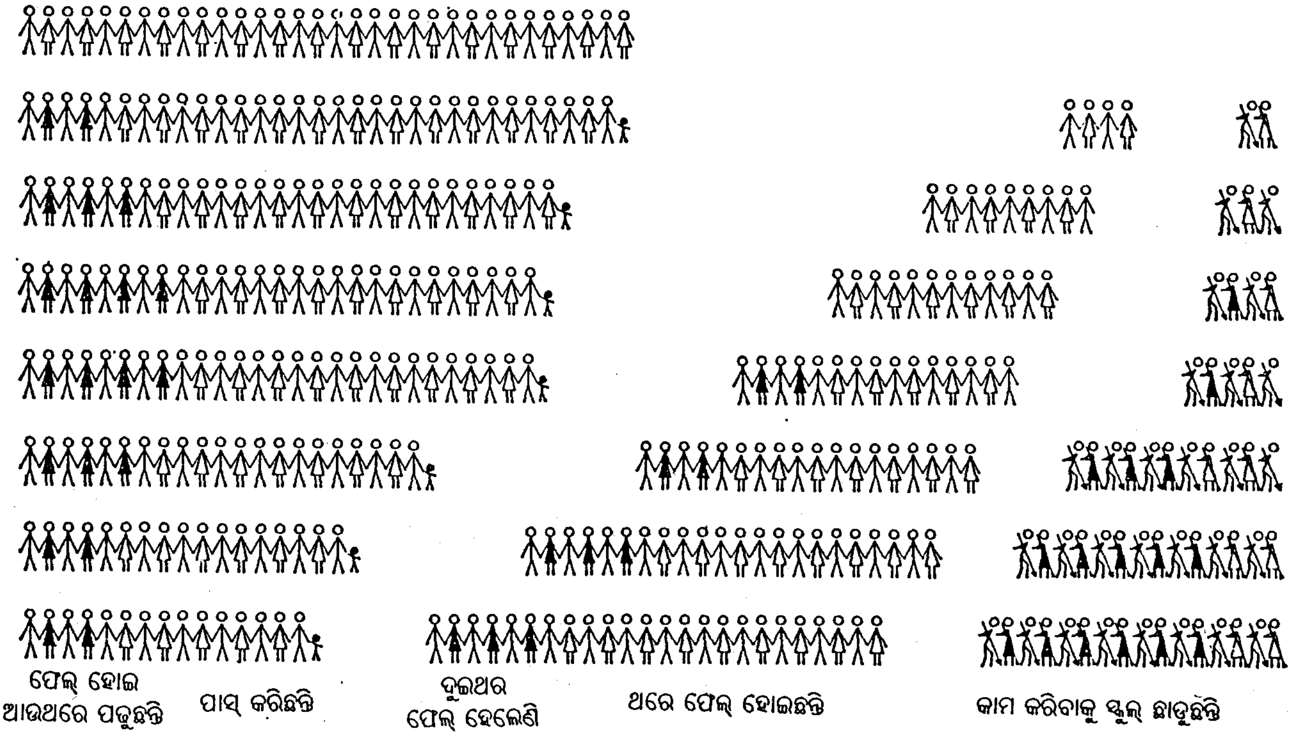
ଫେଲ୍ ହୋଇ
ଆଉଥରେ ପଢୁଛନ୍ତି
ପାସ୍ କରିଛନ୍ତି
ଦୁଇଥର
ଫେଲ୍ ହେଲେଣି
ଥରେ ଫେଲ୍ ହୋଇଛନ୍ତି
କାମ କରିବାକୁ ସ୍କୁଲ୍ ଛାଡୁଛନ୍ତି

ଆମେ ପ୍ରାଥମିକ ସ୍ତରର ପ୍ରଥମ ବର୍ଷ ଶିକ୍ଷକଙ୍କର ଦାୟିତ୍ୱରେ ରହିଥିବା ଆରମ୍ଭ ବେଳର ବତିଶି ଜଣ ପିଲାଙ୍କ ଭିତରୁ କେବଳ ଏଗାର ଜଣକୁ ହିଁ ଦେଖିବାକୁ ପାଉଛୁ ।

ଚିତ୍ର - ୭

ବାପାମାନଙ୍କର ବେଉସା

ଉଚ୍ଚବିଦ୍ୟାଳୟରୁ ପାସ୍ କରିଛନ୍ତି

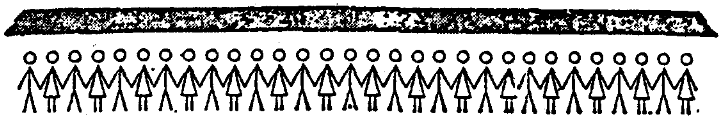

ବ୍ୟବସାୟ ଓ ବୈଷୟିକ ଧନ୍ଦାରେ ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କର ପିଲା : ୩୦ ରୁ ୩୦ ଜଣ

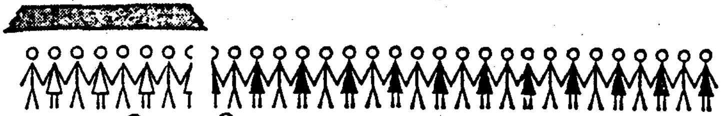

ମ୍ୟାନେଜର ଓ କିରାନୀଙ୍କ ପିଲା : ୩୦ ରୁ ୭.୬ ଜଣ

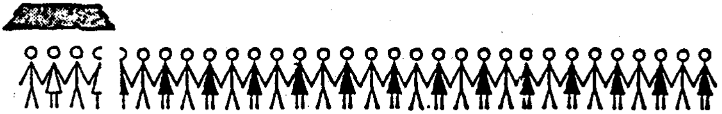

ଆତ୍ମନିଯୁକ୍ତ ଶ୍ରମିକଙ୍କ ପିଲା : ୩୦ ରୁ ୩.୭ ଜଣ

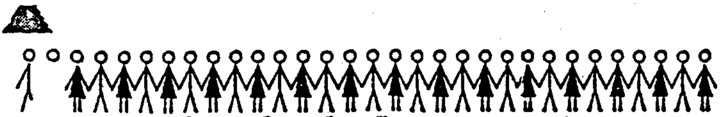

ଆଉ କାହା ପାଖରେ ନିଯୁକ୍ତ ଶ୍ରମିକଙ୍କ ପିଲା : ୩୦ ରୁ ୦.୮ ଜଣ

କଳାରଙ୍ଗର ରୂପଗୁଡ଼ିକ = କାମ କରୁଥିବା ପିଲାମାନେ

ବାପାମାନଙ୍କର ବେଉସା : ଯେଉଁ ପିଲାମାନେ ମଧ୍ୟ-ବିଦ୍ୟାଳୟରୁ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ହୁଅନ୍ତି, ଏଠାରେ ଆମେ ସେମାନଙ୍କର ବାପାମାନେ କରୁଥିବା କାମଗୁଡ଼ିକର ଏକ ସର୍ବେକ୍ଷଣ ଆବଶ୍ୟକ କରିବୁ । କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ପରିସଂଖ୍ୟାନ ଅନୁଷ୍ଠାନ ସେହି ସର୍ବେକ୍ଷଣ କରିନାହିଁ । ଏକ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ସ୍କୁଲଶିକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା ସମାଜରେ ଶ୍ରେଣୀଗତ ଦୂରତା ସୃଷ୍ଟି କରୁଛି ବୋଲି ସେହି ଅନୁଷ୍ଠାନଟି ପ୍ରକୃତରେ କିପରି ଚିନ୍ତା ବି କରିଥାନ୍ତା ?

ମାତ୍ର, ଯେଉଁ ପିଲାଏ ଉଚ୍ଚ-ବିଦ୍ୟାଳୟରୁ ପାସ୍ କରିବାର ପ୍ରମାଣପତ୍ର ପାଇଛନ୍ତି, ଉକ୍ତ ଅନୁଷ୍ଠାନ ସେମାନଙ୍କର ବାପାମାନେ କରୁଥିବା କାମ ବିଷୟରେ ଗୋଟିଏ ଅଧ୍ୟୟନ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଛି । ଚିତ୍ର-୭ ରୁ ଆମକୁ ତାହାର ଫଳାଫଳ ମିଳିଯାଇ ପାରିବ ।

ଏହି ପିଲାମାନେ ଆପଣମାନଙ୍କ କିସମର ସ୍କୁଲଗୁଡ଼ିକରେ ବାର ତେର ବର୍ଷ ପାଠ ପଢ଼ିଛନ୍ତି । ସେଥିରୁ ଆଠବର୍ଷ ସେମାନଙ୍କୁ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଭାବରେ ପଢ଼ିବାକୁ ପଡ଼େ ।

ଏହା କେବଳ ଅର୍ଥ ହେତୁ ଆଦୌ ନୁହେଁ : ହୁଏତ ଅର୍ଥ ଅଭାବରୁ କେତେକ ପିଲା ସ୍କୁଲ ଛାଡ଼ିଥାଇ ପାରନ୍ତି ଏବଂ ସେଥିରେ ଆପଣମାନଙ୍କର କୌଣସି ଦୋଷ ନାହିଁ । ମାତ୍ର, ଏପରି କେତେକ ଶ୍ରମିକ ଅଛନ୍ତି, ଯେଉଁମାନଙ୍କୁ କି ସେମାନଙ୍କର ପିଲାଏ ମଧ୍ୟ-ବିଦ୍ୟାଳୟର ତୃତୀୟ ଶ୍ରେଣୀରୁ ପାସ୍ କରିବାଲାଗି ସେମାନଙ୍କୁ ଦଶ ଏଗାର ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସ୍କୁଲରେ ପଢ଼ାଇବାର ବୋଝ ବହନ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ ।

ପିଏରିନୋର ବାପା ପିଏରିନୋ ପାଇଁ ଯେତିକି ପଇସା ଖର୍ଚ୍ଚ କରିଛନ୍ତି, ସେହି ବାପାମାନେ ମଧ୍ୟ ନିଜ ନିଜ ପିଲାଙ୍କ ଲାଗି କଣ୍ଟାକଣ୍ଟି ସେତିକି ପଇସା ଖର୍ଚ୍ଚ କରିଛନ୍ତି । ମାତ୍ର, ସେମାନଙ୍କର ପିଲାଙ୍କ ବୟସର ହେଲା ବେଳକୁ ପିଏରିନୋ ତ ତା'ର ଉଚ୍ଚ-ବିଦ୍ୟାଳୟର ପ୍ରମାଣପତ୍ର ମଧ୍ୟ ପାଇ ସାରିଥିଲା ।

ଏମାନେ କ'ଣ ଅଲଗା ହୋଇ ଜନ୍ମ ହୁଅନ୍ତି କି ?

ମାନ୍ଦାମାନେ ଓ ଅଳସୁଆମାନେ : ଆପଣମାନେ ଆମକୁ କହନ୍ତି ଯେ ଆପଣମାନେ କେବଳ ମାନ୍ଦା ଏବଂ ଅଳସୁଆମାନଙ୍କୁ ହିଁ ଫେଲ୍ କରନ୍ତି ।

ତା'ହେଲେ ଆପଣ ଏପରି କହିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରୁଛନ୍ତି ଯେ, ଭଗବାନ କେବଳ ଗରିବମାନଙ୍କର ଘରେ ହିଁ ମାନ୍ଦା ଏବଂ ଅଳସୁଆମାନଙ୍କୁ ଆଣି ଜନ୍ମ କରାନ୍ତି । ମାତ୍ର, ଭଗବାନ କଦାପି ଗରିବମାନଙ୍କୁ ଏପରି ଭାବରେ ଘୃଣା କରିବେନାହିଁ । ବରଂ, ଏହାଠାରୁ ଅଧିକ ସମ୍ଭବ ଯେ, ଆପଣମାନେ ହିଁ ପ୍ରକୃତରେ ସେହିଭଳି ଘୃଣା କରୁଛନ୍ତି ।

ପ୍ରଜାତିର ପକ୍ଷସମର୍ଥକ : ବିଧାନ ପ୍ରଣୟନକାରୀ ସଭାରେ ଜଣେ ଫାସିଷ୍ଟ ହିଁ ମଣିଷମାନେ ଜନ୍ମ ହେତୁ ପରସ୍ପର ଠାରୁ ଫରକ ବୋଲି ପକ୍ଷସମର୍ଥନ କରି କହୁଥିଲେ : ''ମାନନୀୟ ମାସ୍ତ୍ରୋଇଆନ୍ନି ଏହି 'ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ' ଶବ୍ଦଟିର ଚର୍ଚ୍ଚା କରି ଦର୍ଶାଇ ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ କେତେକ ପିଲାଙ୍କର ସ୍କୁଲକୁ ଯିବାର କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରକୃତରେ ଏକ ସ୍ୱଭାବଗତ ଅସମର୍ଥତା ରହିଛି ।''

ଏବଂ, କୌଣସି ମଧ୍ୟ-ବିଦ୍ୟାଳୟର ଜଣେ ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଲେଖିଛନ୍ତି : "ଅତ୍ୟନ୍ତ ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟର ବିଷୟ ଯେ, ସବୁ ପିଲାଙ୍କ ଭିତରେ ଏକା ଭଳି ମାନସିକ ବିକାଶ ହେବା ଅଥବା ବିଦ୍ୟାର୍ଜନ ନିମନ୍ତେ ଏକାଭଳି ପ୍ରବୃତ୍ତି ରହିବା ଅବଶ୍ୟ ସମ୍ଭବ ହେବ ବୋଲି ଦେଶର ସମ୍ବିଧାନ କଦାପି ଗ୍ୟାରେଣ୍ଟି ଦେଇ ପାରିବନାହିଁ ।"

ମାତ୍ର, ସିଏ ନିଜ ପିଲାଟିର କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହି ନିୟମଟିକୁ କଦାପି ସ୍ୱୀକାର କରିବେନାହିଁ । ତାଙ୍କ ପିଲାଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ-ବିଦ୍ୟାଳୟର ପାଠ ଶେଷ କରିବାରେ ସେ ଆଦୌ କୌଣସି ତ୍ରୁଟି କରିବେ କି ? ବିଲକୁ ଯାଇ ମାଟି ହାଣିବାଲାଗି ସିଏ ନିଜ ପିଲାକୁ କଦାପି ପଠାଇ ଦେବେନାହିଁ । ମୁଁ ଏପରି ମଧ୍ୟ ବୁଝିବାକୁ ପାଇଛି ଯେ, ମାଓ ଶାସନ କରୁଥିବା ଚୀନ ଦେଶରେ ଏହିଭଳି ଘଟଣାମାନ ଘଟୁଛି । ମାତ୍ର ଏହା ପ୍ରକୃତରେ ସତ କି ?

ଧନୀ ଲୋକମାନଙ୍କର ମଧ୍ୟ ଅସୁବିଧା ସୃଷ୍ଟି କରୁଥିବା ପିଲା ରହିଥିବେ । ମାତ୍ର ସେମାନେ ସେହି ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଠେଲି ପେଲି ଯେକୌଣସି ମତେ ଆଗକୁ ନେଇ ଯାଉଛନ୍ତି ।

ଅନ୍ୟମାନଙ୍କର ପିଲା : ଅନ୍ୟମାନଙ୍କର ଘରେ ଜନ୍ମ ହୋଇଥିବା ପିଲାମାନେ ବେଳେ ବେଳେ ପ୍ରକୃତରେ ମାନ୍ଦା ବୋଲି ମନେ ହୋଇଥାନ୍ତି । ଆମ ନିଜ ପିଲା କଦାପି ସେପରି ମନେ ହୁଅନ୍ତି ନାହିଁ । ଏବଂ, ଆମେ ଯେତେବେଳେ ସେମାନଙ୍କର ଅତ୍ୟନ୍ତ ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ହୋଇ ବାସ କରୁଥାଉ, ସେତେବେଳେ ଆମେ ଉପଲବ୍ଧି କରିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରୁ ଯେ ସେମାନେ ସତକୁ ସତ ଆଦୌ ମାନ୍ଦା ନୁହନ୍ତି । ସେମାନେ ଅଳସୁଆ ବି ନୁହନ୍ତି । ଅନ୍ତତଃ ଆମେ ଅନୁଭବ କରିଥାଉ ଯେ, ଏଇଟି ସମୟର ହିଁ ଏକ ପ୍ରଶ୍ନ, ଅର୍ଥାତ୍, ସେମାନେ ହୁଏତ ତା'ଭିତରୁ ନିଶ୍ଚୟ ବାହାରି ଆସି ପାରିବେ ଏବଂ ଆମକୁ ଯେପରି ହେଉ ପଛକେ, ତାହାର ଗୋଟିଏ ଉପାୟ ବାହାର କରିବାକୁ ପଡିବ ।

ତେଣୁ, ପ୍ରକୃତରେ ଅଧିକ ସାଧୁତାର ସହିତ ଏପରି କୁହାଯାଇ ପାରିବ ଯେ, ସବୁ ପିଲା ସମାନ ହୋଇ ଜନ୍ମଗ୍ରହଣ କରିଥାନ୍ତି; ଏବଂ, ଯଦି ସେମାନେ ପରେ ପରସ୍ପରର ସମାନ ହୋଇ ପାରନ୍ତିନାହିଁ, ତେବେ ସେଇଟା ହେଉଛି ଆମର ଦୋଷ ଏବଂ ଆମକୁ ଏହାର ଏକ ପ୍ରତିକାର ବାହାର କରିବାକୁ ହିଁ ହେବ ।

ବାଧାମାନଙ୍କର ଅପସାରଣ : ଏବଂ, ଗିଆନିକୁ ଦୃଷ୍ଟି ସମକ୍ଷରେ ରଖି ସଂବିଧାନ ଠିକ୍ ତାହାହିଁ ଘୋଷଣା କରିଛି ।

ଆଇନ୍ ଆଗରେ ସବୁ ନାଗରିକ ସମାନ, - ଏହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଜାତି, ଭାଷା, ଅଥବା ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଏବଂ ସାମାଜିକ କୌଣସି ଅନୁବନ୍ଧ ରହିବା ଆଦୌ ଉଚିତ ନୁହେଁ ।

ଆର୍ଥିକ କିମ୍ବା ସାମାଜିକ ସ୍ଥିତିଗୁଡିକ ଦ୍ୱାରା ଯେଉଁସବୁ ପ୍ରତିବନ୍ଧକର ସୃଷ୍ଟି ହେଉଛି, ସେଗୁଡିକୁ ଦୂର କରିବା ହେଉଛି ସମ୍ବିଧାନର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ । ସେହିସବୁ ସ୍ଥିତି ନାଗରିକମାନଙ୍କର ସ୍ୱାଧୀନତା ଏବଂ ସମାନତାକୁ ହିଡ ଦେଇ ସୀମାବଦ୍ଧ କରି ରଖୁଛି, ପ୍ରତ୍ୟେକ ମନୁଷ୍ୟର ପୂର୍ଣ୍ଣ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ ବିକାଶକୁ ସମ୍ଭବ କରି ଦେଉନାହିଁ ଏବଂ, ଶ୍ରମିକମାନେ ସମସ୍ତେ ଦେଶର ରାଜନୀତିକ, ଆର୍ଥିକ ତଥା ସାମାଜିକ ସଂଗଠନରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରିବାର କ୍ଷେତ୍ରରେ ବାଧାମାନ ଠିଆ କରି ରଖିଛି । (ଧାରା - ୩)

ଆପଣମାନେ ସେକଥା କରିଥାନ୍ତେ :

ପୀପାଗୁଡିକୁ ଓହ୍ଲାଇବାର ବ୍ୟକ୍ତି : ଆପଣମାନେଙ୍କର ଜଣେ ସହକର୍ମୀ (ଜଣେ ମଧୁରା ତରୁଣୀ ବଧୂ, ଯିଏକି ତାଙ୍କ ମଧ-ବିଧ୍ୟାଳୟର ପ୍ରଥମ ଶ୍ରେଣୀରେ ଅଠେଇଶି ପିଲାଙ୍କ ଭିତରୁ ଦଶଜଣଙ୍କୁ ଫେଲ କରିଥିଲେ - ସିଏ ଏବଂ ତାଙ୍କର ସ୍ୱାମୀ ଉଭୟେ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ପାର୍ଟିର ଲୋକ ଏବଂ ବେଶ୍ ଲଜୁଆ ପ୍ରକୃତିର) ଆମ ସହିତ ଏହିପରି ଭାବରେ ଯୁକ୍ତି କରିଥିଲେ : ''ମୁଁ ସେମାନଙ୍କୁ ଆଦୌ ଘଉଡାଇ ଦେଇନାହିଁ । ମୁଁ ସେମାନଙ୍କୁ କେବଳ ଫେଲ୍ କରିଥିଲି । ସେମାନେ ଆଉଥରେ ଆସି ପଢନ୍ତୁ ବୋଲି ଯଦି ସେମାନଙ୍କର ବାପମାଆ କିଛି ନକରିବେ, ତେବେ ସେକଥା ସେମାନେ ବୁଝିବେ ।''

ଗିଆନିର ବାପା : ମାତ୍ର ଗିଆନିର ବାପା ମଧ ତାଙ୍କୁ ବାରବର୍ଷ ହୋଇଥିବା ସମୟରେ ଜଣେ କମାର ହୋଇ କାମ କରିବାକୁ ଯାଇଥିଲେ ଏବଂ ସିଏ ଇସ୍କୁଲରେ ଚତୁର୍ଥ ବର୍ଷର ସ୍ତରଟିକୁ ମଧ ଶେଷ କରିନଥିଲେ ।

ଉଣେଇଶି ବର୍ଷ ବୟସରେ ସେ ଦ୍ୱିତୀୟ ମହାଯୁଦ୍ଧ ସମୟରେ ଫାସିଷ୍ଟମାନଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ମିତ୍ରପକ୍ଷକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବାପାଇଁ ଗରିଲା ବାହିନୀରେ ଯୋଗ ଦେଲେ । ସେ ପ୍ରକୃତରେ କ'ଣ କରୁଥିଲେ, ସିଏ ନିଜେ ମଧ ଭଲ କରି ସେକଥା ବୁଝି ନଥିଲେ । ମାତ୍ର, ଆପଣମାନଙ୍କ ଭଳି ଯେକୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଠାରୁ ସିଏ ନିଶ୍ଚୟ ଅନେକ ଅଧିକ ବୁଝିଥିଲେ । ସିଏ ଏପରି ଏକ ଅଧିକ ନ୍ୟାୟପୂର୍ଣ୍ଣ ପୃଥିବୀର ଅଭିଳାଷ ରଖିଥିଲେ, ଯେଉଁଥିରେ କି ଗିଆନି ସମସ୍ତଙ୍କ ସହିତ ଅନ୍ତତଃ ସମାନ ହୋଇ ପାରିବ । ସେତେବେଳେ ଗିଆନିର ଜନ୍ମ ମଧ ହୋଇନଥିଲା ।

ସମ୍ବିଧାନର ତୃତୀୟ ଧାରାଟି ତାଙ୍କ କାନକୁ ଠିକ୍ ଏହିପରି ଶୁଭୁଥିବ : ''ଯାବତୀୟ ବାଧାକୁ ଦୂର କରିଦେବା ହେଉଛି ଶ୍ରୀମତୀ ସ୍ୱାଡୋଲିନି (ଜଣେ ଶିକ୍ଷୟତ୍ରୀ) ଙ୍କର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ........ ।''

ଏବଂ ସିଏ ଆପଣଙ୍କ ପାଇଁ ଭଲ ବେତନ ଗଣିଦେଉଛି । ସିଏ ଘଣ୍ଟାକୁ ୩୦୦ ଲିରା ଉପାର୍ଜନ କରିଛି ଏବଂ ସେଥିରୁ ଆପଣଙ୍କୁ ୪୩୦୦ ଲିରା ଆଣି ଦେଉଛି ।

ଯଦି ଆପଣ ସମ୍ମାନଜନକ ଭାବରେ ଆଉକିଛି ଅଧିକ ଘଣ୍ଟା କାର୍ଯ୍ୟ କରନ୍ତେ, ତେବେ ସିଏ ଆପଣମାନଙ୍କ ପାଇଁ ବେଶୀ ବେତନ ଦେବାକୁ ବି ରାଜୀ ହୋଇ ଯାଆନ୍ତେ । ସିଏ ବର୍ଷକୁ ୨୧୫୦ ଘଣ୍ଟା କାମ କରିନ୍ତି । ଆପଣମାନେ ୫୨୨ ଘଣ୍ଟା କାମ କରୁଛନ୍ତି । (ଏଥିରେ ମୁଁ ପରୀକ୍ଷା ହେବା ବେଳର ଘଣ୍ଟାଗୁଡିକୁ ହିସାବ କରିନାହିଁ, ସେତେବେଳେ କୌଣସି ପାଠପଢା ହୁଏନାହିଁ ।)

ପ୍ରତିସ୍ଥାପନ : ମାତ୍ର, ଯେଉଁସବୁ ବାଧା ଗିଆନିର ବାପାଙ୍କୁ, ତଳକୁ ଟାଣି କରି ରଖିଛି, ସିଏ ନିଜେ ଏକାକୀ କଦାପି ସେଗୁଡିକୁ ଦୂର କରି ପାରିବେନାହିଁ । ମଧ୍ୟ-ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ପାଠ ପଢୁଥିବା ଗୋଟିଏ ପିଲାକୁ କିପରି ଆବଶ୍ୟକ ଶୃଙ୍ଖଳା ଭିତରେ ରଖିବାକୁ ହୁଏ, ସେବିଷୟରେ ତାଙ୍କର ଆଦୌ ଏତେ ଟିକିଏ ହେଲେ ଧାରଣା ନାହିଁ । ପିଲା କେତେ ଘଣ୍ଟା ତା' ବହି ନେଇ ବସିବ, କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଆଡେ ମନ ଖେଳାଇଲେ ତା'ର କୌଣସି ଉପକାର ହେବ କି ନାହିଁ, ଏସବୁର କୌଣସି ଧାରଣା ତାଙ୍କର ନାହିଁ । ପାଠ ପଢି ବସିଲେ ମୁଣ୍ଡ ବଥାଏ ଏବଂ ଆଖିଗୁଡାକ ମଧ୍ୟ 'ଝିମି ଝିମି ହେବାକୁ' ଆରମ୍ଭ କରନ୍ତି ବୋଲି ଗିଆନି ଯାହା କହୁଛି, ତାହା କ'ଣ ପ୍ରକୃତରେ ସତ ?

ଗିଆନିର ବାପା ଯଦି ନିଜେ ନିଜେ ସବୁକିଛିର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଦେଇ ପାରୁଥାନ୍ତେ, ତେବେ ସିଏ ତାଙ୍କ ପୁଅକୁ କଦାପି ଆପଣମାନଙ୍କ ପାଖରେ ଯାଇ ପଢିବାଲାଗି ଇସ୍କୁଲକୁ ପଠାନ୍ତେ ନାହିଁ । ତେଣୁ, ଗିଆନି କିପରି ଶିକ୍ଷା ଲାଭ କରିବ ଏବଂ ତାଲିମ ବି ପାଇବ, ତାହା ଯୋଗାଇଦେବା ହେଉଛି ଆପଣମାନଙ୍କର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ । ଏହି ଦୁଇଟିଯାକ ହେଉଛନ୍ତି ସେହି ଗୋଟିଏ ସମସ୍ୟାର ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଦିଗ ।

ଯଦି ଆପଣମାନେ ତାକୁ ଆଗକୁ ବାଟ ଦେଖାଇ ନେଇଯିବେ, ତେବେ ଗିଆନି ଆପଣମାନଙ୍କ ସହିତ ଏକ ଭିନ୍ନ ରୀତିରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିବ ଏବଂ ଆଗାମୀ କାଲିକୁ ଜଣେ ଅଧିକ ଦକ୍ଷ ବାପା ମଧ୍ୟ ହୋଇପାରିବ । ମାତ୍ର, ଆଜି ଗିଆନିର ବାପା ଯେପରି, ସେହିପରି ଅବଶ୍ୟ ରହିବେ । ଧନୀମାନେ ତାଙ୍କୁ ଯେତିକି ହୋଇ ପାରିବାର ଅନୁମତି ଦେଇଛନ୍ତି, ସେତିକି ହୋଇ ରହିବେ ।

ପରୀକ୍ଷା ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା : ବିଚରା ସେହି ବ୍ୟକ୍ତିଜଣକ - ଯାହାସବୁ ଘଟୁଛି, ଯଦି ସିଏ ସେସବୁ କଥା ଜାଣିଥାନ୍ତେ, ତେବେ ସିଏ ପୁନର୍ବାର ବି ନିଜର ଖାଲି ସମୟରେ ପଇସା ନେଇ ପିଲାଙ୍କୁ ପଢାନ୍ତେ । ଅର୍ଥାତ୍, ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ଗୁଡିକୁ ଦୂର କରିବା ପରିବର୍ତ୍ତେ, ସେମାନେ ପିଲା ପିଲା ମଧ୍ୟରେ ରହିଥିବା ଦୂରତା ଗୁଡିକୁ ଅଧିକ ଗଭୀର ହିଁ କରିଥାନ୍ତି ।

ସକାଳବେଳା, - ନିୟମିତ ସ୍କୁଲ ଚାଲିଥିବା ସମୟରେ - ସବୁ ପିଲାଙ୍କୁ ସମାନ ଭାବରେ ପଢ଼ାଇବା ସକାଶେ ଆମେ ସେମାନଙ୍କୁ ବେତନ ଦେଉ । ସ୍କୁଲ ପରେ ଦିନର କେତେକ ସମୟ ଦେଇ ସେମାନେ ଧନୀ ଘରର ସାନ ବାବୁମାନଙ୍କୁ ଅଲଗା ପ୍ରକାରେ ପଢ଼ାଇ ଧନୀମାନଙ୍କ ଠାରୁ ବି ପଇସା ପାଆନ୍ତି । ଏବଂ ତା'ପରେ, ଜୁନ୍ ମାସରେ, ଆମରି ଖର୍ଚ୍ଚରେ ହିଁ ସେମାନେ ପରୀକ୍ଷାରେ ନୟାମକ ହୋଇ ବସନ୍ତି ଓ ପିଲାମାନଙ୍କ ଭିତରେ ରହିଥିବା ପାର୍ଥକ୍ୟକୁ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରନ୍ତି ।

ସାନ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀଟିଏ : ଯଦି ଜଣେ ସାନ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ ଘରେ ତା' କାଗଜପତ୍ର କାମଟିକୁ ଶୀଘ୍ର ଏବଂ ଭଲ ଭାବରେ ଅଧିକ ଓ ଭଲ ପଇସା ନେଇ କରି ଦେଉଥାନ୍ତା, ମାତ୍ର ଅଫିସ୍‌ରେ ତା'ଡେସ୍କ ଉପରେ ସେହି କାମଟିକୁ ଭାରି ମନ୍ଥର ଏବଂ ଖରାପ ଭାବରେ କରୁଥାନ୍ତା, ତେବେ ତୁମେ ତାକୁ ଜେଲଖାନାକୁ ପଠାଇ ଦିଅନ୍ତ । ଏବଂ, ବିଚାର କରାଯାଉ ଯେ, ଯଦି ସେ କାମ ରହିଥିବା ଲୋକମାନଙ୍କର କାନରେ ଥିରି ଥିରି କରି କହୁଥାନ୍ତା, ''ଏହି ଅଫିସ୍ ଭିତରେ କାମ ହେଲେ ତୁମର କାଗଜଗୁଡ଼ିକ ତୁମକୁ ବିଳମ୍ବରେ ମିଳିବ ଓ ଅନ୍ୟ କାଗଜପତ୍ର ସହିତ ହୁଏତ ଗୋଳିଆମୋଳିଆ ହୋଇଯିବ । ତେଣୁ, ମୁଁ ଗୋଟିଏ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଉଛି ଯେ, ତୁମେ ଆଉ ଏପରି ଜଣେ କାହାକୁ ଠିକ୍ କର, ଯିଏ କି କିଛି ଅଧିକ ମାହାସୁଲ ନେଇ ତୁମର କାମଟିକୁ ତା'ଘରେ ଅଧିକ ଭଲ ଭାବରେ କରିଦେଇ ପାରିବ,'' - ତେବେ ତାକୁ ନିଶ୍ଚୟ ଜେଲ୍ ଯିବାକୁ ହୁଅନ୍ତା ।

ମାତ୍ର, ଯୋଉ ଶିକ୍ଷକଙ୍କୁ କୌଣସି ପିଲାର ମାଆଙ୍କୁ ମୁଁ ଏପରି କହୁଥିବାର ଶୁଣିଲି : ''ତୁମ ପିଲାଟି ନିଜ ଚେଷ୍ଟାରେ ଆଦୌ ପାସ୍ କରି ପାରିବନାହିଁ, ତା'ପାଇଁ ଜଣେ ଘରୋଇ ଶିକ୍ଷକ ଯୋଗାଡ଼ କରିଦିଅ,'' - ତାଙ୍କ ଉପରେ ମୋଟେ କାହାରି ଦୃଷ୍ଟି ପଡୁନାହିଁ । ସିଏ ପ୍ରକୃତରେ ତାହାହିଁ କହିଥିଲେ, ମୋ'ର ଏକାବେଳେକେ ଶବ୍ଦକୁ ଶବ୍ଦ ମନେ ଅଛି, ମୋ ପାଖରେ ସାକ୍ଷୀ ମଧ୍ୟ ଅଛନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କୁ ମୁଁ କଚେରୀରେ ଆଣି ହାଜର କରିଦେଇ ପାରିବି ।

କଚେରୀରେ ? ସେଠାରେ ଜଣେ ବିଚାରପତି ବସିଥିବେ, ଯାହାଙ୍କର ପତ୍ନୀ ସ୍ୱୟଂ ଘରୋଇ ଟିଉସନ କରି କିଛି ଅଧିକା ପଇସା ପାଇ ପାରୁଛନ୍ତି । ମାତ୍ର, ସେକଥା ଯାହା ହେଉ ପଛକେ, କୌଣସି ଏକ କାରଣବଶତଃ ଇଟାଲିର ଦଣ୍ଡବିଧି ଆଇନ୍‌ରେ ଏପରି ଏକ ଅପରାଧକୁ ତାଲିକାଭୁକ୍ତ କରା ଯାଇନାହିଁ ।

ପିଆଜ : ଆପଣମାନେ ସମସ୍ତେ ଏକାଠି ମିଶି ସଲା କରିଛନ୍ତି । ଆପଣମାନେ **ଚାହାନ୍ତି** ଯେ ଆମେ ପୂରାପୂରି ପେଷି ହୋଇ ଲୁପ୍ତ ହୋଇଯାଉ । ତେବେ, ଯାହା

କରିବାର କରନ୍ତୁ, ମାତ୍ର ଅନ୍ତତଃ ନିଜକୁ ସାଧୁ ବୋଲି ଦେଖାଇ ହୁଅନ୍ତୁ ନାହିଁ । ଶିକ୍ଷା-ଆଇନ୍‌ଟାକୁ ଆପଣମାନେ ଲେଖିଛନ୍ତି ଓ ତାହା ଆପଣମାନଙ୍କର ମାପ ଅନୁସାରେ ହିଁ କଟାହୋଇଛି, - ସେଥିରେ ସାଧୁ ହେବାଟା ପ୍ରକୃତରେ କେଡେ ବଡ କଥାଟାଏ ନୁହେଁ, ଆପଣମାନେ କହିଲେ !

ମୋର ଜଣେ ପୁରାତନ ସାଥୀ କୌଣସି ପରିବା କିଆରୀରୁ ଚାଳିଶିଟି ପିଆଜ ଚୋରି କଲା । ସେଥିପାଇଁ ତାକୁ ତେର ମାସ ଜେଲ ହେଲା, କୃପା ପ୍ରାର୍ଥନା କଲେ ମଧ୍ୟ କୃପା ମିଳିଲାନାହିଁ । ଅବଶ୍ୟ, ମାନ୍ୟବର ବିଚାରପତି କେବେ ପିଆଜ ଚୋରି କରନ୍ତିନାହିଁ । ସେସବୁ ବଡ ଅଡୁଆ କଥା, ତେଣୁ ସେ ଚାକରାଣୀକୁ କହି ପିଆଜ କିଣି ଆଣନ୍ତି । ଏବଂ, ସେହି ପଇସାକୁ ତାଙ୍କର ପତ୍ନୀ ଘରୋଇ ଟିଉସନ୍ କରି ରୋଜଗାର କରନ୍ତି ।

ଧର୍ମଯାଜକମାନେ ଅଧିକ ସଚ୍ଚୋଟ : ଭାରି ସଂକୀର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଚାଲୁଥିବା କେତେକ ବିଦ୍ୟାଳୟ ତଥାପି ଅଧିକ ସାଧୁତା ଦେଖାଇ ଥାଆନ୍ତି । ସେମାନେ ସମାଜରେ ଏକ ଶ୍ରେଣୀ ହିସାବରେ ତିଷ୍ଠି ରହିବାର ଉଦ୍ୟମରୂପେ ତାହା କରୁଛନ୍ତି ବୋଲି କହନ୍ତି, ଅନ୍ତତଃ ସେହି କଥାଟିକୁ ଲୁଚାଇ ରଖିବାର କୌଣସି ଚେଷ୍ଟା କରନ୍ତିନାହିଁ । ଫ୍ଲରେନ୍ସ୍‌ରେ ଅବସ୍ଥିତ ବାର୍ନାବିଟି ସମ୍ପ୍ରଦାୟର ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ସପ୍ତାହ ଯାକ ଖାଇବା ଓ ରହିବା ଖର୍ଚ୍ଚ ବାବଦକୁ ଜଣକୁ ମାସିକ ୪୦,୦୦୦ ଲିରା ଦେବାକୁ ପଡେ । ସ୍କାଲୋପି ସମ୍ପ୍ରଦାୟର ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ୩୬,୦୦୦ ଲିରା ।

ସେମାନେ ସକାଳୁ ରାତିଯାଏ ସେଇ ଗୋଟିଏ ପ୍ରଭୁଙ୍କର ସେବା ଖଟନ୍ତି । ଆପଣମାନଙ୍କ ପରି ଏକାବେଳେକେ ଦୁଇ ପ୍ରଭୁଙ୍କର ସେବା କରନ୍ତିନାହିଁ ।

ସ୍ୱାଧୀନତା : ଆଉ ଯେଉଁ ଅନ୍ୟ ପ୍ରତିବନ୍ଧକଟିକୁ ଦୂର କରିବାକୁ ଆପଣମାନେ ଆଦୌ କୌଣସି ଚେଷ୍ଟା କରିନ୍ତିନାହିଁ, ସେଇଟା ହେଉଛି ଫେସନ୍‌ର ପ୍ରଭାବ ।

ଦିନେ ଟେଲିଭିଜନ ବିଷୟରେ କଥା ହେଉହେଉ ଗିଆନି ଆମକୁ କହିଲା, "ସେମାନେ ଆମକୁ ଏହି ଖତରା ଜିନିଷଟାର ଆହାର ଯୋଗାଇ ଦେବାରେ ଲାଗିଛନ୍ତି । ତାହା ବଦଳରେ ଯଦି ସେମାନେ ସେହି ସମୟତକ ଆମକୁ ଇସ୍କୁଲକୁ ନେଇ ଯାଇଥାନ୍ତେ, ତେବେ ଆମେ ଅଧିକ ଆଗ୍ରହରେ ସେହିଠାକୁ ହିଁ ଯାଆନ୍ତୁ ।"

ସିଏ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିବିଶେଷଙ୍କର ନାମ ବ୍ୟବହାର ନକରି 'ସେମାନେ'ବୋଲି କହିଥିଲା । ସିଏ ତା'ଚାରିପାଖରେ ଥିବା ସମାଜ ବା ପୃଥିବୀଟିକୁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କରି ଏପରି କହିଥିଲା, ଏପରି ଜଣେ କାହାକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି କହିଥିଲା, ଯାହାକୁକି ସିଏ ନିଜର ମନ ଭିତରେ ଏକ ସ୍ପଷ୍ଟ ସଂଜ୍ଞା ଦେଇ ପାରୁନଥିଲା, ମାତ୍ର ଯାହାକି ଗରିବମାନଙ୍କର ପସନ୍ଦ ଏବଂ ଅପସନ୍ଦଗୁଡିକୁ ପରିଚାଳିତ କରିବାରେ ଲାଗିଥାଏ ।

ଆମେ ତାକୁ ଯାବତୀୟ ପ୍ରକାରର ନାମ ବ୍ୟବହାର କରି ଗାଳି ଦେଉଥିଲୁ । "ମାତ୍ର ତୁ ତ ଦୁଇଦୁଇଟା ଇସ୍କୁଲରେ ଯାଇ ଭର୍ତ୍ତି ହୋଇଥିଲୁ, ମାତ୍ର ଦୁଇଟାଯାକକୁ ଛାଡି ପଳାଇ ଆସିଲୁ !" ତଥାପି, ଆମ ନିଜ ଭିତରେ ଆମେ ଏହି ପ୍ରଶ୍ନଟିକୁ ମଧ୍ୟ ପଚାରି ପାରିବା, ତା'ପକ୍ଷରେ କ'ଣ ପ୍ରକୃତରେ ବାଛିବାର କୌଣସି ସମ୍ଭାବନା ରହିଥିଲା ?

ସହରରେ, ଯାବତୀୟ ପ୍ରକାରର ଝୁଙ୍କି ଆସି ତାକୁ ଆକର୍ଷଣ କରନ୍ତି, ସେଥିଭିତରୁ କୌଣସି ଗୋଟିକର ମଧ୍ୟ ପ୍ରକୃତ ଉପଯୋଗିତା କିଛି ନଥାଏ । ଜଣେ ବାଳକ ଯଦି ସେହି ଝୁଙ୍କିଗୁଡାକୁ ଗ୍ରହଣ ନକଲା, ତେବେ ତାକୁ କେହିହେଲେ ସାଙ୍ଗରେ ମିଶାଇବେ ନାହିଁ । କିମ୍ବା, ତା'ପାଖରେ ଏଭଳି ଏକ ସାହସ ରହିଥିବା ଦରକାର, ଯାହା ଗିଆନିର ନାହିଁ, - ବୟସ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅଳ୍ପ, ଯାହାସବୁ ଶିକ୍ଷା କରିବା କଥା, ସିଏ ଶିଖି ପାରିନାହିଁ ଏବଂ ସାହାଯ୍ୟ କରିବାକୁ ମଧ୍ୟ କେହି ନାହାନ୍ତି । ବାପା କୌଣସି ସାହାଯ୍ୟ କରି ପାରିବେନାହିଁ, କାରଣ ଧର୍ମଯାଜକ ତ ନିଜେ ଇଟାଲୀୟ ଶ୍ରମିକ ମାନଙ୍କର କାଥୋଲିକ ସମିତିର ଅଳିନ୍ଦରେ ବସି ଖେଳସାମଗ୍ରୀ ଗୁଡ଼ିକୁ ବିକ୍ରୀ କରନ୍ତି । କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟମାନେ ମଧ୍ୟ ସାହାଯ୍ୟ କରିବେ ନାହିଁ; ସେମାନେ ତ ଜନତା ବୈଠକଗୃହରେ କେତେ କେତେ କ୍ରୀଡାର ପସରା ମେଲାଇ ଦେଇଥାନ୍ତି ! ସେମାନେ ସମସ୍ତେ ତାକୁ ଅଧିକ, ଅଧିକ, ଅଧିକ ତଳକୁ ଟାଣି ନେଇଯିବାରେ ପରସ୍ପର ସହିତ ପ୍ରତିଯୋଗିତା କରନ୍ତି ।

ସତେ ଯେପରି ମନେ ହେଉଛି ଯେ ଆମର ପ୍ରକୃତିପ୍ରସୂତ ବାସନାଗୁଡ଼ିକ ଆମକୁ ଯଥେଷ୍ଟ ଅସୁବିଧାରେ ପକାଇ ପାରନ୍ତାନାହିଁ ବୋଲି ଏହି ଅଧିକା ଏତେସବୁର ଯୋଗାଡ଼ କରାଯାଇଛି ।

ଫେଶନସବୁ : ଗୋଟିଏ ସୌକିନ୍ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଅନୁସାରେ ବାରରୁ ଏକୋଇଶି ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବୟସ ହେଉଛି କ୍ରୀଡ଼ା ଏବଂ ଯୌନଖେଳର ସମୟ, ଏବଂ ପାଠପଢ଼ାକୁ ଘୃଣା କରିବାର ମଧ୍ୟ ସମୟ ।

ବାରରୁ ପନ୍ଦର ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବୟସଟି ହେଉଛି ଭାଷା ଉପରେ ଦଖଲ ଅର୍ଜନ କରିବାର ସର୍ବୋତ୍ତମ ସମୟ । ଏବଂ, ପନ୍ଦରରୁ ଏକୋଇଶି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯେଉଁ ବୟସ, ସଂଘ ବା ରାଜନୀତିକ ସଭାମାନଙ୍କରେ ସେହି ଭାଷାକୁ କାମରେ ଲଗାଇବାର ସର୍ବୋତ୍ତମ ସମୟ । ମାତ୍ର, ଏହି ସତକଥା ଗୁଡ଼ିକ ଗିଆନିଠାରୁ ଗୁପ୍ତ କରି ରଖାଯାଇଛି ।

ହଁ, ତା'ଠାରୁ ଏକଥାଟି ମଧ୍ୟ ଗୁପ୍ତ କରି ରଖାଯାଇଛି ଯେ, ନଷ୍ଟ କରିବାଲାଗି ଆଦୌ କୌଣସି ସମୟ ରଖିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ । ପନ୍ଦର ବର୍ଷ ହେଲେ ଇସ୍କୁଲ ଛାଡ଼ି

ଆସିବାକୁ ପଡୁଛି । ଏକୋଇଶି ବର୍ଷ ବେଳକୁ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ କେତେ ସମସ୍ୟା - ବିବାହ ସ୍ଥିର କରିବା, ବିବାହ, ସନ୍ତାନସନ୍ତତି ଓ ଜୀବିକାନିର୍ବାହ - ସବୁକିଛି ଆସି ଜମା ହୋଇ ଯାଉଛନ୍ତି । ସେତେବେଳେ ସେ ସଭାପାଇଁ କୌଣସି ସମୟ ପାଇବନାହିଁ, ନିଜକୁ ପଦାରେ ପକାଇବାକୁ ଡରିବ ଏବଂ ନିଜ ଘରର ବାହାରେ ଆପଣାକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଦେଇ ପାରିବାକୁ ଆଦୌ ସମର୍ଥ ହେବନାହିଁ ।

ଦରିଦ୍ରମାନଙ୍କର ପ୍ରତିରକ୍ଷାସବୁ : ଫେଶନର ଏହି ରାଜତ୍ୱ ବିରୁଦ୍ଧରେ କେବଳ ଆପଣ ଶିକ୍ଷକମାନେ ହିଁ ଏକ ପ୍ରତିରକ୍ଷା-ପ୍ରାଚୀର ତିଆରି କରି ପାରିଥାନ୍ତେ । ଠିକ୍ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟଟିକୁ କରିବାଲାଗି ହିଁ ସରକାର ଆପଣମାନଙ୍କୁ ବାର୍ଷିକ ଅଶୀହଜାର କୋଟି ଲିରୋ ବେତନ ଦେଉଛି ।

ମାତ୍ର, ଜଣେ ଜଣେ ଶିକ୍ଷାଦାନକାରୀ ହିସାବରେ ଆପଣମାନେ ଏତେ ରଦି ଯେ, ଆପଣମାନେ ବର୍ଷକୁ ୧୮୫ ଦିନ ଛୁଟୀରେ ରହୁଛନ୍ତି ଓ ୧୮୦ ଦିନ ସ୍କୁଲକୁ ଆସୁଛନ୍ତି । ଏବଂ, ଚାରିଘଣ୍ଟା ସ୍କୁଲରେ ରହୁଛନ୍ତି ତ ବାରଘଣ୍ଟା ବାହାରେ ରହୁଛନ୍ତି । ଏବଂ, ଜଣେ ବୋକା ପ୍ରିନ୍ସିପାଲ୍ କ୍ଲାସ୍ ଭିତରକୁ ଆସି ଘୋଷଣା କରୁଛନ୍ତି, "ଶିକ୍ଷାବିଭାଗର ଅଧିକାରୀ ନଭେମ୍ବର ତିନି ତାରିଖ ଦିନ ଗୋଟିଏ ନୂଆ ଛୁଟୀଦିନ ମଞ୍ଜୁର କରିଛନ୍ତି" - ଏକଥା କହିବାପରେ ଉଲ୍ଲାସର ଧ୍ୱନିଟିଏ ଶୁଣୁଛନ୍ତି ଏବଂ ଆତ୍ମସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୋଇ ସୁରୁକି ହସଟିଏ ହସି ଦେଉଛନ୍ତି ।

ଆପଣମାନେ ତ ବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ଏକ ଉପଦ୍ରବରେ ପରିଣତ କରି ଥୋଇ ସାରିଲେଣି - ତେବେ ପିଲାମାନେ ତାହାକୁ ଭଲ ପାଇବେ ବୋଲି କିପରି ଅନୁମାନ କରାଯାଇ ପାରିବ ?

ଚାଲନ୍ତୁ, ପରସ୍ପରକୁ କୁଣ୍ଢାଇ ଧରିବା : ବୋର୍ଗୋ ସହରରେ ପ୍ରିନ୍ସିପାଲ୍ ମଧ୍ୟ-ବିଦ୍ୟାଳୟର ତୃତୀୟ ବର୍ଷର ପୁଅଝିଅମାନଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ଗୋଟିଏ ଶ୍ରେଣୀଗୃହକୁ ନୃତ୍ୟଶାଳାରୂପେ ବ୍ୟବହୃତ ହେବାକୁ ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରିଛନ୍ତି । ତେ ସାଲେସିଆନି ସଂପ୍ରଦାୟରେ ସେମାନଙ୍କ ସାମ୍ପ୍ରଦାୟିକ ସ୍କୁଲକୁ, ସେମାନେ ବା କାହିଁକି ପଛରେ ପଡ଼ି ରହିବେ ? ଏକ ମୁଖାପିନ୍ଧା ଶୋଭାଯାତ୍ରାର ଆୟୋଜନ କରିଛନ୍ତି । ମୁଁ ଏମିତି ଜଣେ ଶିକ୍ଷକଙ୍କୁ ଜାଣିଛି, ଯିଏକି ତାଙ୍କ ପକେଟ ଭିତରୁ ବାହାରକୁ ଉଙ୍କି ମାରୁଥିବା 'ସ୍ପୋର୍ଟ୍ସ୍ ଗେଜେଟ୍' ପତ୍ରିକାଟିକୁ ଚାରିଆଡ଼େ ପ୍ରଦର୍ଶନୀ କରି ବୁଲୁଛନ୍ତି ।

ଏହି ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ସାନମାନଙ୍କର 'ଆବଶ୍ୟକତାଗୁଡ଼ିକ' ବିଷୟରେ ପ୍ରକୃତରେ ସବୁଯାକ କଥା ବୁଝି ପାରୁଛନ୍ତି । ସେକଥା ଯାହା ହେଉ ପଛେ, ପୃଥିବୀଟା ଯେତେବେଳେ ଯେଉଁପରି ଆସି ହାବୁଡ଼ିଗଲା, ତାକୁ ସେହିପରି ଗ୍ରହଣ କରିନେବା

ପ୍ରକୃତରେ ଭାରି ସହଜ । ଯଦି ଜଣେ ଶିକ୍ଷକ ଏବଂ ଜଣେ ଶ୍ରମିକ-ବାପା ଉଭୟଙ୍କର ପକେଟରୁ ସ୍ପୋର୍ଟ୍ସ୍ ଗେଜେଟ ପତ୍ରିକା ଉଙ୍କି ମାରି ବାହାରକୁ ଦିଶୁଥିବ, ତେବେ ସେମାନେ ପରସ୍ପର ସହିତ କେଡ଼େ ଭଲ ଭାବରେ ଖାପ ଖାଇ ପାରୁଥିବେ । ଏବଂ, ସେମାନେ ଦୁହେଁଯାକ ଏପରି ଗୋଟିଏ ପୁଅ ବିଷୟରେ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରୁଥିବେ, ଯିଏ କି କାଖରେ ଗୋଟାଏ ବଲ୍ ଜାକି କୁଆଡ଼େ ଯାଉଥିବ କିମ୍ବା ଏପରି ଗୋଟିଏ ଝିଅ ବିଷୟରେ ବି ଚର୍ଚ୍ଚା କରୁଥିବେ, ଯିଏକି କେଶସଜ୍ଜା ଦୋକାନରେ ଘଣ୍ଟା ଘଣ୍ଟା ସମୟ କଟାଇ ଦେଉଥିବ ।

ଏବଂ ତା'ପରେ, ନମ୍ବରଖାତାରେ ସିଏ କୋଉଠି ସାନ ଗାରଟିଏ ମାରିଦେବ ଓ ତା'ଫଳରେ ଶ୍ରମିକର ପିଲାମାନଙ୍କୁ ବହିଟିଏ ପଢ଼ି ଶିଖିବା ପୂର୍ବରୁ କାମ କରି ଯିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ମାତ୍ର, ଶିକ୍ଷକଙ୍କର ନିଜ ପିଲାମାନେ, ସେମାନେ ଅଧ୍ୟୟନ କରି କରି ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯାଇପାରିବେ, ''ମନ ହେଉନଥିଲେ ମଧ୍ୟ'' କିମ୍ବା ''ମୋଟେ କିଛି ବୁଝୁନଥିଲେ'' ମଧ୍ୟ ଅଲବତ ଯାଇପାରିବେ ।

ନିର୍ବାଚନ କେତେକଙ୍କ ସକାଶେ ଉପଯୋଗୀ

ଭାଗ୍ୟ ନା ଯୋଜନା ? : ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ କେହି ହୁଏତ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଭାଗ୍ୟକୁ ଦୋଷ ଦେବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିବେ । ପୂରା ଇତିହାସଟା ଏହି ଭାଗ୍ୟ ସହିତ ବନ୍ଧା ହୋଇ ରହିଛି ବୋଲି ପଢ଼ିବାଟା କେଡ଼େ ଆରାମଦାୟକ କହିଲେ !

ଇତିହାସଟା ରାଜନୀତି ସହିତ ଯୋଡ଼ା ହୋଇ ରହିଛି ବୋଲି ପଢ଼ିବାଟା ପ୍ରକୃତରେ ଅଧିକ ଅସ୍ୱସ୍ତିକର : ତେବେ ଗିଆନିମାନେ ଯେ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାତ ହୋଇ ରହିବେ, ଏହି ଘଟଣାଟି ଅତ୍ୟନ୍ତ ସୁନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ଯେପରି ଅବଶ୍ୟ ଘଟିବ, ଫେଶଡ଼ଗୁଡ଼ାକୁ ସେତେବେଳେ ଗୋଟିଏ ସୁଚିନ୍ତିତ ଯୋଜନା ବୋଲି ସହଜରେ ବୁଝି ହୋଇଯିବ । ସେତେବେଳେ ନିଜକୁ ରାଜନୀତି ଭିତରୁ ଦୂରରେ ରଖୁଥିବା ଶିକ୍ଷକଟି ସେହି ୪୧୧,୦୦୦ ନିର୍ବୋଧଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ହିଁ ଜଣେ ହୋଇ ରହିବ, ଯେଉଁମାନେ କି ସେମାନଙ୍କର ମାଲିକମାନେ ନମ୍ବରଖାତା ଏବଂ ବିବରଣ-କାର୍ଡ ରୂପକ ଅସ୍ତ୍ରଶସ୍ତ୍ରରେ ନିଜକୁ ସୁସଜ୍ଜିତ କରି ରଖିଛନ୍ତି । ଯଦି ଫେଶନର ପରାକ୍ରମ ସେମାନଙ୍କୁ ବିପଥରେ ଭୁଲାଇ ନେବାକୁ ଯଥେଷ୍ଟ ନହେଲା, ତେବେ ଏମାନେ ପ୍ରତିବର୍ଷ ୧,୦୩୧,୦୦୦ ଗିଆନିଙ୍କୁ ଅଟକାଇ ରଖିବା ନିମନ୍ତେ ରିଜର୍ଭ ବାହିନୀରୂପେ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇ ରହିଛନ୍ତି ।

ପ୍ରତିବର୍ଷ ଦଶଲକ୍ଷ ଏକତ୍ରିଶ ହଜାର ପିଲାଙ୍କୁ **(Respinti)** ବର୍ଜନ କରାଯାଉଛି । ଏହି **(Respinti)** ହେଉଛି ଗୋଟିଏ ପାରିଭାଷିକ ଶବ୍ଦ, ଯାହାକୁ କି ଆପଣମାନଙ୍କର ତଥାକଥିତ ବିଦ୍ୟାଳୟମାନଙ୍କରେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ । ମାତ୍ର, ସାମରିକ

ବିଜ୍ଞାନରେ ମଧ୍ୟ ତାହାର ବ୍ୟବହାର ହୋଇଥାଏ । ସୈନ୍ୟବିଭାଗର ପ୍ରଶିକ୍ଷଣରେ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଭାବରେ ଯୋଗ ଦେବାର ବୟସ ଏହି ପିଲାମାନଙ୍କର ହୋଇନାହିଁ, ତଥାପି ଏମାନଙ୍କୁ ସେଥିରେ ଛନ୍ଦି ଦିଆଯାଉଛି । ପରୀକ୍ଷାପ୍ରଣାଳୀଟା ଯେ ପ୍ରସିଆରେ (ଜର୍ମାନୀର ଏକ ଅଞ୍ଚଳବିଶେଷ, ସାଧାରଣତଃ କୁହାଯାଏ ଯେ, ଜର୍ମାନ୍ ମାନଙ୍କର ସାମରିକ ଅତ୍ୟୁତ୍ସାହଟା ସେହି ପ୍ରସିଆରୁ ଜନ୍ମଲାଭ କରିଛି ।) ଉଦ୍‌ଭାବିତ ହୋଇଥିଲା, ତାହା ଏକ ଆକସ୍ମିକ ଘଟଣା ଆଦୌ ନୁହେଁ ।

ଟିକସଆଦାୟ : ବଡ଼ ବିଚିତ୍ର କଥା ହେଉଛି ଯେ, ଆମକୁ ବାହାରକୁ ଫିଙ୍ଗିଦେବା ସକାଶେ ଯେଉଁ ପଇସା ବେତନରୂପେ ଦିଆଯାଉଛି, ସେହି ପଇସାକୁ ଆମେ, ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାତମାନେ ହିଁ ଟିକସରୂପେ ଗଣିଦେଉଛୁ ।

ଯୋଉ ମଣିଷ ତା'ର ସବୁଯାକ ଉପାର୍ଜନକୁ ଖର୍ଚ୍ଚ କରୁଛି, ସେଇ ହେଉଛି ଦରିଦ୍ର । ଜଣେ ଧନୀ ମଣିଷ ତା' ଉପାର୍ଜନର କେବଳ ଗୋଟିଏ ଅଂଶକୁ ଖର୍ଚ୍ଚ କରୁଛି । ଆମ ଇଟାଲି ଦେଶରେ ଖାଉଟି ଜିନିଷ ଉପରେ ଯେ ଏକ୍କାବେଳେକେ ଶେଷ ପଇସାଟି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କାହିଁକି ଯେ ଟିକସ ଦସାଯାଏ, ତାହାର କୌଣସି ପରିଷ୍କାର କାରଣ ନାହିଁ । ମାତ୍ର, ଏଠାରେ ଆୟକର ବୋଲି ଯାହାକୁ କୁହାଯାଏ, ତାହାକୁ ପ୍ରକୃତରେ ଏକ ଥଟ୍ଟାତାମସା ବୋଲି କୁହାଯିବ ।

ମୁଁ ଶୁଣିଛି ଯ ଅର୍ଥନୀତିର ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ ମାନଙ୍କରେ ଟିକସ ଆଦାୟ କରିବାର ଏହି ପ୍ରଥାଟିକୁ ଏକ "ଯନ୍ତ୍ରଣାରହିତ" ପ୍ରଥା ବୋଲି କୁହାଯାଇଛି । "ଯନ୍ତ୍ରଣାରହିତ"ର ଅର୍ଥ ହେଉଛି, ଏହି ପ୍ରଥାଟି ଦ୍ଵାରା ଧନୀ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ଦରିଦ୍ରମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ହିଁ ଟିକସଟିକୁ ଦିଆଇଥାନ୍ତି ଏବଂ ଦରିଦ୍ରମାନେ ସେକଥା ଜାଣି ପାରନ୍ତିନାହିଁ ।

ବିଶ୍ଵବିଦ୍ୟାଳୟ ମାନଙ୍କରେ ଏହିସବୁ ସମସ୍ୟା ବିଷୟରେ ଅନେକ ସମୟରେ ଚର୍ଚ୍ଚା ହୋଇଥାଏ । ମାତ୍ର, ସେଠାରେ ତ କେବଳ ଭଦ୍ରଲୋକମାନେ ରହିଥାନ୍ତି ଓ ସେହିସବୁ ଚର୍ଚ୍ଚା କରନ୍ତି । ତଳ ସ୍ତରର ସ୍କୁଲମାନଙ୍କରେ ସେହିସବୁ ଚର୍ଚ୍ଚା ନିଷିଦ୍ଧ ହୋଇ ରହିଛି । ସ୍କୁଲରେ ରାଜନୀତି ବିଷୟରେ କୌଣସି କଥା କହିବାକୁ ଆଦୌ ଭୁଲ ନୁହେଁ ବୋଲି କୁହାଯାଏ । କାରଣ, କର୍ତ୍ତା ତାହାକୁ ଆଦୌ ପସନ୍ଦ କରନ୍ତିନାହିଁ ।

ଲାଭ କାହାର ହୁଏ ? : ବିଦ୍ୟାଳୟମାନଙ୍କରେ ପାଠ ପଢ଼ାଇବା ସମୟକୁ ଯଥାସମ୍ଭବ କମ୍ କରି ରଖିବାଦ୍ଵାରା କେଉଁମାନଙ୍କର ଲାଭ ହୁଏ, ବର୍ତ୍ତମାନ ଆମେ ତାହା ଉପରେ ଦୃଷ୍ଟିପାତ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବା ।

ବର୍ଷକୁ ସାତଶହ କୋଡ଼ିଏ ଘଣ୍ଟାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ସମୁଦାୟ ବର୍ଷର ଦିନଗୁଡ଼ିକର ହିସାବରେ ଦୈନିକ ଦୁଇଘଣ୍ଟା । ମାତ୍ର, ପ୍ରତିଦିନ ପିଲାଟିଏ ଆହୁରି

ଚଉଦ ଘଣ୍ଟା ଚେଇଁବା ଅବସ୍ଥାରେ ରହିଥାଏ । ଧନୀ ପରିବାର ମାନଙ୍କରେ ଏହି ଚଉଦଟିଯାକ ଘଣ୍ଟା ପ୍ରକୃତରେ ସଂସ୍କୃତିଗତ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ଲାଗି ବ୍ୟୟିତ ହୁଏ ।

ମାତ୍ର, କୃଷକମାନଙ୍କର କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହି ଚଉଦଟିଯାକ ଘଣ୍ଟା ଏକୁଟିଆ ଏକାନ୍ତ ମୂକ ଭାବରେ କଟିଥାଏ ଏବଂ ତଦ୍ୱାରା ସେମାନଙ୍କର ସଙ୍କୋଚଭାବଟା ହିଁ ଅଧିକ ଗଭୀର ହେବାର ସୁଯୋଗ ଲାଭ କରେ । ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କର ପିଲାମାନଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ତାହାକୁ ମୁଖାପିନ୍ଧା ପଥଚ୍ୟୁତକାରୀ ମାନଙ୍କର ବିଦ୍ୟାଳୟରେ କଟୁଥିବା ଚଉଦଟି ଘଣ୍ଟା ବୋଲି ହିଁ କୁହାଯାଇ ପାରିବ ।

ବିଶେଷ ଭାବରେ ଗ୍ରୀଷ୍ମଛୁଟୀଟା ହିଁ କାର୍ଯ୍ୟତଃ ଧନୀମାନଙ୍କର ଉପକାର ପାଇଁ ହିଁ ଯୋଜନା କରା ଯାଇଥିବା ପରି ବୋଧ ହେଉଛି । (ପିଲାମାନେ ଜୁନ୍ ମାସରେ ଶ୍ରେଣୀରୁ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ହେଲେ ଗ୍ରୀଷ୍ମଛୁଟୀ ତିନି ଚାରିମାସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଲାଗି ରହିଥାଏ ।) ସେମାନଙ୍କର ପିଲାମାନେ କେତେ କେତେ ଦେଶକୁ ବୁଲି ଯାଆନ୍ତି ଓ ଏପରିକି ଶୀତଦିନ ତୁଳନାରେ ଅଧିକ ଶିକ୍ଷା କରିଥାନ୍ତି । ମାତ୍ର, ଗରିବମାନେ ଜୁନ୍‌ରେ ଯେତିକି ଶିଖିଥାନ୍ତି, ସ୍କୁଲ ଖୋଲିବାର ପ୍ରଥମ ଦିନଟି ଭିତରେ ସେମାନେ ସେତିକିକୁ ମଧ୍ୟ ପାସୋରି ଦେଇଥାନ୍ତି । ଯଦି ସେମାନଙ୍କର କୌଣସି ଦୋହରା ପରୀକ୍ଷାରେ ବସିବାକୁ ଥାଏ, ତେବେ ସେଥିଲାଗି ସେମାନଙ୍କୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଇବା ସକାଶେ ଜଣେ ଘରୋଇ ଶିକ୍ଷକ ନିମନ୍ତେ ସେମାନଙ୍କର ପଇସା ନଥାଏ । ସାଧାରଣତଃ ସେମାନେ ଗୋଟାସୁଦ୍ଧା ଆଶା ଛାଡ଼ିଦିଅନ୍ତି ଓ ଆଉ ପରୀକ୍ଷାରେ ବସନ୍ତିନାହିଁ । ବହୁତ କାମ କରିବାକୁ ପଡୁଥିବା ଗ୍ରୀଷ୍ମ ମାସଗୁଡ଼ିକରେ ନିଜର ଭରଣପୋଷଣ ସକାଶେ ଚାଷୀଘରର ପିଲାମାନେ କୃଷିକ୍ଷେତ୍ରରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥାନ୍ତି ।

ସିଧା କଥା : ଗିଓଲିତ୍ତି (ଇଟାଲୀୟ ରାଷ୍ଟ୍ରନୀତିକ ଗିଓଭାନି ଗିଓଲିତ୍ତି ୧୮୯୨ ଓ ୧୯୨୧ ଭିତରେ ଏକାଧିକବାର ସରକାରରେ ରହିଥିଲେ)ଙ୍କ ସମୟରେ ସବୁକଥା ଭଲ କରି ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିଦିଆ ଯାଉଥିଲା : ''କାଲ୍‌ଟୋଗିରୋନେଠାରେ ବସିଥିବା ନାମଜାଦା ଧନୀବ୍ୟକ୍ତି ମାନଙ୍କର ଏକ ସଭା ସବୁ ପ୍ରକାରର ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷା ଉଠାଇ ଦେବାଲାଗି ଏକ ସଂଶୋଧନ-ପ୍ରସ୍ତାବ ଆଣିଥିଲେ, ଯେପରିକି ପାଠ ପଢ଼ିବା ସମୟରେ କୃଷକ ଓ ଖଣିଶ୍ରମିକମାନେ ଆଦୌ କୌଣସି ନୂଆ ବିଚାର ଆଦୌ ଲାଭ କରି ପାରିବେନାହିଁ ।

ଫର୍ଡିନାଣ୍ଡୋ ମାର୍ଟିନି (୧୮୮୪ ରୁ ୧୮୯୩ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେତେବେଳର ଶିକ୍ଷା ମନ୍ତ୍ରୀ) ସମାନ ଭାବରେ ଖୋଲି କରି ତାଙ୍କ କଥା କହି ଦେଇଥିଲେ । ମଧ୍ୟ-ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକ ନିମ୍ନତର ବର୍ଗଗୁଡ଼ିକ ଲାଗି ଉପଲବ୍ଧ ହେଉଛି ବୋଲି ଦୁଃଖପ୍ରକାଶ କରି ସିଏ କହିଥିଲେ, ''ଏହି କାରଣରୁ ହିଁ ଶିଷ୍ଟ ବର୍ଗର ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ଆଗରେ ଦୁଇଟି

ପନ୍ଥା ଉନ୍ମୁକ୍ତ ରହିଥିଲା; ଆପଣାର ପ୍ରୟାସଗୁଡ଼ିକୁ ସେମାନେ ଦୃଢ଼ୀଭୂତ କରିବେ ଅଥବା ରାଜନୀତି ତଥା ଅର୍ଥନୀତି-କ୍ଷେତ୍ରର ଯାବତୀୟ ସୁବିଧାସୁଯୋଗକୁ ହରାଇ ବସିବାଭଳି ଏକ ସ୍ଥିତିର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବେ ।''

ଫାସିଷ୍ଟମାନେ : ଏବଂ ଫାସିଷ୍ଟ ଶାସନର ଅମଳରେ ଆଇନ୍‌ଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସ୍ପଷ୍ଟ ଥିଲା : ସହର ଏବଂ ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳର ବୃହତ କେନ୍ଦ୍ରମାନଙ୍କରେ ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକରେ ସାଧାରଣତଃ ଗୋଟିଏ ନିମ୍ନ ଓ ଗୋଟିଏ ଉଚ୍ଚପ୍ରାଥମିକ ସ୍ତର (ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷର) ରହିବ । ମାତ୍ର ଅପେକ୍ଷାକୃତ କ୍ଷୁଦ୍ର ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳରେ ସାଧାରଣତଃ ତିନି ବର୍ଷର ପାଠ ପଢ଼ା ଯାଉଥିବା କେବଳ ଗୋଟିଏ ନିମ୍ନତର ବିଦ୍ୟାଳୟ ରହିବ ।

ପରେ, ସଂବିଧାନ ପ୍ରଣୟନ କରୁଥିବା ସଭାରେ ପୁଣି ସେହି ଫାସିଷ୍ଟମାନେ ହିଁ ପିଲାମାନଙ୍କର ସ୍କୁଲଶିକ୍ଷା ସମାପ୍ତ ହେବାର ବୟସକୁ ତେରକୁ କମାଇ ଅଣାଯାଉ ବୋଲି ସୁପାରିଶ କରିଥିଲେ ।

ବିଚରା ପିଏରିନୋ : ମାତ୍ର ସେମାନେ ପୂରା ଅଲଗା ଥିଲେ । ଅନ୍ୟ ରାଜନୀତିକ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ବେଶ୍ ଶିକ୍ଷା କରିଥିଲେ ଯେ ଏବେ ସେମାନଙ୍କୁ ଅଧିକ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ହିଁ ସବୁ କହିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ନୂତନ ମଧ୍ୟ-ବିଦ୍ୟାଳୟ ବିଷୟରେ ଆସେମ୍ବ୍ଲିରେ ଯେତେବେଳେ ବିତର୍କ ଚାଲିଥିଲା, ସେତେବେଳେ ଦରିଦ୍ରମାନଙ୍କର ବିରୁଦ୍ଧରେ କୌଣସି କଥା କହିବା ନିଷିଦ୍ଧ ଥିଲା । କେବଳ ''ବିଚରା ପିଏରିନୋ'' କଥା ମନେ ପକାଇ ଏବଂ ଲାଟିନ୍ ଭାଷାକୁ ଉଠାଇ ଦିଆଯାଉଛି ବୋଲି ରୋଦନ କରିବା ବ୍ୟତୀତ ଆଉ କିଛି ହେଲାନାହିଁ ।

ଖ୍ରୀଷ୍ଟିଆନ୍ ଡିମୋକ୍ରାଟିକ୍ ପାର୍ଟିର ଜଣେ ସଦସ୍ୟ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ମର୍ମସ୍ପର୍ଶୀ ଭାଷଣଟିଏ ଦେଇଥିଲେ : ''ପ୍ରକୃତରେ ଆମେ କାହିଁକି ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ପ୍ରତିଭାସମ୍ପନ୍ନ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଦଣ୍ଡ ଦେଲାପରି, ଯେଉଁଠି *ସେମାନଙ୍କୁ* ନିଜର ଡେଣା କାଟିଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ ଏବଂ ମନ୍ଥରଗତି ଅଦ୍ୟ ପିଲାମାନଙ୍କର ଉଡ଼ିପାରିବା ଅନୁସାରେ ନିଜର ଉଡ଼ିବାକୁ ଖାପ ଖୁଆଇ ରଖିବାକୁ ହେଉଥିବ, ସେମାନଙ୍କୁ ସେହିଠାରେ ଆବଦ୍ଧ ହୋଇ ରହିବାଲାଗି ବାଧ୍ୟ କରୁଥିବା ?''

ଅସଲ କର୍ତ୍ତାଟି କିଏ ?

ସିଏ ପ୍ରକୃତରେ କେଉଁଠି ଅଛି କି ? : ଆପଣମାନଙ୍କୁ ଯିଏ ମନଇଚ୍ଛା ଏପରି ଭାବରେ ପରିଚାଳିତ କରୁଛି, ସେହିପରି କୌଣସି କର୍ତ୍ତାଙ୍କର ଅସ୍ତିତ୍ୱ ବିଷୟରେ ଆମେ ଧାରଣା ଦେବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଛୁ ବୋଲି ସମ୍ଭବତଃ ମନେ ହେଉଥିବ । ଏପରି କେହିଜଣେ କର୍ତ୍ତା, ଯିଏକି ନିଜର ମାପ ଅନୁସାରେ ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକୁ ଏହିଭଳି କାଟଛାଣ୍ଟ କରି ରଖିଛି ।

ସିଏ କେଉଁଠି ପ୍ରକୃତରେ ଅଛି କି ? ଏପରି ଦଳେ ବ୍ୟକ୍ତି କେଉଁଠି ଗୋଟିଏ ଟେବୁଲର ଚାରିପାଖରେ ଏକାଠି ହୋଇ ବସିଛନ୍ତି, ଯେଉଁମାନେ ସବୁଯାକ ସୂତାକୁ ନିଜ ହାତରେ ଧରି ରଖିଛନ୍ତି - ବ୍ୟାଙ୍କ, ବ୍ୟବସାୟ, ରାଜନୀତିର ଯାବତୀୟ କଳକୁ, ଖବରକାଗଜ ଓ ଫେଶନ ସବୁକିଛିକୁ ?

ସେକଥା ଆମକୁ ମଧ୍ୟ ଜଣାନାହିଁ । ଯଦି ଆମେ ସେହି ଦାବୀଟିକୁ କରୁ, ତେବେ ଆମର ଭାରି ଆଶଙ୍କା ହେଉଛି ଯେ ଆମର ଏହି ବହିଟି ସତେଅବା ଏକ ରହସ୍ୟ-କାହାଣୀ ପରି ଶୁଭିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିବ । ଯଦି ସେପରି କୌଣସି ଦାବୀ କରାନଯାଏ, ତେବେ ଆମେ ତୁଚ୍ଛା ଓଲୁଙ୍କର ଗୋଟିଏ ଭୂମିକାରେ ଅଭିନୟ କରୁଥିବା ପରି ମନେହେବ । ହୁଏତ ଏପରି ଯୁକ୍ତି କରୁଥିବା ଭଳି ଲାଗିବ ଯେ ଏତେ ଏତେ ସାନ ସାଜସରଞ୍ଜାମ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆକସ୍ମିକ ଭାବରେ ଆସି ହାଜର ହୋଇ ଯାଇଛନ୍ତି । ଏବଂ ହଠାତ୍ ଗୋଟାଏ ଅସ୍ତ୍ରସଜ୍ଜିତ ମୋଟରଗାଡ଼ୀ ବାହାରକୁ ବାହାରି ପଡୁଛି ଏବଂ ଏକା ଏକା ଯୁଦ୍ଧ ଆରମ୍ଭ କରିଦେଉଛି । ଏବଂ ସେହି ଗାଡ଼ୀରେ ଚାଳକ କେହି ନାହାନ୍ତି ।

ପିଏରିନୋର ଘର : ସମ୍ଭବତଃ 'ପିଏରିନୋ'ର ଜୀବନ କାହାଣୀରୁ ଆମକୁ ଏକ ଚାବିକାଠି ମିଳିଯିବ । ତେଣୁ ଚାଲନ୍ତୁ, ତା' ପରିବାର ଆଡ଼କୁ ଆମେ ଏକ ସ୍ନେହପୂର୍ଣ୍ଣ ଦୃଷ୍ଟିପାତ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବା ।

ଡାକ୍ତର ଏବଂ ତାଙ୍କ ପତ୍ନୀ ସବୁ ବିଷୟରେ ସବାଉପରେ ଯାଇ ଅଛନ୍ତି । ସେମାନେ ନିୟମିତ ପଢ଼ନ୍ତି, ପରିଭ୍ରମଣରେ ଯାଆନ୍ତି, ବନ୍ଧୁମାନଙ୍କୁ ସଂଖୋଳନ୍ତି, ନିଜ ପିଲାଟି ସହିତ ଖେଳନ୍ତି, ତା'ର ସବୁକଥା ଉପରେ ଭଲ ଭାବରେ ନିଘା ରଖିବାକୁ ସେମାନେ ସମୟ ଦେଇପାରନ୍ତି ଏବଂ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସୁଚାରୁ ଭାବରେ ତାହା କରିପାରନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କ ଘରେ ବହି ଭର୍ତ୍ତି ହୋଇ ରହିଛି, ସଂସ୍କୃତି ଭର୍ତ୍ତି ହୋଇ ରହିଛି । ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷ ବୟସରେ ମୁଁ ବେଲ୍‌ଚା ଚଲାଇବାରେ ପାରଙ୍ଗମ ହୋଇ ଯାଇଥିଲି, ପିଏରିନୋ ପେନ୍‌ସିଲ୍ ଚଲାଇବାରେ ନିପୁଣ ହୋଇ ଯାଇଥିଲା ।

ଦିନେ ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ, ସ୍ୱୟଂ ଘଟଣାବଳୀ ହିଁ ସେହିପରି ଏକ ନିଷ୍ପତ୍ତିରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଥିବା ପରି, ସେମାନେ ପ୍ରାୟ ଅଧା ପରିହାସ ଛଳରେ ଆସି କହିଲେ, "ତାକୁ ଆମେ ପ୍ରଥମ ଶ୍ରେଣୀରେ କାହିଁକି ରଖିବା ? ତାକୁ ସିଧା ଦ୍ୱିତୀୟ ଶ୍ରେଣୀରେ ନେଇ ନିଆଯାଉ ।" ଆଉ ଦ୍ୱିତୀୟ କୌଣସି କଥା ନଭାବି ସେମାନେ ତାକୁ ସେହି ଅନୁରୂପ ପରୀକ୍ଷାମାନଙ୍କରେ ନେଇ ବସାଇଦେଲେ । ଯଦି ସିଏ କୃତକାର୍ଯ୍ୟ ନହୋଇ ପାରିବ, ନହେଉ; ସେଥିରେ ଆଦୌ କୌଣସି କ୍ଷତି ହେବନାହିଁ ।

ମାତ୍ର ସିଏ ପ୍ରକୃତରେ ଫେଲ୍ ହେଲାନାହିଁ । ସବୁ ବିଷୟରେ ନଅ ପାଇଲା । ଏକ ଶାନ୍ତ ଆନନ୍ଦ ପରିବାରଟିକୁ ଅନୁସିକ୍ତ କରି ଦେଇଥିଲା । ମୋ' ପରିବାରରେ ସେହି ଘଟଣା ଘଟିଥିଲେ ଠିକ୍ ତାହାହିଁ ହୋଇଥାନ୍ତା ।

ଓଦା ମାଟିରେ ପୁଣି ବର୍ଷା : ଏହି ସବୁକିଛି ଭିତରେ ସେହି ଗୋଟିଏ ବିଡ଼ମ୍ବନାପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ବରଟି ରହିଛି ଯେ, ତରୁଣ ଦମ୍ପତିଙ୍କ ପାଇଁ ଠିକ୍ ସେହିମାନଙ୍କର ଅନୁକୂଳ ହେଲା ଭଳି ଗୋଟିଏ ଆଇନ୍ ତିଆରି କରାହୋଇ ରହିଛି । ସେହି ଆଇନ୍ ଅନୁସାରେ ପାଞ୍ଚବର୍ଷର କୌଣସି ପିଲାକୁ ପ୍ରଥମ ଶ୍ରେଣୀରେ ଆସି ଭର୍ତ୍ତି ହେବାକୁ ନିଷିଦ୍ଧ କରା ହୋଇଛି ସତ, ମାତ୍ର ଛଅବର୍ଷର ଗୋଟିଏ ପିଲାକୁ ଦ୍ୱିତୀୟ ଶ୍ରେଣୀରେ ଯାଇ ନାମ ଲେଖାଇବାକୁ ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି ।

ଏହି ଆଇନ୍‌ଟାକୁ ଆମେ ନିର୍ବୋଧ ବୋଲି କହିବା ନା ବସ୍ତୁତଃ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଚତୁର ଭାବରେ ଏଇଟିକୁ ତିଆରି କରାଯାଇଛି ବୋଲି କୁହାଯିବ ?

ଆମର ଏହି ତରୁଣ ଦମ୍ପତି ଆଦୌ ସେହି ବିଧାନଟିକୁ ତିଆରି କରିନାହାନ୍ତି । ଏପରିକି ସେମାନେ ଏଇଟି ବିଷୟରେ ଆଗରୁ କିଛି ଜାଣି ମଧ୍ୟ ନଥିଲେ । ତେବେ କିଏ ତାହାକୁ ତିଆରି କଲା ?

ଏକ ବିଶେଷ ଘଟଣା : ଏଇଟି ଯେମିତି ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା, ବର୍ଷ ପରେ ବର୍ଷ ଠିକ୍ ସେହିଭଳି ଭାବରେ ଚଳି ଆସୁଛି । ପିଏରିନୋକୁ ସର୍ବଦା ଉପର ଶ୍ରେଣୀକୁ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ କରି ନିଆଯାଉଛି ଓ ତାକୁ ସେଥିପାଇଁ କ୍ୱଚିତ୍ କୌଣସି ଅଧ୍ୟୟନ କରିବାକୁ ପଡୁଛି ।

ମୁଁ ଦାନ୍ତକୁ ଦାନ୍ତଉପରେ ମାଡ଼ି ପ୍ରାୟ ଯୁଦ୍ଧ କରି ଆଗକୁ ଯିବି ବୋଲି ଚେଷ୍ଟା କରୁଛି, ମାତ୍ର ପାସ୍ କରି ପାରୁନାହିଁ । ତା'ର ଖେଳକସରତ୍ ପାଇଁ ସମୟ ଅଛି, କାଥୋଲିକ୍ ରାଜନୀତିକ ଆନ୍ଦୋଳନ ପାଇଁ ସମୟ ହୋଇ ପାରୁଛି, ତରୁଣ ଇଟାଲି ଓ ତରୁଣ କମୁନିଷ୍ଟ ସଂଘ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ସମୟ ହୋଇପାରୁଛି । ତା' କିଶୋର ବୟସର ଯାବତୀୟ ସମସ୍ୟା ନିମନ୍ତେ, ସନ୍ତାପରେ ସନ୍ତାପିତ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଓ ବିଦ୍ରୋହ କରିବା ନିମନ୍ତେ ମଧ୍ୟ ତାକୁ ସମୟ ମିଳି ଯାଉଛି ।

ମୁଁ ବାରବର୍ଷରେ ଯେତିକି ପରିପକ୍ୱ ଥିଲି, ସିଏ ଅଠର ବର୍ଷ ବୟସରେ ମଧ୍ୟ ସେତିକି ପରିପକ୍ୱତା ଲାଭ କରି ପାରିନାହିଁ । ମାତ୍ର, ତଥାପି ସିଏ ଅଗ୍ରଗତି କରିବାରେ ଲାଗିଛି । ପୂର୍ଣ୍ଣ ସମ୍ମାନର ସହିତ ସିଏ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ଡିଗ୍ରୀ ବି ଲାଭ କରିବ । ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ଛାତ୍ର ହିସାବରେ ତାକୁ କୌଣସି ବେତନ ଦିଆ ଯିବନାହିଁ ।

ମାଗଣାରେ କାମ : ହଁ, ମାଗଣାରେ । ଏକଥା କିଏ ବିଶ୍ୱାସ କରିବ କହିଲେ ? ବିନା ବେତନରେ ଡିଗ୍ରୀର ଛାତ୍ର ହିସାବରେ କାମ କରି ପାରୁଥିବ ।

ଏଠାରେ ଆଉଗୋଟିଏ ବିଚିତ୍ର ନିୟମ ସହିତ ଆମର ପରିଚୟ ହୋଇଯିବ । ଆଇନ୍‌ର ପରମ୍ପରାରେ ଏହାର ଏକ ଗୌରବମୟ ଅତୀତ ରହିଆସିଛି । ୧୮୪୮ ମସିହାର ଜଣେ ରାଜାଙ୍କର ଆଇନ୍‌ରେ ଘୋଷଣା କରା ଯାଇଥିଲା,

''ପାର୍ଲିଆମେଣ୍ଟର କୌଣସି ସଦସ୍ୟ ଅଥବା ପ୍ରତିନିଧିଙ୍କୁ ତାଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟପାଇଁ କୌଣସି କ୍ଷତିପୂରଣ କିମ୍ବା ପାରିଶ୍ରମିକ ଦିଆ ଯିବନାହିଁ ।''

ଭାବପ୍ରବଣ ଭାବରେ ଆର୍ଥିକ ସ୍ୱାର୍ଥ ବିଷୟରେ ଉଦାସୀନତା ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିବା, ଏଇଟିକୁ ଆଦୌ ସେଭଳି ଭାବନ୍ତୁନାହିଁ । ନିମ୍ନ ଶ୍ରେଣୀର ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କୁ ସିଧା ମୁହଁ ଉପରେ କିଛି ନକହି ବଞ୍ଚିତ କରି ରଖିବା ନିମନ୍ତେ ଏହି ଅତ୍ୟନ୍ତ ମାର୍ଜିତ ପ୍ରଥାଟିର ପ୍ରଚଳନ ହୋଇଥିଲା ।

ଯେତେବେଳେ ଭଦ୍ରଲୋକମାନେ ଶ୍ରେଣୀ ସଂଘର୍ଷରେ ଲିପ୍ତ ଥାଆନ୍ତି, ସେତେବେଳେ ସେହି କାର୍ଯ୍ୟଟିକୁ ଭଦ୍ରଜନୋଚିତ ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ବାମପନ୍ଥୀ ସମ୍ବାଦପତ୍ରଟିକୁ ମଗାଇ ପଢ଼ିଲେ ଧର୍ମଯାଜକ ଅଥବା ବୁଦ୍ଧିଜୀବୀ ମାନଙ୍କର ଆଦୌ କୌଣସି ଅପମାନ ହୁଏନାହିଁ ।

ପିଏରିନୋର ମାମା : ଅର୍ଥାତ୍, ପିଏରିନୋ ଜଣେ ପ୍ରଫେସର ହେବ । ତା'ର ପତ୍ନୀ ମଧ୍ୟ ଏପରି ମିଳିବ, ଯିଏକି ତା'ର ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅନୁରୂପ ହୋଇଥିବ । ସେମାନେ ଆଉଗୋଟିଏ ପିଏରିନୋର ପିତାମାତା ହେବେ । ସିଏ ଆଗ ଅପେକ୍ଷା ଅଧିକ ପରିମାଣରେ ଏକ ପିଏରିନୋ ହୋଇ ସଂସାରକୁ ଆସିବ ।

ପ୍ରତିବର୍ଷ ଏହିପରି ତିରିଶି ହଜାର କାହାଣୀର ସୃଷ୍ଟି ହେଉଛି ।

ଯଦି ଆମେ ଖାଲି ପିଏରିନୋର ମାଆଙ୍କ କଥା ବିଚାର କରିବା, ତେବେ ଅବଶ୍ୟ କହିବାକୁ ପଡ଼ିବ ଯେ ସିଏ ଆଦୌ କୌଣସି ବନ୍ୟ ଜନ୍ତୁ ନୁହନ୍ତି । ଅବଶ୍ୟ ଟିକିଏ ସ୍ୱାର୍ଥପର । ଏପରି ଆଖିକୁ ବୁଜି ରଖିଛନ୍ତି ଯେ ପୃଥିବୀରେ ଅନ୍ୟ ପିଲାମାନେ ଅଛନ୍ତି ବୋଲି ମୋଟେ ଦେଖି ପାରୁନାହାନ୍ତି । ଅବଶ୍ୟ ତାହାର ଅର୍ଥ ନୁହେଁ ଯେ ସେ ତାଙ୍କ ନିଜ ପିଏରିନୋକୁ ଅନ୍ୟ ପିଏରିନୋମାନଙ୍କ ସହିତ ମିଶିବା ବିଷୟରେ କୌଣସି ବାରଣ କରି ରଖିଛନ୍ତି । ସିଏ ଏବଂ ତାଙ୍କର ସ୍ୱାମୀ ଅନ୍ୟ ବୁଦ୍ଧିଜୀବୀ ମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପରିବେଷ୍ଟିତ ହୋଇ ରହିଛନ୍ତି । ଏଇଟା ଅତ୍ୟନ୍ତ ସ୍ପଷ୍ଟ କଥା ଯେ, ସେମାନେ ବଦଳିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରୁନାହାନ୍ତି ।

ପିଏରିନୋର ସାଙ୍ଗରେ ପାଠ ପଢୁଥିବା ସାଥୀମାନଙ୍କର ଏକତ୍ରିଶିଟି ମାଆଙ୍କ ବିଷୟରେ କହିବାକୁ ଗଲେ, ହୁଏତ ସେମାନଙ୍କ ପାଖରେ ସମୟ ନାହିଁ ବା ସେମାନେ ମଧ୍ୟ ଅଧିକ ଅନ୍ୟକିଛି ଜାଣିନାହାନ୍ତି । ସେମାନେ ଯେଉଁସବୁ ଚାକିରି କରୁଛନ୍ତି, ସେଥିରୁ ଏତେ କମ୍ ପଇସା ମିଳୁଛି ଯେ, ଯେକୌଣସି ପ୍ରକାରେ ଭରଣପୋଷଣ କରି ପାରିବା ସକାଶେ ସେମାନଙ୍କୁ ପିଲାଦିନରୁ ବୁଢ଼ୀ ହେବାଯାଏ ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟୁଷରୁ ରାତିଯାଏ କାମ କରିବାକୁ ପଡୁଛି ।

ମାତ୍ର, ସିଏ ପିଏରିନୋର ମାଆ, ତାଙ୍କୁ ଚବିଶି ବର୍ଷ ବୟସ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ ସ୍କୁଲକୁ ଯିବାରେ ସମର୍ଥ ହୋଇଥିଲେ । ପୁନଶ୍ଚ, ଘରେ ମଧ ତାଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ନିମନ୍ତେ ସେହି ଏକିତିରିଶି ଜଣ ଅନ୍ୟ ମାଆମାନଙ୍କ ଭିତରୁ ଜଣେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବାକୁ ରହିଥିଲେ, କୌଣସି ଗିଆନିର ଜଣେ ମାଆ, ଯିଏକି ନିଜର ପିଲାଟି ସକାଶେ ସମୟ ଦେଇ ପାରୁନଥିଲେ ଏବଂ ଏଣେ ପିଏରିନୋର ମାଆଙ୍କ ପାଇଁ ତାଙ୍କ ଘରକାମ କରି ଦେଉଥିଲେ ।

ନିଜର ଅନ୍ୟ ଆଗ୍ରହଗୁଡ଼ିକର କର୍ଷଣ ନିମନ୍ତେ ତାଙ୍କୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଖାଲିସମୟ ମିଳୁଥିଲା - ତାହାକୁ ଆମେ ଦରିଦ୍ରମାନଙ୍କର ତାଙ୍କଲାଗି ଏକ ଦାନ ବୋଲି କହିବା ନା ଧନୀମାନେ ସେମାନଙ୍କଠାରୁ ନେଇ ଯାଇଥିବା ଏକ ଚୋରିମାଲ୍ ବୋଲି କହିବା ? ସିଏ ସେହି ଧନକୁ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ସହିତ ଭୋଗ କରି ପାରୁନାହାନ୍ତି କାହିଁକି ?

[illegible] ସାଧନା [illegible]

ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ଭାଗ

ପିଏରିନୋର ମାଆଙ୍କ ବିଷୟରେ ଏହି ଆଲୋଚନାର ଉପସଂହାର କରି କୁହାଯିବ ଯେ, ସିଏ ଆଦୌ ଗୋଟିଏ ପଶୁ ନୁହନ୍ତି କିମ୍ବା ଜଣେ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷ ବ୍ୟକ୍ତି ମଧ ନୁହନ୍ତି । ତାଙ୍କର ସ୍ୱାର୍ଥପର ଦୃଷ୍ଟିକୋଣଟି ପରି ସାନ ସାନ ହଜାର ହଜାର ଦୃଷ୍ଟିକୋଣକୁ ଯଦି ଆମେ ଏକାଠି କରି ଦେଖି ବସିବା, ତେବେ ଆମକୁ ଗୋଟିଏ ସମଗ୍ର ଶ୍ରେଣୀରେ ସମୁଦାୟ ସ୍ୱାର୍ଥପରତାଟି ଅବଶ୍ୟ ମିଳିଯାଇ ପାରିବ, ଯେଉଁ ଶ୍ରେଣୀ ନିଜ ଲାଗି ପ୍ରକୃତରେ ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ଭାଗଟିକୁ ଦାବୀ କରି ଆସିଛି ।

ଏଇଟି ଏପରି ଗୋଟିଏ ଶ୍ରେଣୀ, ଯିଏକି ଫାସିଷ୍ଟବାଦ, ଜାତିବାଦ, ଯୁଦ୍ଧ, ବେକାରି, ଏହି ଯାବତୀୟ ସବୁ କିଛିକୁ ଜଞ୍ଜିର ଖୋଲି ବାହାର କରିଦେବାକୁ କୌଣସି କୁଣ୍ଠା ପ୍ରକାଶ କରିନାହିଁ । 'ଯେପରିକି ଆଦୌ କିଛିହେଲେ ବଦଳିବ ନାହିଁ, ସେଥିଲାଗି ସବୁକିଛିକୁ ବଦଳାଇଦେବା' ଯଦି ଆବଶ୍ୟକ ହୁଏ, ତେବେ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟବାଦକୁ ବରଣ କରିନେବାକୁ ମଧ ସିଏ କୌଣସି ପ୍ରକାରେ କୁଣ୍ଠିତ ହେବନାହିଁ ।

ପ୍ରକୃତରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କଳଟି କିପରି କାମ କରୁଛି, କେହି ନିର୍ଭୁଲ ଭାବରେ ସେହି କଥାଟିକୁ ଜାଣି ପାରିବନାହିଁ; ମାତ୍ର ଯେତେବେଳେ ପିଏରିନୋର ଅଭିପ୍ରାୟ ସିଦ୍ଧ କରି ଆମମାନଙ୍କ ପାଇଁ ପେଚ ମୋଡ଼ି ରଖିବାପାଇଁ ପ୍ରତ୍ୟେକଟି ନିୟମକୁ ଅନୁରୂପ ଭାବରେ କାଟି ତିଆରି କରାଯାଇଛି, ତେବେ ଆମେ ଏସବୁ କେବଳ ଆକସ୍ମିକ ଘଟଣା ବୋଲି ବିଶ୍ୱାସ କରିବାକୁ ମୋଟେ ସହଜରେ ରାଜୀ ହୋଇ ପାରୁନାହୁଁ ।

ବଛାବଛି ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଅଭୀଷ୍ଟ ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଛି

ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟରେ : ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଯେତେ ଛାତ୍ର ଅଧ୍ୟୟନ କରୁଛନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ୮୬.୫% ହେଉଛନ୍ତି 'ଡାଡି'ଙ୍କର ସନ୍ତାନମାନେ । ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କ ସନ୍ତାନସଂଖ୍ୟାର ୧୩.୫% ସେଠାରେ ଅଛନ୍ତି । ଏବଂ, ଯେଉଁମାନେ ସେଠାରୁ ଡିଗ୍ରୀ ଲାଭ କରୁଛନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ୯୧.୯% ହେଉଛନ୍ତି ତରୁଣ ସମ୍ଭ୍ରାନ୍ତ ଏବଂ ୮.୧% ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କର ପରିବାରର ।

ଯଦି ଦରିଦ୍ରମାନେ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ଯାଇ ଏକାଠି ରୁଣ୍ଡ ହୋଇ ପାରନ୍ତେ, ତେବେ ସେମାନେ ନିଶ୍ଚୟ ଏକ ଉଲ୍ଲେଖଯୋଗ୍ୟ ଯୋଗ୍ୟତାର ପ୍ରମାଣ ଦେଇପାରନ୍ତେ । ମାତ୍ର, ସେକଥା ଆଦୌ ହେବନାହିଁ । ଓଲଟି, ସେମାନଙ୍କୁ ଧନୀମାନେ ନିଜର ଭାଇ ଭଳି ଗ୍ରହଣ କରନ୍ତି ଓ ଅଚିରେ ସେମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ନିଜର ଯାବତୀୟ ଅସଦ୍‌ଗୁଣରେ ଭୂଷିତ କରିଦିଅନ୍ତି ।

ତେଣୁ ସର୍ବଶେଷରେ ଯାହା ପରିଣାମ ହୁଏ, ଶହେରୁ ଶହେ ଡାଡିମାନଙ୍କର ସନ୍ତାରରେ ପରିଣତ ହୋଇଯାଆନ୍ତି ।

ରାଜନୀତିକ ଦଳଗୁଡ଼ିକରେ : ଯେଉଁସବୁ ବ୍ୟକ୍ତି ବିଭିନ୍ନ ରାଜନୀତିକ ଦଳରେ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ସ୍ତରରେ କର୍ମକର୍ତ୍ତା ହୋଇ ରହିଥାନ୍ତି, ସେମାନେ ସମସ୍ତେ ପୂରା ନିଦା ଭାବରେ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟରୁ ହିଁ ଡିଗ୍ରୀ ନେଇ ଆସିଥାନ୍ତି ।

ସର୍ବହରାମାନଙ୍କର ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରୁଥିବା ଦଳମାନେ ମଧ୍ୟ ଏହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଆଦୌ ଅନ୍ୟ ପ୍ରକାରର ନୁହନ୍ତି । ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କର ଦଳଗୁଡ଼ିକ ଡାଡିମାନଙ୍କ ସନ୍ତାନମାନଙ୍କୁ ଦେଖି ଆଦୌ ନାକ ଟେକନ୍ତି ନାହିଁ । ଏବଂ, ନିଜ ତରଫରୁ ଡାଡିମାନଙ୍କର ସନ୍ତାନମାନେ ମଧ୍ୟ ସର୍ବହରାଙ୍କର ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରୁଥିବା ଦଳଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରତି ନାକ ଟେକନ୍ତିନାହିଁ । ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏମାନେ ନିଜେ ବଡ଼ ବଡ଼ ସ୍ଥାନରେ ରହି ପାରୁଛନ୍ତି, ସେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେମାନେ ଆଦୌ କିଛି କହନ୍ତିନାହିଁ ।

ବସ୍ତୁତଃ, 'ଦରିଦ୍ରମାନଙ୍କ ସହିତ' କାର୍ଯ୍ୟ କରିବ ବୋଲି ଏହି ଦଳ 'ଧନୀମାନଙ୍କ' ଭିତରେ ଯାଇ ବେଶ୍ ପ୍ରବିଷ୍ଟ ହୋଇ ରହିଥାଏ । ଏହାକୁ ପ୍ରକୃତରେ 'ଦରିଦ୍ରମାନଙ୍କ ସହିତ' ବୋଲି ନକହି ଅଧିକ ପରିମାଣରେ ବରଂ 'ଦରିଦ୍ରମାନଙ୍କର ପରିଚାଳନା କରୁଥିବା' ବୋଲି କୁହାଯାଇ ପାରିବ ।

ପ୍ରାର୍ଥୀମାନେ : ରାଜନୀତିଜ୍ଞମାନେ ପ୍ରାର୍ଥୀମାନଙ୍କର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ତାଲିକାଗୁଡ଼ିକୁ ତିଆରି କରିଥାନ୍ତି । ସେଥିରେ ବାହାରଦେଖାଣିଆ ହିସାବରେ ଅଳ୍ପ କେତେଜଣ ଶ୍ରମିକଙ୍କର ନାଆଁ ରହିଥାଏ । ପ୍ରକୃତରେ ମୁଖରକ୍ଷା ନିମନ୍ତେ ତାହା କରା ଯାଇଥାଏ । ମାତ୍ର,

ସେମାନେ ପରେ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ଦୃଷ୍ଟି ଦେଇଥାନ୍ତି, ଯେପରିକି ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ଡିଗ୍ରୀଧାରୀ ମାନଙ୍କୁ ହିଁ ସେଥିରେ ଅଗ୍ରାଧିକାର ଦିଆଯିବ : "ଯେଉଁମାନେ ନିଜର କର୍ତ୍ତବ୍ୟଟିକୁ ଭଲ କରି ଜାଣିଛନ୍ତି, ତୁମେ ସବୁକଥା ସେହିମାନଙ୍କ ହାତରେ ଛାଡ଼ିଦିଅ । ବିଧାନସଭା ଭିତରେ ବସି ଜଣେ ଶ୍ରମିକଙ୍କୁ ଏକାବେଳେକେ ବାଟକଣା ହୋଇ ଯିବାପରି ଲାଗିବ । ମାତ୍ର, ଡକ୍ଟର ଅମୁକ, ସିଏ ତ *ଆମରି ଭିତରୁ ଜଣେ* ।"

ବିଧାନସଭା : ଶେଷରେ କହିବାକୁ ଗଲେ ନୂଆ ଆଇନ୍‌ଗୁଡ଼ିକୁ ତିଆରି କରିବା ସକାଶେ ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କୁ ନିର୍ବାଚିତ କରାଯାଏ, ସେମାନେ ହେଉଛନ୍ତି ଏପରି ଜଣେ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି, ଯେଉଁମାନେ କି ପୁରୁଣା ଆଇନ୍‌ଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟରେ ବେଶ୍ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୋଇ ରହିଥିଲେ । ଯେଉଁସବୁ ସ୍ଥିତିକୁ ଅବଶ୍ୟ ବଦଳାଇବା ଉଚିତ, ସେମାନେ କେହି ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଭାବରେ ସେଭଳି ସ୍ଥିତିଗୁଡ଼ିକରେ କେବେହେଲେ ବଞ୍ଚିନାହାନ୍ତି ଏବଂ ତେଣୁ, ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଆଦୌ କାହାରି ରାଜନୀତି ଭିତରେ କାମ କରିବାକୁ ଆସିବା ଲାଗି କୌଣସି ପ୍ରୟୋଜନ ହିଁ ନଥିଲା ।

ପାର୍ଲିଆମେଣ୍ଟର ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଶତକଡ଼ା ୭୭ ହେଉଛନ୍ତି ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟରୁ ଡିଗ୍ରୀ ଲାଭ କରିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି । ସେହିମାନେ ଭୋଟଦାତା ମାନଙ୍କ ସ୍ୱାର୍ଥର ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରିବେ ବୋଲି ଅନୁମାନ କରା ଯାଇଥାଏ । ମାତ୍ର, ଭୋଟଦାତାମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ମୋଟେ ୧.୮% ହିଁ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ଡିଗ୍ରୀ ପାଇଛନ୍ତି । ପାର୍ଲିଆମେଣ୍ଟରେ କେବଳ ୮.୪% ଶ୍ରମିକ ତଥା ଶ୍ରମିକ-ସଂଗଠନର ସଦସ୍ୟ ରହିଛନ୍ତି । ଏବଂ, ୦.୧% କୃଷକ ରହିଛନ୍ତି । ଭୋଟଦାତା ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କୃଷକ ୨୮.୮% ଅଛନ୍ତି ।

ବ୍ଲାକ୍ ପାୱାର୍ : ଷ୍ଟୋକ୍‌ଲି କାର୍‌ମାଇକେଲ୍ (ଆମେରିକାରେ ବ୍ଲାକ୍ ପାୱାର୍ ଆନ୍ଦୋଳନର ନେତା । ଏହି ଆନ୍ଦୋଳନରେ ରହିଥିବା ଲୋକମାନେ ନିଜ ହାତକୁ କ୍ଷମତା ଆସୁ ବୋଲି ଦାବୀ କରୁଛନ୍ତି, କାରଣ ସମାନ ବ୍ୟବହାର ମାଗି ମାଗି ସେମାନେ କ୍ଲାନ୍ତ ହୋଇ ସାରିଲେଣି, ତଥାପି ତାହାକୁ ଲାଭ କରି ପାରିନାହାନ୍ତି ।) ସତେଇଶି ଥର ଜେଲ୍‌କୁ ଯାଇଛନ୍ତି । ନିଜର ସର୍ବଶେଷ ବିଚାର ହେଉଥିବା ସମୟରେ ସେ ଘୋଷଣା କରି କହିଥିଲେ : "ଗୋରାମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଏପରି କେହି ଜଣେ ବି ନାହାନ୍ତି, ଯାହାଙ୍କୁ ମୁଁ ବିଶ୍ୱାସ କରି ପାରିବି ।"

କୃଷ୍ଣକାୟ ମାନଙ୍କର ସ୍ୱାର୍ଥରକ୍ଷା ପାଇଁ ସାରା ଜୀବନ କାର୍ଯ୍ୟ କରି ଆସିଥିବା ଜଣେ ଗୋରା ଯୁବକ ଯେତେବେଳେ ଏଡ଼େ ବଡ଼ ପାଟି କରି, "ଷ୍ଟୋକ୍‌ଲି, ପ୍ରକୃତରେ ଜଣେ ବି କେହି ନାହାନ୍ତି ?" ବୋଲି ତାଙ୍କୁ ପଚାରିଲେ, ସେତେବେଳେ

କାର୍‌ମାଇକେଲ୍ ଉପସ୍ଥିତ ସର୍ବସାଧାରଣଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ଅନାଇଲେ, ନିଜ ବନ୍ଧୁଙ୍କୁ କଟମଟ କରି ଚାହିଁଲେ ଓ ପୁନର୍ବାର କହିଲେ, ''ନାଇଁ, ଜଣେ ବି କେହି ନାହାନ୍ତି ।''

ଯଦି ଗୋରା ଯୁବକଜଣକ କାର୍‌ମାଇକେଲ୍‌ଙ୍କ କଥାରେ ଅପମାନିତ ବୋଧ କରିଥିବେ, ତେବେ କହିବାକୁ ହେବ ଯେ, କାର୍‌ମାଇକେଲ୍ ଠିକ୍ କଥା କହିଛନ୍ତି । ଯଦି ସେ ପ୍ରକୃତରେ କୃଷ୍ଣକାୟ ମାନଙ୍କର ପଟେ ରହିଥିବେ, ତେବେ ତାଙ୍କୁ ଏହି କଥାଟିକୁ ଅବଶ୍ୟ ଢୋକିବାକୁ ପଡ଼ିବ, ମାନି ନେବାକୁ ପଡ଼ିବ ଓ ତଥାପି ଭଲ ପାଇବାକୁ ପଡ଼ିବ । ସମ୍ଭବତଃ, କାର୍‌ମାଇକେଲ୍ ଠିକ୍ ସେହିଭଳି ଏକ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ଲାଗି ଅପେକ୍ଷା କରୁଥିଲେ ।

ବାମପଟ ଓ କେନ୍ଦ୍ରମତର ଅନେକ ଖବରକାଗଜ ବାର୍ବିଆନା ସ୍କୁଲ ବିଷୟରେ ପ୍ରକାଶ ପାଇଥିବା ଯେକୌଣସି ବିଷୟର ସର୍ବଦା ପ୍ରଶଂସା କରି ଆସିଛନ୍ତି । ଏହି ବହିଟି ବାହାରିଯିବା ପରେ ସେମାନେ ହୁଏତ ଦକ୍ଷିଣମାନଙ୍କ ପଟରେ ଯାଇ ଯୋଗ ଦେବେ ଓ ଆମକୁ ଘୃଣା କରିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିବେ । ସେତେବେଳେ ଏକଥା ସ୍ପଷ୍ଟ ହୋଇଯିବ ଯେ ''ଇଟାଲୀୟ କଲେଜ ଡିଗ୍ରୀଧାରୀଙ୍କ ଦଳ ।''

ଆପଣମାନେ କାହାପାଇଁ ପାଠ ପଢ଼ାଉଛନ୍ତି ?

ସରଳ ବିଶ୍ୱାସ : ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କ ଭିତରେ ଯେଉଁ ସରଳ ବିଶ୍ୱାସ ରହିଛି, ତାହା ହେଉଛି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଏକ ଅନ୍ୟ କଥା ।

ଆପଣମାନଙ୍କୁ ସରକାର ବେତନ ଦେଉଛନ୍ତି । ପିଲାମାନେ ଆପଣମାନଙ୍କର ଆଖି ଆଗରେ ହିଁ ଅଛନ୍ତି ଓ ପାଠ ପଢୁଛନ୍ତି । ଆପଣ ଇତିହାସ ଅଧ୍ୟୟନ କରିଛନ୍ତି । ସେହି ବିଷୟଟିକୁ ପଢ଼ାଉଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ, ଆପଣମାନଙ୍କର ସବୁକିଛିକୁ ଅଧିକ ସ୍ୱଷ୍ଟ ଭାବରେ ଦେଖିବାକୁ ସମର୍ଥ ହେବା ଉଚିତ ।

ମାତ୍ର, ଆପଣମାନେ କେବଳ ବଛା ବଛା ପିଲାଙ୍କୁ ହିଁ ଦେଖନ୍ତି । ଏବଂ, ନିଜର ସଂସ୍କୃତିକୁ ଆପଣମାନେ ବହିରୁ ଆହରଣ କରି ଆଣିଥାନ୍ତି । ଏବଂ, ଯେଉଁମାନେ କ୍ଷମତାରେ ଅଛନ୍ତି, ସେହିମାନେ ହିଁ ଏ ବହିମାନଙ୍କୁ ଲେଖୁଛନ୍ତି । କେବଳ ସେହିମାନେ ହିଁ ବହି ଲେଖି ପାରିବେ । ମାତ୍ର, ଧାଡ଼ୀଗୁଡ଼ିକର ମଝିରେ ପ୍ରଚ୍ଛନ୍ନ ହୋଇ ରହିଥିବା କଥାଗୁଡ଼ିକୁ ମଧ୍ୟ ଆପଣମାନେ ପଢ଼ି ପାରିଥାନ୍ତେ । ତେବେ, ଆପଣମାନେ ସରଳ ବିଶ୍ୱାସରେ ସବୁକିଛି କରୁଛନ୍ତି ବୋଲି କିପରି କହି ପାରିବେ ?

ନାତ୍‌ସୀମାନେ : ମୁଁ ଆପଣମାନଙ୍କୁ ବୁଝିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଛି । ଆପଣମାନେ ପ୍ରକୃତରେ କେଡ଼େ ସଭ୍ୟ ଦେଖା ଯାଉଛନ୍ତି । ଆପଣମାନଙ୍କ ଭିତରେ କେଉଁଠି ଅପରାଧୀଟା ରହିଥିବ ବୋଲି କୌଣସି ଆଭାସ ମଧ୍ୟ ମିଳୁନାହିଁ । ଅବଶ୍ୟ, ସମ୍ଭବତଃ

ଜଣେ ନାତ୍‌ସୀ ଅପରାଧୀର କିଛି କିଛି ଉପାଦାନ ସେଠି ରହିଛି । ଯେଉଁ ଅତିକର୍ତ୍ତବ୍ୟପରାୟଣ, ଅନୁଗତ ନାଗରିକ ସାବୁନ୍ ରହିଥିବା ବାକ୍ସଗୁଡ଼ିକର ସଂଖ୍ୟାକୁ (ନିହତ ଇହୁଦୀ ମାନଙ୍କର ଚର୍ବିରେ ତିଆରି ହୋଇଥିବା ସାବୁନ୍) ଯାଞ୍ଚ କରି ଦେଖୁଥିଲା, ତାହାରି କିଛି ଉପାଦାନ । ସଂଖ୍ୟାରେ ଯେପରି ଆଦୌ କୌଣସି ଭୁଲ୍ ନହୁଏ, ସେଥିପାଇଁ ସେ କେତେ ଯତ୍ନର ସହିତ ଚାରି କିମ୍ବା ଚାରିଠାରୁ କମ୍ ବୋଲି ଗଣି ରଖୁଥିଲା । ମାତ୍ର, ବାକ୍ସଗୁଡ଼ିକ ଭିତରେ ରହିଥିବା ସାବୁନ୍ ମଣିଷମାନଙ୍କର ଚର୍ବିରେ ତିଆରି ହୋଇଛି କି ନାହିଁ, ସେହି ବିଷୟରେ ସିଏ କୌଣସି ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରୁ ନଥିଲା ।

ମୋ'ଠାରୁ ମଧ୍ୟ ଅଧିକ ଭୟାଳୁ : ଆପଣ କାହାପାଇଁ ଏହି କାମ କରୁଛନ୍ତି ? ଇସ୍କୁଲଟାକୁ ପିଲାମାନଙ୍କ ଲାଗି ଘୃଣାର ସ୍ଥାନରେ ପରିଣତ କରି ଏବଂ ଗିଆନିମାନଙ୍କୁ ରାସ୍ତା ଉପରକୁ ଫିଙ୍ଗି ଦେଇ ଆପଣ କି ଲାଭ ପାଉଛନ୍ତି ?

ଆପଣଙ୍କୁ ମୁଁ ପ୍ରମାଣ କରି ଦେଖାଇଦେଇ ପାରିବି ଯେ, ଆପଣ ଯେଡ଼େ ଭୟାଳୁ, ମୁଁ କେବେହେଲେ ସେତେ ଭୟାଳୁ ନଥିଲି । ଆପଣ ପିଏରିନୋର ପିତାମାତାଙ୍କୁ ଭୟ କରୁଛନ୍ତି କି ? ବା, ଆହୁରି ଉଚ୍ଚ ବିଦ୍ୟାଳୟ ମାନଙ୍କରେ ଥିବା ଆପଣଙ୍କର ସମଧର୍ମୀ ଅନ୍ୟ ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କୁ ଡରୁଛନ୍ତି ? ଅଥବା, ଶିକ୍ଷାବିଭାଗର ଅଫିସରଙ୍କୁ ?

ଯଦି ଆପଣ ନିଜ ଜୀବିକାର ଭବିଷ୍ୟତଟା ବିଷୟରେ ଏତେ ଚିନ୍ତିତ, ତେବେ ତାହାର ଏକ ସମାଧାନ ତଥାପି ରହିଛି : ପିଲାମାନଙ୍କର ପରୀକ୍ଷା ସମୟରେ ଆପଣ ଯେତେବେଳେ ଡେସ୍କଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ ଯା'ଆସ କରୁଛନ୍ତି, ସେତେବେଳେ ଟିକିଏ ନୀତିରୁ ବାହାରି ଯାଇ ସେମାନଙ୍କର ପରୀକ୍ଷା ଖାତାରେ ସେମାନେ କରିଥିବା କେତେଟା ଭୁଲ୍‌କୁ ସଂଶୋଧନ କରିଦିଅନ୍ତୁ ।

ସ୍କୁଲର ସୁନାମ ପାଇଁ : ଅଥବା, ଆପଣ ଏପରି ଏକ ସୁସ୍ପଷ୍ଟ ଏବଂ ସରଳ କଥାକୁ ମୋଟେ ଭୟ କରୁନାହାନ୍ତି । ତାହା ପରିବର୍ତ୍ତରେ ହୁଏତ ନିଜର ବିବେକକୁ ଭୟ କରୁଛନ୍ତି । ତେବେ କହିବାକୁ ହେବ ଯେ, ଆପଣଙ୍କର ସେହି ବିବେକଟା ଭାରି ଭୁଲ୍ ଭାବରେ ତିଆରି ହୋଇଛି ।

ଜଣେ ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ତାଙ୍କର ରିପୋର୍ଟ୍‌ରେ ଲେଖିଥିଲେ, ''ବିଦ୍ୟାଳୟର ସୁନାମ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଏହି ପିଲାଟାକୁ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ କରାଇବାକୁ ମୁଁ ବିପଜ୍ଜନକ ବୋଲି ଭାବୁଛି ।'' ମାତ୍ର ସ୍କୁଲ ପ୍ରକୃତରେ କିଏ ? ଆମେ ହିଁ ହେଉଛୁ ସ୍କୁଲ । ତେଣୁ, ସ୍କୁଲର ସେବା କରିବାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ଆମର ସେବା କରିବା ।

ପିଲାର ଭଲ ପାଇଁ

ଗୋଟିଏ ଗାଆଁର ଏକ ସାନ ଇସ୍କୁଲର ପ୍ରଧାନଶିକ୍ଷକ ଥରେ କେଡ଼େ ପରାକ୍ରମ ସହିତ କହୁଥିଲେ, "ଯାହା ହେଉ ପଛକେ, ଏଇଟା ହେଉଛି ପିଲାର ନିଜ ଭଲ ପାଇଁ । ଆମେ ଏକଥା କଦାପି ଭୁଲିବାନାହିଁ ଯେ, ଏହି ପିଲାମାନେ ବର୍ତ୍ତମାନ ହାଇସ୍କୁଲର ଦ୍ୱାରଦେଶରେ ଆସି ଛିଡ଼ା ହୋଇଛନ୍ତି ।"

ଏକଥାଟି ତତ୍‌କ୍ଷଣାତ୍ ଭାରି ପରିଷ୍କାର ହୋଇଗଲା ଯେ ଶ୍ରେଣୀଟିରେ ରହିଥିବା ତିରିଶଜଣଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କେବଳ ତିନିଜଣ ହିଁ କ୍ଲାସ୍ ଉଠି ଉଠି ଉପର ବର୍ଷମାନଙ୍କୁ ଯିବେ । ମାରିଆର ବାପା ଶସ୍ୟ ଓ ଆହୁରି କେତେ କ'ଣ ବିକ୍ରୀ କରନ୍ତି, ମାରିଆ ଯିବ, ଶିକ୍ଷକଙ୍କର ନିଜ ଝିଅ ଆନ୍ନା ଯିବ ଏବଂ ପିଏରିନୋ ତ ଅବଶ୍ୟ ଯିବ । ମାତ୍ର, ଯଦି ଆଉ କେତେଜଣ ପିଲା ମଧ୍ୟ ଯାଇପାରିବେ, ତେବେ ତଦ୍ୱାରା କ'ଣ ବା ଫରକ ହୋଇଯିବ ?

ସେହି ପ୍ରଧାନଶିକ୍ଷକ ଜଣକ ତାଙ୍କ ରେକର୍ଡ ବଜାଇବା ଯନ୍ତ୍ରରେ ରେକର୍ଡଟିକୁ ବଦଳାଇବାକୁ ହିଁ ଭୁଲି ଯାଇଛନ୍ତି । ଇତିମଧ୍ୟରେ ସ୍କୁଲର ପିଲାସଂଖ୍ୟା ଯେ କିପରି ଭାବରେ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଛି, ସିଏ ସେକଥାଟିକୁ ଆଦୌ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିନାହାନ୍ତି । ଜୀବନ୍ତ ବାସ୍ତବସତ୍ୟଟି ହେଉଛି ଯେ ପ୍ରଥମ ବର୍ଷରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ୬୮୦,୦୦୦ ପିଲା ପାଠ ପଢୁଛନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଅଧିକାଂଶ ଗରିବ ଘରର ପିଲା । ଧନୀଘରର ପିଲା ସଂଖ୍ୟାଲଘୁ ପଟେ ଅଛନ୍ତି ।

ସିଏ ଯେପରି କହୁଛନ୍ତି, ଏଇଟା ଆଦୌ ଏକ ଶ୍ରେଣୀହୀନ ବିଦ୍ୟାଳୟର ପ୍ରଶ୍ନ ନୁହେଁ । ତାଙ୍କ ସ୍କୁଲରେ ତ ଗୋଟିଏ ଶ୍ରେଣୀର ପିଲାମାନେ ଅଛନ୍ତି, ଆଗକୁ ଆଗକୁ ପେଲି ଚାଲିଯିବା ସକାଶେ ଯେଉଁମାନଙ୍କ ପାଖରେ ପଇସା ରହିଛି, ସେହି ସ୍କୁଲ ସେହିମାନଙ୍କର ସେବା ଲାଗି ରହିଛି ।

ନ୍ୟାୟ ପାଇଁ

"ଗୋଟାଏ ଖରାପ ପିଲାକୁ କ୍ଲାସ୍ ଉଠାଇବାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ଭଲ ପିଲାମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ଅନ୍ୟାୟ ବିଚାର କରିବା" - ଜଣେ ମଧୁରା କୁନି ଶିକ୍ଷୟତ୍ରୀ କହୁଥିଲେ ।

ତେବେ, ଦ୍ରାକ୍ଷାବଗିଚାର ଗଛକଟାଳି ମାନଙ୍କର କାହାଣୀରେ ଆମର ସ୍ୱୟଂ ପ୍ରଭୁ ଯେପରି କହିଥିଲେ, ପିଏରିନୋକୁ ଗୋଟାଏ କଡକୁ ଡାକିନେଇ ତାକୁ କାହିଁକି ଆପଣ କହୁନାହାନ୍ତି : "ମୁଁ ତୋତେ ପାସ୍ କରାଉଛି, କାରଣ ତୁ ଶିକ୍ଷାଲାଭ କରିଛୁ । ତୁ ଏକାବେଳେକେ ଦୁଇଟା ବର ପାଇପାରିଛୁ : ପାସ୍ କରିଛୁ ଏବଂ ପାଠ ମଧ୍ୟ ଗ୍ରହଣ

କରିଛୁ । ଗିଆନିକୁ ଉତ୍ସାହିତ କରିବା ପାଇଁ ମୁଁ ତାକୁ ମଧ୍ୟ ପାସ୍ କରାଇ ଦେଉଛି, ମାତ୍ର ଅଭାଗାଟା ପାସ୍ କରିଛି ସିନା, ଆଦୌ କିଛିହେଲେ ପାଠ ହାସଲ କରିନାହିଁ'' ।

ସମାଜ ପାଇଁ : ଆଉଜଣେ ଶିକ୍ଷୟତ୍ରୀଙ୍କର ପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରତ୍ୟୟ ହୋଇଯାଇଛି ଯେ ତାଙ୍କର ସମାଜ ପ୍ରତି ଅବଶ୍ୟ ଦାୟିତ୍ୱ ରହିଛି । ''ଆଜି ମୁଁ ତାକୁ ଚଉଦ ବର୍ଷର ପିଲାଙ୍କର ଶ୍ରେଣୀଟିକୁ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ କରି ଦେଉଛି, ଏବଂ କାଲି ସେ ଜଣେ ଡାକ୍ତର ହୋଇ ବାହାରି ପାରିବ ।''

ସମାନତା : ଭବିଷ୍ୟତର ଜୀବିକା, ସଂସ୍କୃତି, ପରିବାର, ସ୍କୁଲର ସୁନାମ : ନିଜ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ମାପିବା ନିମନ୍ତେ ଆପଣମାନେ ଏହିସବୁ ସାନ ସାନ ମାପକ ହିଁ ବ୍ୟବହାର କରୁଛନ୍ତି । ସେହି ମାପକଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରକୃତରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ କ୍ଷୁଦ୍ର । ଗୋଟିଏ ଶିକ୍ଷକର ଜୀବନରେ ଯଥେଷ୍ଟ ହେବାଲାଗି ସେଗୁଡ଼ିକ ଅତିମାତ୍ରାରେ କ୍ଷୁଦ୍ର ।

ଆପଣମାନଙ୍କ ଭିତରୁ କେତେଜଣ ଠିକ୍ କଥାଟିକୁ ବୁଝିଛନ୍ତି ସତ, ମାତ୍ର ଏଥିରୁ ବାହାରିବାକୁ ବାଟ ପାଉନାହାନ୍ତି । ସବୁବେଳେ ସେହି ପବିତ୍ର ଶବ୍ଦଟିର ଭୟରେ ଭୀତ ହୋଇ ରହିଛନ୍ତି । ତଥାପି, ଆଉ ବାଛିବାକୁ କୌଣସି ବିକଳ୍ପ ହିଁ ନାହିଁ । କେବଳ ରାଜନୀତି ବ୍ୟତୀତ ଆଜି ଆଉ କିଛିହେଲେ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିର ଜୀବନରେ କଦାପି ପୂର୍ଣ୍ଣତା ଆଣିଦେଇ ପାରିବନାହିଁ ।

ଆଫ୍ରିକାରେ, ଏସିଆରେ, ଲାଟିନ୍ ଆମେରିକାରେ, ଦକ୍ଷିଣ ଇଟାଲିରେ, ପାହାଡ଼ ଅଞ୍ଚଳରେ, କ୍ଷେତରେ, ଏପରିକି ସହରମାନଙ୍କରେ ମଧ୍ୟ କୋଟି କୋଟି ପିଲା ସମାନତାର ଅଧିକାର ଲାଭ କରିବେ ବୋଲି ଅପେକ୍ଷା କରିଛନ୍ତି । ସେମାନେ ବଡ଼ ଲାଜକୁଳା, ଠିକ୍ ମୋ'ରି ଭଳିଆ; ସାଣ୍ଡ୍ରୋ ପରି ବୁଦ୍ଧିରେ ଭାରି ମାନ୍ଦା ଓ ଗିଆନି ପରି ଅଳସୁଆ । ମନୁଷ୍ୟସମାଜରେ ସର୍ବୋତ୍ତମ ବଡ଼ ଅଂଶଟି ।

ଆମଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତାବିତ ସଂସ୍କାରଗୁଡ଼ିକ

୧. ଆପଣମାନେ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଫେଲ୍ କରିବେନାହିଁ ।

୨. ଯେଉଁ ପିଲାମାନେ ପଛୁଆ ପରି ଲାଗୁଛନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ସ୍କୁଲ ପୂରା ସମୟ ଚାଲିବ ।

୩. ଅଳସୁଆମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏକ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯିବ ।

୧. ଫେଲ୍ କରନ୍ତୁନାହିଁ

କାରିଗର : ଯେଉଁ କାରିଗର ନିଜର ଲେଦ୍ ମେସିନକୁ ନେଇ କାମ କରୁଥାଏ, କେବଳ ଯେଉଁସବୁ ଜିନିଷ ଭଲ ଭାବରେ ତିଆରି ହୋଇ ପାରିଥିବ, ସେହିଗୁଡ଼ିକୁ ହିଁ

ଆଣି ଦେବାକୁ ତାକୁ କଦାପି ଛାଡ଼ି ଦିଆ ଯାଏନାହିଁ । ତା' ନହେଲେ, ସବୁ ଜିନିଷଗୁଡ଼ିକ ଯେପରି ଭଲ ଭାବରେ ତିଆରି ହୋଇ ବାହାରିବ, ସିଏ ସେଥି ସକାଶେ ମୋଟେ କୌଣସି ଚେଷ୍ଟା କରିବନାହିଁ ।

ମାତ୍ର, ଆପଣମାନେ, ଆପଣମାନେ ଯେତେବେଳେ ଇଚ୍ଛା କରୁଛନ୍ତି, ସେତେବେଳେ ଆପଣମାନେ ଭଲ ନପାଉଥିବା ଜିନିଷ ଗୁଡ଼ିକୁ ବେଶ୍ ଫୋପାଡ଼ି ଦେଇ ପାରୁଛନ୍ତି । ତେଣୁ, ବିଦ୍ୟାଳୟର ବାହାରେ ରହିଥିବା କାରଣଗୁଡ଼ିକ ହେତୁ ଯେଉଁମାନେ ବାଧରେ ସଫଳ ହେବେ, କେବଳ ସେହିମାନଙ୍କର ଯତ୍ନ ନେଇ ଆପଣମାନେ ଭାରି ପ୍ରସନ୍ନ ଅନୁଭବ କରୁଛନ୍ତି ।

ଲଘିଷ୍ଠ ସାଧାରଣ ଗୁଣିତକ : ଏହି ପ୍ରଥାଟି ଏବେ ଅବୈଧ ବୋଲି ଘୋଷିତ ହେଲାଣି ।

ସଂବିଧାନର ୩୪ତମ ଧାରାରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତିପାଇଁ ଆଠବର୍ଷ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଅବଶ୍ୟ ପଢ଼ିବାର ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦିଆଯାଇଛି । ଆଠ ବର୍ଷର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ଆଠୋଟି ଅଲଗା ଅଲଗା ଶ୍ରେଣୀ । ମୋଟେ ଏପରି ନୁହେଁ ଯେ ଜଣେ ଗୋଟିଏ ଶ୍ରେଣୀରେ ଦୁଇପର୍ଷ ରହି ମୋଟେ ଚାରିଟି ଶ୍ରେଣୀରେ ପାଠ ପଢ଼ିବ । ନହେଲେ, ଏହି ୩୪ତମ ଧାରାକୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ନିକୃଷ୍ଟ ଧରଣର ଏକ ଶାବ୍ଦିକ ଖେଳ ବୋଲି କୁହାଯିବ ଏବଂ ତାହା ବିଧାନ ନିର୍ମାଣ କରୁଥିବା ସଭାର ଅଯୋଗ୍ୟ ବୋଲି ପ୍ରମାଣିତ ହେବ ।

ଆଜି, ମଧ୍ୟ-ବିଦ୍ୟାଳୟର ଶେଷ ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯାଇ ପହଞ୍ଚି ପାରିବା ଆଦୌ କେତେଜଣଙ୍କ ନିମିତ୍ତ ଏକ ବିଳାସ ହୋଇ ରହିନାହିଁ । ଏହାକୁ ସାଂସ୍କୃତିକ ଜୀବନର ସର୍ବନିମ୍ନ ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତିର ଏକ ଅଧିକାର ବୋଲି କୁହାଯାଇ ପାରିବ ।

ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତି ତାହାକୁ ହାସଲ କରିନାହିଁ, ସିଏ କଦାପି ଅନ୍ୟମାନଙ୍କର *ସମାନ* ହୋଇ ପାରିବନାହିଁ ।

ଅଭିରୁଚି : ଆପଣମାନେ ଆଉ ଅଭିରୁଚି ପରୀକ୍ଷା କରିବାର ସେହି ଜାତିବାଦୀ ସିଦ୍ଧାନ୍ତଟିର ପଛରେ କଦାପି ଲୁଚି ରହି ପାରିବେନାହିଁ ।

ମଧ୍ୟ-ବିଦ୍ୟାଳୟର ତୃତୀୟ ଶ୍ରେଣୀଯାଏ ପହଞ୍ଚିବା ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବିଷୟରେ ପାସ୍ କରିବା ସକାଶେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ପିଲାର ଯଥେଷ୍ଟ ଅଭିରୁଚି ଅବଶ୍ୟ ରହିଛି ।

''ଏହି ବିଷୟଟି ଲାଗି ତୋ'ର ଯୋଗ୍ୟତା ନାହିଁ'' - କୌଣସି ପିଲାକୁ ଏହି କଥାଟା କହି ଦେବାଟା ଭାରି ସହଜ । ପିଲା ବି ସେହି କଥାଟିକୁ ବେଶ୍ ମାନିବେ, ତା'ର ଶିକ୍ଷକ ଯେମିତି ଅଳସୁଆ, ସିଏ ନିଜେ ମଧ୍ୟ ସେହିପରି ଅଳସୁଆ । ମାତ୍ର, ତା'ର ଶିକ୍ଷକ ଯେ ତାକୁ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କର *ସମାନ* ବୋଲି ବିଚାର କରୁନାହାନ୍ତି, ତାକୁ ଏକଥାଟି ମଧ୍ୟ ବେଶ୍ ଜଣାଅଛି ।

''ଏହି ବିଷୟଟିରେ ତୁ ଭଲ ପାରିବୁ'' - ଆଉଜଣେ ପିଲାକୁ ଏପରି କହିବା ମଧ୍ୟ ଆଦୌ ଉତ୍ତମ ନୀତି ନୁହେଁ । ଯଦି କେବଳ ଗୋଟିଏ ବିଷୟ ପ୍ରତି ତା'ର ଅତିରିକ୍ତ ଅନୁରାଗ ରହିଛି, ତେବେ ତାକୁ ସେହି ବିଷୟଟିର ଅଧ୍ୟୟନ ଲାଗି ଆଦୌ ଅନୁମତି ଦେବା ଉଚିତ ହେବନାହିଁ । ତାହାର ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତଟିକୁ ଆପଣମାନେ ଏକ ବିଶେଷ ଭାବରେ ସୀମାବଦ୍ଧ କିମ୍ବା 'ଭାରସାମ୍ୟହୀନ' ବୋଲି କହିପାରିବେ । ପରେ ତ କୌଣସି ଏକ ବିଶେଷ କ୍ଷେତ୍ରରେ ନିଜକୁ ବିଶେଷ ଭାବରେ ଆବଦ୍ଧ କରି ରଖିବାକୁ କେତେ ସମୟ ମିଳିବ ।

ଠିକା କାମ ଅନୁସାରେ : ଯେକୌଣସି ସମ୍ଭାବ୍ୟ ଉପାୟ ଦ୍ୱାରା ହେଉ ପଛକେ, ପ୍ରତ୍ୟେକ ପିଲାକୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବିଷୟରେ ଅଗ୍ରସର କରାଇ ନେବା ହିଁ ଆପଣମାନଙ୍କର କାମ ବୋଲି ଯଦି ଆପଣମାନେ ଜାଣନ୍ତେ, ତେବେ ସେମାନେ ସମସ୍ତେ ଭଲ ଫଳ ଦେଖାଇ ପାରିବା ଭଳି ଗୋଟିଏ ଉପାୟ ଖୋଜି ବାହାର କରିବା ନିମନ୍ତେ ଆପଣମାନେ ନିଜର ବୁଦ୍ଧିକୁ ଅବଶ୍ୟ ଅନୁରୂପ ଭାବରେ ଶାଣିତ କରନ୍ତେ ।

ଯଦି ମୁଁ ହୋଇଥାନ୍ତି, ତେବେ ମୁଁ ଆପଣମାନଙ୍କୁ ଠିକା କାମ ଅନୁସାରେ ପାରିଶ୍ରମିକ ଦିଅନ୍ତି । ଗୋଟିଏ ପିଲା ପାଠଟିକୁ ଆୟତ୍ତ କରି ପାରିଲେ ଆପଣଙ୍କୁ ଏତେ ପଇସା ମିଳିବ, ଏହିପରି ହୁଅନ୍ତା । ବା, ଆହୁରି ଅଧିକ ଭଲ ନିୟମଟିଏ ରଖି ପାରିଲେ, କୌଣସି ବିଷୟକୁ ଆୟତ୍ତ କରି ନପାରୁଥିବା ଗୋଟିଏ ପିଲାପାଇଁ ଏତେ ପଇସା ଜୋରିମାନା କରାଯାଆନ୍ତା ।

ତେବେ ଆପଣମାନେ ଗିଆନି ଉପରେ ସବୁବେଳେ ଅବଶ୍ୟ ଦୃଷ୍ଟି ରଖିଥାନ୍ତେ । ସବୁ ପିଲାଙ୍କ ପରି ତା' ଭିତରେ ଭଗବାନ ଯେଉଁ ବୁଦ୍ଧିଟିକୁ ଗଚ୍ଛିତ କରି ରଖିଛନ୍ତି, ତା'ର ଅନ୍ୟମନସ୍କ ଚାହାଣି ଭିତରେ ଆପଣମାନେ ସେହି ବୁଦ୍ଧିକୁ ଅବଶ୍ୟ ଖୋଜି ବାହାର କରନ୍ତେ । ଯେଉଁ ପିଲାଟି ଆପଣମାନଙ୍କ ପାଖରୁ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ସାହାଯ୍ୟର ଅପେକ୍ଷା ରଖିଛି, ଆପଣମାନେ ତାହାରି ସକାଶେ ସଂଗ୍ରାମ କରନ୍ତେ, ଅଧିକ ପରିବାରମାନଙ୍କୁ ହୁଏତ କମ୍ ଦେଖନ୍ତେ । ଯେକୌଣସି ପରିବାରରେ ଯାହା ହୁଏ, ଆପଣମାନେ ମଧ୍ୟ ତାହା ହିଁ କରନ୍ତେ । ତାହାରି କଥା ଚିନ୍ତା କରୁ କରୁ ରାତିରେ ଆପଣମାନଙ୍କର ନିଦ ଭାଙ୍ଗିଯାଆନ୍ତା ଏବଂ ସିଏ ଯେପରି ପାରିଉଠି ପାରିବ, ସେଥିଲାଗି ଶିକ୍ଷାଦାନର ନୂଆ କୌଶଳଗୁଡ଼ିକର ଉଦ୍‌ଭାବନ ମଧ୍ୟ କରନ୍ତେ । ଯାହା ତା'ର ଆବଶ୍ୟକତା ଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ, ସେହିସବୁ କୌଶଳ । ଯଦି ସେ ଶ୍ରେଣୀକୁ ନଆସନ୍ତା, ତେବେ ଆପଣମାନେ ତା' ଘରକୁ ଯାଇ ତାକୁ ନେଇଆସନ୍ତେ ।

ଆପଣମାନେ କଦାପି ନିଜକୁ ଶାନ୍ତିର ନିଃଶ୍ୱାସ ମାରିବାକୁ ଦିଅନ୍ତେନାହିଁ, କାରଣ ଯେଉଁ ବିଦ୍ୟାଳୟ ତା'ର ଗିଆନିମାନଙ୍କୁ ଇସ୍କୁଲ ଛାଡ଼ି ଚାଲିଯିବାର ପଥ ପରିଷ୍କାର କରିଦିଏ, ତାହା ଆଦୌ ସ୍କୁଲପଦବାଚ୍ୟ ହୋଇ ପାରିବନାହିଁ ।

ଆପଣମାନେ ମଧ୍ୟଯୁଗର ମଣିଷ : ଆମର ଏହି ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ପରିସ୍ଥିତି ଅତିଶୟ ହେବାକୁ ବସିଲେ ଆମେ ବେତର ବି ସାହାଯ୍ୟ ନେଇଥାଉ ।

ଆପଣମାନେ ଆଉ ମୋଟେ ନୀତିର ଆଳ ଦେଖାନ୍ତୁ ନାହିଁ । ଶିକ୍ଷାତତ୍ତ୍ୱର ସବୁକିଛି ସିଦ୍ଧାନ୍ତକୁ ପାସୋରି ଦିଅନ୍ତୁ । ଯଦି ବେତଟିଏ ଦରକାର, ତେବେ ମୁଁ ସେଥିରୁ ଗୋଟିଏ ଅବଶ୍ୟ ଆଣି ଯୋଗାଇଦେବି । ମାତ୍ର, ଆପଣମାନଙ୍କର ରେକର୍ଡ଼ବହି ଉପରେ ସେଇ ଯେଉଁ କଲମଟି ଥୁଆ ହୋଇଛି, ଆପଣମାନେ ତାହାକୁ ଫିଙ୍ଗି ଦିଅନ୍ତୁ । ସେହି କଲମଟାର ଚିହ୍ନ ପୂରା ବରଷଯାକ ରହୁଛି, ମାତ୍ର, ବେତର ଚିହ୍ନ ତହିଁ ଆରଦିନକୁ ହିଁ ଅନ୍ତର୍ହିତ ହୋଇ ଯାଉଛି ।

ଆପଣମାନଙ୍କର ସେହି 'ଆଧୁନିକ' ସୁନ୍ଦରିଆ କଲମଟି ସକାଶେ ଗିଆନି ତା' ଜୀବନ ତମାମ କେବେହେଲେ ଗୋଟିଏ ବହି ପଢ଼ିବାକୁ ସମର୍ଥ ହେବନାହିଁ । ସିଏ ଭଲ କରି ଖଣ୍ଡେ ଚିଠି ବି ଲେଖି ପାରିବନାହିଁ । ଏଇଟା ହେଉଛି ଏକ ଅତି ନୃଶଂସ ଶାସ୍ତି, ଏକାବେଳେକେ ସବୁ ଅନୁପାତରୁ ବାହାର ।

ଗଣିତ : କୌଣସି ପିଲାକୁ କେବେ ଫେଲ୍ କରାଇ ପାରିଲେନାହିଁ ବୋଲି କେବଳ ଗଣିତର ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ପାଖରେ ହିଁ ଅଭିଯୋଗ କରିବାର କୌଣସି କାରଣ ଥାଇପାରେ । ଯୋଉ ପିଲା ପ୍ରଥମ ଶ୍ରେଣୀର ପାଠକୁ ଆୟତ୍ତ କରି ପାରିଲାନାହିଁ, ତା'ପାଇଁ ଦ୍ୱିତୀୟ ଅଥବା ତୃତୀୟ ଶ୍ରେଣୀର ଯାବତୀୟ ପାଠ କେବଳ ନିରର୍ଥକ ହୋଇ ହିଁ ରହିଥିବ ।

ଅନେକ ବିଷୟ ମଧ୍ୟରୁ ଗଣିତ ହେଉଛି କେବଳ ଗୋଟିଏ ବିଷୟ । ଗଣିତ ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସାପ୍ତାହିକ ତିନୋଟି ଘଣ୍ଟାକୁ ଗୋଟିଏ ପିଲା ଆୟତ୍ତ କରି ପାରିଲାନାହିଁ ବୋଲି ସିଏ ହୁଏତ ଭଲ କରି ପାରୁଥିବା ଆହୁରି ଅନ୍ୟ ତେଇଶିଟି ଯାକ ଘଣ୍ଟାକୁ କାହିଁକି ହରାଇ ବସିବ, ତାହାର ଆଦୌ କୌଣସି କାରଣ ନାହିଁ ।

ଅଳ୍ପ ହିଁ ଯଥେଷ୍ଟ : ବିଧାନସଭାରେ ଲାଟିନ୍ ବିଷୟରେ ଯେପରି ଆଲୋଚନା ହେଲା, ଏଠାରେ ଆମେ ଗଣିତର ପ୍ରଶ୍ନଟି ବିଷୟରେ ମଧ୍ୟ ହୁଏତ ସେହିପରି ଆଲୋଚନାଟିଏ ଆରମ୍ଭ କରି ପାରିବା ।

ନିଜ ଘରେ ଓ କାମଜାଗାରେ ନିଜର ତତ୍କାଳିକ ଆବଶ୍ୟକତା ଗୁଡ଼ିକର ପୂରଣ ଲାଗି କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିର ପ୍ରକୃତରେ କେତେ ଗଣିତ ଅବଶ୍ୟ ଶିକ୍ଷା କରିଥିବା ଉଚିତ ? ବା ଖବରକାଗଜ ପଢ଼ି ପାରିବାପାଇଁ କେତେ ଗଣିତ ଦରକାର ? ଅନ୍ୟ ଭାଷାରେ କହିଲେ, କୌଣସି ବିଶେଷ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବିଶେଷଜ୍ଞ ହୋଇ ନଥିବା ଜଣେ ସଂସ୍କୃତିସମ୍ପନ୍ନ ବ୍ୟକ୍ତିର ପ୍ରକୃତରେ କେତେ ଗଣିତ ମନେ ରହିଥିବା ଦରକାର ?

ଆଠ ବର୍ଷର ପାଠ୍ୟକ୍ରମରେ ଯେଉଁ ସାଧାରଣ ଗଣିତ ପଢ଼ା ଯାଇଥାଏ, ସେଥିରୁ ସଂଖ୍ୟାଗତ ଜଟିଳ ଅଙ୍କ ଓ ବୀଜଗଣିତକୁ ମଧ୍ୟ ବାଦ୍ ଦେଇ ଯେତିକି ରହିଲା, ସେତିକି ଗଣିତ ।

ବୀଜଗଣିତକୁ ଆମ ଭାଷାର ଏକ ଅର୍ଥପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଂଶରେ ପରିଣତ କରିବାର ସମସ୍ୟାଟି ବି ଏହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ରହିଛି । ମାତ୍ର, ବର୍ଷଟି ଭିତରେ ଗୋଟିଏ ପାଠରେ ମଧ୍ୟ ତାହାକୁ କରାଯାଇ ପାରିବ ।

୨. ପୂରା ସମୟ ପଢ଼ା ହେଉ

ପୁନରାବୃତ୍ତିଗୁଡ଼ିକ : ଆପଣ ଭଲ କରି ଜାଣିଛନ୍ତି ଯେ, ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପାଠ୍ୟକ୍ରମଟିକୁ ଅଧ୍ୟୟନ କରିବା ସକାଶେ ଗୋଟିଏ ବିଷୟ ପାଇଁ ସପ୍ତାହରେ ଦୁଇଟି ଘଣ୍ଟା ରଖିବା ଆଦୌ ଯଥେଷ୍ଟ ନୁହେଁ ।

ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆମ ଆଗରେ ଏହାର ଏକ ନିରାଟ ଉଚ୍ଚବର୍ଗସୁଲଭ ସମାଧାନ ରହିଥିଲା : ଯେଉଁ ପିଲାମାନେ ନପାରିବେ, ସେମାନେ ସେହି ଶ୍ରେଣୀରେ ଆଉବର୍ଷେ ରହିବେ । ନିମ୍ନ ମଧ୍ୟବର୍ଗମାନଙ୍କ ସକାଶେ ଆପଣମାନେ ଅଧିକା ଟିଉସନ୍ କରୁଛନ୍ତି (ସ୍କୁଲ ପରେ, ପଇସା ନେଇ), ଯେପରିକି ସେମାନେ ପାଠଗୁଡ଼ିକୁ ଆଉଥରେ ବୁଝିବାର ସୁଯୋଗ ପାଇବେ । ଉଚ୍ଚ ବର୍ଗଗୁଡ଼ିକର ପିଲାମାନଙ୍କ ଲାଗି ତ ଯାବତୀୟ ଯତ୍ନ ନିଆଯାଇ ସାରିଥାଏ; କାରଣ, ସେମାନେ ଆଗରୁ ଯାହାକୁ ଜାଣି ସାରିଥାନ୍ତି, କେବଳ ସେହିଗୁଡ଼ିକର ପୁନରାବୃତ୍ତି କରୁଥାନ୍ତି । ପିଏରିନୋକୁ ତ ତା' ଘରେ ସବୁ ବିଷୟ ବୁଝାଇ ଦିଆଯାଇ ସାରିଛି ।

ଡୋପୋସ୍କୁଓଲା (ସ୍କୁଲ ପରେ ସ୍କୁଲ) କୁ ଏକ ଅଧିକ ଉତ୍ତମ ସମାଧାନ ବୋଲି କୁହାଯିବ । ସେଥିରେ ପିଲା ଉପରଓଳି ପଢ଼ା ହୋଇଥିବା ପାଠକୁ ପୁନର୍ବାର ପଢ଼ିବ; ମାତ୍ର କଦାପି ବରଷେ ସମୟ ହରାଇବ ନାହିଁ, ପଇସା ବି ଖର୍ଚ୍ଚ କରିବନାହିଁ । ଏବଂ, ତା'ର ସବୁପ୍ରକାରର ଦୋଷରେ ଏବଂ ସଂଗ୍ରାମରେ ଆପଣମାନେ ତା' ପାଖେ ପାଖେ ରହିଥିବେ ।

କୌଣସି ଶ୍ରେଣୀ ନଥିବା ସ୍କୁଲ : ଚାଲ, ମୁହଁରୁ ମୁଖାଗୁଡାକୁ ବାହାର କରିଦେବା । ଆପଣଙ୍କ ବିଦ୍ୟାଳୟଟି ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଶ୍ରେଣୀ-ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହୋଇ ରହିଥିବ ଓ ଗରିବମାନଙ୍କୁ ନିକାଲି ବାହାର କରି ଦେଉଥିବ, ତେବେ, ଏହି ରୀତିଟିକୁ ଭାଙ୍ଗିଦେଇ ପାରିବା ନିମନ୍ତେ ଏକ ଡୋପୋସ୍କୁଓଲାର ପ୍ରତିଷ୍ଠାକୁ ହିଁ ଏକମାତ୍ର ପ୍ରକୃତ ସମାଧାନ ବୋଲି କୁହାଯିବ, ଯାହାକି ଧନୀମାନଙ୍କୁ ହିଁ ନିକାଲି ବାହାର କରି ଦେଇଥିବ ।

ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ଆମର ଏହି ସମାଧାନଟିକୁ ଶୁଣି ଭାରି ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ପଡ଼ନ୍ତି ମାତ୍ର ପିଲାମାନେ ଫେଲ୍ ହେଉଥିବା ଏବଂ କେତେ ପିଲାଙ୍କୁ ଘରୋଇ ଟିଉସନ୍

କରା ଯାଇଥିବାର ବ୍ୟାପାରରେ ଆଦୌ କୌଣସି ଆତଙ୍କ ପ୍ରକାଶ କରୁନଥିଲେ, ଏହାଦ୍ୱାରା ସେମାନଙ୍କର ଆଦୌ କୌଣସି ସାଧୁତା ପ୍ରକାଶ ପାଉନାହିଁ ବୋଲି ହିଁ କହିବାକୁ ହେବ ।

ପିଏରିନୋ ଜାତିଗତ ଭାବରେ ଆଦୌ ପୃଥକ ହୋଇ ଜନ୍ମ ହୋଇନଥିଲା । *ବିଦ୍ୟାଳୟର ପାଠସମୟ* ପରେ ଘରେ ତାକୁ ଯେଉଁ ପରିବେଶ ମିଳିଲା, ତାହାରିଦ୍ୱାରା ହିଁ ସିଏ ପୃଥକ୍ ହୋଲା । କେବଳ ଡୋପୋସ୍କୁଓଲାକୁ ହିଁ ଏପରି ଗୋଟିଏ ତୁଳନାତ୍ମକ ପରିବେଶରୂପେ ସୃଷ୍ଟି କରିବାକୁ ହେବ, ଯାହାକି ଅନ୍ୟ ପିଲାମାନଙ୍କର ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ପୂରଣ କରିବ, ଅଥଚ ସେମାନଙ୍କର ନିଜ ସଂସ୍କୃତିକୁ ମଧ୍ୟ ଜୀବନ୍ତ କରି ରଖିବ ।

ପରିବେଶ : 'ପୂରା ସମୟ'ର କଥାଟି କହିବା ମାତ୍ରକେ ଆପଣମାନଙ୍କର ହୃତ୍‌କମ୍ପ ଜାତ ହେଉଛି । ଆପଣମାନେ ଅନୁଭବ କରୁଛନ୍ତି ଯେ, ବର୍ତ୍ତମାନ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଯେତିକି ଘଣ୍ଟା ଆପଣମାନଙ୍କୁ ହେପାଜତରେ ରଖିବାକୁ ପଡୁଛି, ସେତିକି ମଧ୍ୟ ଆଦୌ କମ୍ କଷ୍ଟକର ହେଉନାହିଁ । ମାତ୍ର, ସତକଥା ହେଉଛି ଯେ, ଆପଣମାନେ କେବେ କୌଣସି ପ୍ରୟୋଗ କରି ଦେଖିନାହାନ୍ତି ।

ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତ ଆପଣମାନେ ଇସ୍କୁଲରେ ବାଜୁଥିବା ଘଣ୍ଟାଟାକୁ ହିଁ ବୁଜୁଳା କରି ଧରିଛନ୍ତି ଏବଂ ଜୁନ୍‌ମାସ ଭିତରେ ଶେଷ ହେବାକୁ ରହିଥିବା ପାଠ୍ୟକ୍ରମଟି ବିଷୟରେ ଖାଲି ଭୂତ ଦେଖିବାରେ ଲାଗିଛନ୍ତି । କେବଳ ଏତିକି ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ହୋଇ ଆପଣମାନେ ଶ୍ରେଣୀରେ ପାଠ ପଢ଼ାଇବାକୁ ଯାଇଛନ୍ତି । ଆପଣମାନଙ୍କର ଶ୍ରେଣୀରେ ପଢୁଥିବା ସାନ ପିଲାଙ୍କର ଭୋକ ମେଣ୍ଟାଇବା ପାଇଁ ବା ସମସ୍ତେ ବୁଝିପାରିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପାଠଗୁଡ଼ିକର ଆଲୋଚନା କରିବା ପାଇଁ ଆପଣମାନେ କେବେହେଲେ ଦିଗ୍‌ବଳୟଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରସାରିତ କରିଦେବା ଲାଗି ସମର୍ଥ ହୋଇନାହାନ୍ତି ।

ଅର୍ଥାତ୍, ଆପଣମାନେ ସବୁକିଛିକୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅକୁଶଳ ଭାବରେ ହିଁ କରିଛନ୍ତି; ସବୁବେଳେ ନୈରାଶ୍ୟ ଭିତରେ ବୁଡ଼ି ରହିଛନ୍ତି, ପିଲାମାନେ ମଧ୍ୟ ନିରାଶ ହେବାରେ ଲାଗିଛନ୍ତି । ପାଠ ପଢ଼ାଇବାର ସମୟ ନୁହେଁ, ମାତ୍ର ଏହି ନୈରାଶ୍ୟବୋଧ ହିଁ ଆପଣମାନଙ୍କୁ କ୍ରମେ ଗୋଟାସୁଦ୍ଧା ଅବସନ୍ନ କରି ପକାଇଛି ।

ତେଣୁ ବିଶ୍ୱାସ କରିବାକୁ ହେବ : ତେଣୁ ଆପଣମାନେ ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷାର ବର୍ଷଗୁଡିକରେ, ରବିବାର, ବଡ଼ଦିନ, ଇଷ୍ଟର୍ ପର୍ବ ଏମଂ ଗ୍ରୀଷ୍ମଛୁଟି ଗୋଟାକଯାକ ଡୋପୋସ୍କୁଓଲାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଓ ସୁଯୋଗଟି ଆରମ୍ଭ କରିଦିଅନ୍ତୁ । ଏହି ସୁଯୋଗ ସେମାନଙ୍କୁ ଆଦୌ କେବେହେଲେ ମିଳିନଥିବା ବେଳେ, ଆପଣମାନେ ବା

ଆଉକେହି କିପରି କହିପାରିବ ଯେ, ପିଲାମାନେ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କର ବାପାମାଆମାନେ ତାହା ହେଉ ବୋଲି ଇଚ୍ଛା କରୁନାହାନ୍ତି ?

ଗୋଟିଏ ସ୍କୁଲ୍‌ର ଅଧକ୍ଷ ଯଦି ବାପାମାଆମାନଙ୍କ ପାଖକୁ କେବଳ ଭାରି ନିଷ୍ପ୍ରଭ ଦେଖା ଯାଉଥିବା ଔପଚାରିକ ଚିଠିଗୁଡ଼ିକ ପଠାଇବାରେ ଲାଗିଥାଆନ୍ତି, ତେବେ ସିଏ କଦାପି ଏକଥା କହି ପାରିବେନାହିଁ ଯେ, ସିଏ ଡୋପୋସ୍କୁଓଲାଟିଏ ଆରମ୍ଭ କରିବାଲାଗି ପ୍ରକୃତରେ କୌଣସି ଚେଷ୍ଟା କରିଛନ୍ତି । ହାଟରେ ବିକ୍ରୀ ହେଉଥିବା ଯେକୌଣସି ଭଲ ଦ୍ରବ୍ୟଟିଏ ପରି ଡୋପୋସ୍କୁଓଲାର ବ୍ୟବସ୍ଥାଟିକୁ ମଧ୍ୟ ଆରମ୍ଭ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ତାହାକୁ କାର୍ଯ୍ୟସମର୍ଥ କରାଇବା ପୂର୍ବରୁ ସେଥିରେ ବିଶ୍ୱାସ ମଧ୍ୟ କରିବାକୁ ହେବ ।

ପୂରାସମୟ କାମ ଓ ପରିବାର

ଅବିବାହିତ ଜୀବନ : ନିଜର ପରିବାର ପ୍ରତି ରହିଥିବା କର୍ତ୍ତବ୍ୟଗୁଡ଼ିକର ସମ୍ପାଦନ-କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯେ ପୂରାସମୟର ବିଦ୍ୟାଳୟଟିଏ ଆଦୌ କୌଣସି ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ସୃଷ୍ଟି କରିବନାହିଁ, ସେକଥା ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ କୁହା ଯାଇପାରେ । ଏକ ପୂରାସମୟ ବିଦ୍ୟାଳୟର ଉତ୍ତମ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ହେଉଛି ଯେ ସେଥିରେ ଉଭୟେ ସ୍ୱାମୀ ଓ ସ୍ତ୍ରୀ ଶିକ୍ଷକ ହୋଇ ରହିବେ, ସେହିମାନଙ୍କର ଘରେ ହିଁ ସ୍କୁଲ ହେବ, ସମସ୍ତଙ୍କ ସକାଶେ ଉନ୍ମୁକ୍ତ ରହିବ ଏବଂ ସେଥିରେ କୌଣସି ଧରାବନ୍ଧା ରୁଟିନ୍ ରହିବନାହିଁ ।

ଗାନ୍ଧୀ ଏହିପରି କରିଥିଲେ । ନିଜ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ସେ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ସହିତ ଏକାଠି ରଖିଥିଲେ; ପିଲାମାନେ ତାଙ୍କ ନିଜଠାରୁ ଅଲଗା ହୋଇ ଲାଳିତପାଳିତ ହୁଅନ୍ତୁ ବୋଲି ସିଏ ଆଦୌ ଇଚ୍ଛା କରିନଥିଲେ । ଆପଣମାନେ ଏପରି କରି ପାରିବେ ?

ଆଉଗୋଟିଏ ସମାଧାନ ହେଉଛି ଅବିବାହିତ ରହିବା, ବ୍ରହ୍ମଚର୍ଯ୍ୟ ପାଳନ କରିବା ।

ପତ୍ନୀ-ଯନ୍ତ୍ର ଧନ୍ଦା : ବ୍ରହ୍ମଚର୍ଯ୍ୟ ଶବ୍ଦଟିଏ ଏବେ ସେତେ ବେଶୀ ଆଦୌ ଚଳୁନାହିଁ ।

ଭଗବାନ ଯୀଶୁଖ୍ରୀଷ୍ଟଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁର ପ୍ରାୟ ହଜାରେ ବର୍ଷ ପରେ ଧର୍ମଯାଜକ ମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଗୀର୍ଜାର ମହାଅନୁଷ୍ଠାନଟି ଏହି କଥାଟିକୁ ବେଶ୍ ବୁଝୁଥିଲା ।

ଗାନ୍ଧୀ ତାଙ୍କୁ ପଇଁତିରିଶି ବର୍ଷ ହୋଇଥିବା ବେଳେ (ବିବାହିତ ଜୀବନର ବାଇଶିବର୍ଷ ପରେ) ନିଜ ବିଦ୍ୟାଳୟଟିର ଆବଶ୍ୟକତା ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଏହାକୁ ବୁଝି ପାରିଥିଲେ ।

ଏକଦା ମାଓ ତାଙ୍କ ସାଥୀମାନଙ୍କର ପ୍ରଶଂସା ନିମନ୍ତେ ଜଣେ ଏପରି କର୍ମୀଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ଦୃଷ୍ଟି ଆକର୍ଷଣ କରାଇଥିଲେ, ଯିଏକି ନିଜର ମୁଷ୍କଛେଦନ କରି ଦେଇଥିଲେ ।

୮୮,୦୦୦ : ବ୍ରହ୍ମଚର୍ଯ୍ୟକୁ ସ୍ୱୀକାର କରି ନେବାଲାଗି ଆପଣମାନଙ୍କୁ ଆହୁରି ହଜାରେ ବର୍ଷ ଲାଗିବ । ମାତ୍ର, ଇତ୍ୟବସରେ, ଆପଣମାନେ ଅବଶ୍ୟ କିଛି କହି ପାରିବେ : ଆପଣମାନେ ବ୍ରହ୍ମଚର୍ଯ୍ୟର ଜୀବନକୁ ପ୍ରଶଂସା କରି କହିବା ଆରମ୍ଭ କରିପାରିବେ ଏବଂ ଆପଣମାନଙ୍କ ସହିତ ଯେଉଁ ଅବିବାହିତ ଶିକ୍ଷକମାନେ ରହିଛନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କର ମଧ୍ୟ ସୁବ୍ୟବହାର କରିପାରିବେ ।

ସ୍କୁଲବ୍ୟବସ୍ଥା ମଧ୍ୟରେ ରହିଥିବା ୪୧୧,୦୦୦ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ୮୮,୦୦୦ ହେଉଛନ୍ତି ଅବିବାହିତ । ସେହି ୮୮,୦୦୦ ଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ତେପନ ହଜାର କଦାପି ବିବାହ କରିବେ ନାହିଁ । ଏହା ଯେ ଆଦୌ ଏକ ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟ ନୁହେଁ, ଏହା ଯେ ଏକ ଆଶୀର୍ବାଦ, ଆପଣ କାହିଁକି ଏକଥା ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଏବଂ ଆମକୁ କହୁନାହାନ୍ତି ? ଏମାନେ ସମସ୍ତେ ପୂରାସମୟ ଶିକ୍ଷାଦାନ ନିମନ୍ତେ ଉପଲବ୍ଧ ହୋଇ ପାରିବେ ।

ଏଥିରେ କେତେଦୂର ସତ୍ୟତା ରହିଛି ମୋତେ ଜଣାନାହିଁ, ମାତ୍ର ସାଧାରଣତଃ ଏପରି କୁହାଯାଉଛି ଯେ, ଅବିବାହିତ ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କଠାରେ ମାନବିକତା କମ୍ ପରିମାଣରେ ରହିଛି । ନିଃସ୍ୱାର୍ଥପର ଭାବରେ ଅବିବାହିତ ଜୀବନକୁ ନିର୍ବାଚିତ କରିନେଇ ପାରିଲେ ହୁଏତ ଶିକ୍ଷକମାନେ ଅତୀବ ଆଗ୍ରହର ସହିତ ବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ଭଲ ପାଇବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିବେ, ସେମାନେ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଭଲ ପାଇ ପାରିବେ ଓ ପିଲାମାନେ ମଧ୍ୟ ସେମାନଙ୍କୁ ଭଲ ପାଇବେ । ସର୍ବୋପରି, ସେମାନେ ଏପରି ଗୋଟିଏ ବିଦ୍ୟାଳୟ ସମ୍ଭବ କରିବା ଜନିତ ଆନନ୍ଦର ଅଧିକାରୀ ହୋଇ ପାରିବେ, ଯାହାକି ସଫଳ ହୋଇ ପାରିବ ।

ପୂରା ସମୟ ଓ ସାଂଘିକ ଅଧିକାର

ବୃହତ୍ ଯୁଦ୍ଧମାନ : ଥରେ ଆମେ ଶିକ୍ଷକ-ସଂଘର ଏକ ଖବରକାଗଜ ପଢ଼ିବାଲାଗି ସୁଯୋଗ ପାଇଥିଲୁ । ସେଥିରେ ଲେଖା ହୋଇଥିଲା, "ନାଇଁ, ଶିକ୍ଷାଦାନର ସମୟକୁ କଦାପି ବଢ଼ାଯାଇ ପାରିବନାହିଁ । ଶିକ୍ଷାଦାନର ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ସମୟ ନିର୍ଘଣ୍ଟକୁ ସୀମିତ କରି ରଖିବା ନିମନ୍ତେ କେତେ ବଡ଼ ବଡ଼ ଯୁଦ୍ଧମାନ ଲଢ଼ିବାକୁ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ତେଣୁ, ପୁଣି ସେହି ପୁରୁଣା ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଫେରିଯିବା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଅସମ୍ଭବ ।"

ଆମକୁ ଭାରି ବିସ୍ମିତ ହୋଇଗଲା ପରି ଲାଗିଲା । ନିୟମତଃ, ଆମେ ଏବିଷୟରେ ଗୋଟିଏ ଶବ୍ଦ ବି କହି ପାରିବୁନାହିଁ । ନିଜ ଶ୍ରମସମୟର ଅବଧିକୁ କମ୍

କରିବା ନିମନ୍ତେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଶ୍ରମିକ ଯୁଦ୍ଧ କରିଥାଏ ଏବଂ ତା'ର ସେହିପରି କରିବା ମଧ୍ୟ ଉଚିତ ।

ଅସାଧାରଣ ବିଶେଷ ସୁବିଧାମାନ : ମାତ୍ର, ଆପଣମାନଙ୍କର କାମଟିର ସମୟ ନିର୍ଘଣ୍ଟଟି ପ୍ରକୃତରେ ବଡ଼ ଅସୁନ୍ଦର । ଜଣେ ଶ୍ରମିକ ବର୍ଷକୁ ୨୧୫୦ ଘଣ୍ଟା କାମ କରୁଛି । ପୌର ସଂସ୍ଥାମାନଙ୍କରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା ଆପଣମାନଙ୍କର ସାଥୀମାନେ ୧୬୩୦ ଘଣ୍ଟା କାମ କରୁଛନ୍ତି । ଆପଣମାନେ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ୭୩୮ ଘଣ୍ଟାରୁ (ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟର ଶିକ୍ଷକମାନେ) ସର୍ବନିମ୍ନ ୪୬୮ ଘଣ୍ଟା (ଗଣିତ ଏବଂ ବିଦେଶୀ ଭାଷାର ଶିକ୍ଷକ) ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କାମ କରୁଛନ୍ତି ।

ପାଠ ପଢ଼ାଇବା ନିମନ୍ତେ ଆପଣମାନଙ୍କୁ ଅଧ୍ୟୟନ କରିବାକୁ ହେଉଛି ଏବଂ ଘରେ ପିଲାଙ୍କର ଖାତାଗୁଡ଼ିକ ସଂଶୋଧନ କରିବାକୁ ପଡୁଛି ବୋଲି ଆପଣମାନେ ଯେଉଁ କୈଫିୟତ୍ ଦେଉଛନ୍ତି, ତାହାର ଆଦୌ କୌଣସି ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତତା ନାହିଁ । କଚେରୀର ଜଜ୍‌ମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ସେମାନଙ୍କର ରାୟ ଏବଂ ଦଣ୍ଡବିଧାନ ଗୁଡ଼ିକୁ ଲେଖିବାକୁ ହେଉଛି । ଏବଂ, ଏକଥା ମଧ୍ୟ ସତ ଯେ, ଆପଣମାନେ ଇଚ୍ଛା କଲେ ପରୀକ୍ଷାଗୁଡ଼ିକୁ ବାତିଲ୍ ବି କରିଦେଇ ପାରୁଛନ୍ତି । ଅଥବା, ପରୀକ୍ଷା କରାଇଲେ ମଧ୍ୟ, ଯେତେବେଳେ ପରୀକ୍ଷାମାନ ନିଆଯାଉଛି, ସେତେବେଳେ ଆପଣମାନେ ପିଲାମାନଙ୍କ ସହିତ ଏକାଠି ବସି ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଅବଶ୍ୟ ସଂଶୋଧନ କରାଇନେଇ ପାରନ୍ତେ ।

ଆପଣମାନଙ୍କର ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବା ଓ ଅଧ୍ୟୟନ କରିବା ବିଷୟରେ କହିବାକୁ ଗଲେ, ଆମ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଅଧ୍ୟୟନ କରିବାକୁ ହୋଇଥାଏ । ଆପଣମାନଙ୍କର ତୁଳନାରେ ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କର ଆହୁରି ଅଧିକ ଅଧ୍ୟୟନ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି । ସେମାନେ ଯେତେବେଳେ ସନ୍ଧ୍ୟା ସମୟରେ କୌଣସି ଅଧ୍ୟୟନରେ ଯୋଗ ଦେବାକୁ ଯାଉଛନ୍ତି, ସେତେବେଳେ ସେମାନେ ଆଦୌ କୌଣସି ପଇସା ପାଇବେ ବୋଲି ଦାବୀ କରୁନାହାନ୍ତି ।

ଉପସଂହାର କରି କୁହାଯିବ ଯେ, ବିଦ୍ୟାଳୟର ପରିଚାଳକମାନେ ନିଜସ୍ୱ କୌଣସି କାରଣ ହେତୁ ଏକ ବିଚିତ୍ର ବିଶେଷସୁବିଧା ରୂପେ ଆପଣମାନଙ୍କ ଲାଗି ଏହିପରି କର୍ମସମୟର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରି ଦେଇଛନ୍ତି । କୌଣସି ସଂଘର ମାଧ୍ୟମରେ ଆପଣମାନେ ଏହି ବିଜୟଟିକୁ ଆଦୌ ହାସଲ କରିନାହାନ୍ତି ।

ସ୍ୱାଭାବିକ ବିଘଟନ : ସେହି ଖବରକାଗଜରେ ଆମେ ଏକଥା ମଧ୍ୟ ପାଠ କରିଛୁ ଯେ, ''ଯେକୌଣସି ସାଧାରଣ ମନୁଷ୍ୟର ଶରୀର ତଥା ମନର ସାମର୍ଥ୍ୟଗୁଡ଼ିକ

ଯଥେଷ୍ଟ ପରିମାଣରେ କାମରେ ଲଗାଇ ପାରିବାକୁ'' ଆଖିଆଗରେ ରଖି ପାଠ ପଢ଼ାଇବାର ଏହି ଅବଧିଟିକୁ ସ୍ଥିର କରାଯାଇଛି ।

ଜଣେ ଶ୍ରମିକକୁ ସିଏ କାମ କରୁଥିବା ମେସିନ୍ ପାଖରେ ଦୈନିକ ଆଠଘଣ୍ଟା ସମୟ ଉପସ୍ଥିତ ରହିବାକୁ ପଡ଼େ ଏବଂ କାମ କରୁ କରୁ ତା' ହାତଟିକୁ ହୁଏତ କେତେବେଳେ ମେସିନ୍ ଟାଣିନେବ ବୋଲି ସବୁବେଳେ ଭୟ ରହିଥାଏ । ତା' ଆଗରେ ନିଜ ବିଷୟରେ ଏପରି କଥାମାନ କହିବାକୁ ଆପଣମାନେ କଦାପି ସାହସ କରିବେନାହିଁ ।

ମାତ୍ର, ଏକଥା ଯାହା ହେଉ ପଛକେ, ଏପରି ହଜାର ହଜାର ଶିକ୍ଷକ ରହିଛନ୍ତି, ଯେଉଁମାନେ କି ଦରମା ଦେଉଥିବା ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଘରୋଇ ଭାବରେ ପଢ଼ାଇବାକୁ ଆଦୌ ଅତିବେଶୀ କ୍ଲାନ୍ତ ହୋଇ ପଡ଼ନ୍ତିନାହିଁ । ସେମାନଙ୍କ ଠାରୁ ନିଷ୍କୃତି ନପାଇଥିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆପଣମାନେ ସର୍ବଦା ଅନ୍ୟାୟର ପକ୍ଷରେ ହିଁ ରହିଥିବେ । ଜଣେ ଜଣେ ଶ୍ରମିକ ହିସାବରେ ଆପଣମାନଙ୍କୁ ସଂଘସୁଲଭ ଅଧିକାର ଗୁଡ଼ିକର ହକ୍‌ଦାର ରୂପେ ବିଚାର କରିବା ପ୍ରକୃତରେ କଷ୍ଟକର ହେବ ।

ଧର୍ମଘଟ : ଏଠାରେ ଧର୍ମଘଟ କରିବାର ଅଧିକାରକୁ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ରୂପେ ନିଆଯାଉ । ଏଇଟି ହେଉଛି ପ୍ରତ୍ୟେକ ଶ୍ରମିକର ଗୋଟିଏ ପବିତ୍ର ଅଧିକାର । ମାତ୍ର, ଆପଣମାନଙ୍କର ସମୟନିର୍ଘଣ୍ଟ ରହିଥିବା ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ପାଇଁ ଧର୍ମଘଟ କରିବାଟା ପ୍ରକୃତରେ ଏକ ବିରକ୍ତିକର ବ୍ୟାପାର ହିଁ ହେବ ।

ଆପଣମାନେ ଗାନ୍ଧୀଙ୍କ ବିଷୟରେ ଅଧିକ କିଛି ଅଧ୍ୟୟନ କରନ୍ତୁ, ଏବଂ ତେବେ ଆପଣମାନେ ଆବିଷ୍କାର କରି ପାରିବେ ଯେ, ଯୋଗ୍ୟତା ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଧର୍ମଘଟର ସମାନ ଅନ୍ୟ ଉପାୟମାନ ମଧ୍ୟ ରହିଛି, ମାତ୍ର ସେଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅନ୍ୟ ପ୍ରକାରର ।

ଜଜ୍‌ମାନଙ୍କର ଯେଉଁ ସଂଘ ରହିଛି, ସେଥିରେ ଯାଇ ଯୋଗ ଦେବା ଆପଣମାନଙ୍କ ପାଇଁ ନିଶ୍ଚୟ ଗୋଟିଏ ଉତ୍ତମ ସମାଧାନ ହୁଅନ୍ତା; ଅର୍ଥାତ୍, ଯେଉଁ ଘଣ୍ଟାମାନଙ୍କରେ ଆପଣମାନେ ଜଜ୍‌ମାନଙ୍କର ସମଧର୍ମୀ କାମଗୁଡ଼ିକୁ କରୁଛନ୍ତି, ଆପଣମାନେ ସେହି ସମୟରେ ଧର୍ମଘଟ କରି ପାରନ୍ତେ । ପରୀକ୍ଷା, ନମ୍ବର ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା, ସାମୟିକ ମୂଲ୍ୟାୟନ ଏବଂ ବିବରଣୀ-ଲେଖା ପ୍ରଭୃତି ସମୟରେ ତାହା କରି ପାରନ୍ତେ ।

ମାତ୍ର, ତାହା ନକରି, ଯେଉଁ ସମୟଟିର ଆପଣମାନେ ପାଠ ପଢ଼ାଇବେ ବୋଲି ଚିନ୍ତା କରାଯାଇଛି, ଯଦି ସେହି ଅଳ୍ପ କେତୋଟି ଘଣ୍ଟା ସମୟରେ କାମ କରିବା ବନ୍ଦ କରିଦେବେ, ତେବେ, ଆପଣମାନେ ଯେ ଆମ ବିଷୟରେ ଆଦୌ କିଛିହେଲେ ଚିନ୍ତା କରୁନାହାନ୍ତି, ଲୋକମାନେ ତାହା ନିଶ୍ଚୟ ଅନୁଭବ କରିବେ ।

କିଏ ପୂରାସମୟ ପଢ଼ାଇ ପାରିବ ?

ବର୍ତ୍ତମାନର ସମୟନିର୍ଘଣ୍ଟ ଅନୁସାରେ ଯେଉଁ ସ୍କୁଲ ଚାଲିଛି, ତାହାକୁ ଦରିଦ୍ରମାନଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଏକ ଯୁଦ୍ଧଘୋଷଣା ବୋଲି କୁହାଯିବ । ଯଦି ସରକାର ଶିକ୍ଷାଦାନ ନିମନ୍ତେ ଆହୁରି ଅଧିକ ସମୟର ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ କରାଇ ନପାରିବେ, ତେବେ ତାହାର ସ୍କୁଲ ସହିତ ଆଦୌ କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ସଂପୃକ୍ତ ନହେବା ହିଁ ଉଚିତ ହେବ ।

ଏପରି ଉପସଂହାରଟିଏ କରିବା ପ୍ରକୃତରେ ଏକ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗମ୍ଭୀର ବ୍ୟାପାର । ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ସ୍କୁଲଗୁଡ଼ିକୁ ହିଁ ଘରୋଇ ସ୍କୁଲଗୁଡ଼ିକର ତୁଳନାରେ ଅଧିକ ଉନ୍ନତ ବୋଲି ବିଚାର କରାଯାଇ ଆସିଛି । ତେଣୁ, ଆମକୁ ହୁଏତ ସବୁକିଛିର ପୁନର୍ବିଚାର କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ଏବଂ ପୁଣି ଆଉ କାହା ହାତରେ ସ୍କୁଲର ଦାୟିତ୍ୱକୁ ନ୍ୟସ୍ତ କରିବାକୁ ହେବ । ଏପରି ଜଣେ କେହି, ଯାହାଠାରେ କି ପାଠ ପଢ଼ାଇବା ନିମନ୍ତେ ଏକ ଆଦର୍ଶବାଦୀ ପ୍ରେରଣା ରହିଥିବ ଓ ଆମମାନଙ୍କୁ ପଢ଼ାଇବା ପାଇଁ ବି ଇଚ୍ଛା ଥିବ ।

ଆପଣାର ଶତ୍ରୁଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ଆଖି ପକାନ୍ତୁ : ଚାଲ ଆମେ ନିଜ ଗୋଡ଼କୁ ଭୂଇଁରେ ଲଗାଇ ରଖିବା । ସରକାର ସକାଳେ ସ୍କୁଲ୍ ଚଳାନ୍ତୁ, ଶୀତଋତୁରେ ସ୍କୁଲ ଚଲାନ୍ତୁ । ଏବଂ, ସେହି ସ୍କୁଲଗୁଡ଼ିକରେ କୌଣସି 'ଶ୍ରେଣୀଗତ ବିଚାର ନରହୁ' । (ଆପଣମାନେ ନିଜ ଶତ୍ରୁଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ଆଖି ପକାନ୍ତୁ : ଯଦି ଶ୍ରେଣୀଗତ କୌଣସି ପାର୍ଥକ୍ୟ ନରହେ, ତେବେ ଧନୀମାନେ ତାହାକୁ 'ଶ୍ରେଣୀବାଦ' ବୋଲି କହିବେ ।)

ସହରର ପ୍ରଶାସନଗୁଡ଼ିକ : ସହରସ୍ଥ ପ୍ରଶାସନଗୁଡ଼ିକର ସାମନା କରିବା ହିଁ ସର୍ବପ୍ରଥବ ସମାଧାନ ହେବ । ସେମାନଙ୍କର ସ୍କୁଲ-ରାଜନୀତି ଆମମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଅନୁକୂଳ କି ନୁହେଁ, ସେମାନେ ତାହାର ପ୍ରମାଣ ଦିଅନ୍ତୁ । ଏବଂ, ପିଚୁ ରାସ୍ତା, ନୂଆ ଆଲୋକବ୍ୟବସ୍ଥା ଓ ନୂଆ ଖେଳପଡ଼ିଆ, ଏଗୁଡ଼ିକ ତ ରାଜତନ୍ତ୍ରବାଦୀମାନେ ବି ଯୋଗାଇ ଦେଇ ପାରିବେ ।

'ଏହା ନଗରଶାସନର ଅଧିକାରକ୍ଷେତ୍ର ମଧ୍ୟରେ ନାହିଁ' ବୋଲି କାରଣ ଦର୍ଶାଇ ଯଦି ପ୍ରାଦେଶିକ ପ୍ରଶାସନ ବୋର୍ଡ ଖର୍ଚ୍ଚକାଟ କରିଦେବ, ତେବେ ନଗରର ବାସିନ୍ଦାମାନେ ଯୁକ୍ତି କରି କହିବେ ଯେ, ଏହି ଆଇନ୍‌ଟା ୧୯୩୧ ମସିହାରେ ଫାସିଷ୍ଟମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ତିଆରି ହୋଇଥିଲା; ଏହି କାରଣ ଦେଖାଇ ସେମାନେ ଆପତ୍ତି ମଧ୍ୟ କରିବେ ।

ଆଞ୍ଚଳିକ ସରକାରୀ ମୁଖ୍ୟଙ୍କ ଉପରେ ଦୋଷ ଲଦିଦେଇ ଆଦୌ କିଛି ନକରିବା, ଏଇଟା ଭାରି ସହଜ ।

କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟମାନେ : ଏକଥା ବେଶ୍ ସମ୍ଭବ ଯେ ନଗର ପ୍ରଶାସନ ଏତେ ଟିକିଏ ବି ହଲିବାକୁ ମନ କରିବନାହିଁ । ଶ୍ରେଣୀଗତ ସମସ୍ୟାଗୁଡ଼ିକର ସମାଧାନ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଲେ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟମାନେ ବି କମ୍ ଭୀରୁ ହୁଅନ୍ତିନାହିଁ । ସଫା ପୋଷାକ ପିନ୍ଧୁଥିବା କର୍ମଚାରୀ ଏବଂ ଦୋକାନ୍‌ଦାର ମାନଙ୍କର ଅପ୍ରୀତିଭାଜନ ହେବାକୁ ସେମାନେ କେବେ ସାହସ କରିବେ କି ?

କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ପାର୍ଟିର ଜଣେ ଉଚ୍ଚପଦସ୍ଥ ବଡ଼ ବ୍ୟକ୍ତି ଖୁବ୍ ଜୋର୍ ଦେଇ କହୁଥିଲେ ଯେ, 'ଯେତେବେଳେ ଆମେ କ୍ଷମତାରେ ଥିବୁ', ସେତେବେଳେ ସ୍କୁଲଗୁଡ଼ିକ ରାଷ୍ଟ୍ରଦ୍ୱାରା ହିଁ ପରିଚାଳିତ ହେବେ । ମୁକ୍ତିଲାଭ ପରେ ଇତିମଧ୍ୟରେ କୋଡ଼ିଏ ବର୍ଷ ଚାଲିଗଲାଣି । କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟମାନେ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେହି କ୍ଷମତା ହାସଲ କରି ପାରିନାହାନ୍ତି । ଆମେ ସବୁ ଘାସ କଅଁଳିବ ବୋଲି ଅପେକ୍ଷା କରି ରହିଛୁ ଏବଂ ଏଣେ ଗାଈମାନେ ଅନାହାରରେ ମରି ଯାଉଛନ୍ତି ।

ଧର୍ମଯାଜକମାନେ : ସମ୍ଭବତଃ ଧର୍ମଯାଜକମାନେ ବି ଏହି ଡୋପୋସ୍କୁଓଲାକୁ ଚଲାଇ ପାରନ୍ତେ । ମାତ୍ର, ଏମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟରୁ ଅଧିକାଂଶ ଆମ ପ୍ରଭୁଙ୍କର ସେହି ଆପୋଷହୀନ ପ୍ରେମ ସହିତ କଦାପି ଭଲ ପାଇ ପାରିବେନାହିଁ । ଏମାନେ ବିଶ୍ୱାସ କରନ୍ତି ଯେ, ଧନୀମାନଙ୍କୁ ବରଦାସ୍ତ କରିବାଦ୍ୱାରା ହିଁ ସେମାନଙ୍କୁ ସର୍ବୋତ୍ତମ ଭାବରେ ଶିକ୍ଷା ଦିଆଯାଇ ପାରିବ ।

ଶ୍ରମିକ-ଇଉନିଅନ୍‌ର ସଭ୍ୟମାନେ : ଏହି ଇଉନିଅନ୍‌ଗୁଡ଼ିକ ହିଁ ଶ୍ରମିକଶ୍ରେଣୀର ଏକମାତ୍ର ଅନୁଷ୍ଠାନ ବୋଲି କୁହାଯିବ । ତେଣୁ, ଡୋପୋସ୍କୁଓଲା ଆରମ୍ଭ କରିବାର କାର୍ଯ୍ୟ ଖାସ୍ ସେହିମାନଙ୍କ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିବ ।

ଇଉନିଅନ୍‌ର ସଭ୍ୟମାନେ ବର୍ତ୍ତମାନ ତ କିଛି ଶୁଣିବାକୁ ରାଜୀ ହେଉନାହାନ୍ତି । ସେମାନେ କହୁଛନ୍ତି ଯେ, ଏକ ଆଧୁନିକ ଗଣତନ୍ତ୍ରରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ସାଧାରଣ ଅନୁଷ୍ଠାନର ନିଜସ୍ୱ କାର୍ଯ୍ୟମାନ ରହିଛି ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କର ପରିସର ଭିତରେ ଯାଇ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରିବା ଆଦୌ ଉଚିତ ହେବନାହିଁ ।

ସେମାନେ ବି ଗୋଟିଏ ପ୍ରକାରର ଭୟଦ୍ୱାରା ଆକ୍ରାନ୍ତ ହୋଇ ରହିଛନ୍ତି ।

ତଥାପି, ଆଜିକାଲିକାର ସାନମାନେ ସବୁକିଛି ପ୍ରତି ଉଦାସୀନତାର ଭାବ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରୁଛନ୍ତି ବୋଲି ସେମାନେ ଅଭିଯୋଗ କରିବାରେ ଲାଗିଛନ୍ତି । ସେମାନେ କହୁଛନ୍ତି ଯେ, ଏବେ ଧର୍ମଘଟ କରିବାଲାଗି, ନୂତନ ସଭ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଆକର୍ଷିତ କରି ଆଣିବାପାଇଁ, ସକ୍ରିୟ କର୍ମୀ ଏବଂ ପୂରା ସମୟ ଦେଇ ପାରୁଥିବା କାର୍ଯ୍ୟକର୍ତ୍ତା ବାହାର କରିବାପାଇଁ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ସଂଗଠିତ କରିପାରିବା ଏବେ ଅଧିକରୁ ଅଧିକ

କଠିନ ହୋଇ ପଡ଼ିଲାଣି । ଏବଂ, ଏଣେ ସେମାନେ ସେହି ସାନମାନଙ୍କୁ ଆସୀନ ବ୍ୟବସ୍ଥାଟା ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ସ୍କୁଲମାନଙ୍କରେ ବଡ଼ ହେବାଲାଗି ଛାଡ଼ି ଦେଇଛନ୍ତି ।

ଅନ୍ତତଃ ଚେଷ୍ଟାକରି ଦେଖ : ବେଶ୍ କେତେ କେତେ କାଛରେ ଯାଇ ମୁଣ୍ଡ ବାଡ଼େଇ ହୋଇସାରିବା ପରେ ଏହି ଇଉନିଅନ୍‌ର ସଦସ୍ୟମାନେ ହୁଏତ ନିଜ ମତିରେ କୌଣସି ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବେ । ମାତ୍ର ତଥାପି ସେମାନେ ଇତ୍ୟବସରରେ ଅନ୍ତତଃ କିଛି ନା କିଛି ସ୍ଥାନୀୟ ପ୍ରୟୋଗ ଅବଶ୍ୟ ଆରମ୍ଭ କରିପାରନ୍ତେ ।

ଇଟାଲୀୟ ଶ୍ରମିକ ମହାସଂଘ ଓ ମୁକ୍ତ ଶ୍ରମିକ-ସଂଗଠନ ଗୁଡ଼ିକର ଇଟାଲୀୟ ଫେଡେରେଶନ୍ ଏକାଠି ମିଶି ଅଥବା ପରସ୍ପର ସହିତ ପ୍ରତିଯୋଗିତା କରି ଅବଶ୍ୟ ପରୀକ୍ଷା କରି ଦେଖି ପାରନ୍ତେ ।

ଗୋଟିଏ ସ୍କୁଲ ଚଳାଇବା ପାଇଁ ପ୍ରକୃତରେ ଖୁବ୍ କମ୍ ଖର୍ଚ୍ଚ ହୁଏ : କିଛି ଚକ୍, ଗୋଟିଏ କଳାପଟା, କିଛି ପୁରୁଣା ବହି, ପାଠ ପଢ଼ାଇବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଚାରିଜଣ ବଡ଼ ପିଲା ଏମଂ ନୂଆ ନୂଆ ବିଷୟରେ ଆସି କହି ପାରୁଥିବା ଓ କିଛି ପଇସା ନେଉନଥିବା ଜଣେ ବକ୍ତା ।

ପୂରା ସମୟ ଓ ବିଷୟବସ୍ତୁ

ଡନ୍ ବୋର୍ଘି : ଆମେ ଏହି ଚିଠିଟି ଲେଖିଥିବା ସମୟରେ ଡନ୍ ବୋର୍ଘି* ଥରେ ଆମର ଏଠାକୁ ଆସିଥିଲେ । ସିଏ ଆମ ବିଷୟରେ ଏହିଭଳି ଗୋଟିଏ ଟୀକା କରିଥିଲେ : ''ପ୍ରତ୍ୟେକ ପିଲା ଅବଶ୍ୟ ସ୍କୁଲକୁ ଯିବ ଏବଂ ସେଠାରେ ପୂରା ଦିନ ପାଠ ପଢ଼ିବ ବୋଲି ତୁମମାନଙ୍କର ଏକ ଦୃଢ଼ ବିଶ୍ୱାସ ରହିଛି ବୋଲି ମନେ ହେଉଛି । ମାତ୍ର ତଦ୍ୱାରା ସେହି ପିଲାମାନେ ଜଣେ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିବାଦୀ ହୋଇ ବାହାରିବେ, ରାଜନିତୀରେ କୌଣସି ସ୍ପୃହା ରଖିବେନାହିଁ, ସେମାନଙ୍କର ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗରେ ଅନ୍ୟ ପିଲାମାନେ ଯେପରି ହେଉଛନ୍ତି, ଠିକ୍ ସେହିପରି । ଏବଂ, ଫାସିଷ୍ଟବାଦ ପାଇଁ ଏକ ଉର୍ବର ଭୂମି ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଯିବ ।

''ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେହି ଶିକ୍ଷକମାନେ ରହିଥିବେ ଏବଂ ସେମାନେ ପଢ଼ାଉଥିବା ବିଷୟଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟ ଅପରିବର୍ତ୍ତିତ ରହିଥିବ, ସେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପିଲାମାନେ ଯେତେ କମ୍ ସମୟ ପାଇଁ ସ୍କୁଲରେ ରହିବେ, ସେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେମାନେ ସେତେ ଅଧିକ ଭଲ ସ୍ଥିତିରେ ଥିବେ । ସେମାନେ କାମ କରୁଥିବା ୱାର୍କସପ୍ ହିଁ ଏକ ଅଧିକ ଭଲ ସ୍କୁଲ୍‌ର କାମ ଦେବ ।

* ଡନ୍ ବୋର୍ଘି : ଜଣେ ଧର୍ମଯାଜକ ଏବଂ ଡନ୍ ମିଲାନିଙ୍କର ଜଣେ ବନ୍ଧୁ ଓ ସହଯୋଗୀ । ସିଏ ହେଉଛନ୍ତି ଶ୍ରମିକ ମାନଙ୍କ ଭିତରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା ଖୁବ୍ ଅଳ୍ପସଂଖ୍ୟକ ଧର୍ମଯାଜକ ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ, ଯେଉଁମାନଙ୍କୁ କି ଏକଦା ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କ ଭିତରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାଲାଗି ଅନୁମତି ମିଳିଥିଲା ।

"ଯେପରି ଶିକ୍ଷକମାନେ ବଦଳିବେ ଏବଂ ପଢୁଥିବା ବିଷୟଗୁଡ଼ିକ ବି ବଦଳିଯାଇ ପାରିବ, ତେବେ ତୁମମାନଙ୍କର ଏହି ଚିଠିଟିକୁ ଲେଖିବା ଅପେକ୍ଷା ଆମକୁ କିଛି ଅଧିକା କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଏକ ରାଜନୀତିକ ସ୍ତରରେ ହିଁ ଏହି ସମସ୍ୟାଗୁଡ଼ିକର ସମାଧାନ କରିବାକୁ ହେବ ।"

ନାହିଁମାମୁଁ ଠାରୁ .... : ତାହା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସତକଥା । ଯେଉଁ ପାର୍ଲିଆମେଣ୍ଟ କେବଳ ମଧ୍ୟମ ବର୍ଗର ନୁହେଁ, ମାତ୍ର ସବୁମଣିଷଙ୍କର ଆବଶ୍ୟକତା ଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରତିଫଳନ କରିପାରିବ, ତାହାହିଁ ଗୋଟାଏ ଯୋଡ଼ାଏ ଦଣ୍ଡବିଧିର ପ୍ରଣୟନ କରିବା ସହିତ ଉଭୟ ତୁମକୁ ଏବଂ ସ୍କୁଲ ପାଠ୍ୟକ୍ରମକୁ ବ୍ୟବସ୍ଥିତ କରିଦେଇ ପାରିବ ।

ମାତ୍ର ସର୍ବପ୍ରଥମେ *ଆମକୁ* ସେହି ପାର୍ଲିଆମେଣ୍ଟ ଭିତରକୁ ଯିବାକୁ ପଡ଼ିବ । କଳାମାନଙ୍କ ଲାଗି ଯେଉଁ ଆଇନ୍ ଆବଶ୍ୟକ, ଗୋରାମାନେ କେବେହେଲେ ସେହି ଆଇନ୍‌କୁ ପାସ୍ କରିବେନାହିଁ ।

ପାର୍ଲିଆମେଣ୍ଟକୁ ଯିବାକୁ ହେଲେ ଆମକୁ ଭାଷା ଉପରେ ଦଖଲ ଲାଭ କରିବାକୁ ହେବ । ତେଣୁ, ବର୍ତ୍ତମାନ ପାଇଁ, ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅଧିକ ଭଲ କିଛି ସମ୍ଭବ ହୋଇନାହିଁ, ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଏହି ଆପଣମାନଙ୍କର ସ୍କୁଲଗୁଡ଼ିକୁ ହିଁ ଯିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ବୃତ୍ତିଗତ ବିକୃତି : ଏବଂ ଯେକୌଣସି ସ୍ଥିତିରେ ମଧ୍ୟ, ଡନ୍ ବୋର୍ଘି ଯେପରି ଭାବୁଛନ୍ତି, ସବୁ ଶିକ୍ଷକ ଆଦୌ ସେତେ ବେଶୀ ଖରାପ ନୁହନ୍ତି ।

ଏପରି ବି ହୋଇପାରେ ଯେ, ଏହିସବୁ ସ୍କୁଲରେ ଶିକ୍ଷାଦାନ କରୁଥିବା ସମୟରେ ହିଁ ଆପଣମାନଙ୍କର ଏହି ବିକୃତି ଘଟିବା ଆରମ୍ଭ ହେଲା । କେବଳ ଈର୍ଷାପରବଶ ହୋଇ ଯେ ଆପଣମାନେ ଏହି ସାନ ଭଦ୍ରଲୋକମାନଙ୍କୁ ଅନୁରାଗ ଦେଖାଇଲେ, ସେକଥା ନୁହେଁ । ସେମାନେ ସେଇଠି ଆପଣମାନଙ୍କର ସମ୍ମୁଖରେ ହିଁ ଏତେ ସମୟ ଧରି ଉପସ୍ଥିତ ରହିଥିଲେ । ଅନେକ ସଂଖ୍ୟାରେ ଅତି ବେଶୀ ସମୟ ଲାଗି ରହିଥିଲେ ।

କ୍ରମେ ସେମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ଆପଣଙ୍କର ଆସକ୍ତି ହୋଇଗଲା; ସେମାନଙ୍କର ପରିବାର, ସଂସାର ଓ ସେମାନେ ଘରେ ପଢୁଥିବା ଖବରକାଗଜ ପ୍ରତି ମଧ୍ୟ ଆସକ୍ତି ଆସି ଯାଇଥିଲା ।

ଯିଏ ଆରାମରେ ରହିଥିବା ଭାଗ୍ୟବାନ୍ ଲୋକମାନଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ଆକୃଷ୍ଟ ହୁଏ, ସିଏ ମୋଟେ ରାଜନୀତି ଭିତରକୁ ଯାଏ ନାହିଁ । ଆଦୌ କିଛି ବଦଳୁ ବୋଲି ସିଏ ମୋଟେ ଇଚ୍ଛା କରେନାହିଁ ।

ଦରିଦ୍ରମାନଙ୍କର ଚାପ : ମାତ୍ର ବର୍ତ୍ତମାନ ସବୁକଥା ବଦଳି ଯାଉଛି । ଆପଣମାନେ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ପରୀକ୍ଷାରେ ଫେଲ୍ କରି ରଖୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସ୍କୁଲମାନଙ୍କରେ ଛାତ୍ରସଂଖ୍ୟା ବୃଦ୍ଧି ହିଁ ପାଉଛି ।

ଦରିଦ୍ର ବହୁଜନମାନେ ଚାପ ପକାଉଛନ୍ତି, ସେମାନେ ବି ମୌଳିକ ବସ୍ତୁଗୁଡ଼ିକର ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ଅନୁଭବ କଲେଣି ଏବଂ ଏପରି ଅବସ୍ଥାରେ ବିଶେଷ ଭାବରେ ପିଏରିନୋ ପାଇଁ ତିଆରି ହୋଇଥିବା ଗୋଟିଏ ପାଠ୍ୟକ୍ରମକୁ ଆପଣମାନେ ଆଉ ବେଶୀ ଦିନ କଦାପି ଲଦିଦେଇ ପାରିବେନାହିଁ ।

ଏବଂ, ଆପଣମାନେ ଯଦି ପୂରା ସମୟ ପାଠ ପଢ଼ାନ୍ତି, ତେବେ ଏହି କଥାଟି ଆହୁରି ଅଧିକ ମହତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଯିବ । ଗରିବମାନଙ୍କର ପିଲାମାନେ ଆପଣମାନଙ୍କୁ ନୂଆ କରି ଗଢ଼ିବେ, ପାଠ୍ୟକ୍ରମକୁ ମଧ୍ୟ ବଦଳାଇ ନୂଆ କରିଦେବେ ।

ଗରିବ ଘରର ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଜାଣିବା ଏବଂ ରାଜନୀତିକୁ ଭଲ ପାଇବା, ଏହି ଦୁଇଟିଯାକ ହେଉଛନ୍ତି ସେହି ଗୋଟିଏ କଥା । ଅନ୍ୟାୟପୂର୍ଣ୍ଣ ଆଇନ୍‌ଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା ଅଲଗା ବୋଲି ଚିହ୍ନିତ କରି ଦିଆ ଯାଇଥିବା ମଣିଷମାନଙ୍କୁ ଆପଣମାନେ ଭଲ ପାଇବେ ଓ ତଥାପି ଅଧିକ ଭଲ ଆଇନ୍‌ଗୁଡ଼ିକ ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ୟମ କରିବେନାହିଁ, ସେଭଳି କଥା କିପରି ହୋଇପାରିବ ?

୩. ଏକ ଲକ୍ଷ୍ୟ

ଧାର୍ମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକ : ଏକଦା ଧାର୍ମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରକୃତରେ ଧର୍ମରେ ଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କ ଆଗରେ ଏକ ଲକ୍ଷ୍ୟ ରହିଥିଲା ଏବଂ ତାହା ଅନୁସରଣର ଯୋଗ୍ୟ ବି ଥିଲା । ମାତ୍ର, ସେମାନେ ଈଶ୍ୱରଙ୍କୁ ବିଶ୍ୱାସ ନକରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଆଦୌ କିଛି କରୁନଥିଲେ ।

ଧର୍ମ ବିଷୟରେ କୌଣସି ପକ୍ଷସମର୍ଥନ ନକରି ଆପଣମାନେ ପ୍ରଣୟନ କରିବାକୁ ଯାଉଥିବା ବୃହତ୍ ନୂତନ ସମାଧାନଟି ଲାଗି ସମସ୍ତେ ଆଶାନ୍ୱିତ ହୋଇ ରହିଥିଲେ । ମାତ୍ର ଆପଣମାନେ ପ୍ରକୃତରେ ଏକ ମୂଷିକକୁ ହିଁ ପ୍ରସବ କରିଥିଲେ, ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଲାଭ ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏକ ବିଦ୍ୟାଳୟର ଭିଆଣ କଲେ ।

ଏକ ଧାର୍ମିକ ଲକ୍ଷ୍ୟ ରହିଥିବା ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକ ବର୍ତ୍ତମାନ ବିଲୁପ୍ତ ହୋଇଗଲେଣି । ଧର୍ମଯାଜକମାନେ ପ୍ରଚଳିତ ବ୍ୟବସ୍ଥାଟି ମଧ୍ୟରେ ସାମିଲ୍ ହୋଇଯିବାକୁ ଇଚ୍ଛାପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି, ଆପଣମାନଙ୍କ ପରି ସେମାନେ ବି ନମ୍ବର ଦେବେ, ପ୍ରମାଣପତ୍ର ଦେବେ । ସେମାନେ ମଧ୍ୟ ସେମାନଙ୍କ ପାଖକୁ ଆସୁଥିବା ପିଲାମାନଙ୍କ ଆଗରେ ଅର୍ଥ-ଭଗବାନଙ୍କୁ ସର୍ବୋଚ୍ଚ କରି ଟେକି ଧରିବେ ।

କମୁନିଷ୍ଟ ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକ : କମୁନିଷ୍ଟମାନେ ହୁଏତ କିଛିଟା ଅଧିକ ଭଲ ବିଦ୍ୟାଳୟ ନିମନ୍ତେ ପ୍ରସ୍ତାବ ବାଢ଼ି ପାରିଥାନ୍ତି । ମାତ୍ର, ତଥାପି ମୁଁ ନିଜେ କେବେହେଲେ ସେଠାରେ ଜଣେ ଶିକ୍ଷକ ହେବାକୁ ଆଗ୍ରହ ପ୍ରକାଶ କରିବିନାହିଁ ଏବଂ ମୋ'ର କହିବା କଥାଗୁଡ଼ିକୁ ସେମାନଙ୍କର ବରାଦ ଅନୁସାରେ କାଟି କୁଟି କହିବାଲାଗି ରାଜୀ ହେବିନାହିଁ । ପିଲାମାନଙ୍କର ଆଖି ଭିତରେ ସନ୍ଦେହଗୁଡ଼ିକ ହିଁ ବୃଦ୍ଧି ପାଇବାରେ ଲାଗିଥିବ । ସେମାନେ ଭାବୁଥିବେ : ଯାହା ସତ, ଶିକ୍ଷକ ଆମକୁ ସେହିକଥା କହୁଛନ୍ତି ନା ଯାହା କାଳୋଚିତ ଓ ସ୍ୱାର୍ଥସାଧକ, କେବଳ ସେହିଗୁଡ଼ିକ ହିଁ କହୁଛନ୍ତି ?

ଆମକୁ *ସମତା* ନିମନ୍ତେ କ'ଣ ପ୍ରକୃତରେ ଏହି ମୂଲ୍ୟଟିକୁ ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ ?

ଏକ ସାଧୁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ରଖିବାକୁ ହେବ : ଆମେ ଏକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟର ଅନ୍ୱେଷଣ କରୁଛୁ ।

ଏହା ଅବଶ୍ୟ ଗୋଟିଏ ସାଧୁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହୋଇଥିବ । ଏକ ବୃହତ୍ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହୋଇଥିବ । ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପ୍ରତ୍ୟେକ ପିଲାଠାରୁ ଏହି ବିଶ୍ୱାସଟିକୁ ଅବଶ୍ୟ ଦାବୀ କରିବ ଯେ ସିଏ ଜଣେ ମନୁଷ୍ୟଠାରୁ ଆଦୌ କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ଊଣା ନୁହେଁ - ଏବଂ ତାହା ଧର୍ମବିଶ୍ୱାସୀ ଏବଂ କୌଣସି ଧର୍ମରେ ବିଶ୍ୱାସ କରୁନଥିବା ଉଭୟଙ୍କ ଲାଗି ଗ୍ରହଣୀୟ ହୋଇଥିବ ।

ମୁଁ ସେହି ଲକ୍ଷ୍ୟଟିକୁ ଜାଣିଛି । ମୋତେ ଏଗାର ବର୍ଷ ବୟସ ହେଲା ସମୟରୁ ମୋ'ର ଶିକ୍ଷକ-ଧର୍ମଯାଜକ ମୋତେ ଏହି ବିଷୟରେ ସଚେତନ କରି ଆସିଛନ୍ତି ଏବଂ ଏଥିପାଇଁ ମୁଁ ଭଗବାନଙ୍କୁ ଧନ୍ୟବାଦ ଦେଉଛି । ମୋ'ର ପ୍ରକୃତରେ ଏତେ ସମୟ ବଞ୍ଚି ଯାଇଛି । ମୁଁ ଯେ କାହିଁକି ପାଠ ପଢୁଥିଲି, ସେକଥା ମୁଁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଜାଣିବାକୁ ପାଇଥିଲି ।

ଗୋଟିଏ ଲକ୍ଷ୍ୟ : ଯଥାର୍ଥ ଲକ୍ଷ୍ୟଟି ହେଉଛି ନିଜକୁ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଦେଇପାରିବା ।

ରାଜନୀତି, ଶ୍ରମିକ ସଂଗଠନ, ବିଦ୍ୟାଳୟ - ଏହିଗୁଡ଼ିକୁ ହିଁ ମାଧ୍ୟମରୂପେ ବ୍ୟବହାର ନକଲେ ଏହି ଶତାବ୍ଦୀରେ ଆମେ ଆମର ସେହି ପ୍ରେମର ପ୍ରମାଣ କିପରି ଦେଇ ପାରିବା ? ସାର୍ବଭୌମ ଜନଗଣ କହିଲେ ଆମକୁ ହିଁ ବୁଝାଯିବ । ଭିକ ମାଗିବାର ଯୁଗ ଚାଲିଯାଇଛି; ଆମକୁ ରାସ୍ତା ବାଛିନେବାକୁ ହେବ - ଶ୍ରେଣୀ ଶ୍ରେଣୀ ମଧ୍ୟରେ ରହିଥିବା ବାଛବିଚାର ବିରୁଦ୍ଧରେ, କ୍ଷୁଧା, ନିରକ୍ଷରତା, ବର୍ଣ୍ଣବିଦ୍ୱେଷ ଏବଂ ଔପନିବେଶିକ ଯୁଦ୍ଧଗୁଡ଼ିକ ବିରୁଦ୍ଧରେ ହିଁ ସଂଗ୍ରାମ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ଏକ ଅବ୍ୟବହିତ ଲକ୍ଷ୍ୟ : ଏଇଟି ଚୂଡାନ୍ତ ଲକ୍ଷ୍ୟ, ଯାହାକୁ ବାରମ୍ବାର ସ୍ମରଣ କରିବାକୁ ହେଉଥିବ । ମାତ୍ର, ଯେଉଁ ଅବ୍ୟବହିତ ଲକ୍ଷ୍ୟଟି ପ୍ରତ୍ୟେକ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଆମ

ମନଭିତରେ ରହିଥିବ, ସେଇଟି ହେଉଛି ଯେ, ଆମେ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ବୁଝି ପାରୁଥିବା ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ପାଖରେ ନିଜକୁ ବୁଝାଇ ପାରୁଥିବା ।

ଇଟାଲୀୟ ଭାଷାଟି ଏଥିପାଇଁ ଆଦୌ ଯଥେଷ୍ଟ ନୁହେଁ; ପୃଥିବୀର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅଞ୍ଚଳରେ ଏହି ଭାଷାଟିକୁ ଆଦୌ ବହୁତ ଲୋକ ବୁଝି ପାରନ୍ତିନାହିଁ । ଜାତି ଓ ଦେଶସୀମାକୁ ଅତିକ୍ରମ କରି ମଧ୍ୟ ଲୋକମାନେ ପରସ୍ପରକୁ ଭଲ ପାଇପାରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଏଥିପାଇଁ ଆମକୁ ଅନେକ ଭାଷା, ଅନେକ ଜୀବନ୍ତ ଭାଷା ଶିକ୍ଷା କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ଯାବତୀୟ ବିଷୟବସ୍ତୁର ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକ ଗ୍ରହଣ କରି ହିଁ ଭାଷା ତିଆରି ହୋଇଥାଏ । ତେଣୁ, ନିଜର ଶବ୍ଦଭଣ୍ଡାରକୁ ସମୃଦ୍ଧ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଆମର ସବୁ ବିଷୟ ସହିତ ଅବଶ୍ୟ ପରିଚୟ ରହିବ । ତେଣୁ, ଆମକୁ ଯାବତୀୟ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବିଷୟରେ ଆଗ୍ରହୀ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀ ହେବାକୁ ପଡ଼ିବ ଏବଂ କେବଳ କହିବାର ସାମର୍ଥ୍ୟକ୍ଷେତ୍ରରେ ବିଶେଷ ଯୋଗ୍ୟତା ଅର୍ଜନ କରିବାକୁ ହେବ ।

ପ୍ରାଚୀନପନ୍ଥୀ ନା ବୈଜ୍ଞାନିକ : ଯେତେବେଳେ ନୂଆ ମଧ୍ୟ-ବିଦ୍ୟାଳୟ ବିଷୟରେ ପାର୍ଲିଆମେଣ୍ଟରେ ବିତର୍କ ହେଉଥିଲା, ସେତେବେଳେ ଆମେ ମୂକମାନେ ନୀରବ ହୋଇ ରହିଗଲୁ, କାରଣ ଆମେ ସେଠାରେ ଉପସ୍ଥିତ ନଥିଲୁ । ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏକ ବିଦ୍ୟାଳୟର ଯୋଜନା କରା ଯାଉଥିବା ସମୟରେ ଇଟାଲିର କୃଷକମାନଙ୍କୁ ସେଥିରୁ ବାଦ୍ ଦିଆ ଯାଉଥିଲା ।

ଦୁଇଟି ମତ ମଧ୍ୟରେ ଶାଶ୍ୱତ କାଳ ଧରି ଆଲୋଚନାମାନ କରାଗଲା; ଏହି ଦୁଇ ମତ ପରସ୍ପରର ବିରୋଧୀ ହୋଇ ରହିଥିବା ପରି ମନେ ହେଉଥିଲା ସିନା, ମାତ୍ର ବସ୍ତୁତଃ ସେହି ଏକା ମତ ହିଁ ଥିଲା ।

ଆଲୋଚନା କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ସମସ୍ତେ ଲିସେଓରୁ ଶିକ୍ଷାଲାଭ କରି ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିଲେ; ମାତ୍ର, ଯେଉଁ ଶିକ୍ଷାଳୟଟି ସେମାନଙ୍କୁ ଜୀବନ ଭିତରକୁ ପ୍ରବିଷ୍ଟ କରାଇଥିଲା, ସେମାନେ ସେହି ଶିକ୍ଷାଳୟର ବାଡ଼ ଡେଇଁ ଗୋଟାଏ ଇଞ୍ଚ ମଧ୍ୟ ଦେଖି ପାରୁନଥିଲେ । ଜଣେ ତରୁଣ ଭଦ୍ର ମଣିଷ ନିଜର ଛାଇଟା ସହିତ କିପରି ତର୍କାଲୋଚନା କରି ପାରିବ, ନିଜ ଉପରକୁ ଛେପ ପକାଇ ପାରିବ ଏବଂ ସେହି ସଂସ୍କୃତିର ଖାସ୍ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକୁ ହିଁ ବ୍ୟବହାର କରି କିପରି ତା' ନିଜର ବିକୃତ ସଂସ୍କୃତିଟାର ନିନ୍ଦା ବି କରିପାରିବ ?

ପାର୍ଲିଆମେଣ୍ଟ ଦୁଇଟା ପକ୍ଷରେ ବିଭକ୍ତ ହୋଇଗଲା । ଦକ୍ଷିଣ ପକ୍ଷଟା ଲାଟିନ୍ ଭାଷାକୁ ସ୍କୁଲବ୍ୟବସ୍ଥା ଭିତରେ ଆଣି ପୂରାଇଦେଲା । ବାମପନ୍ଥୀମାନେ ବିଜ୍ଞାନକୁ ଆଣି ପୂରାଇଲେ । ଦୁହିଁଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କେହି ଆମକୁ ମନେ ପକାଇଲେ ନାହିଁ; ସେମାନଙ୍କ

ମଧ୍ୟରୁ କେହି ଜଣେ ବି ଭିତରୁ ଥାଇ ସମସ୍ୟାଟିକୁ ଦେଖିନଥିଲେ, ଆପଣଙ୍କର ସ୍କୁଲଟା ଆମକୁ ଯେଉଁ ସଂଗ୍ରାମଟି ଭିତରେ ଆଣି ପକାଇ ଦେଇଥିଲା, ସେହି ସଂଗ୍ରାମଟି ବିଷୟରେ କାହାରି କୌଣସି ପରିଚୟ ହିଁ ନଥିଲା ।

ଦକ୍ଷିଣପନ୍ଥୀମାନେ ମିଉଜିଅମ୍‌ରେ ଥିବା ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ପଦାର୍ଥ ପରି ଦିଶୁଥିଲେ । କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟମାନେ ଲାବୋରେଟରିର ମୂଷାଙ୍କ ପରି ହେଉଥିଲେ । ଉଭୟେ ଆମଠାରୁ କେତେ ନା କେତେ ଦୂରବର୍ତ୍ତୀ ହୋଇ ରହିଥିଲେ । ସେମାନେ ତ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କଥା କରି ପାରୁନାହାନ୍ତି; ଗତକାଲିର ଭାଷା ନୁହେଁ, ସେମାନଙ୍କ ଲାଗି ଏକାବେଳେକେ ଆଜିର ଭାଷାଟିକୁ ଶିକ୍ଷା କରିବାର ଏକାନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି । ସେମାନେ ଆଗ ଏହି ଭାଷାଟିକୁ ଶିଖନ୍ତୁ, 'ଜଣେ ଜଣେ ବିଶେଷଜ୍ଞ' ନହୁଅନ୍ତୁ ।

ଅଧିକାରସମ୍ପନ୍ନ

କେବଳ ଭାଷା ହିଁ ମନୁଷ୍ୟମାନଙ୍କୁ ପରସ୍ପରର ସମାନ କରି ରଖିଥାଏ । ''ଯେଉଁ ମଣିଷ ନିଜର ଭାବଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରକାଶ କରିପାରୁଛି ଓ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କର କଥାଗୁଡ଼ିକୁ ବୁଝିପାରୁଛି, ତାହାକୁ ହିଁ ଅନ୍ୟ ମଣିଷମାନଙ୍କ ସହିତ ସମାନ ବୋଲି କୁହାଯାଇ ପାରିବ । ସିଏ ଧନୀ ହୋଇଥାଉ କିମ୍ବା ଦରିଦ୍ର ହୋଇଥାଉ, ସେଥିରେ ଆଦୌ କିଛି ଯାଏଆସେ ନାହିଁ । ମାତ୍ର ସେ ଅବଶ୍ୟ କଥା କହି ପାରୁଥିବ ।''

ମାନ୍ୟବର ଡେପୁଟୀ (ପ୍ରତିନିଧି) ବିଶ୍ୱାସ କରୁଥିଲେ, ଯେ ଆମେ ସମସ୍ତେ କେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତିର ଅନ୍ତ୍ରଗୁଡ଼ିକୁ ସିଲାଇ କରି ପାରିବାକୁ ଏବଂ ଆମ ଚିଠିଲେଖା କାଗଜ ଉପରେ 'ଡକ୍ଟର' ବୋଲି ଲେଖି ପାରିବାକୁ ତୀବ୍ର ବାସନାଦ୍ୱାରା ବ୍ୟଗ୍ର ହୋଇ ରହିଥିଲୁ । ''ଯେଉଁମାନଙ୍କର ସାମର୍ଥ୍ୟ ରହିଛି, ଯେଉଁମାନେ ପ୍ରକୃତରେ ଯୋଗ୍ୟ, ସେମାନଙ୍କର କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ନାମ ନଥାଉ ପଛକେ, ସେହି ଛାତ୍ରମାନଙ୍କର ହିଁ ଉଚ୍ଚତମ ସୋପାନରେ ପହଞ୍ଚି ପାରିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅଧ୍ୟୟନ କରି ପାରିବାର ଅଧିକାର ରହିଛି ।''

ଆମେ କିନ୍ତୁ ଆମର ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଆହୁରି ଏକ ଅଧିକ ଉଚ୍ଚ ଆକାଙ୍କ୍ଷାକୁ ହାସଲ କରିବାଲାଗି ଶିକ୍ଷାପ୍ରାପ୍ତ କରାଇବା । ସେମାନେ ଅଧିକାରସମ୍ପନ୍ନ ହେବେ ଚୂଡ଼ାନ୍ତ କ୍ଷମତା ସେହିମାନଙ୍କ ଠାରେ ରହିବ । ଚାଲ, ଆମେ 'ଡାକ୍ତର' ବା 'ଇଞ୍ଜିନିଅର' ପ୍ରଭୃତି କଥାକୁ ପାସୋରି ପକାଇବା ।

ସମାଜରେ ଆରୋହୀମାନେ : ଯେତେବେଳେ ଆମ ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଖକୁ କଥା କହିବାର ଶକ୍ତି ଆସିଯିବ, ସେତେବେଳେ ସମାଜର ଭାଡିରେ ଆରୋହଣ କରି ପାହାଡ଼ ଚଢୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ଇଚ୍ଛା ହେଲେ ଅବଶ୍ୟ ଆପଣାର ଅଧ୍ୟୟନରେ ନିମଜ୍ଜିତ ହୋଇ ରହିପାରିବେ । ସେମାନେ ମନ କଲେ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ଯିବେ,

ଯେତେ ମନ ସେତେ ଡିଗ୍ରୀ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପ୍ରମାଣପତ୍ରକୁ କରଗତ କରିପାରିବେ, ଗଦା ଗଦା ପଇସା କମାଇବେ, ଏବଂ ସବୁଯାକ 'ବିଶେଷଜ୍ଞ' ସ୍ଥାନକୁ ମଧ୍ୟ ଯାଇ ଅଧିକାର କରି ପାରିବେ ।

କ୍ଷମତାରେ ଏକ ବୃହତ୍ତର ଅଂଶ ଦାବୀ ନକରିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେମାନେ ଏହି ସବୁକିଛି କରିପାରିବେ । ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତ ସେମାନେ ତାହାହିଁ କରି ଆସିଛନ୍ତି ।

ଝାଉଁଳି ପଡ଼ : ବିଚରା ପିଏରିନୋ, ତୋ' ପାଇଁ ମୁଁ ପ୍ରାୟ ଏକ ଦୁଃଖ ହିଁ ଅନୁଭବ କରୁଛି । ନିଜର ବିଶେଷ ସୁବିଧାଗୁଡ଼ିକ ସକାଶେ ତୋତେ ବହୁତ ମୂଲ୍ୟ ଦେବାକୁ ପଡ଼ିଛି । ତୋ' 'ବିଶେଷଜ୍ଞତା'ର ମାର୍କାଟି ତୋ' ଦେହରେ ସବୁଦିନ ପାଇଁ ସନ୍ତକ ପରି ହୋଇ ରହିଛି । ତୋ'ର ବହିଗୁଡ଼ିକ ଓ ଠିକ୍ ତୋ'ରି ଭଳି ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ସହିତ ତୋ'ର ଯାବତୀୟ ସମ୍ପର୍କ - ଏଗୁଡ଼ିକୁ ତୁ ସନ୍ତକ କରି ବୋହିବାରେ ଲାଗିଛୁ । ତୁ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଛାଡ଼ିଦେଇ ବାହାରି ଆସୁନୁ କାହିଁକି ?

ତୁ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଛାଡ଼ି ଚାଲିଆ, ତୋ'ର ବନ୍ଧନଗୁଡ଼ାକୁ ଏବଂ ରାଜନୀତିକ ଦଳଗୁଡ଼ାକୁ ଛାଡ଼ି ଚାଲିଆ ! ସିଧା ଆସି ପାଠ ପଢ଼ାଇବାର କାର୍ଯ୍ୟଟିକୁ ଗ୍ରହଣ କର । ଖାଲି ଭାଷାଟାକୁ ପଢ଼ାଇଦେ, ଆଉ ଅନ୍ୟ କିଛିହେଲେ ପଢ଼ାନା !

ଦରିଦ୍ରମାନଙ୍କ ସକାଶେ ବାଟଟିଏ ଫିଟାଇ ଦେ, ନିଜ ବିଷୟରେ ତୁ ସବୁକିଛି ପାସୋରି ପକା । ବହିପଢ଼ା ବନ୍ଦ କରିଦେ । ଝାଉଁଳି ପଡ଼ । ତୋ' ଶ୍ରେଣୀଟି ପାଇଁ ଏହାହିଁ ହେଉଛି ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ବ୍ରତ ।

ଆତ୍ମାକୁ ରକ୍ଷା କରିବା

ତୋ' ପୁରାତନ ବନ୍ଧୁମାନଙ୍କୁ ରକ୍ଷା କରିବାଲାଗି ତୁ ଆଦୌ କୌଣସି ଉଦ୍ୟମ କର ନା । ସେମାନଙ୍କ ସହିତ କଥା କହିବାକୁ ଯଦି ଥରେହେଲେ ବି ତୁ ଫେରିଯାଉ, ତେବେ ତୁ ସର୍ବଦା ଯାହା ହୋଇ ରହିଆସିଛୁ, ଚିରଦିନ ଲାଗି ଠିକ୍ ତାହାହିଁ ହୋଇ ରହିଯିବୁ ।

ତୁ ବିଜ୍ଞାନଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟରେ ଆଦୌ ବ୍ୟସ୍ତ ହେବୁନାହିଁ । ସେହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ସବୁଦିନେ ହିଁ ଯଥେଷ୍ଟ ସ୍ୱାର୍ଥକାମୀ ଅବଶ୍ୟ ରହିଥିବେ । ସେମାନେ ହୁଏତ ଆମମାନଙ୍କର ଉପକାର କଲାଭଳି ବହୁ ଆବିଷ୍କାର ବି କରିବେ । ମରୁଭୂମିକୁ ଜଳସେଚିତ କରାଇବେ, ସମୁଦ୍ରରୁ କେତେ କ'ଣ ଦ୍ରବ୍ୟ ବାହାର କରିବେ ଓ ରୋଗମାନଙ୍କୁ ଭଲ କରିବେ ।

ସେଥିପାଇଁ ତୁ କାହିଁକି ଏତେ ଚିନ୍ତା କରିବୁ ? ଯେଉଁସବୁ ବସ୍ତୁ ଆପଣା ବେଗର ବଳରେ ଯେକୌଣସି ପ୍ରକାରେ ଅବଶ୍ୟ ଆଗକୁ ଆଗକୁ ଯିବେ, ସେହିଗୁଡ଼ାକ ପାଇଁ ବ୍ୟଗ୍ର ହୋଇ ତୁ ନିଜର ଆତ୍ମାକୁ ଏବଂ ପ୍ରେମକୁ କଦାପି ହରାଇ ପକାଇବୁ ନାହିଁ ।

ଦ୍ୱିତୀୟ ଭାଗ

ଶିକ୍ଷକ-ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ କେନ୍ଦ୍ରରେ ମଧ୍ୟ ଆପଣମାନେ ଫେଲ୍ କରାନ୍ତି, ମାତ୍ର....

ଇଂଲଣ୍ଡ

ପ୍ରକୃତ ପରୀକ୍ଷା : ପରୀକ୍ଷାରେ ପାସ୍ କରି ମଧ୍ୟ-ବିଦ୍ୟାଳୟର ପାଠ ଶେଷ କରି ମୁଁ ଇଂଲଣ୍ଡ ଗଲି । ସେତେବେଳକୁ ମୋତେ ପନ୍ଦର ବର୍ଷ ହୋଇଥାଏ । ପ୍ରଥମେ ମୁଁ କାଣ୍ଟରବରିଠାରେ ଜଣେ କୃଷକଙ୍କ ପାଖରେ କାମ କଲି, ତା'ପରେ ଲଣ୍ଡନରେ ଜଣେ ମଦବେପାରୀଙ୍କ ପାଖରେ ।

ଆମ ବିଦ୍ୟାଳୟଟିରେ ଆପଣମାନଙ୍କ ସ୍କୁଲରେ ହେଉଥିବା ପରୀକ୍ଷାରେ ଏକ ସ୍ଥାନାପନ୍ନ ଭାବରେ ବିଦେଶକୁ ଯାଇ ଅଭିଜ୍ଞତା ଅର୍ଜନ କରିବାର ନିୟମଟି ରହିଛି । ମାତ୍ର, ଏଇଟି ମଧ୍ୟ ପ୍ରକୃତରେ ଗୋଟିଏ ପରୀକ୍ଷା ଏବଂ ଏହାକୁ ମଧ୍ୟ ଏକ ସମଗ୍ର ବିଦ୍ୟାଳୟ ବୋଲି କୁହାଯାଇ ପାରିବ । ଜୀବନର ନିକଷରେ ପରୀକ୍ଷା କରି ହିଁ ଆମେ ଆମ ସଂସ୍କୃତିଟିକୁ ତଉଲି କରି ଦେଖୁଥାଉ ।

ଆପଣମାନେ ଯେଉଁ ଶେଷ ପରୀକ୍ଷାଟି କରାନ୍ତି, ଆମର ଶେଷ ପରୀକ୍ଷା ତା'ଠାରୁ ଅନେକ ଅଧିକ କଷ୍ଟକର, ମାତ୍ର ଏଇଟି ବିଷୟରେ ଅନ୍ତତଃ ଏତିକି କୁହାଯାଇ ପାରିବ ଯେ, ଏହି ପରୀକ୍ଷାଟିକୁ ଦେଉଥିବାରୁ ଆମକୁ ମଲା ଜିନିଷଗୁଡ଼ାକୁ ଘାଣ୍ଟି ଆଦୌ କୌଣସି ସମୟ ନଷ୍ଟ କରିବାକୁ ପଡ଼େନାହିଁ ।

ସୁଏନ୍ଜ : ମୋ'ର ପରୀକ୍ଷା ଭଲରେ ଭଲରେ ହୋଇଗଲା । ମୁଁ ଜୀବନ୍ତ ଭାବରେ ଘରକୁ ଫେରିଲି ଏବଂ କିଛି ନଗଦ ପଇସା ମଧ୍ୟ ରୋଜଗାର କରି ଆଣି ପାରିଥିଲି । ମାତ୍ର, ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ କଥାଟା ହେଉଛି ଯେ, ମୁଁ ନାନା ନୂତନ ଅନୁଭବଦ୍ୱାରା ଆପଣାକୁ ପୂର୍ଣ୍ଣ କରି ଫେରିଥିଲି; ସେହି ଅନୁଭବଗୁଡ଼ିକୁ ମୁଁ ବୁଝି ପାରୁଥିଲି ଓ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ଆଗରେ କହି ମଧ୍ୟ ପାରୁଥିଲି ।

ମୋ' ଆଗରୁ ଆମ ଘରୁ କେବଳ ରେନାଟୋ କକା ହିଁ ବିଦେଶ ଯାଇଥିଲେ । ସିଏ ଯୁଦ୍ଧ ସମୟରେ ଏଥିଓପିଆ ଯାଇଥିଲେ । ଯେତେବେଳେ ଗୋଟିଏ ପିଲା ହିସାବରେ ମୁଁ ଭୂଗୋଳ ପଢ଼ିବା ଆରମ୍ଭ କଲି, ସେତେବେଳେ ମୋତେ ସୁଏଜ୍ କେନାଲ୍ ବିଷୟରେ କିଛି କହିବାଲାଗି ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲି, ମାତ୍ର, ସିଏ ଯେ ସୁଏଜ୍ କେନାଲ୍ ବାଟ ଦେଇ ଏଥିଓପିଆ ଯାଇଥିଲେ, ତାଙ୍କୁ ସେକଥା ଜଣା ନଥିଲା ।

ଶାନ୍ତିବାଦୀ : ଆପଣ ମୋଦେ ତାଙ୍କ ପରି, କୃଷକମାନଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରିବାକୁ ମୋତେ କଦାପି ବିଦେଶକୁ ପଠାଇ ପାରିବେନାହିଁ । ମୁଁ ଇଂଲଣ୍ଡ ଯାଇ ଜଣେ କୃଷକଙ୍କ ଘରେ ରହିଥିଲି । ସେହି ପରିବାରରେ ମୋ' ବୟସର ପିଲାଟିଏ ବି ଥିଲା । ହଁ, ସାନ ଝିଅଟିଏ ମଧ୍ୟ ଥିଲା । ସେମାନଙ୍କର ଗୋଟିଏ ଖଳା ଥିଲା, ସେମାନେ ଆଳୁ ଚାଷ କରୁଥିଲେ, ଠିକ୍ ଆମରି ପରି ଅବିଶ୍ରାନ୍ତ ଭାବରେ କାମ କରୁଥିଲେ । ତେବେ ମୁଁ କାହିଁକି ସେମାନଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରିବାକୁ ଯିବି ?

ସେମାନଙ୍କ ତୁଳନାରେ ଆପଣ ହିଁ ମୋତେ ଅଧିକ ବିଦେଶୀ ପରି ଲାଗୁଛନ୍ତି । ମାତ୍ର, ଆପଣ ମୋଟେ ଆତଙ୍କିତ ହୋଇ ପଡ଼ନ୍ତୁନାହିଁ, ମୁଁ ଜଣେ ଶାନ୍ତିବାଦୀ ରୂପେ ହିଁ ପ୍ରତିପାଳିତ ହୋଇ ଆସିଛି ।

ଲଣ୍ଡନର ସହରବାସୀ : ଲଣ୍ଡନ ସହରର ବାସିନ୍ଦାମାନେ ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳର କୃଷିଜୀବୀମାନଙ୍କ ତୁଳନାରେ ଅଧିକ ଅସ୍ୱଚ୍ଛଳ ଭାବରେ ରହନ୍ତି । ଲଣ୍ଡନରେ ପ୍ରଧାନ ବିକାକିଣା-କେନ୍ଦ୍ର ଅଞ୍ଚଳରେ ଆମେ ମାଟିତଳ ମହଲାରେ କାମ କରୁଥିଲୁ । ଆମେ ଟ୍ରକ୍‌ରୁ ମାଲ ଉତାରିବାର କାମ ମରୁଥିଲୁ । ମୋ' ସାଙ୍ଗରେ ଯେତେ ମଣିଷ କାମ କରୁଥିଲେ, ସେମାନେ ସମସ୍ତେ ଇଂଲଣ୍ଡର ଲୋକ । ମାତ୍ର ସେମାନେ ଇଂରାଜୀ ଭାଷାରେ ଚିଠିଟିଏ ବି ଲେଖି ପାରୁନଥିଲେ । ଅନେକ ସମୟରେ ଚିଠିଟିଏ ଲେଖି ଦେବାକୁ ସେମାନେ ଡିକ୍‌କୁ ଯାଇ ଅନୁରୋଧ କରୁଥିଲେ । ଡିକ୍ ଏହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ବେଳେ ବେଳେ ମୋ' ସହିତ ମଧ୍ୟ ପରାମର୍ଶ କରୁଥିଲା । ମୁଁ ତ ଗ୍ରାମୋଫୋନ୍ ରେକର୍ଡ୍‌ରୁ ହିଁ ଇଂରାଜୀ ଭାଷା ଶିକ୍ଷା କରିଥିଲି । ଡିକ୍ ମଧ୍ୟ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ପରି କେବଳ ଗରିବମାନଙ୍କର କକ୍‌ନେ ବୋଲିରେ ଇଂରାଜୀ କହୁଥିଲା ।

ଏବଂ, ଯେଉଁ ଲୋକମାନେ 'ମହାରାଣୀଙ୍କର ଇଂରାଜୀ' କହୁଥିଲେ, ସେମାନେ ଆମଠାରୁ ସତେ ଯେପରି ପନ୍ଦର ଫୁଟ ଅଧିକ ଡେଙ୍ଗା ଥିଲେ !

କକ୍‌ନେ ଅସଲ ଇଂରାଜୀଠାରୁ ଆଦୌ ସେତେବେଶୀ ତଫାତ୍ ନୁହେଁ, ମାତ୍ର ତାକୁ କହୁଥିବା ଲୋକମାନେ ଅଲଗା ବୋଲି ଧରା ପଡ଼ି ଯାଉଥିଲେ । ଇଂଲଣ୍ଡର ସ୍କୁଲମାନଙ୍କରେ କୌଣସି ପିଲାକୁ ଫେଲ୍ କରା ଯାଏନାହିଁ । ସେଠାରେ ଫେଲ୍

ପିଲାମାନଙ୍କୁ ନିମ୍ନତର ମାନର ଇସ୍କୁଲଗୁଡ଼ିକୁ ଅଡ଼ାଇ ନିଆଯାଏ । ତେଣୁ, ଇସ୍କୁଲରେ ପାଠ ପଢ଼ିବା ସମୟରେ ଗରିବ ଘରର ଛୁଆମାନେ ଖରାପ ଭାବରେ ଇଂରାଜୀ କହିବାର କଳାଟିକୁ ଖୁବ୍ ଆୟତ୍ତ କରି ନିଅନ୍ତି ଏବଂ ତେଣେ ଧନୀଘରର ପିଲାଏ ଆପଣାର ଭାଷାକୁ ସମ୍ଭ୍ରାନ୍ତ ଭାବରେ କହିବାର ସବୁକିଛି ସୁବିଧା ଲାଭ କରି ପାରନ୍ତି । ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଯେପରି ଢ଼ଙ୍ଗରେ ଇଂରାଜୀ କହେ, ସେଥିରୁ ସିଏ ଧନୀଘରର ପିଲା କି ନୁହେଁ ଓ ତା'ର ବାପା କିଭଳି କାମ କରୁଛନ୍ତି, ସେକଥା ସେମାନେ ସହଜରେ କହିଦେଇ ପାରନ୍ତି । ଯଦି ଏକ ବିପ୍ଳବ ଆସନ୍ତା, ତେବେ ସେମାନେ ଭାରି ସହଜରେ ପରସ୍ପରର ଅନ୍ତନାଡ଼ୀ ନିକାଳି ବାହାର କରି ଦିଅନ୍ତେ ।

କାଛରେ ଧକ୍କା ଖାଇବା : ଇଟାଲିକୁ ଫେରି ଆସିବାବେଳେ ମୁଁ କେବେ ଡ଼ରୁଆ ପିଲାଟାଏ ଥିଲି ବୋଲି ଏକାବେଳକେ ଭୁଲି ଯାଇଥିଲି ।

ଦେଶ ଦେଶ ମଝିରେ ରହିଥିବା ସୀମାସ୍ଥାନରେ ନିଜର କଥାଗୁଡ଼ିକୁ ପରିଷ୍କାର ଭାବରେ କହିବା, ମାଲିକ ଏବଂ ରାଜତନ୍ତ୍ରବାଦୀଙ୍କ ସହିତ ନିଜର ପକ୍ଷ ସମର୍ଥନ କରି ବିତର୍କ କରିପାରିବା, ଜାତିଭେଦବାଦୀ ଓ ବିଚିତ୍ର ଆଚରଣ କରୁଥିବା ଲୋକମାନଙ୍କ କବଳରୁ ଆପଣାକୁ ରକ୍ଷା କରିବା, ଅର୍ଥ ସଞ୍ଚୟ କରିବା, ନିଷ୍ପତ୍ତି ଗ୍ରହଣ କରିବା, ଅଭ୍ୟାସ ନଥିବା ଖାଦ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ଖାଇ ପାରିବା, ଚିଠି ଆସିବାକୁ ଅପେକ୍ଷା କରିବା ଏବଂ ଘରକଥା ମନେ ପଡ଼ି ଦୁଃଖ ଲାଗିବାର ଆଘାତକୁ ହଜମ କରିବା; ମୁଁ ଅନୁଭବ କରିଥିଲି ଯେ ମୁଁ ଏହି ସବୁକିଛିର ସାମନା କରି ପାରୁଥିଲି ଏବଂ ଏହି ସବୁକିଛି ଉପରେ ବିଜୟ ହାସଲ କରି ପାରିଥିଲି ।

ମାତ୍ର, ଯେଉଁ ଗୋଟିଏ ବିଷୟ ମୋ' ପାଇଁ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜୁଟି ନଥିଲା, ସେଇଟି ହେଉଛି ଶିକ୍ଷକତାଲୀମ ପାଇ ପାରିବା ନିମନ୍ତେ ଯୋଗ୍ୟତା ଆଣି ଦେଉଥିବା ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଶିକ୍ଷା ଲାଭ କରିବା । ବର୍ତ୍ତମାନ ମୁଁ ସେଇଟି ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଚେଷ୍ଟା କରିଛି । ଏବଂ, ମୋ' ମୁଣ୍ଡ ସତେଅବା କୋଉ କାଛରେ ଯାଇ ଧକ୍କା ଖାଉଥିବା ପରି ଅନୁଭବ କରିଛି ।

ହୁଏତ ଆପଣ ନହେଲେ ଆମେ : ଏବଂ ତଥାପି, ଆମ ବିଦ୍ୟାଳୟର ଶିକ୍ଷକମାନେ ସବୁ ସ୍ଥାନରେ ଭିତରକୁ ବାଟ ପାଇ ଯାଇଛନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କେତେଜଣ ପୂରା ସମୟ ଦେଇ ଇଉନିଅନ୍‌ର କାମ କରୁଛନ୍ତି ଏବଂ ଖୁବ୍ ଭଲ କାମ କରୁଛନ୍ତି । ଅନ୍ୟମାନେ ଫ୍ଲରେନ୍‌ସ୍‌ର ବିଭିନ୍ନ ଫ୍ୟାକ୍ଟରିରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଛନ୍ତି ଏବଂ କେହି ସେମାନଙ୍କୁ ଆଦୌ କୌଣସି ଭୟ ଦେଖାଇ ପାରୁନାହାନ୍ତି । ସେମାନେ ଇଉନିଅନ୍ ମାନଙ୍କରେ କାମ କରୁଛନ୍ତି, ରାଜନୀତି ଭିତରେ ଏବଂ ସ୍ଥାନୀୟ ପ୍ରଶାସନଗୁଡ଼ିକ ଭିତରେ ମଧ୍ୟ କାମ କରୁଛନ୍ତି ।

ଏପରିକି, ଯେଉଁ ଦୁଇଜଣ ଟେକ୍‌ନିକାଲ୍ ସ୍କୁଲକୁ ଯାଇଥିଲେ, ସେମାନେ ମଧ୍ୟ ଭଲ କାମ କରୁଛନ୍ତି । ପିଏରିନୋ ମାନଙ୍କ ପରି ସେମାନେ ମଧ୍ୟ ପାସ୍ କରି ପାରୁଛନ୍ତି ।

ଆମର ସଂସ୍କୃତି ବାସ୍ତବ ସଂସ୍କୃତି ରହିଥିବା ପ୍ରତ୍ୟେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଖୁବ୍ ଭଲ ଭାବରେ ତିଷ୍ଠି ପାରୁଛି । ମାତ୍ର, ଶିକ୍ଷକତାଲୀମ ନିମନ୍ତେ ଯୋଗ୍ୟ କରୁଥିବା ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ତାହା କୌଣସି କାମ ଦେଉନାହିଁ ।

ତେବେ, ପ୍ରକୃତରେ କ'ଣସବୁ ଘଟଣା ଘଟିଛି, ତାହାର ଏକ ମୂଲ୍ୟାୟନ କରାଯାଉ । ହୁଏତ ଆପଣମାନେ ନହେଲେ ଆମେ - କୌଣସି ଗୋଟିଏ ପକ୍ଷ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ପଥଚ୍ୟୁତ ହୋଇଯାଇଛି ।

[illegible] ସାଧନା କେନ୍ଦ୍ର
★ [illegible] ★

ଦୈନିକ ସମୟନିର୍ଘଣ୍ଟ

ଫ୍ଲରେନ୍‌ସ୍ ଯିବାପାଇଁ ମୋତେ ସକାଳ ପାଞ୍ଚଟାରୁ ଉଠିବାକୁ ହେଉଥିଲା । ମୁଁ ମୋଟରସାଇକେଲ୍‌ରେ ଭିଚିଓ ଯାଉଥିଲି ଓ ସେଠାରୁ ରେଳରେ ଯାଉଥିଲି । ରେଳରେ ଯାଉଥିବା ବେଳେ ପଢ଼ିବା ଭାରି ଅସୁବିଧା : ଏଣେ ନିଦ ଛାଡ଼ି ନଥିବ, ପ୍ରବଳ ଭିଡ଼ ହୋଇଥିବ, ଚାରିଆଡ଼େ ସମସ୍ତେ ଘୋ' ଘୋ' ହେଉଥିବେ ।

ଆଠଟା ବେଳକୁ ମୁଁ ସ୍କୁଲର ଆଗଦୁଆର ପାଖରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚି ଯାଉଥିଲି ଏବଂ, ଯେଉଁମାନେ ସାତଟା ବେଳେ ଉଠିଥିବେ, ମୋତେ ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଅପେକ୍ଷା କରିବାକୁ ହେଉଥିଲା । ଅର୍ଥାତ, ପ୍ରତିଦିନ ଏହିପରି ମୋ'ର ଚାରିଘଣ୍ଟା ସମୟ ଚାଲି ଯାଉଥିଲା ।

ସହଳ ସମୟନିର୍ଘଣ୍ଟ : ସେଠାରେ ମୁଁ ଅକ୍ଟୋବର ପହିଲାରେ ପହଞ୍ଚିଲି । ମାତ୍ର ଆପଣମାନେ ଆସିନଥିଲେ । ପୁଣି ଛଅତାରିଖ ଦିନ ଆସିବାକୁ ଆମକୁ କୁହାଗଲା । ଲେଓନାର୍ଡୋ ସ୍କୁଲର ଛାତ୍ରମାନଙ୍କୁ ପୁନର୍ବାର ତେର ତାରିଖକୁ ଆସି ଜଣାଇବାକୁ କୁହା ଯାଇଥିଲା ।

ଏହିସବୁ ବିଳମ୍ବ ନିମନ୍ତେ ଉଭୟ ସାଧୁ ସନ୍ଥ ଏବଂ ଆଳସ୍ୟକୁ ଦାୟୀ କରାଯାଇ ପାରିବ । ଏପରିକି, ଦରିଦ୍ରମାନଙ୍କ ଠାରୁ ତଥାପି ଆଉଗୋଟିଏ ସ୍କୁଲଦିନ ଛଡ଼ାଇ ନେବାକୁ ସନ୍ଥ ଫ୍ରାନ୍ସିସ୍‌ଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଏକ ବାହାନାରୂପେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ । ସେତେବେଳେ ସେମାନେ ଚାରୋଟିଯାକ ଗ୍ରୀଷ୍ମମାସ ପାଇଁ ସ୍କୁଲ ଛୁଟୀ କରି ସାରିଥାନ୍ତି ।

ଏହି ଆଳସ୍ୟଟାକୁ ଯେ ଠିକ୍ କେଉଁଠାରେ ଦାୟୀ କରାଯାଇ ପାରିବ, ମୁଁ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେହି କଥାଟିକୁ ହିସାବ କରି ବାହାର କରି ପାରିନାହିଁ । ଏହି ଆଳସ୍ୟଟା ଖାସ୍ ସ୍କୁଲ ଭିତରେ ଅଛି ନା ସ୍କୁଲର ପରିଚାଳକ ଓ ଶିକ୍ଷା ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟରେ ରହିଛି ?

ଏଗୁଡ଼ିକରେ ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ଅଛନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କୁ ବରଷକୁ ତେର ମାସ ବୋଲି ହିସାବ କରି ବେତନ ଦିଆଯାଉଛି । (ଏମାନେ ଗୋଟିଏ ମାସର ବେତନକୁ ବାର୍ଷିକ ବୋନସ୍ ହିସାବରେ ପାଆନ୍ତି ।)

ଯଦି ଜଣେ ଶ୍ରମିକ ପାଞ୍ଚ ମିନିଟ ବିଳମ୍ବରେ ଆସେ, ତେବେ ତାହାର ଅଧଘଣ୍ଟାକର ପାରିଶ୍ରମିକ କଟିଯାଏ । ଏହିପରି ବାର ବାର ହେଲେ ସିଏ ଚାକିରିଟିକୁ ମଧ୍ୟ ହରାଇପାରେ ।

ଆପଣମାନଙ୍କ ପରି ରେଳବାଇ ମଧ୍ୟ ସରକାରୀ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଚାଲେ; ମାତ୍ର ସେମାନେ କେବେହେଲେ ବନ୍ଦ ହୁଅନ୍ତିନାହିଁ । କୌଣସି ରେଳବାଇ କ୍ରସିଙ୍ଗ୍ ଅତିକ୍ରମ କରୁଥିବା ବେଳେ ଆମେ କେଡ଼େ ନିଦକରେ ଯାଇପାରୁ, କାରଣ ସିଗ୍‌ନାଲ୍‌ର ଦାୟିତ୍ୱରେ ଥିବା ଲୋକମାନେ ସେମାନଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥାନ୍ତି । ଖରା, ଶୀତ, ଦିନ, ରାତି - ସବୁ ସମୟରେ । ଯଦି ସେମାନଙ୍କ ଭିତରୁ କେହି ଥରେ ମଧ୍ୟ ନିଜର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ନକରେ, ତେବେ ସେହି ଖବରଟି ସବୁଯାକ ଖବରକାଗଜରେ ଛପାହୋଇ ବାହାରେ । ସେତେବେଳେ କାର୍ଯ୍ୟର ବଣ୍ଟନ କିମ୍ବା ତା' ସାନଛୁଆର ପେଟ କ'ଣ ହେଲା ପ୍ରଭୃତି କୌଣସି କୈଫିୟତ୍ ଦେଇ ହୁଏନାହିଁ । ତାକୁ ଜେଲ୍‌କୁ ଯିବାକୁ ପଡ଼େ ।

ମାତ୍ର, କେବଳ ଆପଣମାନେ ହିଁ କାହିଁକି ଏପରି ବିଶେଷ ହୋଇ ରହିଛନ୍ତି ?

ସମ୍ଭବତଃ ଏପରି ହୋଇପାରେ ଯେ ସ୍କୁଲମାନଙ୍କ ଅପେକ୍ଷା ରେଲଗାଡ଼ୀ ଗୁଡ଼ିକ ବିଧିପୂର୍ବକ ଚାଲିବା ଅଧିକ ଜରୁରୀ ବୋଲି ପରିଚାଳନା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷମାନେ ବିଚାର କରନ୍ତି । ସେମାନେ ଜାଣିଥାନ୍ତି ଯେ ସେମାନଙ୍କର ନିଜ ପିଲାମାନେ ଘରେ ବେଶ୍ ପାଠ ପଢୁଥାନ୍ତି । ମାତ୍ର ରେଳବାଇର କ୍ଷେତ୍ରଟା ହେଉଛି ଏକ ଅଲଗା କଥା ।

ଆପଣମାନେ ଜୁନ୍ ମାସରେ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କର ପାସ୍‌ଫେଲ୍ କାଗଜଗୁଡ଼ିକୁ ଦେବାପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଥାଆନ୍ତୁ, ମାଲିକମାନେ କେବଳ ସେହି କଥାଟି ଉପରେ ନିଘା ରଖିଥାନ୍ତି ।

ଆତ୍ମଘାତୀ ନିର୍ବାଚନ

ବିସ୍ମରଣଶୀଳ : ଯେଉଁ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ସ୍କୁଲ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିଦିଏ, ସେମାନଙ୍କୁ ଯେ କିଭଳି ପ୍ରଭୂତ କ୍ଷତି ସହିବାକୁ ହୁଏ, ସେକଥା ଆମେ ଏହି ଚିଠିର ପ୍ରଥମ ଭାଗରେ ଦର୍ଶାଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିଥିଲୁ । ଡନ୍ ବୋର୍ଘି ଯେ ପ୍ରକୃତ କଥା କହିଥିଲେ, ମୁଁ ଫ୍ଲୋରେନ୍‌ସ୍‌କୁ ଆସିବାପରେ ଯାଇ ସେହି କଥାଟିର ପ୍ରମାଣ ପାଇଲି । ଯେଉଁମାନେ ବଞ୍ଚା ହୁଅନ୍ତି, ସେହିମାନଙ୍କର ହିଁ ସବୁଠାରୁ ଶୋଚନୀୟ କ୍ଷତି ହୋଇଥାଏ ।

ଯେଉଁ ପିଲାଟି ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥାଏ, ସିଏ ସେହି ଏକା ଶ୍ରେଣୀରେ ରହେ । ତା ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କ ଠାରୁ ସିଏ ଅଧିକ ସ୍ଥାୟୀ ଭାବରେ ସେଠି ରହିଥାଏ । ତାକୁ ହୁଏତ ତା' ସ୍କୁଲସାଥୀ ମାନଙ୍କ ସହିତ ବନ୍ଧୁ ବାନ୍ଧିବାକୁ ଏବଂ ସେମାନେ ଆଖର କିପରି କ'ଣ ହେଉଛନ୍ତି ବା ନହେଉଛନ୍ତି, ତାହା ଦେଖିବାକୁ ସୁଯୋଗ ଦିଆ ଯାଉଥାନ୍ତା ।

ମାତ୍ର, ସେମାନେ ଅତିରିକ୍ତ ସଂଖ୍ୟାରେ ରହିଥାନ୍ତି । ଆଠବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ତା'ଠାରୁ ଚାଳିଶି ସ୍କୁଲସାଥୀଙ୍କୁ ଛିନ୍ନ କରି ନେଇ ନିଆ ଯାଇଥାଏ ଅଥବା ସେମାନେ ଶୁଖିଲା କେତେଟା ଡାଳ ପରି ଜଳି ପାଉଁଶ ହୋଇ ଯାଇଥାନ୍ତି । ମଧ୍ୟ-ବିଦ୍ୟାଳୟର ଶେଷରେ ଆହୁରି ପାଞ୍ଚଜଣ ତା'ସାଙ୍ଗ ଛାଡି ଚାଲିଯାଆନ୍ତି - ଶ୍ରେଣୀରୁ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଚାଲିଯାଆନ୍ତି - ଏବଂ ତେଣୁ ସଂଖ୍ୟାଟି ପଇଁଚାଳିଶି ହୋଇଯାଏ । ପିଏରିନୋ ସେମାନଙ୍କ ବିଷୟରେ କେବେ କିଛିହେଲେ ଶୁଣିବାକୁ ପାଏନାହିଁ ଅଥବା ସେମାନଙ୍କର ସମସ୍ୟା ଗୁଡିକ ବିଷୟରେ ବି କିଛି ଜାଣି ପାରେନାହିଁ ।

ଅହଙ୍କାରୀ : ସ୍କୁଲରେ ଦ୍ୱିତୀୟ ବର୍ଷ ସମୟରେ ପିଏରିନୋ ବହୁତ ପିଲାଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଜଣେ ଥିଲା । ପଞ୍ଚମ ବର୍ଷରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିବା ବେଳକୁ ସିଏ ଅଧିକ ସୀମିତ ଗୋଟିଏ ଗୋଷ୍ଠୀର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇ ରହିଥିଲା । ବାଟରେ ଯାଉ ଯାଉ ଯେଉଁ ଶହେଜଣ ପିଲାଙ୍କ ସହିତ ତା'ର ଭେଟ ହୋଇଥିଲା, ସେମାନଙ୍କ ଭିତରୁ ଚାଳିଶି ଜଣ ପିଲା ତା'ଠାରୁ 'ନ୍ୟୂନ' ବୋଲି ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇ ସାରିଲେଣି ।

ମଧ୍ୟ-ବିଦ୍ୟାଳୟରୁ ବାହାରି ଆସିବା ପରେ ତା'ର ଏହି 'ନ୍ୟୂନ' ମାନଙ୍କର ସଂଖ୍ୟା ଶହେରୁ ନବେ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଛି । ସିଏ ଉଚ୍ଚ-ବିଦ୍ୟାଳୟର ଡିପ୍ଲୋମା ପାଇବାପରେ ଏହି ସଂଖ୍ୟା ଛୟାନବେ ହେବ । ଏବଂ, ସିଏ ଯେତେବେଳେ କଲେଜର ଡିଗ୍ରୀ ହାସଲ କରିବ, ସେତେବେଳେ ଅନେଶ୍ୱତ ହୋଇଯିବ ।

ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧାନ ହୋଇ ଯାଉଥିବା ତା'ର ସ୍କୁଲ ସାଥୀ ମାନଙ୍କର ବିବରଣୀ କାର୍ଡ ଅପେକ୍ଷା ତା' ନିଜ କାର୍ଡରେ ଯେ ଅଧିକ ନମ୍ବର ଦିଆଯାଇଛି, ପିଏରିନୋ ଏକଥା ପ୍ରତିବର୍ଷ ଦେଖି ଆସିଛି । ସେହି ଅନ୍ୟ ଅନେଶ୍ୱତ ଜଣ ଯେ ଗୋଟିଏ ନ୍ୟୂନ ସଂସ୍କୃତିର ପିଲା, ସେହି ନମ୍ବର ଦେଉଥିବା ଶିକ୍ଷକମାନେ ତା ଆତ୍ମା ଉପରେ ସେହି କଥାଟିକୁ ଖୋଳିକରି ଲେଖି ଦେଇଛନ୍ତି ।

ଏପରି ପରିସ୍ଥିତିରେ ତା'ର ଆତ୍ମାଟା ଯଦି ବିକଳାଙ୍ଗ ହୋଇ ନଯାଏ, ତେବେ ତାହାକୁ ନିଶ୍ଚୟ ଏକ ଅଲୌକିକ ଘଟଣା ବୋଲି କହିବାକୁ ହେବ ।

ଦରିଦ୍ର ମାନଙ୍କର ମଧ୍ୟ ଗୋଟିଏ ଲାଭ ହେଉଛି : ତା'ର ଆତ୍ମା ପ୍ରକୃତରେ ବ୍ୟାଧିଗ୍ରସ୍ତ ହୋଇ ଯାଇଛି, କାରଣ ତା'ର ଶିକ୍ଷକମାନେ ତାକୁ ମିଛକଥା କହିଛନ୍ତି ।

ସେହି ଅନ୍ୟ ଅନେଶ୍ୱତଙ୍କର ସଂସ୍କୃତି ଆଦୌ ଏକ ନ୍ୟୂନ ସଂସ୍କୃତି ନୁହେଁ, ତାହା ହେଉଛି ଏକ ଭିନ୍ନ ସଂସ୍କୃତି ।

ଅସଲ ସଂସ୍କୃତି, ଯାହାକୁ କି ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କୌଣସି ମନୁଷ୍ୟ ହାସଲ କରିନାହିଁ, ସେଥିରେ ଦୁଇଗୋଟି ଉପାଦାନ ଅବଶ୍ୟ ରହିଥିବ : ତାହା ସାଧାରଣ ସର୍ବଜନଙ୍କର ସମ୍ପଦ ହୋଇଥିବ ଏବଂ ଭାଷା ଉପରେ ମଧ୍ୟ ଦଖଲ ହାସଲ କରିଥିବ ।

ଆମେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଥିବା ସଦୃଶ ଗୋଟିଏ ସ୍କୁଲ ଯଦି ଏତେବେଶୀ ନିର୍ବାଚନଭିତ୍ତିକ ହୋଇଥିବ, ତେବେ ତାହା ସଂସ୍କୃତିକୁ କେବଳ ଧ୍ୱଂସ ହିଁ କରିଦେବ । ତାହା ଦରିଦ୍ର ମାନଙ୍କୁ ଆପଣାକୁ ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି କରି ପାରିବାର ଯାବତୀୟ ସାଧନରୁ ବଞ୍ଚିତ କରି ରଖିଥିବ । ଏବଂ, ଯାବତୀୟ ବିଷୟ ପ୍ରକୃତରେ ଯେଉଁଭଳି, ତାହା ଧନୀମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ତାହାର ଜ୍ଞାନଲାଭରୁ ବଞ୍ଚିତ କରି ଦେଉଥିବ ।

ଗିଆନିଟା ପ୍ରକୃତରେ କେତେ ଅଭାଗା, ସିଏ ବିଚରା ନିଜକୁ ଅଭିବ୍ୟକ୍ତ କରି ପାରେନାହିଁ । ଏବଂ, ଗିଆନି ପ୍ରକୃତରେ କେତେ ଭାଗ୍ୟବାନ୍, କାରଣ ସିଏ ହେଉଛି ସମଗ୍ର ପୃଥିବୀର ସମ୍ପତ୍ତି : ସିଏ ହେଉଛି ସମଗ୍ର ଆଫ୍ରିକା, ଏସିଆ ଓ ଲାଟିନ୍ ଆମେରିକାର ଗୋଟିଏ ଭାଇ । ମନୁଷ୍ୟ ଜାତିର ଅଧିକାଂଶଙ୍କର ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ପୂରଣ କରିବାର କ୍ଷେତ୍ରରେ ସିଏ ବିଶେଷ ଜ୍ଞାନ ହାସଲ କରି ପାରିଛି ।

ଭାଗ୍ୟବାନ୍ ପିଏରିନୋ, କାରଣ ତା'ର କଥା କହିବାର ସାମର୍ଥ୍ୟ ରହିଛି । ସିଏ ଭାରି ଭାଗ୍ୟହୀନ, କାରଣ ସିଏ ଅତିବେଶୀ କଥା କହୁଛି । ଏବଂ, ତା'ପାଖରେ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଆଦୌ କିଛି କହିବାକୁ ନାହିଁ । ଠିକ୍, ତାହାରି ଭଳି ଅନ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ଲେଖିଥିବା ବହିମାନଙ୍କରୁ ପଢିଥିବା କଥା ଗୁଡାକର କେବଳ ପୁନରାବୃତ୍ତି କରିବା ବ୍ୟତୀତ ସିଏ ଆଉ କିଛି କରି ପାରୁନାହିଁ । ବିଚରା ଏକ ପରିଶୁଦ୍ଧ କ୍ଷୁଦ୍ର ବୃତ୍ତ ଭିତରେ ସିଏ ନିଜକୁ ଚାବି ପକାଇ ରଖିଛି; ଇତିହାସ ଏବଂ ଭୂଗୋଳରୁ ନିଜକୁ ଛିନ୍ନ କରି ରଖିଛି ।

ନିର୍ବାଚନଭିତ୍ତିକ ଗୋଟିଏ ବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ଈଶ୍ୱରଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଏବଂ ମନୁଷ୍ୟମାନଙ୍କର ବିରୁଦ୍ଧରେ ଏକ ପାପ ବୋଲି ହିଁ କୁହାଯିବ । ମାତ୍ର ଈଶ୍ୱର ଦରିଦ୍ରମାନଙ୍କୁ ଅବଶ୍ୟ ସୁରକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ କରିଛନ୍ତି । ସେମାନେ ମୂକ ହୋଇ ରହନ୍ତୁ ବୋଲି ଆପଣମାନେ ଇଚ୍ଛା କରୁଛନ୍ତି, ଏବଂ ସେହି କାରଣରୁ ଭଗବାନ ଆପଣମାନଙ୍କୁ ଅନ୍ଧ କରି ରଖିଛନ୍ତି ।

ଅନ୍ଧ : ଯଦି ଆମ କଥରେ କାହାର ବିଶ୍ୱାସ ହେଉନଥାଏ, ତେବେ ତା'ର ପ୍ରଥମ ବର୍ଷର ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ଛାତ୍ରମାନଙ୍କର ଉତ୍ସବ ଦିନ ସହରକୁ ଯାଇ ଦେଖିଆସିବା ଉଚିତ ।

ଆପଣାର ବିଶେଷ ସୁବିଧାପ୍ରାପ୍ତ ସ୍ଥିତି ବିଷୟରେ ଭଦ୍ରଲୋକମାନଙ୍କୁ କୌଣସି ଲାଜ ଲାଗେନାହିଁ । ଏବଂ, ତେଣୁ ସମସ୍ତଙ୍କ ଆଖିରେ ଭଲ ଭାବରେ ପଡିପାରିବେ ବୋଲି ସେମାନେ ମୁଣ୍ଡରେ ଗୋଟାଏ ହ୍ୟାଟ୍ ବି ପିନ୍ଧିଥାନ୍ତି । ତା'ପରେ ପୂରା ଦିନଟା ଯାକ ସେମାନେ କୁକୁରଛୁଆଙ୍କ ପରି ରାସ୍ତା ଉପରେ ଆପଣାର ହାସ୍ୟାସ୍ପଦ ଅଭିନୟଗୁଡାକୁ ଦେଖାଇବାରେ ଲାଗିଥାନ୍ତି । ନାନାଭଳି ଅଶ୍ଳୀଳ ବ୍ୟଙ୍ଗମାନ କରନ୍ତି, ଆଇନ୍ ଭାଙ୍ଗନ୍ତି, ରାସ୍ତାରେ ଯାବତୀୟ ଯାତାୟାତ ଏବଂ ସମସ୍ତଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟରେ ବାଧା ସୃଷ୍ଟି କରନ୍ତି । ବେଳେ ବେଳେ ପୋଲିସ୍‌ର ମୁଣ୍ଡରୁ ତା'ର ହ୍ୟାଟ୍‌ଟିକୁ କାଢିନେଇ ତାହାକୁ ଡୁସ୍ ଦେବାର ନଳ ଦ୍ୱାରା ସଜାଇ ଦିଅନ୍ତି ।

ବିଚରା ପୋଲିସ୍ ନୀରବରେ ଏହି ଦୁର୍ବ୍ୟବହାରକୁ ସହ୍ୟ କରୁଥାଏ । ସିଏ ତା'ର ମାଲିକର ଇଚ୍ଛାଟିକୁ ଭଲ ଭାବରେ ବୁଝୁଥାଏ । ମାତ୍ର, ଯେତେବେଳେ ଶ୍ରମିକମାନେ ଧର୍ମଘଟ କରିଥାନ୍ତି, ସେମାନେ କେଡେ ଗମ୍ଭୀର ଏବଂ ଶୃଙ୍ଖଳିତ ଭାବରେ ଏକ ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ ଦାବୀପୂରଣର ପ୍ରେରଣାରେ ତାହା କରନ୍ତି, ସେତେବେଳେ ତାହାକୁ ଶୃଙ୍ଖଳାଭଙ୍ଗ ବୋଲି କୁହା ଯାଇଥାଏ ।

ପୋଲିସ୍ ମଣିଷଟି ଯେ ବାଧ ଦାସଟି ପରି ସବୁ ସହ୍ୟ କରୁଥିବା ବେଳେ ସେମାନଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ହିଁ ଦୋଷର ଅପବାଦ ଦେବାରେ ଲାଗିଥାନ୍ତି, ଆପଣାର କଦାଚରଣରେ ବିସ୍ମୃତ ହୋଇ ରହିଥିବା ତରୁଣ ଭଦ୍ରଲୋକମାନେ ସେହି କଥାଟିକୁ ଆଦୌ ଦେଖି ପାରନ୍ତିନାହିଁ ।

ଏଥିରେ ମୋଟେ ଖୁସୀ ନହୋଇ ଯେ ଜଣେ ଶ୍ରମିକ ସେହି ବାଟ ଦେଇ ଚାଲି ଯାଉଥାଏ, ସେକଥାଟି ମଧ୍ୟ ସେମାନଙ୍କର ଆଖିରେ ପଡି ପାରେନାହିଁ । ଏପରିକି ତାକୁ ଅଟକାଇ ପକାଇ ତା'ଠାରୁ ଭିକ୍ଷା ମାଗିବାର ସାମର୍ଥ୍ୟ ମଧ୍ୟ ସେମାନଙ୍କ ପାଖରେ ରହିଥାଏ ।

ପ୍ରତିପାଳିତ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ : ପ୍ରତ୍ୟେକ ଶ୍ରମିକକୁ ତ ପ୍ରତ୍ୟହ ଭିକ୍ଷା ଦେବାକୁ ହୁଏ; ଟିକସ ଆକାରରେ, ଏପରିକି ନିଜ ତରକାରୀରେ ଲୁଣ ପକାଇବା ସମୟରେ ମଧ୍ୟ ସେ ଭିକ୍ଷା ଦେଉଥାଏ । (ବିକ୍ରୀ ହେଉଥିବା ଲୁଣରୁ ସରକାର ବର୍ଷକୁ ୧୯୦୦ କୋଟି ଲିରା ଟିକସ ଆଦାୟ କରନ୍ତି ।) ସେହି ଶ୍ରମିକର ପଇସାରେ ହିଁ ଛାତ୍ରମାନେ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଅଧ୍ୟୟନ କରନ୍ତି । ମାତ୍ର, ସେମାନେ ହୁଏତ ଏକଥା ମୋଟେ ଜାଣିନଥାନ୍ତି ଅଥବା ଜାଣିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରନ୍ତିନାହିଁ ।

ମଧ୍ୟ-ବିଦ୍ୟାଳୟର ଜଣେ ଛାତ୍ର ଲାଗି ଗରିବମାନଙ୍କୁ ବର୍ଷକୁ ୨୯୮,୦୦୦ ଲିରା ଦେବାକୁ ପଡେ । ତା'ର ବାପାଙ୍କୁ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଟକସ ଆକାରରେ ସେହି

ପରିମାଣରୁ ୯୮୦୦ ଲିରା ଦେବାକୁ ହୋଇଥାଏ । ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ଗୋଟିଏ ଛାତ୍ର ପାଇଁ ଗରିବମାନେ ବର୍ଷକୁ ୩୬୮,୦୦୦ ଲିରା ଦିଅନ୍ତି । ଛାତ୍ରର ବାପା ସେଥିରୁ ୪୪,୦୦୦ ଲିରା ଦେଇଥାଏ ।

ସବୁଯାକ ଖର୍ଚ୍ଚ ହିସାବ କରି କହିଲେ, ଜଣେ ଛାତ୍ର ଡାକ୍ତର ହେବାପାଇଁ ଗରିବମାନଙ୍କୁ ୪,୫୮୬,୦୦୦ ଲିରା ଦେବାକୁ ହୁଏ । ଛାତ୍ରର ବାପାକୁ ୨୪୪,୦୦୦ ଲିରା ଖର୍ଚ୍ଚ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ । ଏବଂ, ଦରିଦ୍ରମାନଙ୍କ ଠାରୁ ଏହିପରି ଭାବରେ ଦାନସୂତ୍ରରେ ପାଇଥିବା ସେହି ଉଚ୍ଚ ଡାକ୍ତରୀ ଡିଗ୍ରୀକୁ ନେଇ ସେହି ଡାକ୍ତର ମାତ୍ର ପନ୍ଦର ମିନିଟ୍ ପାଇଁ ରୋଗୀ ଦେଖିବାକୁ ଗଲେ ସେମାନଙ୍କଠାରୁ ୧୫୦୦ ଲିରା ଦାବୀ କରେ, ସରକାରୀ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟବୀମାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ବିରୁଦ୍ଧରେ ଧର୍ମଘଟ କରି ବାହାରେ ଏବଂ ଇଂଲଣ୍ଡରେ ଯେପରି ଔଷଧପତ୍ରର ସମାଜୀକରଣ ହୋଇଛି, ତାହାର ବିରୁଦ୍ଧରେ ବି ସ୍ୱର ଉତ୍ତୋଳନ କରିଥାଏ ।

ମଣ୍ଡ ଭିତରେ ପୁରା ଫାସିଷ୍ଟ : ଫ୍ଲୋରେନ୍ସ୍‌ରେ ମୋ' ସହିତ ପାଠ ପଢୁଥିବା ଅଧିକାଂଶ ପିଲା କେବେ ଖବରକାଗଜ ପଢୁନଥିଲେ । ଯେଉଁମାନେ ପଢୁଥିଲେ, ସେମାନେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ କର୍ତ୍ତାମାନଙ୍କ ତରଫରୁ ବାହାରୁଥିବା ଖବରକାଗଜ ଗୁଡ଼ିକୁ ହିଁ ପଢୁଥିଲେ । ସିଏ ପଢୁଥିବା ଖବରକାଗଜଟିକୁ କିଏ ଅର୍ଥ ଯୋଗାଉଛି ବୋଲି ଥରେ ସେମାନଙ୍କ ଭିତରୁ ମୁଁ ଜଣକୁ ପଚାରିବାରୁ ସେ ଉତ୍ତର ଦେଇଥିଲେ, "କେହି ଯୋଗାଉ ନାହାନ୍ତି । ଏହା ଗୋଟିଏ ସ୍ୱାଧୀନ ସମ୍ବାଦପତ୍ର ।"

ସେମାନେ ରାଜନୀତି ବିଷୟରେ ଅଦୌ କିଛି ଜାଣିବାକୁ ଇଚ୍ଛା ହିଁ କରନ୍ତିନାହିଁ । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ ଏକରିକି 'ଇଉନିୟନ୍' ଶବ୍ଦଟିର ଅର୍ଥ ମଧ୍ୟ ଜାଣିନଥିଲେ ।

ଧର୍ମଘଟ ବିଷୟରେ ସେମାନେ କେବଳ ଏତିକି ଜାଣିଛନ୍ତି ଯେ, ଧର୍ମଘଟ ହେଉଛି ଉତ୍ପାଦନକୁ ନଷ୍ଟ କରିଦେବାର ଗୋଟିଏ ଉପାୟ । ଏହି କଥାଟି କେତେଦୂର ସତ, ସେମାନେ ଜାଣିବାକୁ ବି ଚେଷ୍ଟା କରନ୍ତିନାହିଁ ।

ସେମାନଙ୍କ ଭିତରୁ ତିନିଜଣ ହେଉଛନ୍ତି ଗୋଟାସୁଦ୍ଧା ଫାସିଷ୍ଟ୍ । ରାଜନୀତିରେ କୌଣସି ଆଗ୍ରହ ରଖୁନଥିବା ଅଠେଇଶି ଜଣ ଓ ଫାସିଷ୍ଟ୍ ତିନିଜଣ ଏମାନଙ୍କୁ ପ୍ରକୃତରେ ଏକତିରିଶି ଜଣ ଫାସିଷ୍ଟ୍ ବୋଲି ହିଁ କୁହାଯିବ ।

ଆହୁରି ଅଧିକ ଅନ୍ଧ : ପ୍ରାୟ ଆଉଗୋଟିଏ ପ୍ରକାରର ଛାତ୍ର ଓ ବୁଦ୍ଧିଜୀବୀମାନେ ଥାଆନ୍ତି : ସେମାନେ ସବୁକିଛି ପଢନ୍ତି ଏବଂ ଯୁଦ୍ଧ ଏଡ଼ିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରୁଥିବା ବାମପନ୍ଥୀ ହୋଇ ରହିଥାନ୍ତି । ତଥାପି ସେମାନେ ସତେଯେପରି ଆହୁରି ଅନ୍ଧ ବୋଲି ହିଁ ମନେ ହେଉଥାଏ ।

ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ବାମପନ୍ଥୀ ଶିକ୍ଷକ ମୁଁ ଯାହାଙ୍କ ପାଖରେ ପାଠ ପଢ଼ିଛି, ସିଏ ଥରେ ଶିକ୍ଷକ ଏବଂ ଅଭିଭାବକ ମାନଙ୍କର ଗୋଟିଏ ସଭାରେ ଭାଷଣ ଦେଉଥିଲେ । ଡୋପୋସ୍କୁଓଲାର ପ୍ରସଙ୍ଗଟି ଆସି ପହଞ୍ଚିବା ମାତ୍ରକେ ସିଏ ଏଡେବଡ ପାଟିରେ କହି ଉଠିଲେ; "ମୋତେ ଯେ ସପ୍ତାହରେ କଣ୍ଟା କଣ୍ଟି ଅଠର ଘଣ୍ଟା ପାଠ ପଢାଇବାକୁ ହୁଏ, ତୁମେମାନେ ସେକଥାଟିକୁ ବୁଝିଛ ବୋଲି ଆଦୌ ମନେ ହେଉନାହିଁ ।"

ସେହି ସଭାରେ ଏପରି ଶ୍ରମିକମାନେ ବହୁସଂଖ୍ୟାରେ ଉପସ୍ଥିତ ଥିଲେ, ଯେଉଁମାନେକି ସକାଳ ପାଞ୍ଚଟା ୩୯ ମିନିଟ୍‌ର ଗାଡୀ ଧରିବେ ବୋଲି ଚାରିଟା ବେଳେ ଉଠନ୍ତି; ଏବଂ ଏପରି କୃଷକ ମଧ ରହିଥିଲେ, ଯେଉଁମାନେ ତମାମ ଖରାଋତୁଟାରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦିନ ଅଠରଘଣ୍ଟା ଲେଖାଏଁ କାମ କରନ୍ତି ।

ତାଙ୍କର ଏକଥାକୁ ଶୁଣି କେହି କିଛି କହିଲେନାହିଁ, ମୁରୁକି ହସିଲେ ବି ନାହିଁ । କେବଳ ପଚାଶ ଯୋଡା ରିକ୍ତ ଆଖି ନୀରବରେ କଟମଟ କରି ତାଙ୍କ ଆଡକୁ ଅନାଇ ରହିଥିଲେ ।

ଲକ୍ଷ୍ୟ

ତିକ୍ତ ଫଳ : ଯେକୌଣସି ନିର୍ବାଚନଭିତ୍ତିକ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଫଳଟି ହେଉଛି ଏକ ତିକ୍ତ ଫଳ, ଯାହାକି ମୋଟେ କେବେହେଲେ ପାଚିବନାହିଁ । ମୁଁ ଅଚିରେ ଉପଲବ୍ଧି କରି ପାରିଥିଲି ଯେ ମୋର ଏହି ସ୍କୁଲସାଥୀ ମାନଙ୍କ ଭିତରୁ ଅଧିକାଂଶ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆକସ୍ମିକ ଭାବରେ ହିଁ ଶିକ୍ଷକ ତାଲୀମ ନିମନ୍ତେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରୁଥିବା ଏହି ସ୍କୁଲକୁ ଆସୁଛନ୍ତି ଅଥବା ସେମାନଙ୍କର ବାପମାଆ ସେପରି ସ୍ଥିର କରିଛନ୍ତି ବୋଲି ଆସୁଛନ୍ତି ।

ଆପଣମାନଙ୍କ ସ୍କୁଲର ସାମନା ଦୁଆର ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିବା ସମୟରେ ମୋ'ହାତରେ ଗୋଟିଏ ନୂଆ ଛୋଟିଆ ବାକ୍ସ ରହିଥିଲା । ମୋ'ର ସାନ ସାନ ଛାତ୍ରମାନେ ମୋତେ ଏହାକୁ ଉପହାର ହିସାବରେ ଦେଇଥିଲେ । ମୋ'ର ପନ୍ଦରବର୍ଷ ବୟସରେ ମଧ ମୁଁ ଜଣେ ଶିକ୍ଷକ ହିସାବରେ ମୋ'ର ସର୍ବପ୍ରଥମ ପ୍ରତିପୂର୍ତ୍ତି ପାଇ ସାରିଥିଲି ।

ମୁଁ ଆପଣମାନଙ୍କୁ ଅଥବା ମୋ' ସ୍କୁଲସାଥୀ ମାନଙ୍କୁ ଏକଥା କେବେହେଲେ କହିନାହିଁ । ମୋ ପକ୍ଷରେ ତାହା ଏକ ଭୁଲ ହୋଇଥାଇପାରେ, ମାତ୍ର ଆପଣମାନଙ୍କର ସ୍କୁଲଟି ଆଦୌ ଏପରି ଏକ ସ୍ଥାନ ନୁହେଁ, ଯେଉଁଠାରେ କି ସବୁ କଥା ଖୋଲି କହିହେବ । ତା'ର ପ୍ରକୃତରେ କ'ଣ ଦରକାର, ଯେତେବେଳେ ସେ ସେହି କଥାଟିକୁ ଜାଣିପାରେ ଏବଂ ସେହି ଅନୁସାରେ ଯୋଗ୍ୟ ହେଲାଭଳି କିଛି କରିବାକୁ ମଧ ଇଚ୍ଛା କରୁଥାଏ, ସେତେବେଳେ ତାକୁ ସେଠାରେ ନିର୍ବୋଧ ବୋଲି ହିଁ କୁହାଯାଏ ।

ଅତିକୃପଣ : ମୋ ସ୍କୁଲସାଥୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ କେହିହେଲେ ପାଠ ପଢ଼ାଇବା ବିଷୟରେ କହୁନଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କ ଭିତରୁ ଜଣେ କହୁଥିଲେ : "ମୁଁ କୌଣସି ବ୍ୟାଙ୍କ୍‌ରେ କାମ କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରୁଛି । ଟେକ୍‌ନିକାଲ୍ ସ୍କୁଲ୍‌ରେ ଅତିରିକ୍ତ ଗଣିତ ପଢ଼ାଯାଏ, ହାଇସ୍କୁଲରେ ଅତିରିକ୍ତ ପରିମାଣରେ ଲାଟିନ୍ । ସେହି କାରଣରୁ ହିଁ ମୁଁ ଏଠାକୁ ଚାଲି ଆସିଲି ।"

ଏହି ଛାତ୍ରମାନଙ୍କର ସ୍ଥିତି ବିଷୟରେ ସର୍ବଶେଷ ୧୯୬୧ର ତଥ୍ୟ ଏହି ପରିଚୟ ଦେଉଛି : ଶିକ୍ଷକ ତାଲୀମ ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରୁଥିବା ଶିକ୍ଷାକେନ୍ଦ୍ରରୁ ଡିପ୍ଲୋମା ପାଇଥିବା ୬୭୫,୯୭୫ ଜଣ ନାଗରିକ; ୬୦,୦୦୦ ହେଉଛନ୍ତି ଅବସରପ୍ରାପ୍ତ ଶିକ୍ଷକ; ସେହି ବର୍ଷ ୨୦୧,୦୦୦ ଜଣ ସକ୍ରିୟ ଭାବରେ ଶିକ୍ଷକରୂପେ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇ ରହିଥିଲେ ଏବଂ ୧୨୦,୦୦୦ ଶିକ୍ଷକ ହେବେ ବୋଲି ଦରଖାସ୍ତ କରିଥିଲେ । ଅର୍ଥାତ୍ ବାକୀ ପ୍ରାୟ ୩୦୦,୦୦୦ ନାଗରିକ ଶିକ୍ଷକତା କରି ପାରିଥାନ୍ତେ, ମାତ୍ର ବସ୍ତୁତଃ ତାହା କରୁନଥିଲେ । (୪୩%)

ଅସନ୍ତୋଷଗ୍ରସ୍ତ : ମୋ ସ୍କୁଲସାଥୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ବେଶ୍ କେତେଜଣ ଏହାପରେ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ଯିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରିଛନ୍ତି ବୋଲି କହୁଥିଲେ; ମାତ୍ର ସେମାନେ କେଉଁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବିଶେଷ ଜ୍ଞାନ ଅର୍ଜନ କରିବେ, ସେକଥାଟିକୁ ଜାଣି ନଥିଲେ ।

୧୯୬୩ ମସିହାରେ ଏହି ବିଦ୍ୟାଳୟସ୍ତରରେ ୨୨,୨୬୬ ଜଣ ଛାତ୍ର ଥିଲେ । ତହିଁ ଆରବର୍ଷ ୧୩,୩୭୦ ଜଣ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ପାଇଁ ଦରଖାସ୍ତ କରିଥିବାର ଜଣାଯାଉଛି ।

ଅର୍ଥାତ୍, ଶିକ୍ଷକତା କରିବାର ଯୋଗ୍ୟତା ରହିଥିବା ପ୍ରତି ଶହେଜଣଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଷାଠିଏ ଜଣ ପ୍ରକୃତରେ ଶିକ୍ଷକ ହେବେ ବୋଲି ଚିନ୍ତା କରୁନାହାନ୍ତି ।

କିଏ ନିଜକୁ ଜଣେ ଶିକ୍ଷକ ବୋଲି କହିପାରିବ ? : ମୋ ଶ୍ରେଣୀର ଗୋଟିଏ ଝିଅ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ତୁଳନାରେ ଅଧିକ ଉତ୍ସାହ ରଖୁଥିବା ପରି ବୋଧ ହେଉଥିଲା । ଅଧ୍ୟୟନକୁ ପ୍ରକୃତରେ ଭଲ ପାଉଥିବାରୁ ହିଁ ସେ ଅଧ୍ୟୟନ କରୁଥିଲା । ସେ ଭଲ ଭଲ ବହିସବୁ ପଢୁଥିଲା ଏବଂ ନିଜ କୋଠରୀରେ ଭିତରୁ କବାଟ ଲଗାଇ ଦେଇ ବାଖ୍‌ଙ୍କର ସଂଗୀତ ଶୁଣୁଥିଲା । (ବାଖ୍ - ୧୮ଶ ଶତାବ୍ଦୀ ଜର୍ମାନୀର ସଂଗୀତକାର)

ଆପଣଙ୍କ ସ୍କୁଲରୁ ବାହାରି ପାରିଥିବା ଏହାକୁ ହିଁ ସର୍ବଶ୍ରେଷ୍ଠ ଫଳ ବୋଲି କୁହାଯିବ ।

ମାତ୍ର, ମୁଁ ଯେଉଁପରି ଶିକ୍ଷା ଲାଭ କରିଛି, ସେଇଟି ଅନୁସାରେ ଏହି ଫଳଟିକୁ ମୁଁ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ବିପଜ୍ଜନକ ଏବଂ ପ୍ରଲୋଭନକାରୀ ବୋଲି ମନେ କରୁଛି । ଜ୍ଞାନର ଏକମାତ୍ର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହେଉଛି ଯେ, ତୁମେ ତାହାକୁ ବିତରଣ କରିଦେଇ

ପାରୁଥିବ । "ଯେତେବେଳେ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିର କେବଳ ନିଜ ନିମନ୍ତେ କୌଣସି ସାଂସ୍କୃତିକ ଆଗ୍ରହ ନଥିବ, ସେତିକିବେଳେ ଯାଇ ସିଏ ନିଜକୁ ଶିକ୍ଷକ ବୋଲି କହିପାରିବ ।"

ଏକ ଜବାଟକିଜା ସ୍କୁଲ : ଆପଣଙ୍କର ସ୍କୁଲରେ ଯେଉଁ ପ୍ରକାରର ପିଲା ଅଛନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କ ଆଖିରେ ଜଣେ ଶିକ୍ଷକ ଯେ କିଭଳି ହୋଇ ରହିଥାଏ, ତାହାକୁ ବୁଝାଇ କହିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବାଦ୍ୱାରା ଆପଣମାନେ ଭାରି ହତୋତ୍ସାହିତ ଅନୁଭବ କରିବେ ବୋଲି ମୁଁ ଭଲ କରି ଜାଣିଛି । ତଥାପି, ଏହି ପିଲାମାନେ ଆପଣମାନଙ୍କୁ ଏପରି ନଷ୍ଟ କରି ଦେଇଛନ୍ତି ନା ଆପଣମାନେ ହିଁ ସେମାନଙ୍କୁ ନଷ୍ଟ କରିଛନ୍ତି ?

ଶିକ୍ଷକ ତାଲୀମ ନିମନ୍ତେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରୁଥିବା ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ଛାତ୍ର ପାଠ ପଢାଇବାକୁ ନିଜର ବାଟରୂପେ ଗ୍ରହଣ ନକରି ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟରେ ପ୍ରବେଶ କରିବାର ଅଧିକ ସମ୍ଭାବନା ରହିଥିବାରୁ ହିଁ ପ୍ରସ୍ତୁତିସ୍ତରର ଏହି ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଗୁଡ଼ିକ ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ସାଧାରଣ ପାଢପଢା ପରି ହୋଇଯାଉଛି ଓ ତେଣୁ ଅଧିକ ଅସ୍ପଷ୍ଟ ହେବାରେ ଲାଗିଛି ।

ଉତ୍ତମ ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କୁ ତିଆରି କରିବାକୁ ହେଲେ ଏକ ସ୍ୱୟଂସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଦ୍ୟାଳୟର ଏକାନ୍ତ ପ୍ରୟୋଜନ ରହିଛି, ଯାହାକୁକି କଦାପି ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ରଗୁଡ଼ିକ ଲାଗି ଏକ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ ପାହାଚ ପରି ବ୍ୟବହାର କରା ଯାଉନଥିବ । ଯେଉଁ ପିଲା ଭବିଷ୍ୟତରେ କୌଣସି ବ୍ୟାଙ୍କରେ ଚାକିରି କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛା ରଖିଛି, ତାକୁ ଏହି ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବହିରାଗତ ପରି ଲାଗୁଥାନ୍ତା । ମାତ୍ର, କୃଷିକ୍ଷେତ୍ରରୁ ଆସିଥିବା ଓ ଶିକ୍ଷକ ହେବାକୁ ବାଛି ନେଇଥିବା ଆଉଜଣେ ଛାତ୍ରକୁ ଏକ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅନୁକୂଳ ସ୍ଥାନ ପରି ହିଁ ବୋଧ ହେଉଥାନ୍ତା ।

ଏକ ଆବଶ୍ୟକ ନିର୍ବାଚନ : ବର୍ତ୍ତମାନ ଆମେ ଏପରି ଗୋଟିଏ ସମସ୍ୟାର ଆଲୋଚନା କରିବା, ଯାହାକି ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଆଠବର୍ଷିଆ ସ୍କୁଲବ୍ୟବସ୍ଥାଠାରୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପୃଥକ୍ । ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ସ୍କୁଲରେ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ସହିତ ସମାନ ହେବାଲାଗି ପ୍ରତ୍ୟେକର ଅଧିକାର ରହିଛି । ମାତ୍ର, ଶିକ୍ଷକ ତାଲୀମ ଲାଗି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରୁଥିବା ଶିକ୍ଷାଳୟରେ ସମସ୍ୟାଟି ହେଉଛି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଯୋଗ୍ୟତାଗୁଡ଼ିକର ସମସ୍ୟା ।

ଏହିସବୁ ଶିକ୍ଷାଳୟରେ ସେହିସବୁ ନାଗରିକଙ୍କୁ ଶିକ୍ଷା ଦିଆଯିବ, ଯେଉଁମାନଙ୍କର କି ଅନ୍ୟମାନଙ୍କର କାମରେ ଲାଗିବା ଦିଗରେ ବିଶେଷ ରୁଚି ରହିଛି । ତେଣୁ, ସେମାନଙ୍କ ଉପରେ ଆସ୍ଥା ରଖାଯାଇ ପାରୁଥିବା ଉଚିତ ।

ଶିକ୍ଷକ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଯେଉଁ ଡିପ୍ଲୋମା ଦିଆଯାଉଛି, ତାହାକୁ ହାସଲ କରିବା ଏକ କଠିନ କାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ରହିବା ଉଚିତ । କାରଣ, ପରେ ଅପାରଗ ବୋଲି

ପ୍ରମାଣିତ ହେବାଲାଗି ଆମର ଆଦୌ କୌଣସି ଇଚ୍ଛା ନାହିଁ । ରସାୟନ୍‌ବିତ୍‌, ଡାକ୍ତର ଏବଂ ଇଞ୍ଜିନିଅର ମାନଙ୍କୁ ଯେଉଁ ଆଖିରେ ଦେଖାଯାଏ, ଆମମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ସମସ୍ତେ ଠିକ୍ ସେହି ଆଖିରେ ଦେଖିବା ଉଚିତ ।

ଲକ୍ଷ୍ୟ ଉପରେ ଦୃଷ୍ଟି : ଜଣେ ଟ୍ୟାକ୍ସି ଡ୍ରାଇଭର ଗଣିତଶାସ୍ତ୍ର ଜାଣିନାହିଁ ବୋଲି କେହି ତାକୁ ଫେଲ୍ କରନ୍ତି ନାହିଁ, ଅଥବା, ଜଣେ ଡାକ୍ତର ତାଙ୍କ ଭାଷାର କବିମାନଙ୍କୁ ଜାଣି ନଥାନ୍ତି ବୋଲି ତାକୁ କିଏ ଫେଲ୍ କରେ ?

ଥରେ ଆପଣ ମୋତେ କହିଥିଲେ, ଠିକ୍ ଏହି ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକ ବ୍ୟବହାର କରି ହିଁ କହିଥିଲେ, ''ଦେଖ୍, ତୁ'ତ ଯଥେଷ୍ଟ ଲାଟିନ୍ ଜାଣିନୁ । ତେବେ ତୁ କୌଣସି ଟେକ୍‌ନିକାଲ୍ ସ୍କୁଲକୁ କାହିଁକି ଯାଉନୁ ?''

ଜଣେ ଉତ୍ତମ ଶିକ୍ଷକ ହେବାଲାଗି ଲାଟିନ୍ ଜାଣିବା ଯେ ଏକାନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ, ଏହି କଥାଟି ବିଷୟରେ ଆପଣ ନିଶ୍ଚିତ କି ? ଆପଣ କେବେ ଏବିଷୟରେ ଚିନ୍ତା କରିଛନ୍ତି ? ବ୍ୟବସ୍ଥାଟି ଯେପରି ରହିଛି, ଆପଣମାନେ ତ ତାହାକୁ କେବଳ ସେହିପରି ଭାବରେ ଦେଖନ୍ତି, ମାତ୍ର କେବେହେଲେ ତାହାର ପ୍ରକୃତ ମୂଲ୍ୟାୟନ କରନ୍ତିନାହିଁ ।

ବ୍ୟକ୍ତି : ଯଦି ଆପଣ ମୋ ବିଷୟରେ ଏକ ପ୍ରକୃତ ଆଗ୍ରହ ପ୍ରକାଶ କରିଥାନ୍ତେ, ମୁଁ କେଉଁଠାରୁ ଆସିଛି, ମୁଁ କିଏ, ଭବିଷ୍ୟତରେ କ'ଣ ହେବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରୁଛି, ନିଜକୁ ଏତି ପଚାରିବା ନିମନ୍ତେ ଯଦି ଆପଣଙ୍କଠାରେ ଯଥେଷ୍ଟ ଆଗ୍ରହ ରହିଥାନ୍ତା, ତେବେ ଆପଣ କଦାପି ଲାଟିନ୍ ବିଷୟଟାକୁ ଏତେ ପ୍ରଧାନ ବୋଲି ଦେଖି ନଥାନ୍ତେ ।

ମାତ୍ର ମୋ'ଭିତରେ ଆପଣ ଆପତ୍ତି କଲାଭଳି ମଧ୍ୟ ହୁଏତ ଆଉ କିଛି ଦେଖି ପାରିଥାନ୍ତେ । ସିଏ ଯାହା ଇଚ୍ଛା କରୁଛି, ତାହାକୁ ଜାଣିଥିବା ଗୋଟାଏ ପନ୍ଦର ବର୍ଷର ବାଳକକୁ ଦେଖି ଆପଣ ଭୟଭୀତ ହୋଇ ପଡୁଛନ୍ତି । ଆପଣ ତା'ଉପରେ ପଡିଥିବା ତା'ଶିକ୍ଷକଙ୍କର ପ୍ରଭାବଟିକୁ ଘ୍ରାଣ କରି ପାରୁଛନ୍ତି ।

ମଣିଷ ଭିତରେ ରହିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଟିକୁ ନେଇ ଯିଏ ଖେଳ ଖେଳୁଛି, ତାକୁ ପ୍ରକୃତରେ ଧିକ୍ ! ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱର ମୁକ୍ତ ବିକାଶକୁ ଆପଣ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ଧର୍ମ ବୋଲି ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି । ସମାଜର ଆବଶ୍ୟକତା ବିଷୟରେ ଆପଣ ଆଦୌ ମଥା ଖେଳାଉ ନାହାନ୍ତି ।

ମୁଁ ଏପରି ଗୋଟିଏ ପିଲା, ଯାହା ଉପରେ କି ଶିକ୍ଷକଙ୍କର ପ୍ରଭାବ ପଡିଛି ଏବଂ ମୁଁ ଏଥିଲାଗି ଗର୍ବ ଅନୁଭବ କରୁଛି । ସେହି ଶିକ୍ଷକ ମଧ୍ୟ ସେଥିପାଇଁ ଗର୍ବ ଅନୁଭବ କରନ୍ତି । ଏଇଟି ବ୍ୟତୀତ ଆଉ ଏପରି କ'ଣ ଅଛି ଯାହାକୁ କି ଏକ ବିଦ୍ୟାଳୟର ସାର କଥା ବୋଲି କୁହାଯାଇ ପାରିବ ?

ଏହି ବିଦ୍ୟାଳୟ ହେଉଛି ଗୋଟିଏ କଥା, ଯାହାକି ଇତର ପ୍ରାଣୀ ଏବଂ ମନୁଷ୍ୟ ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ରହିଥିବା ପାର୍ଥକ୍ୟଟିକୁ ଜଣାଇ ଦେଇଥାଏ । ଜଣେ ଶିକ୍ଷକ ଯାହାକିଛି ଉପରେ ବିଶ୍ୱାସ ରଖିଥାନ୍ତି, ଯାହାକିଛିକୁ ଭଲ ପାଉଥାନ୍ତି ଓ ଯାହାକିଛି ହେବ ବୋଲି ଆଶା ରଖିଥାନ୍ତି, ଜଣେ ପିଲାକୁ ସିଏ ସେହି ସବୁକିଛିକୁ ହିଁ ପ୍ରଦାନ କରିଥାନ୍ତି । ପିଲାଟି ବଡ ହୋଇ ସେଥିରେ ଆଉକିଛି ଯୋଗ କରେ, ଏବଂ ଏହିପରି ଭାବରେ ହିଁ ମନୁଷ୍ୟ ସମାଜ ଅଗ୍ରଗତି କରେ ।

ଇତର ପ୍ରାଣୀମାନେ କେବେ ସ୍କୁଲକୁ ଯାଆନ୍ତିନାହିଁ । ଆପଣା ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱର ମୁକ୍ତ ବିକାଶ କରିବାର କ୍ଷେତ୍ରରେ ଚାତକ ପକ୍ଷୀମାନେ ବହୁ ହଜାର ବର୍ଷ ଧରି ଅପରିବର୍ତ୍ତିତ ଭାବରେ ସେହି ଗୋଟିଏ ପ୍ରଣାଳୀରେ ହିଁ ସେମାନଙ୍କର ବସାକୁ ତିଆରି କରି ଆସିଛନ୍ତି ।

ପ୍ରଶିକ୍ଷଣାଳୟ : ମୋତେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ, ପ୍ରଶିକ୍ଷଣାଳୟରେ ଏପରି ଅନେକ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀ ଅଛନ୍ତି, ଯେଉଁମାନେ କି ସେମାନଙ୍କର ଭବିଷ୍ୟତ କର୍ମ ଓ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ବିଷୟରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସନ୍ତାପିତ ହୋଇ ରହିଛନ୍ତି । ଆମ ସମସ୍ତଙ୍କର ସେହି ଗୋଟିଏ ମାତ୍ର କର୍ମ ଓ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ରହିଛି ଏବଂ ତାହା ହେଉଛି ଯେ, ଆମେ ଯେଉଁଠାରେ ଥାଉନା କାହିଁକି, ଆମେ କେବଳ ଭଲ ହିଁ କରିବା, - ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟର ସ୍ତରରେ ସେମାନଙ୍କୁ ଯଦି ଏତିକି କୁହାଯାଇ ପାରିଥାନ୍ତା, ତେବେ ନିଜ ବିଷୟରେ ଏତେ ଚିନ୍ତିତ ହୋଇ ରହି ସେମାନେ ନିଜ ଜୀବନର ସର୍ବୋତ୍ତମ ବର୍ଷ ଗୁଡିକୁ କଦାପି ଏପରି ଭାବରେ ହରାଇ ଦିଅନ୍ତେନାହିଁ ।

ସମାଜସେବାର ବିଦ୍ୟାଳୟ : ଦୁଇଟି ଅଲଗା ଅଲଗା ପ୍ରକାରର ସ୍କୁଲର ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ କରିଥିଲେ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କର ଚୂଡାନ୍ତ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଗ୍ରହଣ କରିବାର କ୍ଷେତ୍ରରେ ଆମେ କିଞ୍ଚିତ୍ ଅଧିକ ସମୟ ଦେଇ ପାରୁଥାନ୍ତେ ।

ଚଉଦରୁ ଅଠର ବର୍ଷ ବୟସର ପିଲାଙ୍କ ପାଇଁ ସ୍କୁଲଟିକୁ 'ସମାଜସେବାର ବିଦ୍ୟାଳୟ' ବୋଲି କୁହାଯାଇ ପାରିନ୍ତା । ଯେଉଁମାନେ ନିଜର ଜୀବନକୁ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ବଞ୍ଚିବେ ବୋଲି ନିଷ୍ପତ୍ତି କରି ସାରିଛନ୍ତି, ଏପରି ସମସ୍ତଙ୍କ ଲାଗି ଏହି ବିଦ୍ୟାଳୟଟି ରହନ୍ତା । ଏହି ବିଦ୍ୟାଳୟଟି ଧର୍ମଯାଜକ, ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଗୁଡିକର ଶିକ୍ଷକ, ଶ୍ରମିକ-ସଂଗଠନ ଗୁଡିକର କର୍ମୀ ଓ ରାଜନୀତି ଭିତରେ ରହିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ରହନ୍ତା । ବିଶେଷ ଜ୍ଞାନ ଅର୍ଜନ କରିବା ସକାଶେ ଏଥିରେ ଗୋଟିଏ ବର୍ଷ ଅଧିକା ରହିଥାନ୍ତା ।

ଅନ୍ୟ ଯାବତୀୟ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଗୁଡିକୁ ଆମେ ''ନିଜର ସେବା ପାଇଁ ସ୍କୁଲ'' ବୋଲି କହିପାରନ୍ତେ । ବର୍ତ୍ତମାନ ଆମର ଯେଉଁସବୁ ବିଦ୍ୟାଳୟ ରହିଛି, ସେଗୁଡିକ ସେହିଭଳି ରହନ୍ତେ, ମୋତେ କୌଣସି ପରିବର୍ତ୍ତନ କରା ଯାଆନ୍ତା ନାହିଁ ।

ଉଚ୍ଚ ଲକ୍ଷ୍ୟ : ସମାଜସେବାର ବିଦ୍ୟାଳୟ ନିଜ ସମ୍ମୁଖରେ ଏକ ଉଚ୍ଚ ଏକ୍ଷ୍ୟ ରଖିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରନ୍ତୋ ଏବଂ ସେଥିରୁ ଆନନ୍ଦ ଲାଭ କରନ୍ତା । ସେଠାରେ ନମ୍ବର ଦିଆ ଯାଆନ୍ତାନାହିଁ, ନମ୍ବର ଚଢ଼ା ହେବାର ଖାତା ରହନ୍ତା ନାହିଁ, ଖେଳ ନଥାନ୍ତା, ଛୁଟୀ ନଥାନ୍ତା, ବିବାହ କରିବା କିମ୍ବା ସଫଳ ଜୀବିକାଟିଏ ଲୋଡିବା ବିଷୟରେ କୌଣସି ଦୁର୍ବଳତା ନଥାନ୍ତା । ସେଠାରେ ସବୁ ପିଲାଙ୍କୁ ନିଜକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଉତ୍ସର୍ଗ କରିବା ଦିଗରେ ପଥ କଢ଼ାଇ ନିଆଯାଆନ୍ତା ।

ଏହି ବାଟରେ ଯାଉ ଯାଉ ହୁଏତ କେତେଜଣ କିଞ୍ଚିତ୍ ଅଳ୍ପ ସ୍ତରରେ ରହିଯାଆନ୍ତେ । ସେମାନେ ସମ୍ଭବତଃ ବାଳିକାମାନଙ୍କ ସହିତ ସମ୍ପର୍କ ସ୍ଥାପନ କରନ୍ତେ ଏବଂ ଅପେକ୍ଷାକୃତ ଏକ ଅଧିକ ସୀମାବଦ୍ଧ ପାରିବାରିକ ଜୀବନ ଯାପନ କରିବା ନିମନ୍ତେ ନିଜକୁ ଖାପ ଖୁଆଇ ନିଅନ୍ତେ ।

ଏକ ବିଶାଳ ପରିବାର - ମନୁଷ୍ୟ ପରିବାରର ସେବା କରିବା ସକାଶେ ଆପଣାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବାରେ ଜୀବନର ସର୍ବୋତ୍ତମ ବର୍ଷଗୁଡ଼ିକୁ ଅତିବାହିତ କରି ପାରିଥିବା ହେତୁ ସେମାନେ ଅନେକ ଅଧିକ ଭଲଭାବରେ ଜୀବନ ବଞ୍ଚିପାରିବେ । ସେମାନେ ଅଧିକ ଭଲ ବାପାମାଆ ହୋଇ ପାରିବେ, ନାନା ଆଦର୍ଶରେ ଭରପୂର ହୋଇ ରହିଥିବେ, ଏବଂ ଏପରି ଏକ ସନ୍ତାନକୁ ଲାଳନପାଳନ କରି ଆଣିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଥିବେ, ଯିଏ କି ବଡ ହୋଇ ସେହି ଏକାପରି ସ୍କୁଲକୁ ପାଠ ପଢ଼ିବାକୁ ହିଁ ଯିବ ।

ନିଜର ସେବା ପାଇଁ ଚାଲୁଥିବା ଆପଣମାନଙ୍କର ସ୍କୁଲ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ବିବାହ ନିମନ୍ତେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରୁଛି । ଯେଉଁମାନେ ବଡ ହୋଇ ବିବାହ କରୁଛନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ବିଚାର କରି ଦେଖିଲେ ମଧ୍ୟ ଏହି ସ୍କୁଲ ଖବ୍ ବେଶୀ ସଫଳ ହୋଇ ପାରିନାହିଁ । ଏବଂ, ଯଦି କେହି ଅବିବାହିତ ଜୀବନ ଯାପନ କରୁଛି, ସିଏ ବିଚରାକୁ ବି ବଡ ଦୁଃଖରେ ବଞ୍ଚିବାକୁ ପଡୁଛି ।

ନିଯୁକ୍ତି ନଥିବା ଶିକ୍ଷକମାନେ : ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କର ସଂଖ୍ୟା ଅତ୍ୟଧିକ ହୋଇଗଲାଣି ବୋଲି ଅନେକ ସମୟରେ ଅଭିଯୋଗମାନ ଶୁଣିବାକୁ ମିଳିଥାଏ । ଏକଥା ମୋଟେ ସତ୍ୟ ନୁହେଁ, ଶିକ୍ଷକତା ଏପରି ଗୋଟିଏ କ୍ଷେତ୍ର, ଯେଉଁଠାକୁ କି ଶିକ୍ଷକତା କରିବାକୁ ପ୍ରକୃତରେ ମୋଟେ ଭଲ ନପାଉଥିବା ଅନେକ ବ୍ୟକ୍ତି ବି ଆକର୍ଷିତ ହୋଇ ଆସନ୍ତି । ସ୍କୁଲରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାର ସମୟକୁ ବଢ଼ାଇ ଦିଆଯାଉ, ଦେଖିବେ ଏମାନେ ସମସ୍ତେ ଏଠା ଛାଡ଼ି ଅନ୍ୟତ୍ର ଚାଲିଯିବେ ।

ଜଣେ ବିବାହିତ ଶିକ୍ଷୟତ୍ରୀ ନିଜ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ପରି ସମାନ ପରିମାଣର ଅର୍ଥୋପାର୍ଜନ କରିନ୍ତି । ବସ୍ତୁତଃ, ଯେକୌଣସି ଗୃହିଣୀଙ୍କ ତୁଳନାରେ ତାଙ୍କୁ ନିଜ ଘର

ବାହାରେ ଆଦୌ ଅଧିକ ସମୟ ଦେବାକୁ ପଡେ ନାହିଁ । ସିଏ ବି ପୂରା ପତ୍ନୀ ଏବଂ ଜନନୀଟିଏ ହୋଇ ରହିଥାନ୍ତି । ପିଲାକୁ ଅଣ୍ଡା ଧରିଲେ ହିଁ ସିଏ ଘରେ ରହିଯାଆନ୍ତି । ସେପରି ଜଣେ ମହିଳାଙ୍କୁ ପତ୍ନୀରୂପେ ପାଇବାକୁ କିଏ ନଚାହିବ କହିଲେ ?

ପୁନଶ୍ଚ, ତେଣେ ମଧ୍ୟ-ବିଦ୍ୟାଳୟ ସ୍ତରରେ ମଧ୍ୟ ହଜାର ହଜାର ଶିକ୍ଷକ ସ୍ଥାନ ଖାଲି ପଡିରହିଛି । ଯାହାର ଗୋଟିଏ ଉଚ୍ଚତର ଡିଗ୍ରୀ ରହିଛି କିମ୍ବା ଯିଏ ଗୋଟିଏ ଡିଗ୍ରୀ ପାଇବ ବୋଲି ପାଠ ପଢୁଛି (ରସାୟନବିତ୍, ପଶୁବିଭାଗର ସର୍ଜନ୍ ଆଦି ବହୁବିଧ ମିଛଛାତ୍ର), ଆପଣମାନେ ସେହି ସ୍ଥାନଗୁଡିକୁ ସେହି ମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପୂର୍ଣ୍ଣ କରି ଦେଉଛନ୍ତି ।

ଅଥଚ, ପ୍ରାଥମିକ ସ୍ତରର ଯେଉଁ ଶିକ୍ଷକ ମାନଙ୍କର ଶ୍ରେଣୀଗୃହରେ ପାଠ ପଢାଇବାର ବର୍ଷ ବର୍ଷ ଅଭିଜ୍ଞତା ରହିଛି, ଆପଣମାନେ ସେମାନଙ୍କୁ ସେହି ସ୍ଥାନରେ ନିଯୁକ୍ତ ହେବାକୁ ଅନୁମତି ଦେଉନାହାନ୍ତି ।

ଜାତିପ୍ରଥା : ବର୍ତ୍ତମାନ କ୍ଷମତାରେ ଥିବା ବିଧାୟକମାନେ ଶିକ୍ଷକ ତାଲୀମ ଲାଗି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଉଥିବା ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନର ପ୍ରମାଣପତ୍ର ପାଇଥିବା କାହାରି ପାଇଁ ମଧ୍ୟବିଦ୍ୟାଳୟର ଦ୍ୱାରଗୁଡିକୁ ଆଦୌ ଉନ୍ମୁକ୍ତ କରି ଦେବେନାହିଁ ।

ଓଲଟି, ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ ମାନଙ୍କରେ ଶିକ୍ଷକତା କରିବା ନିମନ୍ତେ ମଧ୍ୟ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ଗୋଟିଏ ଡିଗ୍ରୀକୁ ଯୋଗ୍ୟତାରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରିବାଲାଗି କେହି କେହି ପ୍ରସ୍ତାବ କରୁଛନ୍ତି । ସେମାନେ କହୁଛନ୍ତି ଯେ, ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ବିଜ୍ଞାନ ହିସାବରେ ଶିକ୍ଷାବିଜ୍ଞାନ ଓ ମନୋବିଜ୍ଞାନକୁ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ସ୍ତରରେ ଅବଶ୍ୟ ଅଧ୍ୟୟନ କରାଯିବା ଉଚିତ ।

ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ଡିଗ୍ରୀଧାରୀମାନେ ଯେତେବେଳେ ସ୍କୁଲର ସମାଲୋଚନା କରି ତାହାକୁ ରୁଗ୍ଣ ବୋଲି କହନ୍ତି, ସେତେବେଳେ ସେମାନେ ଭୁଲିଯାଆନ୍ତି ଯେ, ସେମାନେ ନିଜେ ମଧ୍ୟ ସେହିଠାରେ ପାଠ ପଢି ଉପରକୁ ଯାଇଛନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କୁ ପଚିଶି ବର୍ଷ ବୟସ ହେବାଯାଏ ସେମାନେ ସେହି ବିଷକୁ ହିଁ ଭୋଜନ କରିଛନ୍ତି । ସେମାନେ ଏହି କଥାଟିକୁ ମୋଟେ କଳ୍ପନା କରି ପାରୁନାହାନ୍ତି ଯେ, ଏକ ଅନ୍ୟ ପ୍ରକାରର ପୃଷ୍ଠଭୂମି ରହିଥିବା ମନୁଷ୍ୟମାନଙ୍କର ମଧ୍ୟ ଅବଶ୍ୟ କୌଣସି ନା କୌଣସି ଯୋଗ୍ୟତା ରହିଥିବ ।

ସେମମାନଙ୍କର ନିଜ ସାନ ପିଲାଙ୍କର ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କ ସହିତ ଯେତେବେଳେ ସେମାନେ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରନ୍ତି, ସେତେବେଳେ ସେମାନେ ସତେଅବା ନିଜ ପରିବାରର କାହା ସହିତ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରୁଥିବା ପରି କଥା କହନ୍ତି । ମୋଟେ କୌଣସି କଥା ଲୁଚାନ୍ତିନାହିଁ; ସେମାନେ ଏକାଠି କାର୍ଯ୍ୟ କରନ୍ତି ।

ମାତ୍ର, ମଧ୍ୟ-ବିଦ୍ୟାଳୟର ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କ ସହିତ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେବା ସମୟରେ ସତେଁଅବା କୌଣସି ଶତ୍ରୁ ସହିତ ସାମନା କଲାପରି ସେମାନେ ସେମାନଙ୍କର କହୁଥିବା ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକୁ ଓଜନ କରୁଥାନ୍ତି ।

ସେମାନେ ଏକଥା ଆଦୌ ସ୍ୱୀକାର କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରନ୍ତି ନାହିଁ, ମାତ୍ର ତଥାପି ସତ କଥାଟିକୁ ଖୁବ୍ ଜାଣିଥାନ୍ତି । ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷକମାନେ ଭଲ, କାରଣ ସେମାନେ ସ୍କୁଲରେ ଆଦୌ ଏତେ ବେଶୀ ସମୟ କଟାଇ ନାହାନ୍ତି । ଏବଂ, ଉଚ୍ଚ-ବିଦ୍ୟାଳୟ ମାନଙ୍କରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା ଶିକ୍ଷକମାନେ ଅବଶ୍ୟ ଠିକ୍ ଥିବେ, କାରଣ ସେମାନଙ୍କ ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଖରେ ସେହି ଡିଗ୍ରୀଗୁଡ଼ିକ ରହିଛି ।

ସମସ୍ତଙ୍କର ଯେଉଁ ସଂସ୍କୃତି ଆବଶ୍ୟକ

ବାସସ୍ଥାନ ଛାଡ଼ି ଚାଲିଯିବା : ପାର୍ବତ୍ୟ ଅଞ୍ଚଳରେ ଜୀବନ ସହିତ ସଂଗ୍ରାମ କରି ତିଷ୍ଠି ପାରିବା ଅତୀବ କଷ୍ଟକର, ଏବଂ କୃଷିକ୍ଷେତ୍ରରେ ଜମି ଯେତିକି, ତା'ଠାରୁ ମଣିଷସଂଖ୍ୟା ଅନେକ ବେଶୀ । ଅର୍ଥନୀତି ଜାଣିଥିବା ସବୁ ପଣ୍ଡିତ ଏକଥା କହି ଆସିଛନ୍ତି ।

ଏବଂ, ଯଦି ସେମାନେ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ମତ ଦେଲେ, ସେଥିରେ ମଧ୍ୟ କ'ଣ ଯାଆନ୍ତା ବା ଆସନ୍ତା ? ଆପଣ ଥରେ ଚେଷ୍ଟା କରି ନିଜକୁ ମୋ ବାପାଙ୍କ ସ୍ଥାନରେ ରଖି ବିଚାର କରନ୍ତୁ । ଆପଣଙ୍କ ପୁଅକୁ ସ୍କୁଲରୁ ଫେଲ୍ କରି ବାହାର କରି ଦିଆଯିବ, ଏକଥା ଆପଣ କଦାପି ଘଟିବାକୁ ଦେବେନାହିଁ । ତେଣୁ, ଆପଣଙ୍କର ଆମକୁ ମଧ୍ୟ ସାଙ୍ଗକୁ ଡାକିନେବା ଉଚିତ୍; - କେବଳ ଅପ୍ରଶିକ୍ଷିତ ମୂଲିଆ କାମପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ ଜଣେ ଦ୍ୱିତୀୟ ଶ୍ରେଣୀର ନାଗରିକରୂପେ ନୁହେଁ, ଆମକୁ ସମାସ୍କନ୍ଧ ଭାବରେ ସ୍ୱାଗତ କରିନେବା ଉଚିତ ।

ପ୍ରତ୍ୟେକ ଜନସମୂହର ଏକ ନିଜସ୍ୱ ସଂସ୍କୃତି ରହିଛି; କାହାର ଆଉ କାହାଠାରୁ କମ୍ ସଂସ୍କୃତି ରହିଛି ବୋଲି ଆଦୌ କହି ହେବନାହିଁ । ନିଜର ସଂସ୍କୃତିଟିକୁ ଆମେ ଏକ ଦାନରୂପେ ଆପଣଙ୍କ ପାଖରେ ଆଣି ଉପସ୍ଥାପିତ କରିଛୁ । ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ବହି ପଢ଼ିବା ବ୍ୟତୀତ ଆଉ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ କରିନାହାନ୍ତି, ସେହିମାନେ ଲେଖିଥିବା ଆପଣଙ୍କର ବହିଗୁଡ଼ାକର ରସହୀନତାରୁ ଆପଣମାନଙ୍କୁ କିଛି ପରିମାଣରେ ମୁକ୍ତି ଆଣି ଦେବାଲାଗି ଆମେ ଆପଣମାନଙ୍କୁ ଏକ ପ୍ରାଣବନ୍ତ ବାୟୁର ଅନୁଭବ ଆଣି ଦେଇଛୁ ।

କୃଷିସମ୍ବନ୍ଧିତ ସଂସ୍କୃତି : ସ୍କୁଲରେ ଚଳୁଥିବା ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକମାନ ପଢ଼ି ଆମେ ଉଭିଦ, ଇତରପ୍ରାଣୀ ଏବଂ ଋତୁମାନଙ୍କ ବିଷୟରେ ଜାଣିବାକୁ ପାଉଛୁ । ମନେ ହେଉଛି ଯେ, କେବଳ ଜଣେ କୃଷକ ହିଁ ଏସବୁ ବିଷୟ ଅବଶ୍ୟ ଲେଖିଥିବ ।

ମାତ୍ର, ସେକଥା ମୋଟେ ଠିକ୍ ନୁହେଁ, ସେହିସବୁ ବହିର ଲେଖକମାନେ ଆପଣମାନଙ୍କର ସ୍କୁଲରୁ ହିଁ ବାହାରିଛନ୍ତି । ବହିଗୁଡ଼ିକରେ ରହିଥିବା ଛବିଗୁଡ଼ିକରୁ ହିଁ ତାହାର ଯଥେଷ୍ଟ ପ୍ରମାଣ ମିଳିଯିବ : ବାଉଁଆ କୃଷକମାନେ, ଗୋଲ ଗୋଲ ବେଲ୍‌ଚା ଗୁଡ଼ିକ, କଣ୍ଟା ବାଡିଆ ହୋଇଥିବା କୋଦାଳ, ରୋମ୍ ସାମ୍ରାଜ୍ୟ ଅମଳରେ ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇଥିବା ହତିଆର ଦ୍ୱାରା କାମ କରୁଥିବା କମାର, ଆଳୁବଖରା ଗଛର ପତ୍ର ଥିବା ଚେରି ଗଛ, ଇତ୍ୟାଦି, ଇତ୍ୟାଦି ।

ମୋର ପ୍ରଥମ ବର୍ଷର ଶିକ୍ଷକ ଦିନେ ମୋତେ କହିଲେ, ''ସେହି ଗଛରେ ଚଢ଼ି ମୋ ପାଇଁ କିଛି ଚେରି ତୋଳି ଆଣିଲୁ !'' ଯେତେବେଳେ ମୋ ମାଆ ଏକଥା ଶୁଣିଲେ, ସେତେବେଳେ ସେ କହିଲେ, ''ତାଙ୍କୁ ପାଠ ପଢ଼ାଇବା ନିମନ୍ତେ କିଏ ଲାଇସେନ୍ସ୍ ଦେଲା କେଜାଣି ?''

ତୁମେ ସେପରି ଜଣେ ଲୋକଙ୍କୁ ପାଠ ପଢ଼ାଇବାର ଲାଇସେନ୍ସ୍ ଦେଲ; ମାତ୍ର ମୋର ସବୁଯାକ ଗଛକୁ ଗୋଟି ଗୋଟି କରି ଜାଣିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ମୋତେ ସେହି ଲାଇସେନ୍ସ୍ ଦେଇ ପାରିଲ ନାହିଁ । ମୋ ଅଙ୍ଗୁର କଟାଡାଳ ଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟରେ ମଧ୍ୟ ମୋର ପୂରା ଜ୍ଞାନ ରହିଛି । ସେହି ଡାଳ ଗୁଡ଼ିକୁ ମୁଁ ନିଜ ହାତରେ କାଟିଛ, ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଏକାଠି କରିଛି ଏବଂ, ପାଉଁରୁଟି ତିଆରି କଲାବେଳେ ମୁଁ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ବ୍ୟବହାର ମଧ୍ୟ କରିଛି । ଆପଣ ମୋ ଖାତାରେ ସେହି ଶବ୍ଦଟି ତଳେ ଗାର ପକାଇ ତାହାକୁ ଏକ ଭୁଲ ବୋଲି ଦେଖାଇ ଦେଇଛନ୍ତି । ସେହି ଶବ୍ଦଟି ଆଉପ୍ରକାରେ ହେବ ବୋଲି ଆପଣ କେଡେ ଜୋର୍ ଦେଇ କହୁଥିଲେ । କାରଣ ଶବ୍ଦଟି ଲାଟିନ୍ ଭାଷାରୁ ଆମ ଭାଷାକୁ ଆସିଛି । ଏବଂ ତା'ପରେ ଆପଣ ଅଭିଧାନରେ ତା'ର ଅର୍ଥ ଦେଖେଇବାକୁ ଚୁପ୍ କରି ଖସିଗଲେ ।

କୁକୁରଙ୍କ ପରି, ଏକାବେଳେକେ ଏକା : ଲୋକମାନଙ୍କ ବିଷୟରେ ଆମେ ଯେତିକି ଜାଣିଛୁ, ଆପଣ ତା'ଠାରୁ ଆହୁରି କମ୍ ଜାଣିଛନ୍ତି । ଆପଣ ନିଜେ କୋଠାଟିରେ ଯା'ଆସ କରିବାପାଇଁ ଯେଉଁ ଲିଫ୍‌ଟ୍ ନାମକ ଉତ୍ତମ ଯନ୍ତ୍ରଟି ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତି, ତାହାହିଁ ଆପଣଙ୍କୁ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଦେଖି ମଧ୍ୟ ତଥାପି ନଦେଖିବା ଲାଗି ଭାରି ସାହାଯ୍ୟ କରିଥାଏ । ବସ୍‌ରେ ଯାତାୟତ କରୁଥିବା ଲୋକମାନଙ୍କୁ ନଦେଖିବା ପାଇଁ ଆପଣମାନେ କାର୍ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତି । ଯେପରି ଲୋକମାନଙ୍କର ମୁହଁ ଦେଖିବାକୁ ନପଡ଼ିବ ବା ସେମାନଙ୍କ ଘରକୁ ଯିବାକୁ ନପଡ଼ିବ, ସେଥିଲାଗି ଆପଣମାନେ ଟେଲିଫୋନ୍ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତି ।

ମୁଁ ଆପଣଙ୍କ ବିଷୟରେ କିଛି ଜାଣିନାହିଁ; ମାତ୍ର ଆପଣଙ୍କର ଯେଉଁ ଛାତ୍ରମାନେ ଲାଟିନ୍ ଲେଖକ ସିସେରୋଙ୍କୁ ଜାଣନ୍ତି, ସେମାନେ ପ୍ରକୃତରେ ଜୀବନ୍ତ ମଣିଷମାନଙ୍କୁ

ନେଇ ଗଠିତ କେତୋଟି ପରିବାରକୁ ଅନ୍ତରଙ୍ଗ ଭାବରେ ଜାଣନ୍ତି ? ସେମାନେ କେତେଜଣଙ୍କର ରୋଷେଇଶାଳକୁ ଯାଇ ଦେଖିଛନ୍ତି ? କେତେ ଜଣଙ୍କର ଘରେ ପଡ଼ିଥିବା ପୀଡ଼ିତ ଲୋକମାନଙ୍କର ପାଖରେ ସେମାନେ ଯାଇ ରାତିଯାକ ବସିଛନ୍ତି ? କେତେ ଜଣଙ୍କ ଘରକୁ ଯାଇ ମଢ଼ ଉଠାଇଛନ୍ତି ? ନିଜେ କୌଣସି ଅସୁବିଧାରେ ପଡ଼ିଥିଲେ ସେମାନେ ପ୍ରକୃତରେ କେତେଜଣ ମନୁଷ୍ୟଙ୍କୁ ବିଶ୍ୱାସ କରି ପାରିବେ ?

ଯଦି ଫ୍ଲୋରେନ୍ସ୍ ସହରରେ ୧୯୬୦ ମସିହାରେ ବଡ଼ ବଢ଼ି ହୋଇ ନଥାନ୍ତା, ତେବେ ପ୍ରଥମ ମହଲାରେ ବାସ କରୁଥିବା ପରିବାରରେ କେତେଜଣ ଲୋକ ରହନ୍ତି, ସେକଥା ସେମାନେ ଆଦୌ ଜାଣି ପାରିନଥାନ୍ତେ ।

ଏହି ପିଲାମାନଙ୍କ ସହିତ ମୁଁ ଗୋଟିଏ କ୍ଲାସ୍‌ରେ ବର୍ଷେ ପାଠ ପଢ଼ିଲି, ମାତ୍ର ସେମାନଙ୍କର ପରିବାର ବିଷୟରେ ମୋ'ର ଆଦୌ କୌଣସି ଧାରଣା ନାହିଁ । ମାତ୍ର, ସେମାନେ ତଥାପି ଭଡ଼ ଭଡ଼ ହେବାରେ ଲାଗି ଥାଆନ୍ତି । ଏତେ ବଡ଼ ପାଟିରେ କ'ଣ ସବୁ କହନ୍ତି ଯେ, ସେମାନଙ୍କ କଥାକୁ ହୁଏତ କେହି ବି ବୁଝି ପାରନ୍ତିନାହିଁ । ସକଳ କ୍ଷେତ୍ରରେ, ପ୍ରତ୍ୟେକେ କେବଳ ନିଜର କଥାଟାକୁ ଶୁଣିବାଲାଗି ହିଁ ମନ କରୁଥାନ୍ତି ।

ମନୁଷ୍ୟର ସଂସ୍କୃତି : ଆପଣଙ୍କର ଝରକା ତଳେ ପ୍ରତ୍ୟହ ପ୍ରାୟ ହଜାରେ ମୋଟରଗାଡ଼ୀ ଗର୍ଜନ କରି ଚାଲି ଯାଉଥାଏ । ସେହି ଗାଡ଼ୀଗୁଡ଼ାକ କାହାର ବା ସେଗୁଡ଼ିକ କୁଆଡ଼େ ଯାଉଛନ୍ତି, ସେବିଷୟରେ ଆପଣଙ୍କର ଆଦୌ କୌଣସି ଧାରଣା ନଥାଏ ।

ମାତ୍ର, ମୋ' ଉପତ୍ୟକାଟିରେ ମାଇଲ୍ ମାଇଲ୍ ଆକ୍ରାନ୍ତରେ ହେଉଥିବା ସବୁକିଛି ଶବ୍ଦକୁ ମୁଁ ବାରି କରି କହିଦେଇ ପାରିବି । ଯେତେବେଳେ ଦୂରରେ ମୋଟରଗାଡ଼ୀର ଶବ୍ଦ ଶୁଣାଯାଏ, ସେତେବେଳେ ମୁଁ ଜାଣେ ଯେ ନେଭିଓ ଟିକିଏ ଡେରି ହୋଇଯିବାରୁ ଗାଡ଼ୀରେ ଷ୍ଟେଶନକୁ ଯାଉଛି । ଆପଣ ଯଦି ଇଚ୍ଛା କରିବେ, ତେବେ ମୁଁ ଆପଣଙ୍କୁ ଶହ ଶହ ଲୋକଙ୍କ ବିଷୟରେ, ସେମାନଙ୍କର ପରିବାର, ଆତ୍ମୀୟସ୍ୱଜନ ଓ ସେମାନଙ୍କର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସମ୍ବନ୍ଧବନ୍ଧନ ଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟରେ ସବୁକିଛି କହିଦେଇ ପାରିବି ।

ଯେତେବେଳେ ଆପଣମାନେ କୌଣସି ଶ୍ରମିକ ସହିତ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରନ୍ତି, ସେତେବେଳେ ଆପଣମାନେ ସବୁକିଛିକୁ ଭୁଲ୍ ଭାବରେ କରନ୍ତି : ଭୁଲ୍ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତି, କଣ୍ଠସ୍ୱରଟା ବି ଠିକ୍ ନଥାଏ, ଥଟ୍ଟାପରିହାସ ମଧ୍ୟ ଭାରି ଅଖାଡୁଆ ହୋଇଯାଏ । ଏବଂ, ପର୍ବତାଞ୍ଚଳର ଜଣେ ଅଧିବାସୀ କିଛି ନକହି ଚୁପ୍ ରହିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ମୁଁ ତା'ର ଭାବୁଥିବା କଥାଗୁଡ଼ିକୁ ଠିକ୍ ଠିକ୍ କହିଦେଇ ପାରିବ; ଏବଂ, ସିଏ

ଯେତେବେଳେ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବିଷୟରେ କ'ଣ କହୁଛି, ସେତେବେଳେ ମଧ୍ୟ ମୁଁ ତା'ର ମନ ଭିତରେ ପ୍ରକୃତରେ କ'ଣ ସବୁ ରହିଛି, ସେକଥା ଗୋଟି ଗୋଟି କରି କହିଦେଇ ପାରିବି ।

ଆପଣମାନଙ୍କର କବିମାନେ ତା'ହେଲେ ଆପଣମାନଙ୍କୁ ଏହିଭଳି ସଂସ୍କୃତି ଦେଇ ଯାଇଛନ୍ତି । ଏହା ହେଉଛି ପୃଥିବୀର ଦଶଭାଗରୁ ନଅଭାଗର ସଂସ୍କୃତି, ମାତ୍ର ତଥାପି କେହି ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତାହାକୁ ଶବ୍ଦରେ, ଛବିରେ ଅଥବା ଫିଲ୍ମ୍‌ରେ ଲିପିବଦ୍ଧ କରି ପାରିନାହାନ୍ତି ।

ଆପଣମାନେ ଅନ୍ତତଃ କିଞ୍ଚିତ୍ ବିନୟ ଶିକ୍ଷା କରନ୍ତୁ । ଆମ ସଂସ୍କୃତି ପରି ଆପଣମାନଙ୍କର ସଂସ୍କୃତିରେ ଏଡ଼େ ଏଡ଼େ ପାଂଟମାନ ରହିଛି । ସମ୍ଭବତଃ ଅଧିକ ବଡ଼ ପାଂଟମାନ ରହିଛି । ପ୍ରାଥମିକ ସ୍କୁଲମାନଙ୍କରେ ପାଠ ପଢ଼ାଉଥିବା ଜଣେ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ଲାଗି ଏହା ନିଃସନ୍ଦେହ ଭାବରେ ଅଧିକ କ୍ଷତି କରୁଛି ।

ଆପଣମାନେ ଆମଠାରୁ ଯେଉଁ ସଂସ୍କୃତି ଦାବୀ କରୁଛନ୍ତି

ଲାଟିନ୍ : ଆପଣମାନେ ଯେଉଁ ବିଷୟଟିକୁ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ଜରୁରୀ ବୋଲି ବିଚାର କରୁଛନ୍ତି, ସେହି ବିଷୟଟିକୁ ଆମକୁ କେବେହେଲେ ପଢ଼ାଇବାକୁ ପଡ଼ିବନାହିଁ ।

ଆପଣମାନେ ଆମକୁ ଇଟାଲିଆନ୍ ଭାଷାରୁ ଲାଟିନ୍‌କୁ ଅନୁବାଦ କରିବାଲାଗି ବାଧ୍ୟ ବି କରୁଛନ୍ତି । ମାତ୍ର, ଠିକ୍ କେଉଁ ଜାଗାରେ ଲାଟିନ୍ ସରେ ଓ ଇଟାଲିଆନ୍ ଭାଷା ଆରମ୍ଭ ହୁଏ, କିଏ ସେକଥା ଗାର ପକାଇ ନିଶ୍ଚୟ କରିଦେଇ ପାରିବ ?

କେହି ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଆପଣମାନଙ୍କ ସକାଶେ ଲାଟିନ୍ ଭାଷାର ଗୋଟାଏ ବ୍ୟାକରଣ ବି ଲେଖି ଦେଇଥିଲେ । ତାହାକୁ ଏକ ବୃହତ୍ ପ୍ରତାରଣା ବୋଲି କୁହାଯିବ । କାରଣ, ପ୍ରତ୍ୟେକ ନିୟମର କ୍ଷେତ୍ରରେ, କେତେବେଳେ ଓ କେଉଁଠାରେ ସେହି ନିୟମଟି ପ୍ରକୃତରେ ଉପନ୍ନ ହେଉଛି, ସେହି କଥାଟି ଅବଶ୍ୟ ଜଣାଥିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ଏହି ନିୟମଟିକୁ ମାନୁଥିବା ଲୋକେ ବ୍ୟାକରଣକୁ ଆଣି ଲଦି ଦିଆଯାଉ ବୋଲି ଗ୍ରହଣ କରି ନିଅନ୍ତି ଏବଂ ସବୁ ନିୟମକୁ ଘୋଷି ମୁଖସ୍ଥ କରି ରଖିଥାନ୍ତି । ଗୋଟିଏ କ୍ଲାସ୍‌ରୁ ଆଉଗୋଟିଏ କ୍ଲାସ୍‌କୁ ଉଠିବା ହିଁ ସେମାନଙ୍କର ଏକମାତ୍ର ଅଭିଳାଷ ହୋଇ ରହିଥାଏ । ଏବଂ, ସେମାନଙ୍କର ପାଳି ଆସି ପହଞ୍ଚିଲେ, ଅର୍ଥାତ୍ ସେମାନେ ନିଜେ ଯେତେବେଳେ ଶିକ୍ଷକ ହେବେ, ସେତେବେଳେ ସେମାନେ ସେହିଏକ ନିୟମବହିଟିକୁ ତୁମକୁ ଦେଖାଇବାକୁ ଆସି ପହଞ୍ଚିଯିବେ ।

ମୋ'ର ଗୋଟିଏ ଖାତାରେ ଆପଣ – ଶବ୍ଦଟିର ତଳେ ଗାର ପକାଇଥିଲେ । ଆପଣଙ୍କର ମତରେ, ଯଦି କୌଣସି ବିଷୟଟିକୁ ଜଟିଳ କରାଯାଇ ପାରୁଥିବ, ତେବେ ତାହାକୁ ସରଳ କରି ଦେଖାଇବା ହେଉଛି ଗୋଟିଏ ଅପରାଧ । ବଡ଼ ପିସ୍ମୟର କଥା ଯେ ସିସେରୋ ମଧ୍ୟ ଅଧିକାଂଶ ସମୟରେ ସରଳ ଶବ୍ଦଟିକୁ ବ୍ୟବହାର କରୁଥିଲେ । "ହଁ, ସିଏ ଜଣେ ରୋମ୍‌ବାସୀ ଥିଲେ ଓ ଏହି ଶବ୍ଦଟିକୁ ଜାଣି ବି ନଥିଲେ ।"

ଗଣିତ : ଶିକ୍ଷକ-ତାଲୀମ ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରୁଥିବା ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଯେଉଁ ଦ୍ୱିତୀୟ ପିଷୟଟି ଖରାପ ଭାବରେ ପଢ଼ାଯାଏ, ତାହା ହେଉଛି ଗଣିତ । ପ୍ରାଥମିକ ସ୍ତରରେ ଗଣିତ ପଢ଼ାଇବା ନିମନ୍ତେ ପ୍ରାଥମିକ ଗଣିତର ଜ୍ଞାନ ରହିଥିଲେ ହିଁ ଯଥେଷ୍ଟ ହୁଏ । ତା'ପରେ ମଧ୍ୟ-ବିଦ୍ୟାଳୟର ତିନିବର୍ଷ ଯେଉଁ ଗଣିତ ପଢ଼ାଯାଏ, ତାହାକୁ କେବଳ ଆଉ ଟିକିଏ ଅଧିକ ବୋଲି କୁହା ଯାଇପାରେ । ବସ୍ତୁତଃ, ଶିକ୍ଷକ-ତାଲୀମ ସକାଶେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଉଥିବା ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ମୋଟେ ଗଣିତ ପଢ଼ା ହେଉନଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଚଳୁଥାନ୍ତା । ମାତ୍ର, ତାହା ପରିବର୍ତ୍ତେ, ଏଠାରେ ଗଣିତ ପଢ଼ାଇବା ନିମନ୍ତେ ସର୍ବୋତ୍ତମ ପଦ୍ଧତିଟିକୁ ହିଁ ଶିକ୍ଷା କରିବାକୁ ହୋଇଥାଏ । ଏବଂ ଏଇଟି ଆଦୌ ଗଣିତ ନୁହେଁ, ମାତ୍ର ଏହାକୁ ଶିକ୍ଷା କରିବାର ପ୍ରକ୍ରିୟା ଅର୍ଥାତ୍ ଶିକ୍ଷାଶାସ୍ତ୍ର ବିଷୟରେ ସମ୍ୟକ୍ ଜ୍ଞାନ ଦେବାକୁ ପଡ଼େ ।

ଉଚ୍ଚତର ଗଣିତବିଦ୍ୟା କହିଲେ ପ୍ରକୃତରେ କ'ଣ ବୁଝାଏ ତାହାକୁ ସଂକ୍ଷେପରେ ଦୁଇ ବା ତିନୋଟି କ୍ଲାସ୍‌ରେ ଜଣେ ବିଶେଷଜ୍ଞ ଆସି ପଢ଼ାଇ ଦେଉଥାନ୍ତେ । ଆମ ସାଧାରଣ ସଂସ୍କୃତିର ଏକ କ୍ଷେତ୍ରରୂପେ ସିଏ ଏହାର ଚର୍ଚ୍ଚା କରୁଥାନ୍ତେ ।

ଏହି ପ୍ରସ୍ତୁତି-ବିଦ୍ୟାଳୟରୁ ବାହାରୁଥିବା ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କୁ ଭବିଷ୍ୟତରେ ମଧ୍ୟ-ବିଦ୍ୟାଳୟ ମାନଙ୍କରେ ଗଣିତ ପଢ଼ାଇବାକୁ ପଡ଼ିଲେ ମଧ୍ୟ ଏହି ସମସ୍ୟାଟିରେ ଆଦୌ କୌଣସି ପରିବର୍ତ୍ତନ ହେବନାହିଁ ।

ସତ କଥା କହିବାକୁ ଗଲେ, ମଧ୍ୟ-ବିଦ୍ୟାଳୟ-ସ୍ତରରେ ଗଣିତ ପଢ଼ାଇବାକୁ ହେଲେ ଗଣିତ ବିଦ୍ୟାରେ ଗୋଟିଏ ଡିଗ୍ରୀ ହାସଲ କରିବାର ଆଦୌ କୌଣସି ପ୍ରୟୋଜନ ନାହିଁ । ଯେଉଁମାନଙ୍କର ପିଲାମାନେ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ଡିଗ୍ରୀମାନ ଲାଭ କରିଛନ୍ତି, ସେହି ବିଶେଷ ଜାତିର ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ହିଁ ସେହି ପ୍ରୟୋଜନଟିର ଉଦ୍‌ଭାବନ କରିଛନ୍ତି । ଏହିପରି ଭାବରେ ସେମାନେ ନିଜପାଇଁ ୨୦,୪୭୮ ବେଶ୍ କାମ୍ୟ କର୍ମସ୍ଥାନମାନ ଅକ୍ତିଆର କରି ନେଇଛନ୍ତି । ସେଥିରେ ଏକାବେଳେକେ କମ୍ କାମ କରିବାକୁ ପଡୁଛି (ସପ୍ତାହରେ ଷୋଳ ଘଣ୍ଟା) ଏବଂ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟରେ ଆଦୌ

ଖୁବ୍‌ବେଶୀ ଦଉଡ଼ିବାକୁ ପଡୁନାହିଁ । ଏଭଳି ଏକ କାମରେ ତୁମେ ବେଶ୍ ଚମତ୍କାର ଭାବରେ ବର୍ଷ ବର୍ଷ ଧରି ସେଇ ମୂର୍ଖତାଗୁଡ଼ାକର ପୁନରାବୃତ୍ତି ମଧ୍ୟ କରିପାରିବ, ଯାହାକୁ କି ମଧ୍ୟ-ବିଦ୍ୟାଳୟର ତୃତୀୟ ବର୍ଷର ପିଲାମାନେ ଆଗରୁ ଶିକ୍ଷା କରି ସାରିଥାନ୍ତି । ଏହି କାମରେ ସବୁଯାକ ପିଲାଙ୍କର ଖାତା ସଂଶୋଧନ କରିବା ନିମନ୍ତେ ମୋଟେ ପନ୍ଦର ମିନିଟ ସମୟ ଲାଗିଥାଏ, କାରଣ ଉତ୍ତରଗୁଡ଼ିକ ହୁଏତ ଠିକ୍ ହୋଇଥାଏ ନଚେତ୍ ଭୁଲ୍ ହୋଇଥାଏ ।

ଦର୍ଶନଶାସ୍ତ୍ର : ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକରୁ ହିଁ ଯେକୌଣସି ଦାର୍ଶନିକଙ୍କୁ ଅଧ୍ୟୟନ କରିବାକୁ ଗଲେ ବଡ଼ ବିରକ୍ତିକର ଲାଗେ । ଦାର୍ଶନିକମାନେ ଅତିରିକ୍ତ ସଂଖ୍ୟାରେ ରହିଥାନ୍ତି ଏବଂ ସେମାନେ ମଧ୍ୟ ଅତିରିକ୍ତ ସଂଖ୍ୟାରେ କଥାମାନ କହିଥାନ୍ତି ।

ମୋତେ ଦର୍ଶନ ପଢ଼ାଉଥିବା ଶିକ୍ଷକ କେବେହେଲେ କୌଣସି ଦାର୍ଶନିକଙ୍କର ପଟ ନେଉନଥିଲେ ବା ବିରୋଧ ବି କରୁନଥିଲେ । ସିଏ ସେମାନଙ୍କୁ ଭଲ ପାଉଥିଲେ ଅଥବା ସେମାନଙ୍କର ଦର୍ଶନର କୌଣସି ମୂଲ୍ୟ ରହିଛି ବୋଲି ବିଚାର କରୁନଥିଲେ, ମୁଁ ସେକଥା ମୋଟେ ଜାଣି ପାରୁନଥିଲି । କୌଣସି ବିଷୟରେ ଜଣେ ପୂରା ଉତ୍ସାହ ରଖିଥିବେ ଓ ଆଉଜଣେ ପୂରା ଉଦାସୀନ ରହିଥିବେ, ଯଦି ଏଭଳି ଦୁଇଜଣ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ମୋତେ ଜଣଙ୍କୁ ବାଛିବା ଲାଗି କୁହାଯାଏ, ତେବେ ମୁଁ ପ୍ରଥମ ଜଣଙ୍କୁ ହିଁ ବାଛିବି - ଯାହାଙ୍କର ବି ନିଜର ଏକ ମତ ରହିଥିବ ବା ଯିଏ ଜଣେ ଦାର୍ଶନିକଙ୍କୁ ଆଉଜଣଙ୍କ ତୁଳନାରେ ଅଧିକ ପସନ୍ଦ କରୁଥିବେ । ଏକଥା ସୁନିଶ୍ଚିତ ଯେ, ସିଏ କେବଳ ସେହି ଦାର୍ଶନିକଙ୍କ ବିଷୟରେ କଥା କହି ଚାଲିଥିବେ ଓ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ଉପରେ ଆକ୍ରମଣ କରୁଥିବେ; ମାତ୍ର ଆମେ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ପଢ଼ିବାର ତିନୋଟି ବର୍ଷଯାକ ସିଏ ଆମକୁ ସେହି ଦାର୍ଶନିକଙ୍କର ମୂଳ ରଚନାଗୁଡ଼ିକୁ ପଢ଼ିବାଲାଗି ବାଧ୍ୟ ବି କରିବେ । ଦର୍ଶନ ଯେ ଏକ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଜୀବନକୁ ଭରି ରଖିପାରେ, ସେହି ପ୍ରତ୍ୟୟଟିକୁ ବହନ କରି ଆମେ ସେହି ବିଦ୍ୟାଳୟରୁ ବାହାରି ପାରିଛୁ ।

ଶିକ୍ଷାଶାସ୍ତ୍ର : ବର୍ତ୍ତମାନ ଶିକ୍ଷାଶାସ୍ତ୍ର ବିଷୟଟି ଯେପରି ଭାବରେ ପଢ଼ାଯାଉଛି, ସେପରି କ୍ଷେତ୍ରରେ ସେହି ବିଷୟଟିକୁ ବାଦ୍ ଦେବାପାଇଁ ହିଁ ମୁଁ ହୁଏତ ଅଧିକ ଇଚ୍ଛା କରିବି । ଅବଶ୍ୟ ଏବିଷୟରେ ମୁଁ ସୁନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ଆଦୌ କିଛି କହି ପାରୁନାହିଁ । ସମ୍ଭବତଃ, ଯଦି ଆମେ ବିଷୟଟିରେ ଆହୁରି ଅଧିକ ଗଭୀରକୁ ଯାଇ ପାରୁଥାଆନ୍ତୁ, ତେବେ ଏଥିରେ ଆମପାଇଁ ପ୍ରକୃତରେ କିଛି ରହିଛି କି ନାହିଁ, ସେକଥା ନିଷ୍ପତ୍ତି କରି ପାରୁଥାନ୍ତୁ ।

ହୁଏତ ଆମେ ଏକଥା ଜାଣିବାକୁ ପାଆନ୍ତୁ ଯେ, ଏହା ଆମକୁ ଗୋଟିଏ ବିଷୟ, କେବଳ ଗୋଟିଏ ବିଷୟ ହିଁ କହିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରୁଛି । ଅର୍ଥାତ୍, ପ୍ରତ୍ୟେକ ପିଲା ଅନ୍ୟ

ସମସ୍ତଙ୍କ ଠାରୁ ଅଲଗା, ଇତିହାସର ପ୍ରତ୍ୟେକ କ୍ଷଣ ଅନ୍ୟ କ୍ଷଣଗୁଡ଼ିକ ଠାରୁ ମଧ୍ୟ ଅଲଗା । ତେଣୁ, ପ୍ରତ୍ୟେକ ପିଲା, ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦେଶ, ପ୍ରତ୍ୟେକ ପରିବେଶ ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟେକ ପରିବାର ପାଇଁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ପ୍ରକୃତରେ ଅଲଗା ।

ଏତିକି କହିବାକୁ ବୁଝାଇ କହିବା ନିମନ୍ତେ ପଢ଼ାବହିର ଅଧପୃଷ୍ଠାଏ ନିଶ୍ଚୟ ଯଥେଷ୍ଟ ହୁଅନ୍ତା । ଆଉ ଯେତେ ପୃଷ୍ଠା ରହିଲା, ସେଗୁଡ଼ିକ ଆମେ ଚିରି ଫୋପାଡ଼ିଦେଇ ପାରନ୍ତେ ।

ବାର୍ବିଆନା ସ୍କୁଲରେ ଏପରି ଗୋଟିଏ ଦିନ ବି ଚାଲି ଯାଇନାହିଁ, ଯେଉଁଦିନ କି ଶିକ୍ଷାସମ୍ବନ୍ଧୀୟ କୌଣସି ସମସ୍ୟାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବାକୁ ନପଡ଼ିଛି । ମାତ୍ର ଆମେ କେବେହେଲେ ତାହାକୁ ସେପରି କୌଣସି ନାମ ଦେଇ ଚିହ୍ନିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିନାହୁଁ । ଆମପାଇଁ, କୌଣସି ଜଣେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପିଲାକୁ କେନ୍ଦ୍ର କରି ହିଁ ତାହାର ଚର୍ଚ୍ଚା କରାଯାଇଛି । ଏହିପରି ଜଣକ ପରେ ଜଣେ, ଥରକ ପରେ ଆଉଥରେ କେତେ କ'ଣ ଚର୍ଚ୍ଚା ହୋଇଛି ।

ମୁଁ ଆଦୌ ଭାବି ପାରୁନାହିଁ ଯେ, ଗିଆନି ବିଷୟରେ ଆମେ ଜାଣି ପାରିନଥିବା ଏପରି କୌଣସି ବିଷୟ ରହିଛି, କୌଣସି ପ୍ରଫେସର୍ ଲେଖିଥିବା କୌଣସି ବହି ଆମକୁ ଯାହାକି ପ୍ରକୃତରେ କହିଦେଇ ପାରିବ ।

ବାଇବେଲ୍ : ପ୍ରାଚୀନ କାବ୍ୟଗୁଡ଼ିକର (ଇଲିଆଡ୍, ଓଡିସି, ଏନିଡ୍) ବାଜେ ଅନୁବାଦଗୁଡ଼ାକୁ ଘାଣ୍ଟି ଘାଣ୍ଟି ଆମର ତିନିବର୍ଷ ସମୟ ଯାଇଛି । ଦାନ୍ତେଙ୍କୁ ଅଧ୍ୟୟନ କରିବାରେ ତିନି ବରଷ । ମାତ୍ର, ଧର୍ମଗ୍ରନ୍ଥ ବାଇବେଲ୍ ପାଇଁ ଗୋଟାଏ ମିନିଟ୍ ସମୟ ବି ଦିଆ ଯାଇନାହିଁ ।

ବାଇବେଲ୍‌ର ବିଷୟଗୁଡ଼ିକ କେବଳ ପାଦ୍ରୀମାନେ ହିଁ ପଢ଼ାଇବେ ବୋଲି ଆପଣ ଆଦୌ ଦାବୀ କରନ୍ତୁନାହିଁ । ସେଥିରେ ଥିବା ଧର୍ମପ୍ରସଙ୍ଗ ଗୁଡ଼ିକୁ ବାଦ ଦେଲେ ମଧ୍ୟ, ଏହି ପୁସ୍ତକଟିରେ ଏପରି ଅନେକ ବିଷୟ ରହିଛି, ଯାହାକି ପ୍ରତ୍ୟେକ ସ୍କୁଲରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବର୍ଷ ଅବଶ୍ୟ ପଢ଼ାଯିବା ଉଚିତ ।

ଯେଉଁ ପୁସ୍ତକଟି ପ୍ରକୃତରେ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ଗଭୀର ପ୍ରଭାବ ପକାଇଛି ଏବଂ ଯାବତୀୟ ସୀମାକୁ ଅତିକ୍ରମ କରି ଯାଇଛି, ସାହିତ୍ୟର ପାଠ୍ୟକ୍ରମରେ ସେଇଟି ପାଇଁ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ସମୟ ଦିଆଯାଇ ପାରିବା ଉଚିତ ।

ପଲେଷ୍ଟାଇନ୍ ହିଁ ଆମ ଭୂଗୋଳ ବହିରେ ଦୀର୍ଘତମ ପରିଚ୍ଛେଦ ହୋଇ ରହିବା ଉଚିତ । ଏବଂ, ଇତିହାସରେ, ଆମ ପ୍ରଭୁଙ୍କର ଜୀବନ ପୂର୍ବରୁ, ଜୀବନ କାଳରେ ଓ ପରେ ଯାହାସବୁ ଘଟିଥିଲା, ସେଇ ଘଟଣାଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟରେ ପଢ଼ାଇ ଦିଆଯିବା ଉଚିତ ।

ଆମ ପାଠ୍ୟକ୍ରମରେ ଏକ ବିଶେଷ ବିଷୟବସ୍ତୁ ରୂପେ ଯାହାକୁ ଯୋଡ଼ାଯିବା ଉଚିତ, ସେଇଟି ହେଉଛି ପୁରାତନ ଟେଷ୍ଟାମେଣ୍ଟ୍‌ର ବିବରଣୀଗୁଡ଼ିକ - ତା'ସହିତ ଚାରୋଟିଯାକ ସୁସମାଚାର ପାଖ ପାଖ ହୋଇ ଲେଖା ହୋଇଥିବା ଗୋଟିଏ ପୁସ୍ତକର ଅଧ୍ୟୟନ, ପୁସ୍ତକଟି ବିଷୟରେ ସମୀକ୍ଷା ଏବଂ ଭାଷାବିଜ୍ଞାନ ଓ ପ୍ରତ୍ନତତ୍ତ୍ୱ ସହିତ ସମ୍ପୃକ୍ତ ହୋଇ ରହିଥିବା ନାନାବିଧ ସମସ୍ୟା ।

ଆପଣମାନେ ଏବିଷୟରେ କୌଣସି ଚିନ୍ତା କାହିଁକି କଲେନାହିଁ କହିଲେ ? ଏହାର କ'ଣ ଏପରି ଗୋଟିଏ କାରଣ ଥାଇପାରେ ଯେ, ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ଆପଣମାନଙ୍କ ବିଦ୍ୟାଳୟଟିର ଯୋଜନା କରିଥିଲେ, ସେମାନେ ଯୀଶୁଙ୍କୁ ପ୍ରକୃତରେ ଅବିଶ୍ୱାସ କରୁଥିଲେ : ସେମାନେ ତାଙ୍କୁ ଦରିଦ୍ରମାନଙ୍କର ଜଣେ ଅତିବେଶୀ ପରିମାଣରେ ବନ୍ଧୁ ବୋଲି ଭାବୁଥିଲେ; ଧନସମ୍ପତ୍ତିର ଜଣେ ବନ୍ଧୁ ହିସାବରେ ସେମାନେ ତାଙ୍କୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଦରିଦ୍ର ଏବଂ ଅସମର୍ଥ ବୋଲି ଭାବୁଥିଲେ ।

ଧର୍ମବିଷୟ : ବାଇବେଲ୍‌ର ସୁସମାଚାର ଗୁଡ଼ିକୁ ସେମାନଙ୍କର ସମୁଚିତ ସ୍ଥାନ ଦେବାକୁ ସମ୍ମତ ହୋଇପାରିଲେ, ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଧର୍ମ ବିଷୟରେ ଶିକ୍ଷା ଦେବା ଅବଶ୍ୟ ଏକ ଗମ୍ଭୀର ବିଷୟରେ ପରିଣତ ହୋଇଯିବ ।

ତା'ପରେ ଗ୍ରନ୍ଥରେ ଲେଖା ହୋଇଥିବା ବିଷୟଗୁଡ଼ିକର ବ୍ୟାଖ୍ୟା ମଧ୍ୟଦେଇ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ପରିଚାଳିତ କରିନେବା ହିଁ ଏକମାତ୍ର କାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ରହିବ । ଜଣେ ପାଦ୍ରୀ ସେହି କାର୍ଯ୍ୟଟିକୁ ନିଶ୍ଚୟ କରିପାରିବେ; ମାତ୍ର ଆହୁରି ଭଲ ହେବ, ଯଦି ତାଙ୍କ ସହିତ ଆହୁରି ଏପରି ଜଣେ ଶିକ୍ଷକ ମଧ୍ୟ ରହିଥିବେ, ଯିଏକି ଅନ୍ଧ ଭାବରେ ଲିଖିତ ବିଷୟଗୁଡ଼ିକୁ ଗ୍ରହଣ କରି ନେଉନଥିବେ । କିନ୍ତୁ ପାଦ୍ରୀଙ୍କ ପରି ସୁସମାଚାର ଗୁଡ଼ିକ ଖୁବ୍ ଭଲ ଭାବରେ ଜାଣିଥିବେ ।

ଯେତେବେଳେ ଆପଣମାନେ ଏହିଭଳି ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କୁ ଖୋଜି ଯାଆନ୍ତି, ସେତେବେଳେ ଆପଣଙ୍କର ନିଜ ସଂସ୍କୃତିଟିର ସୀମାଗୁଡ଼ିକ ହିଁ ଏଡ଼େ ଏଡ଼େ ହୋଇ ଉପରିଭାଗରେ ଆସି ହାବୁଡ଼ି ଯାଆନ୍ତି । ଫ୍ଲୋରେନ୍ସ୍ ସହରରେ ଏପରି ଜଣେ 'ଜଣେ ପାଦ୍ରୀ ରହିଛନ୍ତି, ଯେଉଁମାନେ କି ବାଇବେଲ୍ ବିଷୟରେ ଏକ ଉଚ୍ଚ ସ୍ତରର ଶିକ୍ଷା ଦେଇପାରନ୍ତେ । ସେହି ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ଗ୍ରୀକ୍ ମୂଳପାଠଟିକୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସହଜରେ ପଢ଼ିପାରନ୍ତି, ଏବଂ ଆବଶ୍ୟକ ପଡ଼ିଲେ, ଯଥେଷ୍ଟ ପରିମାଣରେ ହିବ୍ରୁ ମଧ୍ୟ ବୁଝି ପାରନ୍ତି । (ବାଇବେଲ୍‌ର ପ୍ରାଚୀନତମ ଭାଗଟି ହିବ୍ରୁ ଭାଷାରେ ଏବଂ ପରବର୍ତ୍ତୀ କାଳର ଭାଗଟି ଗ୍ରୀକ୍‌ରେ ଲେଖାଯାଇଛି ।)

ଆପଣ ଏପରି ଜଣେ ସାଧାରଣ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ନାମ କହିପାରିବେ, ଯିଏକି ସେହି ପାଦ୍ରୀମାନଙ୍କର ସମ୍ମୁଖୀନ ହୋଇ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ବାଇବେଲ୍‌ର ଆଲୋଚନା

କରିପାରିବେ ? ପାଦ୍ରୀମାନଙ୍କ ଲାଗି ରହିଥିବା ସେମିନାରିରୁ ନୁହେଁ, ଆପଣଙ୍କ ସ୍କୁଲଗୁଡ଼ିକରୁ ବାହାରିଥିବା ଏପରି ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିର ନାମ କହିପାରିବେ ?

ପୃଥିବୀରେ ଥିବା ପ୍ରତ୍ୟେକ ପୁସ୍ତକକୁ (କେବଳ ଗୋଟିଏ ଛାଡ଼ି) ପାଠ କରିଥିବା ଜଣେ ତରୁଣ ବୁଦ୍ଧିଜୀବୀଙ୍କର ଗୋଟିଏ ଭାଷଣରେ ମୁଁ ଶୁଣିବାକୁ ପାଇଥିଲି: "ଆଁନ୍ଦ୍ର ଜିଦ୍ କହିଛନ୍ତି ଯେ, ଯେଉଁ ଗହମ ଦାନାଟି ଗଛରୁ ମାଟି ଉପରକୁ ଖସି ନପଡୁଛି ଏବଂ ମାଟିରେ ମିଶି ନଯାଉଛି, ସେଥିରୁ କଦାପି କୌଣସି ଫଳ ଫଳିବନାହିଁ ।"

ଏହି ଆଁନ୍ଦ୍ର ଜିଦ୍* ପ୍ରକୃତରେ କିଏ, ମୋତେ ସେକଥା ଜଣାନାହିଁ । ମାତ୍ର, ବାଇବେଲ୍‌ର ସୁସମାଚାର ଗୁଡ଼ିକୁ ମୁଁ ବର୍ଷ ବର୍ଷ ଧରି ଅଧ୍ୟୟନ କରିଛି ଏବଂ ମୋ'ର ଜୀବନସାରା ବି ଅଧ୍ୟୟନ କରୁଥିବି ।

ବିଦେଶରେ ଥିବା ସାମନ୍ତ : ଯେଉଁମାନେ ବାଇବେଲ୍‌ର ବାଣୀଗୁଡ଼ିକୁ ଭୁଲି ଯାଇଛନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କ ଠାରୁ ସବୁକିଛିର ପ୍ରତ୍ୟାଶା କରା ଯାଇପାରେ । ଆପଣମାନଙ୍କ ପରି ଲୋକେ ଯାହାକିଛି ପଢ଼ାନ୍ତି, ତାହାର ପ୍ରତ୍ୟେକ ବିଷୟର ଔଚିତ୍ୟ ବିଷୟରେ ଅବଶ୍ୟ ପ୍ରଶ୍ନ କରାଯାଇ ପାରିବ । ଏସବୁକୁ କିଏ ଏପରି ବାଛି ବାଛି ପଢ଼ାବହି ଭିତରକୁ ଆଣିଛି, ସେକଥା ଭାବି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଲାଗେ ।

ପ୍ରକୃତ କଥା ହେଉଛି ଯେ, ଆରମ୍ଭ ହେବା ସମୟରୁ ହିଁ ଆପଣମାନଙ୍କର ସ୍କୁଲରେ ଅସୁବିଧାମାନ ଦେଖା ଦେବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲା ।

୧୮୫୯ ମସିହାରେ ତାହାର ଜନ୍ମ ହେଲା । ଜଣେ ରାଜା ତାଙ୍କର ପାରିବାରିକ ସମ୍ପତ୍ତି ବଢ଼ାଇବା ଲାଗି ଇଚ୍ଛା କଲେ । ତେଣୁ ସିଏ ଏକ ଯୁଦ୍ଧ ଲାଗି ପ୍ରସ୍ତୁତି ଆରମ୍ଭ କରିଦେଲେ । ସର୍ବପ୍ରଥମ ପଦକ୍ଷେପ ରୂପେ ସିଏ ଜଣେ ସେନାପତିଙ୍କୁ ଆଣି ଶାସନରେ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ସ୍ଥାନରେ ବସାଇଦେଲେ । ତା'ପରେ ପାର୍ଲିଆମେଣ୍ଟ୍‌କୁ ଛୁଟୀ ଦେଇଦେଲେ । ପରିଶେଷରେ ଜଣେ ବିଦେଶରେ ଥିବା ସାମନ୍ତଙ୍କୁ ଡାକିଆଣି ରାଷ୍ଟ୍ରର ଶିକ୍ଷା ନିମନ୍ତେ ଗୋଟାଏ ଆଇନ୍ ତିଆରି କରିବା କାର୍ଯ୍ୟରେ ନିଯୁକ୍ତ କରିଥିଲେ ।

ଅସ୍ତ୍ରବଳର ଭୟ ଦେଖାଇ ସେହି ଆଇନ୍‌ଟାକୁ ଇଟାଲିର ସବୁଆଡ଼େ ଲଦି ଦିଆଗଲା ଏବଂ ତାହାହିଁ ଏବର ବିଦ୍ୟାଳୟ ସକାଶେ ମଧ୍ୟ ମେରୁଦଣ୍ଡ ରୂପେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଛି ।

---

* ଫରାସୀ ଲେଖକ ଆଁନ୍ଦ୍ର ଦିଜ୍ ଆପଣାର ଗୋଟିଏ ବହିରେ ବାଇବେଲ୍‌ର ସେହି ବାକ୍ୟଟିକୁ ଉଦ୍ଧାର କରିଥିଲେ ଏବଂ ଉକ୍ତ ଅଧ୍ୟାପକ ତାହା ସ୍ୱୟଂ ଆଁନ୍ଦ୍ର ଦିଜ୍‌ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଲିଖିତ ବୋଲି ବିଶ୍ୱାସ କରୁଥିଲେ ।

ଇତିହାସ : ଏହି ଆଇନ୍‌ଟା ଇତିହାସର ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ କ୍ଷତି କରିଥିଲା ।

ଇତିହାସ ବିଷୟରେ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଏକାଧିକ ସର୍ବେକ୍ଷଣ କରାଯାଇଛି । ସେଥିରୁ ଯେଉଁଗୁଡ଼ିକୁ ସର୍ବାଧିକ ପରିମାଣରେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଉଛି, ମୁଁ ଏଠାରେ ସେହି ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକର ଉଲ୍ଲେଖ କରିବି ।

ସାଧାରଣ ଭାବରେ କହିବାକୁ ଗଲେ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଆଦୌ ଇତିହାସ ବୋଲି କୁହା ଯିବନାହିଁ । ଅତି ସଂକୀର୍ଣ୍ଣମନା ଲୋକମାନେ ଏକାବେଳେ ଏକତରଫା ଭାବରେ କୃଷକମାନଙ୍କ ଲାଗି ସାନ ସାନ କାହାଣୀମାନ ଲେଖି ଥୋଇ ଦେଇଛନ୍ତି । ରାଜ୍ୟଜୟକାରୀମାନେ ହିଁ ଏପରି କରିଛନ୍ତି । ସେଥିରେ ଇଟାଲିକୁ ପୃଥିବୀର କେନ୍ଦ୍ରରେ ଆଣି ଥୁଆଯାଇଛି । ହାରି ଯାଇଥିବା ମନୁଷ୍ୟମାନଙ୍କୁ ସର୍ବଦା ପୂରା ଖରାପ ଏବଂ ବିଜୟୀ ହୋଇଥିବା ଲୋକମାନଙ୍କୁ ସର୍ବଦା ପୂରା ଭଲ ବୋଲି ଚିତ୍ରଣ କରାଯାଇଛି । ଇତିହାସରେ କେବଳ ରଜାମାନଙ୍କର, ସେନାପତି ମାନଙ୍କର ଏବଂ ଜାତି ଜାତି ମଧ୍ୟରେ ଲାଗିଥିବା ମୂର୍ଖତାପୂର୍ଣ୍ଣ ଯୁଦ୍ଧଗୁଡ଼ିକର କଥା କୁହାଯାଇଛି । ଏବଂ, ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କର ଦୁଃଖ ଓ ସଂଗ୍ରାମଗୁଡ଼ିକୁ ଛାଡ଼ି ଦିଆଯାଇଛି ଅଥବା କେଉଁଠି ଗୋଟିଏ କୋଣକୁ ପେଲି ଦିଆଯାଇଛି ।

ସେନାପତି ଓ ଅସ୍ତ୍ରଶସ୍ତ୍ରର ନିର୍ମାତାମାନେ ଯେଉଁମାନଙ୍କୁ ଭଲ ପାଆନ୍ତି ନାହିଁ, ସେମାନଙ୍କୁ ସତେଅବା ଧିକ୍କାର ଦେଇ ନିନ୍ଦା କରାଯାଇଛି । ସବୁଠାରୁ ଉତ୍ତମ ଏବଂ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ 'ଆଧୁନିକ' ବହିରେ ଗାନ୍ଧୀଙ୍କୁ ମାତ୍ର ନଅଧାଡ଼ୀରେ ଶେଷ କରି ଦିଆଯାଇଛି । ତାଙ୍କର ବିଚାର ବିଷୟରେ ଗୋଟିଏ ହେଲେ ଶବ୍ଦ ବି ଲେଖା ଯାଇନାହିଁ, ସିଏ ଗ୍ରହଣ କରିଥିବା ମାର୍ଗଟି ବିଷୟରେ ତ ଆହୁରି କମ୍ କୁହାଯାଇଛି ।

ନଗରବିଜ୍ଞାନ : ନଗରବିଜ୍ଞାନ ହେଉଛି ଆଉଗୋଟିଏ ବିଷୟ, ଯାହା ବିଷୟରେ କି ମୋତେ କିଛି ଜଣାଅଛି । ମାତ୍ର, ଆପଣମାନଙ୍କର ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଏଇଟି ବିଷୟରେ ଆଦୌ କିଛି ପଢ଼ା ଯାଉନାହିଁ ।

କୈଫିୟତ୍ ଦେଲାପରି କେତେକ ଶିକ୍ଷକ କହନ୍ତି ଯେ, ନଗରବିଜ୍ଞାନ ବିଷୟଟି ପରୋକ୍ଷ ଭାବରେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବିଷୟ ଗୁଡ଼ିକର ମାଧ୍ୟମରେ ପଢ଼ା ଯାଇଥାଏ । ଯଦି ସେକଥା ସତ ହୋଇଥାନ୍ତା, ତେବେ ସେଇଟିକୁ ଆଦୌ ବିଶ୍ୱାସ କରାଯାଇ ପାରନ୍ତା ନାହିଁ । ଯଦି ଅନ୍ୟ ବିଷୟଗୁଡ଼ିକର ମାଧ୍ୟମରେ ନଗରବିଜ୍ଞାନ ଶିକ୍ଷା ଦେବା ପ୍ରକୃତରେ ଏପରି ଏକ ଉତ୍ତମ ପଦ୍ଧତି ହୋଇଥାଏ, ତେବେ ଯାବତୀୟ ବିଷୟକୁ ମଧ୍ୟ ସେହି ପଦ୍ଧତିରେ ପଢ଼ା ଯାଉନାହିଁ କାହିଁକି; ଏପରି ଏକ ଦୃଢ଼ ଢାଞ୍ଚାଟିଏ ତିଆରି କରା ଯାଉନାହିଁ କାହିଁକି, ଯେଉଁଥିରେ କି ସକଳ ଉପାଦାନକୁ ସନ୍ନିଶ୍ରିତ କରି ରଖିହେବ

ଏବଂ ତଥାପି ସେଗୁଡିକୁ ଯେକୌଣସି ସମୟରେ ଅଲଗା କରି ବାହାର କରି ଦିଆଯାଇ ପାରୁଥିବ ?

ଆପଣମାନେ ମାନନ୍ତୁ ଯେ, ନଗରବିଜ୍ଞାନ ବିଷୟରେ ଆପଣମାନଙ୍କର କ୍ୱଚିତ୍ କୌଣସି ଜ୍ଞାନ ରହିଛି । ଜଣେ ମେୟର୍‌ଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟ ବିଷୟରେ ଆପଣମାନଙ୍କର କେବଳ ଉପରଠାଉରିଆ କେତେକ ଧାରଣା ହିଁ ରହିଛି । କୌଣସି ଶ୍ରମିକର ଘରକୁ ଯାଇ ଆପଣମାନେ କେବେହେଲେ ଏକାଠି ବସି ଖାଇନାହାନ୍ତି । ସାଧାରଣ ପରିବହନର କ୍ଷେତ୍ରରେ କେଉଁସବୁ ସମସ୍ୟା ଏବେ ମଧ୍ୟ ଅସମାହିତ ରହିଛି, ସେଗୁଡିକର ରୂପରେଖ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଆପଣମାନଙ୍କୁ କିଛି ଜଣାନାହିଁ । ରାସ୍ତାରେ ଅତିରିକ୍ତ ଗାଡୀମୋଟର ଜାମ୍ ହୋଇ ଆପଣମାନଙ୍କର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଜୀବନକୁ ଯେ ବିପନ୍ନ କରି ପକାଉଛି, ଆପଣମାନେ କେବଳ ଏତିକି ଜାଣନ୍ତି ।

ଏସବୁ ସମସ୍ୟାକୁ ଆପଣମାନେ କେବେ ଅଧ୍ୟୟନ କରିନାହାନ୍ତି, କାରଣ ସେଗୁଡିକ ଆପଣମାନଙ୍କୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଭୀତ କରି ରଖିଛନ୍ତି । ଭୂଗୋଳର ଗଭୀରତର ଅର୍ଥଗୁଡିକ ମଧ୍ୟକୁ ପ୍ରବେଶ କରିବା ବିଷୟରେ ଆପଣମାନେ ଯେପରି ଭୀତ ହୋଇ ରହିଛନ୍ତି, ଏଇଟି ମଧ୍ୟ ଠିକ୍ ସେହିପରି ଗୋଟିଏ କଥା । ଆପଣମାନଙ୍କର ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକରେ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡଯାକର ସବୁକିଛି ପ୍ରସଙ୍ଗ ରହିଛି, ମାତ୍ର କ୍ଷୁଧା, ଏକଚାଟିଆ ବ୍ୟବସାୟ, ରାଜନୀତିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା କିମ୍ବା ଜାତିବାଦ ବିଷୟରେ ଆଦୌ କିଛି ଲେଖା ହୋଇନାହିଁ ।

ମନ୍ତବ୍ୟ : ଆପଣମାନଙ୍କର ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ଗୁଡିକରୁ ଗୋଟିଏ ବିଷୟକୁ ପୂରାପୂରି ବାଦ୍ ଦିଆଯାଇଛି - ସେଇଟି ହେଉଛି ଲେଖିବାର କଳା ।

ପିଲାମାନେ ଲେଖୁଥିବା ରଚନା ଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ଆପଣମାନେ ଯେଉଁସବୁ ମନ୍ତବ୍ୟ ଲେଖି ଦେଇଥାନ୍ତି, ସେଥିରୁ କେତୋଟିକୁ ପରୀକ୍ଷା କରି ଦେଖିଲେ ହିଁ ଯଥେଷ୍ଟ ହେବ । ଏଠାରେ ମୁଁ ବାଛି ବାଛି କେତୋଟି ମନ୍ତବ୍ୟ ଏକାଠି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ରଖିଛି । ସେଗୁଡିକୁ କେବଳ ସ୍ୱମତଘୋଷଣା ବ୍ୟତୀତ ଆଉ ଅଧିକା କିଛି ବୋଲି କୁହାଯାଇ ପାରିବନାହିଁ, ପିଲାର ଲେଖାରେ ଉନ୍ନତି ସାଧନ କରିବା ପାଇଁ ଏଥିରେ ଆଦୌ କିଛିହେଲେ ନଥାଏ ।

''ଏକାବେଳେକେ ପିଲାଳିଆ, ପୂରା ବୋକାଙ୍କ ପରି, ଆଦୌ ପରିପକ୍ୱତା ଆସିନାହିଁ, ବଡ ନିକୃଷ୍ଟ ଧରଣର, ଅତ୍ୟନ୍ତ ନଗଣ୍ୟ !'' ଏସବୁ ମନ୍ତବ୍ୟଦ୍ୱାରା ଜଣେ ପିଲା କିପରି ଭାବରେ ଉପକୃତ ହୋଇପାରିବ ? ସମ୍ଭବତଃ ନିଜ ଜେଜେବାପାଙ୍କୁ ସିଏ ସ୍କୁଲକୁ ପଠାଇବା ବିଷୟରେ ଚିନ୍ତା କରିବ - କାରଣ ସିଏ ତା' ନିଜଠାରୁ ଅଧିକ ପରିପକ୍ୱ ।

ଆଉ କେତୋଟି ମନ୍ତବ୍ୟ : "ବିଷୟ ବସ୍ତୁତଃ ଖୁବ୍ କମ୍, କଳ୍ପନା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଦୁର୍ବଳ । ବିଚାର ଗୁଡ଼ିକ ଅତ୍ୟନ୍ତ ନିଷ୍ପ୍ରଭ । ଯାହାକିଛି ଲେଖୁଛ, ସେଥିରେ ନିଜର କୌଣସି ପ୍ରକୃତ ସହଭାଗିତା ଥିଲା ପରି ଲାଗୁନାହିଁ ।" ହୁଏତ ସେହି ବିଷୟବସ୍ତୁ ଗୁଡ଼ିକ ହିଁ ନିଶ୍ଚୟ ଭୁଲ ହୋଇଥିବ । ସେପରି ବିଷୟଟିଏ ହୁଏତ ମୋତେ ଦିଆ ଯାଇନଥାନ୍ତା ।

ଅଥବା : "ତୁମ ଲେଖାର ଗଢ଼ଣଟିକୁ ଉନ୍ନତ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କର । ସେହି ଗଢ଼ଣଟା ମୋତେ ଠିକ୍ ହୋଇନାହିଁ । ବଡ ସଙ୍କୁଚିତ ଓ ଅସ୍ପଷ୍ଟ ହୋଇଗଲା । ଯଥାର୍ଥ ଭାବରେ ସଂରଚିତ ହୋଇ ପାରିଲାନାହିଁ । ପ୍ରୟୋଗଟା ବଡ ଦରିଦ୍ର । ଏଣିକି ଅଧିକ ସରଳ ଭାବରେ ଲେଖିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବ । ବାକ୍ୟ ଗଠନ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଭୁଲ, ନିଜକୁ ପ୍ରକାଶ କରିବାଲାଗି ତୁମର ଢଙ୍ଗଟା ସର୍ବଦା ଆଦୌ ଆନନ୍ଦଦାୟକ ନୁହେଁ । ନିଜ ପ୍ରକାଶଭଙ୍ଗୀ ଉପରେ ତୁମ ନିଜର ଅଧିକ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ରହିବା ଉଚିତ ।" ଆପଣମାନେତ ଆମକୁ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଶିଖାଇ ଥାଆନ୍ତେ । ମାତ୍ର, ଲେଖିବାର ଶୈଳୀଟିକୁ ଆଦୌ ଶିଖାଇ ହେବ ବୋଲି ଆପଣମାନେ ବିଶ୍ୱାସ ବି କରନ୍ତି ନାହିଁ । ଲିଖନକଳାରେ ସମସ୍ତଙ୍କର ଅନୁସରଣ କଲାଭଳି କେତୋଟି ନିୟମ ରହିଛି ବୋଲି ଆପଣମାନେ ବିଶ୍ୱାସ କରୁନାହାନ୍ତି । ଆପଣମାନେ ଏବେ ମଧ୍ୟ ଆପଣମାନେଙ୍କର ସେହି ଉନବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ବ୍ୟକ୍ତିବାଦଟା ଭିତରେ ଘୁରାଇ ତୁରାଇ ହୋଇ ରହିଛନ୍ତି ।

ଏବଂ, ତା'ସହିତ, ଦେବତାମାନଙ୍କର ହସ୍ତସ୍ପର୍ଶ ବାଜିଥିବା ଅନ୍ୟ ପ୍ରାଣୀଟି ସହିତ ମଧ୍ୟ ଆମର ଭେଟ ହୋଇଯାଇଥାଏ : "ଅତ୍ୟନ୍ତ ସ୍ୱତଃସ୍ଫୂର୍ତ୍ତ । ବିଚାରଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରବାହ ଅତ୍ୟନ୍ତ ରଶ୍ମିମନ୍ତ । ନିଜ ବିଚାରଗୁଡ଼ିକୁ ତୁମେ ଉପଯୁକ୍ତ ଭାବରେ ବ୍ୟବହାର କରି ପାରିଛ, ଏକ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ ସହିତ ଲେଖାଟି ସମଞ୍ଜସତା ରକ୍ଷା କରି ପାରିଛି ।" "ତୋତେ ଜନ୍ମ ଦେଇଥିବା ଜନନୀଙ୍କୁ ପ୍ରକୃତରେ ଧନ୍ୟ କହିବାକୁ ହେବ" ବୋଲି କାହିଁକି ଯୋଡିଦେଇ ନପାରିଲେ !

ପ୍ରତିଭା : ମୋ'ର ଗୋଟିଏ ରଚନାକୁ ଆପଣ ବହୁତ କମ୍ ନମ୍ବର ଓ ଏହିପରି ଗୋଟିଏ ମନ୍ତବ୍ୟ ଦେଇ ଫେରାଇ ଦେଇଥିଲେ : "ଲେଖକମାନେ ତିଆରି ହୁଅନ୍ତିନାହିଁ, ଜନ୍ମ ହୋଇଥାନ୍ତି ।" ଏବଂ, ଏପରି କହୁଥିବା ଆପଣଙ୍କୁ ଇଟାଲୀୟ ଭାଷାର ଜଣେ ଶିକ୍ଷକ ହିସାବରେ ବେତନ ବି ଦିଆଯାଉଛି !

ପ୍ରତିଭା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଏହି ଯେଉଁ ତତ୍ତ୍ୱଟି ରହିଛି, ତାହାକୁ ଶୋଷକଶ୍ରେଣୀ ଉଦ୍ଭାବନ କରିଛନ୍ତି । ଜାତିବାଦ ଏବଂ ଆଳସ୍ୟର ଏକ ସମ୍ମିଶ୍ରଣରୁ ହିଁ ତାହାର ଜନ୍ମ ହୋଇଛି ।

ରାଜନୀତିରେ ମଧ୍ୟ ଏହା ବେଶ୍ ଫାଇଦା ଦେଉଛି । ବର୍ତ୍ତମାନ ରହିଥିବା ଦଳଗୁଡ଼ିକର ସମୂହଟି ମଧ୍ୟରେ ନିଜର ବାଟଟିକୁ କାଟି ଅଗ୍ରସର ହେବାକୁ ଯେପରି ନପଡ଼ିବ, ସେଥିଲାଗି ଆପଣମାନେ ଜଣେ ଡି ଗଲ୍‌କୁ ଯାଇ ଯାବୁଡ଼ି ଧରିବାକୁ ଅଧିକ ସହଜ ମୋଲି ମନେ କରୁଛନ୍ତି । ତାଙ୍କୁ ଆପଣମାନେ ଏକ ପ୍ରତିଭା ବୋଲି କହୁଛନ୍ତି ଓ ଫ୍ରାନ୍ସ୍ କହିଲେ ତାହାଙ୍କୁ ହିଁ ବୁଝାଇବ ବୋଲି ଘୋଷଣା କରି ଦେଉଛନ୍ତି ।

ଇଟାଲୀୟ ଭାଷାର କ୍ଲାସ୍‌ରେ ଆପଣମାନେ ଠିକ୍ ଏହିପରି ଭାବରେ ଆଚରଣ କରୁଛନ୍ତି । ପିଏରିନୋର ହିଁ ପ୍ରତିଭା ଅଛି । ମୋ'ର ନାହିଁ । ତେଣୁ ଚାଲ ଆଉ କିଛି କରିବାନାହିଁ ଓ କଥାଟିକୁ ସେହିଠାରେ ସେହିପରି ଭାବରେ ଛାଡ଼ିଦେବା ।

ଆପଣାର ଲେଖାରେ ପିଏରିନୋ ତା' ପ୍ରତିଭାର ପ୍ରତିଫଳନ କରାଇ ପାରୁଛି କି ନାହିଁ, ଏଠାରେ ସେହି କଥାଟିର କୌଣସି ପ୍ରାସଙ୍ଗିକତା ନାହିଁ । ତା' ଚାରିପାଖରେ ତାକୁ ଘେରି ରହିଥିବା ଭଳି ଆହୁରି ଅନେକ ବହି ସିଏ ନିଜେ ଲେଖି ପାରିବ । ଏବଂ, ପାଞ୍ଚଶହ ପୃଷ୍ଠାର ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଆଦୌ କୌଣସି ଗୋଟିଏ ବିଚାରକୁ ବାଦ୍ ନଦେଇ ତାହାକୁ ପଚାଶ ପୃଷ୍ଠାକୁ କମାଇ ଆଣିହେବ ।

ମୁଁ ବୈରାଗ୍ୟ ଶିକ୍ଷା କରି ଅରଣ୍ୟକୁ ଫେରିଯାଇ ପାରିବି ।

ଏବଂ, ଆପଣମାନେ ମଧ୍ୟ ଆପଣମାନଙ୍କର ଡେସ୍କକୁ ଆଉଜି ଆରାମ କରିବାରେ ଲାଗିଥିବେ ଏବଂ ନିଜର ନମ୍ବର ଖାତାରେ ସାନ ସାନ ଦାଗମାନ ଦେବାରେ ଲାଗିଥିବେ ।

କଳା-ବିଦ୍ୟାଳୟ : ଯେକୌଣସି କୌଶଳ ପରି ଲେଖିବାର କୌଶଳ ବିଷୟରେ ମଧ୍ୟ ଶିକ୍ଷା ଦିଆଯାଇ ପାରିବ ।

ମାତ୍ର ବାର୍ବିଆନାରେ ଏହି କଥାଟିକୁ ପକାଇ ଆମେ ନିଜ ନିଜ ଭିତରେ ଖୁବ୍ ଯୁକ୍ତିତର୍କ କରୁଥିଲୁ । ଗୋଟିଏ ପକ୍ଷ ଆମେ ଯେଉଁପରି ଢଙ୍ଗରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଲେଖୁଛୁ, ତାହାକୁ ବର୍ଣ୍ଣନା କରି ବାଢ଼ିଦେବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରୁଥିଲା । ଅନ୍ୟମାନେ କହୁଥିଲେ, "ଯେତେ ସରଳ ଟେକ୍‌ନିକ୍ ସବୁ ବ୍ୟବହାର କରୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ କଳା ହେଉଛି ଏକ ଗମ୍ଭୀର ବିଷୟ । ପାଠକମାନେ ଆମର ଲେଖାକୁ ପଢ଼ି ଖାଲି ହସିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିଦେବେ ।"

ମାତ୍ର ଦରିଦ୍ର ଲୋକେ ମୋଟେ ସହିବେନାହିଁ । ଧନୀମାନେ ଯେତେ ଇଚ୍ଛା କରୁଛନ୍ତି, ସେତେ ହସିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କଲେ ଅଲବତ ହସୁଥାନ୍ତୁ । ଆମେ ସେମାନଙ୍କୁ ଦେଖି ହସୁଥିବୁ । ଦରିଦ୍ରମାନଙ୍କର ଶୈଳୀରେ ସେମାନେ ବହିଟିଏ କି ଖବରକାଗଜଟିଏ ଲେଖି ପାରୁ ନାହାନ୍ତି ବୋଲି ଆମେ ସେମାନଙ୍କ ଉପରେ ହସିବୁ ।

ଯେଉଁ ପାଠକମାନେ ଆମକୁ ଶ୍ରଦ୍ଧା କରନ୍ତି, ଆମେ ପରିଶେଷରେ ସେହିମାନଙ୍କ ପାଇଁ ପ୍ରତ୍ୟେକ କଥାକୁ ଲେଖିବୁ ବୋଲି ସମ୍ମତ ହୋଇଗଲୁ ।

ଗୋଟିଏ ସାଧାରଣ ଟେକ୍‌ନିକ୍ : ଆମେ ଏଇଟିକୁ ଏହିପରି କରିଥାଉ :

ପ୍ରଥମେ, ଆମ ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କର ପକେଟରେ ଗୋଟିଏ ଟିପାଖାତା ରହିଥାଏ । ଯେତେବେଳେ କୌଣସି ଗୋଟିଏ ବିଚାର ଆସି ହାବୁଡ଼ିଯାଏ, ସେତେବେଳେ ଆମେ ସେଇଟକୁ ଟିପି ରଖୁ । ଅଲଗା ଅଲଗା କାଗଜରେ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ବିଚାରକୁ ଟିପି ରଖାଯାଏ । କାଗଜର କେବଳ ଗୋଟିଏ ପାଖ ଲେଖା ହୋଇଥାଏ ।

ତା'ପରେ ଦିନେ ସବୁଯାକ କାଗଜକୁ ଏକାଠି କରି ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ଟେବୁଲ ଉପରେ ଖେଳାଇ ରଖି ଦିଆଯାଏ । ଆମେ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଗୋଟି ଗୋଟି କରି ପଢୁ - ପୁରନାବୃତ୍ତି ଗୁଡ଼ିକ ବାଦ୍ ଦେବାକୁ ସେହିପରି କରାଯାଏ । ତା'ପରେ ପରସ୍ପର ସହିତ ସମ୍ବନ୍ଧିତ କାଗଜଗୁଡ଼ିକୁ ଏକାଠି ଅଲଗା ଗଦାରେ ଏକତ୍ର କରାଯାଏ ଏବଂ ପରେ ସେହି ଅନୁସାରେ ପରିଚ୍ଛେଦ ବା ପ୍ରକରଣ ଗୁଡ଼ିକର ବିଭାଜନ ହୁଏ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରକରଣକୁ ପୁନର୍ବାର ସାନ ସାନ ଗଦାରେ ବିଭକ୍ତ କରି ଦିଆଯାଏ । ସେଗୁଡିକ ଅନୁସାରେ ପରେ ପାରାଗୁଡିକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଏ ।

ଏହି ସ୍ତରରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ପାରାକୁ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଶୀର୍ଷକ ଦେବାର ପ୍ରୟାସ ହୁଏ । ଯଦି ସେହି ପ୍ରୟାସ ସଫଳ ନହେଲା, ତେବେ ବୁଝିବାକୁ ହୁଏ ଯେ, ସେହି ପାରାଟିରେ ପ୍ରକୃତରେ ଉପଯୁକ୍ତ କୌଣସି ବିଷୟବସ୍ତୁ ନାହିଁ କିମ୍ବା ଏକାବେଳେକେ ଅନେକ ଗୁଡ଼ାଏ କଥାକୁ ଆଣି ତା'ଭିତରେ ଭର୍ତ୍ତି କରି ଦିଆଯାଇଛି । ତା'ପରେ କେତୋଟି ପାରାକୁ ବାଦ୍ ଦିଆଯାଏ, କେତୋଟିକୁ ଭାଙ୍ଗି ବି ଦେବାକୁ ହୋଇଥାଏ ।

ପାରାଗୁଡିକର ନାମକରଣ କରୁଥିବା ସମୟରେ ସେଗୁଡିକର ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ କ୍ରମିକତା ବିଷୟରେ ମଧ ଆମେ ଆଲୋଚନା କରିଥାଉ । ଏହିପରି ଭାବରେ ଏକ ରୂପରେଖା ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଆସେ । ସେଇଟି ସମ୍ଭବ ହୋଇଯିବା ପରେ ଆମେ ସେହି ଢାଞ୍ଚାଟି ଅନୁସାରେ ଗଦାଗୁଡିକୁ ପୁଣି ସଜାଇ ନେଉ ।

ପ୍ରଥମେ ପ୍ରଥମ ଗଦାଟିକୁ ନିଆଯାଏ, କାଗଜକୁଡିକୁ ଟେବୁଲ ଉପରେ ଖେଳାଇ କରି ରଖି ଦିଆହୁଏ ଏବଂ ସେଗୁଡିକ ନିମନ୍ତେ ଆମେ ଉପଯୁକ୍ତ ଅନୁକ୍ରମଟିକୁ ସ୍ଥିର କରିନେଉ । ଏହିପରି ଭାବରେ ପ୍ରସ୍ତାବିତ ପାଠଟିର ଏକ ପ୍ରଥମ ଚିଠା ଲେଖା ହେବାର ଉଦ୍ୟମ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଯାଏ ।

ସେହି ଚିଠାର ନକଲମାନ କରାହୁଏ, ଯେପରିକି ଆମ ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ତାହାର ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ କପି ରହିପାରିବ । ତା'ପରେ କତୁରୀ, ଅଠା ଏବଂ ରଙ୍ଗ

ପେନ୍ସିଲ ଗୁଡ଼ିକର କାମ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଯାଏ । ସବୁଗୁଡ଼ିକୁ ପୁନର୍ବାର ଫେଣ୍ଟି ଦିଆଯାଏ । ନୂଆ ନୂଆ କାଗଜ ଆଣି ମିଶାହୁଏ । ପୁଣି ସେଗୁଡ଼ିକର ନକଲମାନ କରାଯାଏ ।

ଏଥିରୁ ଗୋଟିଏ ବି ଶବ୍ଦ କେଉଁଠି ଦିଆଯାଇ ପାରିବ କି ନାହିଁ, ଆମେ ସମସ୍ତେ ଏକ ପ୍ରତିଯୋଗିତା କଲାପରି ତା'ଭିତରେ କାମରେ ଲାଗିଯାଉ । କୌଣସି ଅନାବଶ୍ୟକ ବିଶେଷଣ, ପୁନରାବୃତ୍ତି, ମିଛ, କଠିନ ଶବ୍ଦ, ଅତି ବେଶୀ ଲମ୍ବା ହୋଇ ଯାଇଥିବା ବାକ୍ୟମାନ ଅଥବା ଗୋଟିଏ ବାକ୍ୟ ଭିତରେ ଖୁନ୍ଦି ହୋଇ ପଶି ଯାଇଥିବା କୌଣସି ଦୁଇଟି ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଧାରଣା, - ଏଗୁଡ଼ିକୁ ବାଦ୍ ଦିଆଯାଏ ।

ତା'ପରେ ଆମେ ବାହାରୁ ଜଣକପରେ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଡାକିଆଣୁ, ଯେଉଁମାନଙ୍କର ଅଧିକ ସ୍କୁଲଶିକ୍ଷା ନଥାଏ, ସେହିମାନଙ୍କୁ ଅଗ୍ରାଧିକାର ଦିଆଯାଏ । ସେମାନଙ୍କୁ ଲେଖାଟିକୁ ସରବ ପାଠ କରିବାକୁ ଅନୁରୋଧ କରାଯାଏ । ଏବଂ, ଆମେ ପ୍ରକୃତରେ ଯାହା କହିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରିଥିଲୁ, ସେମାନେ ଠିକ୍ ସେହିପରି ସବୁ ବୁଝିଛନ୍ତି କି ନାହିଁ, ଆମେ ସେକଥା ପରୀକ୍ଷା କରି ଦେଖୁଥାଉ ।

ସେମାନଙ୍କର କୌଣସି ପ୍ରସ୍ତାବ ଯଦି ଲେଖାଟିକୁ ଅଧିକ ସ୍ପଷ୍ଟ ହେବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରୁଥାଏ, ତେବେ ଆମେ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଗ୍ରହଣ କରିନେଉ । ମାତ୍ର, ଆମକୁ ସାବଧାନ ହେବାପାଇଁ ଯେଉଁସବୁ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦିଆଯାଏ, ଆମେ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଗ୍ରହଣ କରୁନାହିଁ ।

ଏହି ଯାବତୀୟ କଠିନ କାର୍ଯ୍ୟକୁ କରିସାରିବା ପରେ ଏବଂ ଯେକୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ବ୍ୟବହାର କରିପାରିବା ଭଳି ନିୟମଗୁଡ଼ିକୁ ଅନୁସରଣ କରିବା ପରେ ତଥାପି ଅନେକ ସମୟରେ ଆମେ ହୁଏତ ଜଣେ ଜଣେ ବଡବୁଦ୍ଧି ପାଠୁଆଙ୍କ ହାବୁଡରେ ଯାଇ ପଡିଯାଉ, ଯିଏକି ଘୋଷଣା କରି କହନ୍ତି ଯେ ଏହି ଚିଠିଟି ଅତ୍ୟନ୍ତ ଉଲ୍ଲେଖଯୋଗ୍ୟ ଭାବରେ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ହୋଇଯାଇଛି ।

ଅଳସୁଆମି : ଲେଖିବାର କଳା କହିଲେ ପ୍ରକୃତରେ କ'ଣ ବୁଝାଏ, ଆପଣମାନେ ସେକଥା ଜାଣିନାହାନ୍ତି ବୋଲି କାହିଁକି ସ୍ୱୀକାର କରୁନାହାନ୍ତି ? ଏଇଟି ଏପରି ଏକ କଳା ଯାହାକୁ କି ଅଳସୁଆମିର ଠିକ୍ ବିପରୀତ ବୋଲି କୁହାଯିବ ।

ଏବଂ, ଏଥିଲାଗି ଆପଣମାନଙ୍କ ପାଖରେ ଆବଶ୍ୟକ ସମୟ ନାହିଁ ବୋଲି ମୋତେ କୁହନ୍ତୁନାହିଁ । ବର୍ଷଯାକରେ ଯଦି ଏହିପରି ଥରେ ଗୋଟିଏମାତ୍ର ଲେଖା ଲେଖାଯାଏ, ତେବେ ସେତିକି ମଧ୍ୟ ଯଥେଷ୍ଟ ହେବ । ମାତ୍ର ତାହାକୁ ସବୁ ଛାତ୍ର ଏକାଠି ହୋଇ ଲେଖିଥିବେ ।

ଅଳସୁଆମି ବିଷୟରେ କହିବାକୁ ଯାଇ ମୁଁ ଏପରି ଏକ କାମ ଆପଣମାନଙ୍କୁ ଦେବି, ଯେଉଁଥିରେ କି ଆପଣଙ୍କର ଛାତ୍ରମାନେ ପ୍ରକୃତରେ ଭାରି ଆନନ୍ଦ ପାଇବେ । ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ସାଇରାଙ୍କର ଇତିହାସ ବହିଟିକୁ ପ୍ରକୃତ ଇଟାଲୀୟ ଭାଷାରେ ଅନୁବାଦ କରିବାରେ ଆପଣମାନେ ବର୍ଷଟିଏ ସମୟ କାହିଁକି ନଦେବେ ?

ଦଣ୍ଡନୀୟ ବିଚାର : ଆପଣମାନେ ବର୍ଷରେ ୨୧୦ ଦିନ କାର୍ଯ୍ୟ କରନ୍ତି । ତିରିଶି ଦିନ ଷାଣ୍ମାସିକ, ବାର୍ଷିକ ଇତ୍ୟାଦି ପରୀକ୍ଷାରେ ଚାଲିଯାଏ ଏବଂ ତିରିଶିରୁ ଅଧିକ ଦିନ ସାମୟିକ ପରୀକ୍ଷାମାନଙ୍କରେ ଯାଏ । ଅର୍ଥାତ୍, ବାକୀ ୧୫୦ଟି ଦିନ ହିଁ ସ୍କୁଲ ହୁଏ । ଏଥିରୁ ଅଧେ ଦିନ ସମୟ ମୌଖିକ ପରୀକ୍ଷାରେ ବିତିଯାଏ । ଅର୍ଥାତ୍, ପାଠ ବଢ଼ାଇବା ପାଇଁ ୭୫ ଦିନ ବାକୀ ରହେ, ଏବଂ ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷରେ ୧୩୫ ଦିନ ସମୟ ପରୀକ୍ଷା କରି ପିଲାଙ୍କୁ ପାସ୍ ଫେଲ୍ ରାୟ ଶୁଣାଇବାରେ ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇଥାଏ ।

ମାତ୍ର, ଆପଣମାନଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାର ସର୍ତ୍ତାବଳୀରେ ଆଦୌ କୌଣସି ପରିବର୍ତ୍ତନ ନକରି ମଧ୍ୟ ଆପଣମାନେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଅଧ୍ୟାପନାରେ ଦେଉଥିବା ସମୟକୁ ତିନିଗୁଣ ବଢ଼ାଇ ଦେଇ ପାରିବେ ।

ଶ୍ରେଣୀଗୃହର ପରୀକ୍ଷା : ପିଲାମାନେ ପରୀକ୍ଷା ଦେଉଥିବା ସମୟରେ ଆପଣମାନେ ଡେସ୍କଗୁଡ଼ିକର ଦୁଇ ଧାଡ଼ୀର ମଝିରେ ଯିବା ଆସିବାରେ ଲାଗି ଯାଉଥିଲେ; ମୁଁ କିପରି ଅସୁବିଧାରେ ପଡ଼ିଥିଲି ଓ ଭୁଲ୍ ଗୁଡ଼ାକୁ କରି ପକାଉଥିଲି, ଆପଣ ସେକଥା ଦେଖିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ପାଟି ଫିଟାଇ ଗୋଟିଏ ହେଲେ ବି ଶବ୍ଦ ଉଚ୍ଚାରଣ କରୁନଥିଲେ ।

ନିଜ ଘରେ ମଧ୍ୟ ମୋତେ ଠିକ୍ ସେଇ ପରିସ୍ଥିତିର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବାକୁ ହେଉଛି । ମୋ' ଚାରିପାଖରେ ମାଇଲ୍ ମାଇଲ୍ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମୋତେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବାକୁ କେହି ଜଣେହେଲେ ନାହାନ୍ତି । କୌଣସି ବହି ନାହିଁ । ଘରେ ଟେଲିଫୋନ୍ ମଧ୍ୟ ନାହିଁ ।

ବର୍ତ୍ତମାନ ମୁଁ ଏଠାରେ 'ସ୍କୁଲ'ରେ ପାଠ ପଢୁଛି । ଏଠାରେ ପାଠ ପଢ଼ିବାପାଇଁ ମୁଁ ଘର ପାଖରୁ ବହୁ ଦୂରକୁ ଆସିଛି । ଏଠାରେ ମୋତେ ମୋ' ମାଆର ଆଦୌ ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବାକୁ ପଡୁନାହିଁ, ଯିଏକି ମୋତେ ନୀରବ ରହିବ ବୋଲି ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେଉଥିଲା ଏବଂ ତା'ପରେ ପ୍ରାୟ ଶହେ ଥର ଯାଏ ମୋତେ ଏଇଟା ସେଇଟା କହିବାରେ ଲାଗି ଯାଉଥିଲା । ଏଠାରେ ମୋ' ଭଉଣୀର ସାନ ପୁଅଟି ମଧ୍ୟ ନାହିଁ, ଯିଏକି ମୋତେ ତା'ର ଘରକୁ ଦିଆ ଯାଇଥିବା ପାଠରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବାକୁ ଅନୁରୋଧ କରୁଥିବ । ଏଠାରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ନୀରବତା ରହିଛି, ଭଲ ଆଲୁଅ ଅଛି, ନିଜେ ବ୍ୟବହାର କରିବାପାଇଁ ଡେସ୍କଟିଏ ବି ରହିଛି ।

ଏବଂ, ଏଠାରୁ ମାତ୍ର ଅଳ୍ପ କେତେ ଦୂରରେ, ଆପଣ ସେଠାରେ ଛିଡ଼ା ହୋଇଛନ୍ତି । ଆପଣଙ୍କୁ ଏହି ସବୁକିଛି ବିଷୟରେ ସବୁ ଗୋଚର ଅଛି । ମୋତେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବାକୁ ଆପଣଙ୍କୁ ଦରମା ମଧ୍ୟ ମିଳୁଛି ।

ମାତ୍ର, ମୋତେ ପହରା ଦେଇ ଆପଣ ନିଜର ସମୟ ନଷ୍ଟ କରିବାରେ ଲାଗିଛନ୍ତି । ସତେ ଯେମିତି ମୁଁ ଗୋଟାଏ ଚୋର ।

ଅନ୍ତର୍ଯାମୀ ଏବଂ ଭୟ : ମୌଖିକ ପରୀକ୍ଷାଗୁଡ଼ିକ ଯେ ଆଦୌ ପ୍ରକୃତରେ ସ୍କୁଲ ବୋଲି କୁହାଯାଇ ପାରିବନାହିଁ, ଆପଣ ନିଜେ ମୋତେ ସେକଥା କହିଥିଲେ । ''ଯେତେବେଳେ ପ୍ରଥମ ପିରିଅଡ୍‌ରେ ମୋ'ର କ୍ଲାସ୍ ଥିବ, ସେତେବେଳେ ତୁ ବିଳମ୍ବରେ ଟ୍ରେନ୍ ଧରିଲେ ମଧ୍ୟ ଚଳିବ । କାରଣ, ପିରିଅଡ୍‌ର ପ୍ରଥମ ଅଧଟା ମୁଁ ମୌଖିକ ପରୀକ୍ଷାରେ ଖର୍ଚ୍ଚ କରିଥାଏ ।''

ଏହିସବୁ ପରୀକ୍ଷା ଚାଲିଥିବା ସମୟରେ ପୂରା ଶ୍ରେଣୀଟା ଆଳସ୍ୟ ଭିତରେ ବୁଡ଼ି ରହିଥାଏ, ଅଥବା ଭୟଭୀତ ହୋଇ ରହିଥାଏ । ଏପରିକି, ଯେଉଁ ପିଲାଟିକୁ ପ୍ରଶ୍ନ ପଚରା ହେଉଥାଏ, ସିଏ ମଧ୍ୟ ସମୟ ନଷ୍ଟ କରିବାରେ ଲାଗିଥାଏ । ସିଏତ ନିଜକୁ କୌଣସି ନା କୌଣସି ଆଳରେ ଲୁଚାଇ ରଖିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଥାଏ, ଯେଉଁଟି ବିଷୟରେ ସେ ପ୍ରାୟ କିଛି ବୁଝିନଥାଏ, ସେଇଟିକୁ ଏଡ଼ିବାର ଉଦ୍ୟମ କରୁଥାଏ ଏବଂ ଯେଉଁସବୁ ବିଷୟକୁ ଉତ୍ତମ ଭାବରେ ଜାଣିଥାଏ, ସେହିଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ହିଁ ଜୋର୍ ଦେଉଥାଏ ।

ଆପଣମାନଙ୍କୁ ଖୁସୀ କରାଇବାକୁ ହେଲେ, ଆମକୁ କେବଳ ଆମର ମାଲ୍ ଗୁଡ଼ାକ ବିକ୍ରୀ କରିବାର କଳାଟା ହିଁ ମାଲୁମ ରହିଥିବା ଆବଶ୍ୟକ । କେବେହେଲେ ଚୁପ୍ ନରହିବା ଏବଂ ଫମ୍ପା ସ୍ଥାନଗୁଡ଼ାକୁ ଫମ୍ପା ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ାକ ଦ୍ୱାରା ପୂର୍ଣ୍ଣ କରି ପାରିବାର କଳାଟିକୁ ଜାଣିଥିବା ଆବଶ୍ୟକ । ସାପେଗ୍ନୋଙ୍କର ସାହିତ୍ୟର ଇତିହାସ ବହିରୁ ସମୀକ୍ଷାତ୍ମକ ମନ୍ତବ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ମୁଖସ୍ଥ କରି ପୁନରାବୃତ୍ତି କରିବା ଆବଶ୍ୟକ; ସତେ ଯେପରି ସେଗୁଡ଼ିକ ଆମର ନିଜ କଥା ଏବଂ ଆମେ ସତେ ଯେପରି ମୂଳ ବହିଗୁଡ଼ିକୁ ପଢ଼ିଛୁ, ସେହିପରି ଏକ ଧାରଣା ସୃଷ୍ଟି କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ମତଗୁଡ଼ିକ : ଉତ୍ତର ଦେଲାବେଳେ ବରଂ କେତେକ 'ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ମତ' ଦେଇପାରିବା ନିଶ୍ଚୟ ଅଧିକ ଭଲ ହେବ । ଆପଣମାନେ ଏହିସବୁ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ମତକୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସମ୍ମାନ ଦେଇଥାନ୍ତି : ''ମୋ'ମତରେ, ପେତ୍ରାର୍କ୍..... '' (ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଇଟାଲିର ଜଣେ କବି) ମାତ୍ର, ପ୍ରକୃତ କଥା ହେଉଛି, ଏହି ଛାତ୍ରଟି ତାଙ୍କର ହୁଏତ ମୋଟେ ଦୁଇଟି କବିତା ପଢ଼ିଥିବ, ସମ୍ଭବତଃ ଗୋଟିଏ ହେଲେ ବି ପଢ଼ିନଥିବ ।

ମୁଁ ଶୁଣିଛି ଯେ, ଆମେରିକାର କେତେକ ସ୍କୁଲରେ, ଯେତେବେଳେ ଶିକ୍ଷକ କୌଣସି କଥା କହନ୍ତି, ସେତେବେଳେ ଅଧେସଂଖ୍ୟକ ପିଲା ହାତ ଟେକି ଦିଅନ୍ତି ଏବଂ ''ମୁଁ ଏକମତ'' ବୋଲି କହନ୍ତି । ଆଉ ଅଧେ ପିଲା ''ମୁଁ ଏକମତ ନୁହେଁ'' ବୋଲି

ମତ ଦେଇଥାନ୍ତି । ତା'ପରେ ସେମାନେ ପକ୍ଷ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରନ୍ତି ଏବଂ ସବୁଯାକ ସମୟଟା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଶକ୍ତିମାନ୍ ଭାବରେ ଗମ୍ ଚୋବାଇବାରେ ଲାଗିଥାନ୍ତି ।

ନିଜର ବୁଦ୍ଧି ପାଉନଥିବ, ଯେଉଁ ପିଲାଟି ଏହିଭଳି ବିଷୟଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ନିଜର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ମତ ଦେବାକୁ ବାହାରି ପଡ଼େ, ତାକୁ ଅବଶ୍ୟ ଗଧ ବୋଲି କୁହାଯିବ । ତାକୁ ସେଥିଲାଗି ଆଦୌ ପ୍ରଶଂସା କରିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ । ଜଣେ ପିଲା ତା' ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କର କଥା ଶୁଣିବାକୁ ହିଁ ସ୍କୁଲକୁ ଯାଏ ।

ଅତ୍ୟନ୍ତ ବିରଳ କ୍ଷେତ୍ରରେ ହୁଏତ ଏପରି ମଧ୍ୟ ଘଟିପାରେ ଯେ, ଆମେ ନିଜ ବୁଦ୍ଧିରେ କୌଣସି ଗୋଟିଏ କଥା କହିଲେ ତାହା ଶ୍ରେଣୀର ଅଥବା ଶିକ୍ଷକଙ୍କର ମଧ୍ୟ କିଛି ଉପକାର କରିଥାଏ । ମାତ୍ର, ତାହା କେବଳ ଏକ ମତ ହୋଇନଥିବ କିମ୍ବା କୌଣସି ବହିରୁ ଉଧାର କରି ଅଣାଯାଇ ନଥିବ । ଏପରି ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କଥା ହୋଇଥିବ, ଯାହାକୁ କି ଆମେ ନିଜ ଆଖିରେ ଦେଖିଥିବା, ନିଜ ଘରେ ଦେଖିଥିବା ଅଥବା ରାସ୍ତାରେ କିମ୍ବା ଜଙ୍ଗଲରେ ମଧ୍ୟ ଦେଖିବାକୁ ପାଇଥିବା ।

ଏକ ବୁଦ୍ଧିଆ ପ୍ରଶ୍ନ : ଏପରି କୌଣସି ପ୍ରଶ୍ନ ଆପଣ ମୋତେ ପଚାରି ନାହାନ୍ତି । ନିଜେ ନିଜଆଡୁ ମୁଁ କେତେବେଳେ ସେଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟରେ କିଛି କହୁନଥିଲି । ମାତ୍ର ଆପଣଙ୍କର ଛୁଆ ଭଦ୍ରଲୋକମାନେ ଦିବ୍ୟ ମୁଖମଣ୍ଡଳ ଗୁଡ଼ିକୁ ଦେଖାଇ ନିଜେ ଆଗରୁ ଜାଣିଥିବା ଯାବତୀୟ କିସମର ବିଷୟରେ ପ୍ରଶ୍ନ ପରେ ପ୍ରଶ୍ନ କରିବାରେ ଲାଗିଥିଲେ । ଏବଂ, ସେମାନଙ୍କୁ ଆପଣ ବି ଭାରି ଉତ୍ସାହିତ କରୁଥିଲେ : ''କେଡେ ବୁଦ୍ଧିଆ ପ୍ରଶ୍ନଟିଏ'' ବୋଲି ସବୁବେଳେ କହୁଥିଲେ ।

ଏପରି ଏକ ପ୍ରହସନ, ଯାହାକି ସଂପୃକ୍ତ ସମସ୍ତଙ୍କ ଲାଗି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅନାବଶ୍ୟକ । ସେହି ଖୋସାମତିଆ ମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଅନିଷ୍ଟକାରକ । ଏବଂ, ମୋ'ପାଇଁ, ଯିଏକି ସେହି ଖେଳଟିକୁ ଖେଳିବାରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅକୁଶଳ ହୋଇ ରହିଥିଲା, ତା'ଲାଗି ପ୍ରକୃତରେ ନିଷ୍ଠୁର ।

ସେହି ଅନ୍ୟ ମୃତ ଭାଷାଟି : ଲାଟିନ୍ ଭାଷାର ଏକ କବିତାର ଗୋଟିଏ ପଦ ଆମକୁ ଦିଆଗଲା ଏବଂ ତାହାକୁ 'ସମସାମୟିକ ଗଦ୍ୟ'ରେ ଲେଖିବାପାଇଁ କୁହାଗଲା । ସେହି ବିଚିତ୍ର ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ମୁଁ ଆଖି ଡିମା ଡିମା କରି ବୁଲି ଆସୁଥାଏ ଓ କେଉଁଠାରେ ଯେ ଅଟକିବି, ସେକଥା ଜାଣି ପାରୁନଥାଏ । ଆପଣ ମୋ' ଆଡ଼କୁ ଅନାଇ ମୁରୁକି ହସିଦେଲେ ଓ ମୋ କାନପାଖରେ ଆସି କହିଲେ, ''ଲେଖିଯା' ବାବୁ, ଲେଖିଯା', ଭାରି ସହଜ ପଡ଼ିଛି । କାଲି ମୁଁ ତୁମମାନଙ୍କ ସକାଶେ ଏହି ସବୁଗୁଡ଼ିକ ପଢ଼ି ଦେଖିଥିଲି । ତୁ ମୋତେ ପଢ଼ିନାହୁଁ ।''

ଆପଣ ସତକଥା କହିଥିଲେ । ମୁଁ ପ୍ରକୃତରେ ପଢି ନଥିଲି । ମୁଁ ମୋ ଛାତ୍ରମାନଙ୍କୁ ଏପରି ଭାବରେ କେବେ ପଢାଇବି ନାହିଁ । କଥାଟି ପାଦଟୀକାରେ କହିଦିଆ ଯାଇଛି ସତ, ମାତ୍ର ତାହା ହେଉଛି ଏକ ମିଛ କଥା କବି ତାଙ୍କ କବିତାରେ ସେପରି କହିଥିଲେ କାରଣ ସେ ଗରିବମାନଙ୍କୁ ଭଲ ପାଉନଥିଲେ । ଆମ ପକ୍ଷର ହୋଇ ସେ ଆଦୌ କୌଣସି ଚେଷ୍ଟା କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରୁନଥିଲେ ।

କବିଙ୍କର ସେହି ବିଚିତ୍ର ଭାଷାଟିକୁ ମୁଁ ଯେପରି ମୁଖସ୍ଥ କରି ରଖିପାରିବି, ସେଥିପାଇଁ ଆପଣ ମୋତେ ଗୋଟିଏ ଟିପାଖାତାରେ ସେଗୁଡିକୁ ଟିପି ରଖିବାକୁ କହିଥିଲେ । ମୁଁ ସେହି ଭାଷାକୁ ଶିକ୍ଷା କରେ ବୋଲି ସିନା ଅନୁମାନ କରା ଯାଉଥିଲା, ମାତ୍ର ସେହି ଭାଷାକୁ ବ୍ୟବହାର କରିବା ନିମନ୍ତେ କେଉଁଠି ଅବକାଶ ମିଳିବ କହିଲେ ?

ମୋ'ର ଜଣେ ସାଙ୍ଗ ଡିକ୍‌କୁ ଭାଷାସଂକ୍ରାନ୍ତୀୟ ଯାବତୀୟ ବାଧାକୁ ଅତିକ୍ରମ କରିଯିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ମୁଁ କିଛି କଳାକସରତ କରିବାକୁ ମଧ୍ୟ ରାଜୀ ଥିଲି । କାମ ଭିତରେ ଫୁରସତ ସମୟରେ ସିଏ ଠିକ୍ ମୋତେ ଲାଗି କରି ବସୁଥିଲା । ଏବଂ, ଗୋଟିଏ ଶବ୍ଦକୁ ଉଚ୍ଚାରଣ କରିବାକୁ ଖୁବ୍ ଚେଷ୍ଟା କରୁଥିଲା । ଏବଂ, ମୁଁ ବି ମୋ'ର ନିତାନ୍ତ ଅସଂସ୍କୃତ ଭାଷାରେ ତାକୁ ପରିହାସ କରିବାରେ ଲାଗିଥିଲି । ଏବଂ, ମୋ ନିଜ ଉଚ୍ଚାରଣକୁ ମଧ୍ୟ ମୁଁ ତା' ଉଚ୍ଚାରଣ ପରି ଠିକ୍ ସେତିକି ଖରାପ ଭାବରେ କହୁଥିଲି; ସେଭଳି ଅସଂସ୍କୃତ ଭାଷାରେ ଅଫିସ୍ ଭିତରେ କେହି କଥା କହୁନଥିଲେ । ସେହି ଅଶୁଦ୍ଧ ଭାଷା ପ୍ରମାଣ କରିଦିଏ ଯେ ତୁମେ ଗରିବମାନଙ୍କ ସହିତ ନିଶ୍ଚୟ କେଉଁଠି ବାସ କରୁଛ ।

ବଦନାମ : ଇତ୍ୟବସରେ ସମୟ ଚାଲି ଯାଉଥାଏ ଓ ମୋ' ପାଟିରୁ କୌଣସି କଥା ବାହାରୁ ନଥାଏ । ମୁଁ ଭାରି କ୍ରୋଧ ଓ ନୈରାଶ୍ୟ ଭିତରେ ଛଟପଟ ହେଉଥାଏ ।

ସେହି ଅତି ଦୟନୀୟ ପିଲାମାନେ ବି ମୋତେ ଆଦୌ ବୁଝି ପାରୁନଥାନ୍ତି । ଆପଣଙ୍କ କବିଙ୍କର ଭାଷାକୁ ଗ୍ରହଣ କରିନେବା ସକାଶେ ସେମାନଙ୍କୁ ଆପଣ ସେମାନଙ୍କ ପିଲାଦିନରୁ ହିଁ ତାଲୀମ ଦେଇ ଆଣିଛନ୍ତି । ଏବଂ, ସେମାନେ କେଉଁଦିନୁ ବିଜାର ହୋଇ ରହିବାକୁ ପୂରା ଆଦରି ନେଇଛନ୍ତି । ନିଜ ବିଦ୍ୟାଳୟଠାରୁ ସେମାନେ ଆଉ କିଛିହେଲେ ଆଶା କରୁନାହାନ୍ତି ।

ସେମାନେ ବି ମୋତେ ହୁଏତ ମମତାପୂର୍ଣ୍ଣ ସହାନୁଭୂତି ଦେଖାଇ ଉତ୍ସାହିତ କରିବାକୁ ମନ କରିବେ । ସେମାନେ ଘୃଣା କ'ଣ ବୋଲି ଆଦୌ କେବେହେଲେ ଜାଣି ନାହାନ୍ତି ।

ମୋତେ ପ୍ରକୃତରେ କେହି ଅସୁକ ପାଉନଥିଲେ । ଆପଣ ତ୍ରି ନୁହନ୍ତି : "ମୁଁ ତୋତେ ମୋଟେ ଗିଳି ପକାଇବି ନାହିଁ ।" ସବୁବେଳେ ଆପଣଙ୍କର କଥା ଏହିପରି ଉତ୍ସାହଦାୟକ ହୋଇ ରହିଥିଲା । ମୋ' ପ୍ରତି ଆପଣଙ୍କର କର୍ତ୍ତବ୍ୟଟି କରିବାକୁ ଆପଣ ସର୍ବଦା ଇଚ୍ଛା କରୁଥିଲେ ।

ଏବଂ, ସେଥି ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଆପଣ ଆପଣଙ୍କ ହାତର ସେହି ଡିପ୍ଲୋମାଟାର ବାଧକାରୀ ଶକ୍ତିବଳରେ ମୋ'ର ପ୍ରତ୍ୟେକଟି ଆଦର୍ଶକୁ ନଷ୍ଟ କରିଦେବାରେ ଲାଗିଥିଲେ ।

କଳା : ସେହି ମୌଖିକ ପରୀକ୍ଷାଗୁଡିକ ସମୟରେ ଯଦି ମୁଁ ଅନ୍ତତଃ କିଛି ସମୟ ଲାଗି ଶାନ୍ତ ହୋଇ ପାରିବାର ସୁଯୋଗ ପାଇଥାନ୍ତି (ଏସବୁ ଲେଖିବା ସକାଶେ ମୋ' ସାଙ୍ଗମାନଙ୍କ ସହିତ ମୋ'ର ଯେପରି ବର୍ତ୍ତମାନ ସମୟ ରହିଛି), ତେବେ ମୁଁ ଆପଣଙ୍କୁ ସବୁକଥା ବୁଝାଇଦେଇ ପାରିଥାନ୍ତି । ଏଥିରେ ଆଦୌ କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ । ଯେତେ ଯାହା ହେଲେ ମଧ ଆପଣ ଗୋଟାଏ ପଶୁ ତ ନୁହନ୍ତି !

ମାତ୍ର ସେହି ସମୟରେ ମୋ' ମୁଣ୍ଡକୁ କେବଳ ନାନା ଅସନା ଓ ଅପମାନକର କଥାମାନ ଆସିବାରେ ଲାଗିଥିଲା । ଅନ୍ୟ କାହା ସହିତ ଆଲୋଚନା କଲାବେଳେ ଠିକ୍ ସେହି ଶବ୍ଦଗୁଡିକୁ ଉଚ୍ଚାରଣ ନକରିବାକୁ ହିଁ ଆମେ ପାରୁ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଚେଷ୍ଟା କରିବାରେ ଲାଗିଥାଉ ।

ତେଣୁ, ଆମେ କଳା କ'ଣ ଭଲ କରି ବୁଝିପାରିବୁ । ଏହାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି, କୌଣସି କଥାକୁ ବା କୌଣସି ମଣିଷକୁ ଘୃଣା କରିବା । ଏଇଟାକୁ ନେଇ ବିଶଦ ଭାବରେ ଚିନ୍ତା କରୁଥିବା, ପୂର୍ଣ୍ଣ ଧୈର୍ଯ୍ୟ ଆବଶ୍ୟକ କରୁଥିବା ମିଳିତ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟରେ ଆମକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବାଲାଗି ବନ୍ଧୁମାନଙ୍କୁ ପାଇବା ।

ଘୃଣାର ଗର୍ଭ ଭିତରୁ କ୍ରମେ ସତ୍ୟ ଅବଶ୍ୟ ବାହାରି ଆସିବ । କଳାର ବସ୍ତୁଟି ଜନ୍ମଲାଭ କରିବ : ତୁମର ଶତ୍ରୁ ଯେପରି ବଦଳି ଯାଇ ପାରିବ, ସେଥିଲାଗି ତୁମେ ତା'ଆଡକୁ ନିଜର ହାତଟିକୁ ପ୍ରସାର କରି ରଖିଥିବ ।

ରୋଗ ସଂକ୍ରମଣ : ଆପଣମାନଙ୍କ ସ୍କୁଲରେ ଗୋଟିଏ ମାସ ପଢିବାପରେ ମୁଁ ମଧ ସଂକ୍ରାମିତ ହୋଇ ପଡିଥିଲି ।

ମୌଖିକ ପରୀକ୍ଷା ସମୟରେ ମୋ'ର ହୃଦ୍‌ଯନ୍ତ୍ରର ସ୍ପନ୍ଦନ ବନ୍ଦ ହୋଇ ଯାଉଥିବା ପରି ମୋତେ ଲାଗୁଥିଲା । ମୁଁ ଜାଣି ପାରିଲି ଯେ, ମୋତେ ନେଇ ଆଉଜଣେ ଯାହା କରୁବୋଲି ମୁଁ କଦାପି ଇଚ୍ଛା କରନ୍ତିନାହିଁ, ମୁଁ ତାହାକୁ ହିଁ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ନେଇ କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରୁଥିଲି ।

କ'ଣ ସବୁ ପଢା ହେଉଥିଲା, ମୁଁ ତା'ପରେ ଆଉ କିଛି ଶୁଣିଲି ନାହିଁ । ଆର ପିରିଅଡରେ ଯେଉଁ ମୌଖିକ ପରୀକ୍ଷା ହେବାର ଥିଲା, ମୁଁ କେବଳ ତାହାରି କଥା ଭାବିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିଦେଲି ।

ସବୁଠାରୁ ବଢିଆ ଓ ସବୁଠାରୁ ଆକର୍ଷଣପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଷୟଗୁଡିକ - ସେଗୁଡିକ ଉପରେ କପଡା ବାନ୍ଧି ସେଗୁଡିକୁ ଜୀବନଶୂନ୍ୟ କରି ରଖା ଯାଇଥିଲା । ସତେ ଯେପରି ବାହାରେ ରହିଥିବା ବୃହତ୍ତର ପୃଥିବୀଟି ସହିତ ଆଦୌ କୌଣସି ସମ୍ବନ୍ଧ ହିଁ ନଥିଲା । ଅର୍ଥାତ, ବ୍ଲାକ୍‌ବୋର୍ଡ୍ ଓ ଶିକ୍ଷକଙ୍କର ଟେବୁଲ ମଧ୍ୟରେ ରହିଥିବା ସେହି କେତେ ଇଞ୍ଚ ଜାଗା ମଧ୍ୟରେ ହିଁ ସେଗୁଡିକୁ ସୀମାବଦ୍ଧ କରି ରଖିହେବ ବୋଲି ସତେ ଯେପରି ବିଶ୍ୱାସ କରା ଯାଉଥିଲା ।

କୀଟଟିଏ : ଘରେ ମଧ୍ୟ, ମୋ'ମାଆ ଯେତେବେଳେ ବେମାର ପଡିଲା, ସେତେବେଳେ ସେକଥା ଉପରେ ମଧ୍ୟ ମୋ'ର କୌଣସି ଦୃଷ୍ଟି ପଡିନଥିଲା । ମୋ'ର ପଡିଶାଲୋକଙ୍କ ବିଷୟରେ ମଧ୍ୟ କୌଣସି ଆଗ୍ରହ ରହିଲାନାହିଁ । ଖବରକାଗଜ ପଢା ବନ୍ଦ ହୋଇଗଲା, ରାତିରେ ଆଉ ନିଦ ମଧ୍ୟ ହେଲାନାହିଁ ।

ମାଆ ବଡ ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ପଡିଲା । ବାପା ଦାନ୍ତକୁ ଚାପି ଧରି ଭାରି ପ୍ରତିବାଦ କଲାପରି କହିଲେ, ''ତୁ ଜଙ୍ଗଲକୁ ପଳାଇଗଲେ ତୋତେ ହୁଏତ ଆହୁରି ଭଲ ଲାଗିବ ।''

ମୁଁ ଠିକ୍ ଗୋଟିଏ କୀଟ ପରି ଖାଲି ପଢିବାରେ ଲାଗିଥିଲି ।

ସେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ଯେକୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାଲାଗି ମୋ' ପାଖରେ ସମୟ ରହିଥିଲା, ମୁଁ ନିଜେ ଛାତ୍ରମାନଙ୍କୁ ପଢାଇବା ସମୟରେ ଯେପରି ହୁଅନ୍ତା ଠିକ୍ ସେହିପରି । ଯଦି କୌଣସି ବିଷୟ ବିଶେଷ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ବୋଲି ଲାଗନ୍ତା, ତେବେ ମୁଁ ପଢାବହିଟାକୁ ରଖି ଦେଉଥାନ୍ତି ଓ ବିଷୟଟିକୁ ବୁଝି ପାରିବାଲାଗି ଅନ୍ୟ ବହିଗୁଡିକୁ ଆଣି ଅଧିକ ଗଭୀର ଭାବରେ ଅଧ୍ୟୟନ କରୁଥାନ୍ତି ।

ମାତ୍ର, ଆପଣମାନେ ଯେପରି କଲେ, ତା'ପରେ ମୋତେ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକଟା ମଧ୍ୟ ଅତିରିକ୍ତ ପରି ମନେ ହେବାକୁ ଲାଗିଲା । ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ତଥ୍ୟଗୁଡିକୁ ବାଛି ମୁଁ ସେଥିରେ ଗାର ଦେବାରେ ଲାଗିଗଲି । ପରେ, ମୋ' ଇସ୍କୁଲ ସାଙ୍ଗମାନେ ଆହୁରି ପତଳା ଅନ୍ୟ ବହିଗୁଡିକୁ ମଧ୍ୟ ଘୋଷି ମୁଖସ୍ଥ କରିବାକୁ ପରାମର୍ଶ ଦେଇଥିଲେ, ଆପଣମାନଙ୍କର ସାନ ସାନ ମଥାର ସନ୍ତୋଷବିଧାନ ନିମନ୍ତେ ସେଗୁଡିକୁ ଖାସ୍ କରି ଉଦ୍ଭାବନ କରାଯାଇଥିଲା ।

ସନ୍ଦେହମାନ : ଆପଣମାନଙ୍କ କଥା ହିଁ ଠିକ୍ ଏବଂ ଆପଣମାନଙ୍କର ସଂସ୍କୃତିଟା ହିଁ ଠିକ୍ ସଂସ୍କୃତି ବୋଲି ମୁଁ ଭାବିବାକୁ ବି ଆରମ୍ଭ କରି ଦେଇଥିଲି । ସେଠାରେ ଆମ

ନିର୍ଜନତା ଭିତରେ ଆମେ ସମ୍ଭବତଃ ତଥାପି ଏପରି ଏକ ସରଳତାକୁ ନେଇ ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖିବାରେ ଲାଗିଥିଲୁ, ଯାହାକୁକି ଆପଣମାନେ ଶତାବ୍ଦୀ ଶତାବ୍ଦୀ ପୂର୍ବରୁ ଆମପାଇଁ ରଖି ଯାଇଛନ୍ତି ।

ଏପରି ଏକ ଭାଷା, ଯାହାକୁ କି ସମସ୍ତେ ପଢି ପାରିବେ ଓ ଯେଉଁଟା ସରଳ ଶବ୍ଦଗୁଡିକୁ ନେଇ ତିଆରି ହୋଇଥିବ, ସେହିପରି ଏକ ଭାଷା ବିଷୟରେ ଅମେ ହୁଏତ ତା'ର ପ୍ରକୃତ ସମୟ ଆସିବା ପୂର୍ବରୁ ହିଁ ନିଜ କଳ୍ପନା ଭିତରେ ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖିବାରେ ଲାଗିଥିଲୁ ।

ଆପଣମାନଙ୍କ ପରି ହେବାର ଦୁର୍ଦ୍ଦଶାରୁ ମୁଁ ଏକାବେଳେକେ ଟିକକରେ ରକ୍ଷା ପାଇଗଲି । ନହେଲେ, ଦରିଦ୍ର ଘରମାନଙ୍କର ଯେଉଁ ପିଲାମାନେ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଭିତରେ ପଶିଗଲା ମାତ୍ରକେ ଯେପରି ଜାତି ବଦଳାଇ ଦିଅନ୍ତି, ମୁଁ ମଧ୍ୟ ସେହିପରି ହୋଇ ଯାଇଥାନ୍ତି ।

ବାହାର ବ୍ୟକ୍ତି : ଆପଣମାନେ ଯେତେ ଦୂରଯାଏ ଇଚ୍ଛା କରିଥାନ୍ତେ, ସେତେଦୂର ସ୍ଖଳିତ ହେବାଲାଗି ମୋ'ହାତରେ ପ୍ରକୃତରେ ଯଥେଷ୍ଟ ସମୟ ନଥିଲା । ଜୁନ୍ ମାସରେ ଆପଣ ମୋତେ ଇଟାଲିଆନ୍ ଭାଷାରେ ପାଞ୍ଚ ଓ ଲାଟିନ୍‌ରେ ଚାରିଟାଏ ଦେଇଥିଲେ ।

ମୁଁ ପୁନର୍ବାର ଜଙ୍ଗଲ ଭିତରର ସେହି ପୁରୁଣା ବାଟଟାକୁ ଧରି ବାର୍ବିଆନାକୁ ଫେରି ଆସିଲି । ଏବଂ, ସେଠାରେ ଦିନ ପରେ ଦିନ, ସକାଳୁ ସନ୍ଧ୍ୟା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ପୁନର୍ବାର ଗୋଟିଏ ପିଲା ହୋଇ ଯାଇଥିଲି ।

ମାତ୍ର ତଥାପି ବିଦ୍ୟାଳୟର ପୂରା ସମୟ ନିର୍ଘଣ୍ଟିକୁ ମୁଁ ଆଦୌ ଗ୍ରହଣ କରି ପାରିନଥିଲି । କାରଣ, ମୋତେ ଆହୁରି ଦୁଇଟି ପରୀକ୍ଷାରେ ତଥାପି ଆଉଥରେ ବସିବାକୁ ଥିଲା । ତେଣୁ ମୋର ପରାମର୍ଶଦାତା ମୋତେ ସାନ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ପାଠ ପଢାଇବା ଓ ଖବରକାଗଜ ପଢିବାର ଦାୟିତ୍ୱରୁ ମୁକ୍ତ କରି ଦେଇଥିଲେ । ଗୋଟିଏ କୋଠରୀରେ ଏକୁଟିଆ ବସି ପଢିବାର ଅନୁମତି ମିଳିଗଲା, ଯେପରିକି ମୁଁ ସେଠାରେ ଶାନ୍ତିରେ ପଢି ପାରିବି ଓ ଘରେ ଯେଉଁସବୁ ବହି ନଥିଲା, ସେଗୁଡିକର ବି ଅଧ୍ୟୟନ କରିପାରିବି ।

କେବଳ ଚିଠିଗୁଡିକୁ ପାଠ ପରିବାଲାଗି ହିଁ ମୁଁ ସେହି ନିସ୍ତବ୍ଧତା ଭିତରୁ ଫେରି ଆସୁଥିଲି ।

ପତ୍ରାବଳୀ :

ଭିକ : ଆଲ୍‌ଜିରିଆରୁ ପ୍ରକୁହ୍ୱଚିଓ : ....ଏହି ଅଞ୍ଚଳର କେତେକ ସ୍ଥାନରେ ପୃଥିବୀଟା ଖାଲି ରକ୍ତବର୍ଣ୍ଣ ଦେଖାଯାଇଛି ଓ କେଉଁଠି ଘାସର ଗୋଟିଏ ପତର ବି

କଅଁଳୁନାହିଁ । ହଠାତ୍ ରେଲଗାଡୀ ଅଟକିଗଲା । ବାହାରେ କ'ଣ ସବୁ ଘଟୁଛି ଦେଖିବା ନିମନ୍ତେ ମୁଁ ଝରକାବାଟେ ବାହାର ଆଡକୁ ଉହୁଙ୍କି ଅନାଇଲି । ତିନୋଟି ଝିଅ ରଙ୍ଗବେରଙ୍ଗର ପରିଚ୍ଛଦ ପିନ୍ଧି ଗୋଡ ତଳକୁ ହାତ ବଢାଇ କ'ଣ ସଂଗ୍ରହ କରୁଥିଲେ । ସେମାନେ ରେଲଗାଡୀ କଡେ କଡେ ପାଦରେ ଚାଲିକରି ଯାଉଥିଲେ । ସେମାନେ ଭିକ ମାଗୁନଥିଲେ ସତ, ମାତ୍ର ଲୋକମାନେ ସେମାନଙ୍କ ଆଡକୁ କ'ଣ ସବୁ ପକାଇ ଦେଉଥିଲେ । ସେମାନେ ଟାଉ ଟାଉ କରି ସେଗୁଡିକୁ ଗୋଟାଇ ନେଇ ଛାତିର ଲୁଗା ତଳେ ଲୁଚାଇ ରଖୁଥିଲେ । ଏହିପରି ସେମାନେ ଶେଷଡବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯାଇସାରିବା ପରେ ରେଲଗାଡୀର ଗତି ପୁନର୍ବାର ବୃଦ୍ଧି ପାଇଲା ଓ ଘଣ୍ଟାକୁ ତିରିଶି କିଲୋମିଟର ହୋଇଗଲା । ଶୁଣିଲି ଯେ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ବେନ୍ ବେଲ୍ଲା ଭିକ ମାଗିବାର ଏହି ଅଭ୍ୟାସଟିକୁ ବନ୍ଦ କରି ଦେବାକୁ ଚାହୁଥିଲେ ଏବଂ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ବୁମେଦିଏନ୍ ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷରେ ଏହାକୁ ପୁନର୍ବାର ସେହିପରି ଚାଲିବାକୁ ଅନୁମତି ଦେଇଛନ୍ତି । ମୁଁ ତଥାପି କିଛି ଠିକ୍ କରି କହି ପାରୁନାହିଁ । କେଉଁଟା ଠିକ୍ ? ବାପା, ଆପଣଙ୍କର ମତ କ'ଣ ?

ଗରିବମାନଙ୍କର ଭାଷା - ଫ୍ରାଙ୍କୁକ୍‌ଟିଓର ଆଉଏକ ଚିଠି : ....ରାସ୍ତାରୁ ଗୋଟିଏ କାଠିତିଆରି ଗୋଲିଆ ଜିନିଷ ପାଇଲି ଓ ପୁଣିଥରେ ଧରିବାକୁ ତାକୁ ବୁଲାଇ ବୁଲାଇ ଉପରକୁ ପକାଉଥିଲି । ମୋ' ଚାରିପାଖରେ ପ୍ରାୟ କୋଡଏ ଯାଏ ପିଲା ଆସି ଘେରିଗଲେ । ସେମାନେ ହସିବାରେ ଲାଗିଥାନ୍ତି ଓ ଜିନିଷଟିକୁ ସେମାନଙ୍କ ଆଡକୁ ମଧ୍ୟ ପକାଇବାକୁ କହି ହାତ ବଢାଉଥାନ୍ତି । ମୁଁ ସେହିପରି କଲି ଏବଂ ଖେଳଟି ଏହିପରି ପାଞ୍ଚମିନିଟ୍ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଚାଲିଲା । କେହି କୌଣସି କଥା କହୁନଥାନ୍ତି । ହଠାତ୍ ସବୁଠାରୁ ବଡ ପିଲାଟି ଖେଳ ବନ୍ଦ କରି ଦେବାକୁ ଇସାରା କରିଦେଲା । ମୋ'ପାଖରେ ଥିବା ଆରବୀ ଖବରକାଗଜଟି ଉପରେ ତା'ର ଆଖି ପଡି ଯାଇଥିଲା । ମୋ ଘର କେଉଁଠି ଓ ଏଠାରେ ମୁଁ କ'ଣ କରୁଛି ବୋଲି ସେ ମୋତେ ଆରବୀ ଭାଷାରେ ପଚାରିଲା । ସାନ ମସ୍‌ଜିଦ୍‌ଟିର ପାହାଚ ଉପରେ ଠିଆ ହୋଇ ଆମେ ଗପ କରବାକୁ ଲାଗିଲୁ । ମୁଏଜିଦିନ୍ (ନମାଜ ସମୟ ହେଲା ବୋଲି ଡାକି କହିବାକୁ ନିଯୁକ୍ତ ରହିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି) ମଧ୍ୟ ଆମ ସହିତ କେଡେ ଖୁସୀରେ ଆସି ଯୋଗ ଦେଲେ । ମୁଁ ତ ତାଙ୍କର ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡିକୁ ବୁଝି ପାରୁନଥାଏ; ତେଣୁ ମୋତେ ସ୍ୱୀକାର କରି କହିବାକୁ ହେଲା ଯେ ମୁଁ ଆରବୀ ନୁହେଁ; ମାତ୍ର ତଥାପି ଆରବୀ ପଢି ପାରୁଥିଲି । ତା'ପରେ ସେ ମୋତେ କୋରାନ୍ ପଢିବାକୁ ମସ୍‌ଜିଦ୍ ଭିତରକୁ ନେଇଗଲେ । ତାଙ୍କୁ ଭାରି ଉଲ୍ଲସିତ ଲାଗୁଥାଏ ।

ଧର୍ମ - ଫ୍ରାନ୍ସ୍‌ରୁ ସାନ୍ଦ୍ରୋ : ....ଗୋଟିଏ ବଡ ରାସ୍ତାରେ ଗାଡୀ ଅଟକାଇ ସିଏ ମୋତେ ତାଙ୍କ ଗାଡୀରେ ଆସିଥିବାରୁ ଭଡା ଦେବାକୁ କହିଲେ । ମୁଁ କହିଲି, "ଆଜ୍ଞା,

ମୁଁ ହେଉଛି ଜଣେ କାଥୋଲିକ୍ ।'' ତା'ପରେ ସିଏ ଆଉ ଭଡା ମାଗିଲେନାହିଁ । ମାତ୍ର ମୋତେ ସିଏ ସେଇଠାରେ ଗାଡୀରୁ ଓହ୍ଲାଇ ଦେଲେ ଏବଂ ବଡ ରାସ୍ତାକୁ ଆସିବା ନିମନ୍ତେ ମୋତେ ଚାରି କିଲୋମିଟର ବାଟ ଚାଲିକରି ଆସିବାକୁ ହେଲା ।

ସିଝା ସୂର୍ଯ୍ୟମୁଖୀ - ଓ୍ୱେଲ୍ସ୍‌ରୁ ଫ୍ରାଙ୍କୋ : ....ବିଦେଶୀ ମାନଙ୍କର ପାପସ୍ୱୀକାର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମଟିରେ ବ୍ୟବହୃତ ହେବାଲାଗି ପାଦ୍ରୀଙ୍କ ପାଖରେ ଗୋଟିଏ ବିଶେଷ ପୁସ୍ତିକା ରହିଛି । ତୁମେ ତାଙ୍କ ଆଗରେ କହିବ, ''ମୁଁ ପଚିଶି ନମ୍ବରର ଦୁଇଟି ପାପ କରିଛି ଓ ବାର ନମ୍ବର ପାପରୁ ତିନୋଟିର ପ୍ରତିରୋଧ କରି ପାରିଛି ।'' ସିଏ ମୋତେ ପଚିଶି ନମ୍ବର ପାପ ବିଷୟରେ ଗୋଟିଏ ପ୍ରବଚନ ଶୁଣାଇଲେ !

ଜଣେ କୁନି ବୁଢାଟିଏ ଲାଗି ମୁଁ ବଗିଚାରେ କିଛି ପରିବା ଚାଷ କରେ । ଆଜି ଦିନଯାକ ମୋତେ ସୂର୍ଯ୍ୟମୁଖୀ ତୋଳିବାକୁ ପଡିଥିଲା । ସିଏ ତ ନିରାମିଷ ଆହାର କରନ୍ତି, ମାତ୍ର ମୋ ପାଇଁ କିଛି ମାଂସ କିଣିବାକୁ ଭାବୁଥିଲେ । ମୁଁ ନାହିଁ ବୋଲି କହିଲି । ଏହାଦ୍ୱାରା ଆଉଗୋଟିଏ ଅନୁଭୂତି ହେଲା । ତେଣୁ, ସେ ଦୁଇଟି ସୂର୍ଯ୍ୟମୁଖୀ ମୁଣ୍ଡା ଆଣି ମୋ'ପାଇଁ ସିଦ୍ଧ କରିଥିଲେ ।

ରାଜନୀତିରୁ ବାହାରେ ଥିବା ବାଳିକାଟି - ମାର୍ସେଇ ସହରରୁ କାର୍ଲୋ : ....ଜଣେ ପାଦ୍ରୀଙ୍କ ସହିତ ଇଟାଲିରୁ ଦଳେ ଛାତ୍ର ଏଠାକୁ ଆସିଛନ୍ତି । ସେମାନେ କୌଣସି ମଜୁରି ନନେଇ ଆଲ୍‌ଜିରିଆନ୍ ମାନଙ୍କ ପାଇଁ ରହିବା ବାରାକ୍ ତିଆରି କରି ଦେଉଛନ୍ତି । ସେମାନେ ଫରାସୀ ଭାଷା ଶିଖିବା ଲାଗି କୌଣସି ଚେଷ୍ଟା କରୁନାହାନ୍ତି । ରାଜନୀତି ବିଷୟରେ ଆଦୌ କିଛି ଶୁଣିବାକୁ ସେମାନଙ୍କର କୌଣସି ଆଗ୍ରହ ନାହିଁ । ଭାଟିକାନ୍ କାଉନ୍ସିଲ୍ ବିଷୟରେ ସେମାନେ କେତେ କ'ଣ ଗପୁଛନ୍ତି, ମାତ୍ର ନିଜ ଗଇଁତିରେ ମାତ୍ର ଅଙ୍କ କେତେ ଥର ମାଟିରେ ଆଘାତ କରୁଛନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ଗୋଟିଏ ଝିଅ କେମିତି ବୋକା ବୋକା ମନେ ହେଉଛି । ଆଜି ରାତିରେ ମୁଁ ଯେତେବେଳେ ତୁମ ପାଖକୁ ଲେଖିବି ବୋଲି ମୋ ନିଜ କୋଠରୀ ଭିତରକୁ ଗଲି, ସିଏ ବି ମୋ ପଛେ ପଛେ ଯାଇ ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚିଲା ଓ ମୋ ବିଛଣାଟା ଉପରେ ପଡିଯାଇ କହିଲା, ଫ୍ଲରେନ୍ସ୍‌ର ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଦେଖିଲେ ସିଏ ପାଗଳ ପରି ହୋଇଯାଏ ।

ମିଛକଥାର ପ୍ରଶଂସା - ଲଣ୍ଡନ୍‌ରୁ ଏଡୋଆର୍ଡୋ : ....ଯେଉଁ ବାପମାଆମାନେ ନିଜ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଅତିମାତ୍ରାରେ ନଷ୍ଟ କରିଦିଅନ୍ତି, ଏହା କେବଳ ସେହିମାନଙ୍କର ଦୋଷ । ପିଲାମାନେ କିପରି ପଇସା ଖର୍ଚ୍ଚ କରିବେ, ବାପମାଆ ସେମାନଙ୍କୁ ଏ ବିଷୟରେ କିଛି ଶିଖାଇ ନଥାନ୍ତି; ସେମାନଙ୍କୁ ହୁକୁମ ଦେଇ ଶିଖାନ୍ତି ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ

ସହିତ ବୟସ୍କ ମଣିଷ ପରି ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତି । ସେହି ପିଲାମାନେ ବାପମାଆଙ୍କୁ ବିଶ୍ୱାସ କରୁଥାନ୍ତି ସତ, ମାତ୍ର ଗୋଟିଏ ମିଛ ଯଦି କୌଣସି ପିଲାକୁ ଏତେ ଅଧିକ ସଂଖ୍ୟାର ପାପରୁ ଦୂରରେ ରଖିପାରିଲା, ତେବେ ତାହାକୁ ପ୍ରକୃତରେ ଏତେ ଖରାପ କଥାଟାଏ ବୋଲି କୁହାଯାଇ ପାରିବ କି ? ମୋ କଥାଟିକୁ ମୁଁ ପରିଷ୍କାର ଭାବରେ କହିପାରିଲି କି ନାହିଁ କେଜାଣି ? ଏଥିରେ କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ଯେ, ଇଂଲଣ୍ଡର ପିଲାମାନେ ପ୍ରକୃତରେ ଖୁବ୍ ବାଧ୍ୟ । ମାତ୍ର, ସେମାନଙ୍କର ମାଆ ଯଦି ସେମାନଙ୍କୁ ଆଦୌ କୌଣସି କଥାରେ ବି ଗାଳି ନଦିଅନ୍ତି, ତେବେ ତଦ୍ୱାରା ସେହି ପିଲାମାନଙ୍କର ପ୍ରକୃତରେ କେତେ କ୍ଷତି ନହୁଏ ? ଏବଂ, ବାପମାଆଙ୍କର ମଧ୍ୟ କ'ଣଟା ଲାଭ ହୁଏ ? ମୁଁ ଯଦି ଗୋଟିଏ ମିଛକଥା କହୁଥାଏ, ତେବେ ସେଥିରୁ ଏହି ଆଭାସ ମିଳିବ ଯେ, ମୁଁ କେଉଁଟା ଭୁଲ୍ କଥା ବୋଲି ଜାଣିଛି ଏବଂ ଆଉଥରେ ତାହା କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଦୁଇଥର ଚିନ୍ତା କରୁଛି ।

ଆମର ଗୌରବ : ଇଂଲଣ୍ଡରୁ ଜଣେ ପୁରାତନ ଇଉନିଅନ୍ କର୍ମୀ ପାଓଲୋ ବିଷୟରେ ଲେଖିଛନ୍ତି : ଆମ ଫ୍ୟାକ୍ଟରିକୁ ସିଏ ଈଶ୍ୱରଙ୍କର ଏକ ଆଶୀର୍ବାଦରୂପେ ଆସିଛି ଏବଂ ଆପଣଙ୍କର ବିଦ୍ୟାଳୟ ମଧ୍ୟ ତା ବିଷୟରେ ଗର୍ବ କରିବା ଉଚିତ । ନିଜ ଜୀବନକୁ ସିଏ ଅତ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରଗାଢ଼ ଭାବରେ ବଞ୍ଚୁଛି ଏବଂ ସବୁବେଳେ ଖୁସୀ ଅଛି । ମୁଁ ଅନୁଭବ କରୁଛି, ସତେଯେପରି ସ୍ୱୟଂ ଈଶ୍ୱର ହିଁ ଏହି କଥାଟିକୁ ଆଣି ବ୍ୟବସ୍ଥା କରି ଦେଇଛନ୍ତି : ତୁମେ ଓ ମୁଁ ପରସ୍ପର ଠାରୁ ଏତେ ଦୂରରେ ରହିଛୁ ଏବଂ ତଥାପି ଆମେ ଏକାପରି ଭାବୁଛୁ ଓ ଏକାପରି କଥା କହୁଛୁ । ଏଠାରେ ଅନେକ ଶ୍ରମିକ କନ୍‌ଜରଭେଟିଭ୍ ଦଳକୁ ଭୋଟ୍ ଦିଅନ୍ତି ଏବଂ କର୍ତ୍ତାମାନେ ବାହାର କରୁଥିବା ଖବର କାଗଜ ଗୁଡ଼ିକୁ ପଢ଼ନ୍ତି; ଓ ମୁଁ ସେମାନଙ୍କୁ କହେ, "ଠିକ୍ ମୋରି ପରି ଚିନ୍ତା କରୁଥିବା ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ଖୋଜି ପାଇବାଲାଗି ମୋତେ ଏହି ପିଲାଟି ସୁଦୂର ଇଟାଲିରୁ ଏଠାକୁ ଆସିବାଯାଏ ଅପେକ୍ଷା କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା । ତୁମେମାନେ ମଧ୍ୟ ସେହିପରି ଗୋଟିଏ ପିଲାକୁ ଓ ଜଣେ ରୋମାନ୍ କ୍ୟାଥୋଲିକ୍‌କୁ ଆସିବାକୁ ଓ ତୁମମାନଙ୍କୁ ଶିକ୍ଷା ଦେବାକୁ ଅନୁମତି ଦେବ ।"*

---

* ଅଠର ବର୍ଷ ବୟସରୁ କମ୍ ପିଲାମାନେ ବିଦେଶରେ ଯାଇ କାମ କରିବାକୁ ଏକ ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ଚୁକ୍ତିଦ୍ୱାରା ନିଷିଦ୍ଧ କରାଯାଇଛି । ମାତ୍ର, ଶ୍ରମିକ ଆଇନ୍ ଗୁଡ଼ିକୁ ଯେ କେବଳ ଇଟାଲିରେ ଅମାନ୍ୟ କରାଯାଏ, ସେକଥା ଆଦୌ ନୁହେଁ । ବାର୍ବିଆନାର ପିଲାମାନେ ଇଂଲଣ୍ଡ, ଜର୍ମାନୀ, ଫ୍ରାନ୍ସ, ଅଷ୍ଟ୍ରିଆ, ଆଲ୍‌ଜିରିଆ, ଲିବିୟା ପ୍ରଭୃତି ଦେଶରେ କାମ କରିବାକୁ ସମର୍ଥ ହୋଇଛନ୍ତି । ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ, ଏହି ଚିଠିଗୁଡ଼ିକୁ ଲେଖିଥିବା ପିଲାମାନେ ହେଉଛନ୍ତି : ଫ୍ରାଙ୍କୁଚିଓ - ୧୬ ବର୍ଷ, ସାଣ୍ଡ୍ରୋ - ୧୫ ବର୍ଷ, ଫ୍ରାଙ୍କୋ - ୧୪ ବର୍ଷ, କାର୍ଲୋ - ୧୬ ବର୍ଷ ଓ ଏଡୋଆର୍ଡୋ - ୧୬ ବର୍ଷ ।

ଆନିବାଲ୍ କାରୋ : ସବୁଯାକ ଚିଠି ପଢିସାରି ମୁଁ ପୁଣି କବାଟ କିଳିଦେଇ ମୋ' ଏନିଡ୍ ବହିକୁ ପଢେ । ସେଥିରୁ ମୁଁ ଗୋଟିଏ ଘଟଣା ପଢୁଛି, ଯାହା ଆପଣଙ୍କୁ ଭଲ ଲାଗିବ ।

''କେତେଜଣ ମଣିଷ ଶୋଇଥିବା ସମୟରେ ଦୁଇଜଣ ଗୁଣ୍ଡା ସେମାନଙ୍କର ଅନ୍ତବୁଜୁଳା ବାହାର କରୁଛନ୍ତି । ତାଲିକା : ଅନ୍ତବୁଜୁଳା ବାହାର କରାଯାଉଥିବା ଲୋକମାନଙ୍କର, ଚୋରି ଯାଇଥିବା ଦ୍ରବ୍ୟଗୁଡ଼ିକର, କମରପଟିଟି ଏକ ଦାନରୂପେ ଆଣି ଦେଇଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କର ଏବଂ ସେହି କମରପଟିର ଓଜନ । ଏବଂ, ଏହି ସବୁକିଛି ଜନ୍ମ ହୋଇଥିବା ଗୋଟାଏ ମଲାଛୁଆ ପରି ଭାଷାରେ । (ଇଟାଲିର ସ୍କୁଲମାନଙ୍କରେ ଷୋଡଶ ଶତାବ୍ଦୀର କବି ଆନିବାଲ୍ କାରୋଙ୍କର ଅନୁବାଦରେ ହିଁ ଏନିଡ୍ କାବ୍ୟଟିକୁ ପଢାଯାଏ ।)

ଏନିଡ୍ ପ୍ରକୃତରେ ପାଠ୍ୟ ତାଲିକାର ଅନ୍ତର୍ଗତ ନଥିଲା । ଏହାକୁ ଆପଣମାନେ ବାଛିଥିଲେ । ମୁଁ ସେଥିପାଇଁ ଆପଣମାନଙ୍କୁ କଦାପି କ୍ଷମା ଦେବିନାହିଁ ।

ଅବଶ୍ୟ ମୋ' ସାଙ୍ଗମାନେ ମୋତେ ନିଶ୍ଚୟ କ୍ଷମା ଦେବେ । ଜଣେ ଶିକ୍ଷକ ହେବା ମୋର ଲକ୍ଷ୍ୟ ବୋଲି ସେମାନେ ଜାଣିଛନ୍ତି । ମାତ୍ର, ମୁଁ ମଧ୍ୟ ଠିକ୍ ଆପଣମାନଙ୍କ ପରି ଅସଲ ବିଷୟଗୁଡ଼ିକ ଠାରୁ ବିଚ୍ଛିନ୍ନ ହୋଇ ରହିଛି ।

ବିସଂକ୍ରମଣ

ଉପରଠାଉରିଆ : ସେପ୍ଟେମ୍ବର ମାସରେ ଦୁଇଟିଯାକ ପରୀକ୍ଷାରେ ଆପଣ ମୋତେ ଚାରି ଚାରି ଦେଇଥିଲେ । ଆପଣମାନେ ନିଜର ଔଷଧ ବେପାରଟିକୁ ମଧ୍ୟ ଖୁବ୍ ଭଲ ଭାବରେ ଚଳାଇ ଜାଣିନାହାନ୍ତି । ଆପଣମାନଙ୍କର ସାନ ନିକିତି ଗୁଡ଼ିକ ଆଉ କାମ ଦେଉନାହିଁ । ମୁଁ ଜୁନ୍ ମାସରେ ଯେତିକି ଜାଣିଥିଲି, ସେପ୍ଟେମ୍ବରରେ ତା'ଠାରୁ କମ୍ କିପରି ଜାଣିଲି ?

ଆପଣ ସୁଇଚ୍ ଟିପିଲେ । ସୁଇଚ୍ ଟିପି ଗୋଟିଏ ପିଲାକୁ ବହାର କରିଦେଲେ । ମାତ୍ର, ବସ୍ତୁତଃ, ଆପଣ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଜାଣତରେ ମୋ'ର ଆଲୁଅଟିକୁ ଜଳାଇ ହିଁ ଦେଲେ । ଆପଣମାନଙ୍କର ଓ ଆପଣମାନଙ୍କ ସଂସ୍କୃତି ବିଷୟରେ ମୋ'ର ଆଖି ଖୋଲି ଦେଲେ ।

ସର୍ବପ୍ରଥମ କଥା ହେଉଛି, ଆପଣଙ୍କର ଏକ ସଂଜ୍ଞା ବାହାର କରିବାକୁ ଯାଇ ମୁଁ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ନିର୍ଭୁଲ ଅପମାନଟିଏ ଖୋଜି ବାହାର କରିଛି : ଆପଣମାନେ ଗୋଟାସୁଦ୍ଧା ଉପରଠାଉରିଆ । ଆମେମାନେ ପରସ୍ପରର ତୋଷାମଦ କରୁଥିବା ଏପରି ଗୋଟିଏ ସମୂହ, ଯେଉଁମାନେ କି ପ୍ରକୃତରେ ଅତି ଅଳ୍ପ ସଂଖ୍ୟାରେ ଅଛନ୍ତି ବୋଲି ତିଷ୍ଠି ରହିଛନ୍ତି ।

ପ୍ରତିଶୋଧ : ମୋ ବାପା ଏବଂ ମୋର ଭାଇ ମୋ ସକାଶେ ବଣକୁ ଯାଉଛନ୍ତି । ମୁଁ ବି ପୁଣି ସେହି ବାଟରେ ଯିବାଲାଗି ମୋଟେ ଇଚ୍ଛା କରୁନାହିଁ ଏବଂ, ପୃଥିବୀ ବର୍ତ୍ତମାନ ଯେମିତି ଯାଉଛି, ଠିକ୍ ସେମିତି ଯାଉଥିବ ଓ ମୁଁ ପିଠି ଉପରେ କାଠ ବୋହିବାରେ ଲାଗିଥିବି, ଏପରି କଦାପି ହେବନାହିଁ । ସେପରି ହେଲେ ତ ଆପଣମାନେ ପରମ ସନ୍ତୋଷରେ ରହିଯିବେ ।

ତେଣୁ ମୁଁ ପୁଣି ବାର୍ବିଆନାକୁ ଲେଉଟି ଆସିଲି ଏବଂ ଜୁନ୍ ମାସରେ ଆଉଥରେ ପରୀକ୍ଷା ଦେବାପାଇଁ ଗଲି ।

ଆପଣମାନେ ମୋତେ ପୁନର୍ବାର ଫେଲ୍ କରିଦେଲେ, ସତେ ଯେପରି କେଉଁଠି ଭୂଇଁଟାଏ ଦେଖି ଛେପ ମୁଣ୍ଡାଏ ପକାଇଦେଲେ । ମାତ୍ର ମୁଁ କେବେହେଲେ ନିରସ୍ତ ହୋଇ ରହି ଯିବିନାହିଁ । ମୁଁ ନିଶ୍ଚୟ ଜଣେ ଶିକ୍ଷକ ହେବି ଏବଂ ଆପଣମାନଙ୍କ ଠାରୁ ଜଣେ ଭଲ ଶିକ୍ଷକ ମଧ୍ୟ ହେବି ।

ଦ୍ୱିତୀୟ ପ୍ରତିଶୋଧ : ମୋର ଅନ୍ୟ ପ୍ରତିଶୋଧଟି ହେଉଛି ଏହି ଚିଠି । ଆମେ ସମସ୍ତେ ଏକାଠି ମିଶି ଏହି ଚିଠିଟିକୁ ଲେଖିଛୁ ।

ଏପରିକି ଗିଆନି ମଧ୍ୟ ଏଥିରେ କିଛି କାମ କରିଛି । ତା' ବାପା ବର୍ତ୍ତମାନ ଡାକ୍ତରଖାନାରେ । ବର୍ତ୍ତମାନ ପରି ଗତବର୍ଷ ମଧ୍ୟ ଗିଆନି ଯଦି ଜଣେ ପ୍ରକୃତ ମଣିଷ ପରି କାମ କରିଥାନ୍ତା ! ମାତ୍ର ବର୍ତ୍ତମାନ ସିଏ ଆଉଥରେ ଇସ୍କୁଲ ଯିବାପାଇଁ ଗୁଡାଏ ବିଳମ୍ବ ହୋଇଗଲାଣି । ଏବଂ, ବର୍ତ୍ତମାନ ସିଏ କାମ ଶିଖିବାବେଳେ ଯେତିକି ଭତ୍ତା ପାଉଛି, ତା'ଘରେ ମଧ୍ୟ ତାହାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି । ଯେତେବେଳେ ଗିଆନି ଏହି ଚିଠି ବିଷୟରେ ଶୁଣିବାକୁ ପାଇଲା, ସିଏ ପ୍ରତି ରବିବାର ଦିନ ଆସି ସାହାଯ୍ୟ କରିବ ବୋଲି ତଥାପି କଥା ଦେଇଗଲା ।

ଏବଂ, ଶେଷରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିବି ଗଲା । ଚିଠିଟାକୁ ପଢ଼ିଲା । ମଝିରେ ମଝିରେ ରହିଥିବା ଅତି କଷ୍ଟକର କେତେଟା ଶବ୍ଦ ଓ କେତେଟା ବାକ୍ୟାଂଶକୁ ଚିହ୍ନଟ କରିଦେଲା । ତ୍ରୁଟିର ଆହୁରି କେତୋଟି ସ୍ୱାଦପୂର୍ଣ୍ଣ କଥା ବିଷୟରେ ଆମର ସ୍ମରଣ କରାଇ ଦେଇଥିଲା । ତା କାହାଣୀଗୁଡାକୁ ନେଇ ବ୍ୟଙ୍ଗ କରିବା ନିମନ୍ତେ ସିଏ ଆମକୁ ଅନୁମତି ଦେଲା । ପ୍ରକୃତରେ ସେଇ ହେଉଛି ଏହି ଚିଠିର ପ୍ରଧାନତମ ଲେଖକ ।

ମାତ୍ର, ଆପଣମାନେ ଯେ ଏଥିରୁ ଆଶ୍ୱସ୍ତ ହୋଇ ରହିବାର କୌଣସି କାରଣ ପାଇବେ, ସେକଥା ମୋଟେ ନୁହେଁ । ନିଜ ଆତ୍ମା ଭିତରେ ଆପଣମାନେ ତାକୁ ନିଶ୍ଚୟ ସାଙ୍ଗରେ ଧରି ବୁଲୁଥିବେ । ଗିଆନି ଏବେ ମଧ୍ୟ ନିଜେ ନିଜର କଥାଗୁଡ଼ିକୁ କହିବାପାଇଁ ସମର୍ଥ ହୋଇନାହିଁ ।

ଏ ଚିଠିର ଉତ୍ତର ପାଇଁ ଅପେକ୍ଷା : ବର୍ତ୍ତମାନ ଆମେ ଏକ୍ ଉତ୍ତର ନିମନ୍ତେ ଅପେକ୍ଷା କରୁଛୁ । କୌଣସି ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ନିଶ୍ଚୟ କେହି ଜଣେ ବି ଥିବେ, ଯିଏ କି ଆମପାଖକୁ ଲେଖିବେ :

ସ୍ନେହର ପିଲାମାନେ,

ତୁମେମାନେ ଯେଉଁ ଶିକ୍ଷୟତ୍ରୀଙ୍କ ପାଖକୁ ଚିଠି ଲେଖିଛ, ସବୁ ଶିକ୍ଷକ ଆଦୌ ସେପରି ନୁହନ୍ତି । ତୁମେମାନେ ନିଜେ କଦାପି ଜାତିବାଦୀ ହେବାକୁ ମନ କରିବନାହିଁ ।

ତୁମେମାନେ ଯାହାସବୁ ଲେଖିଛ, ସେଥିରୁ ସବୁଗୁଡ଼ିକ ସହିତ ମୁଁ ଏକମତ ହୋଇ ପାରୁନଥିଲେ ହେଁ, ଆମ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଯେ ଆଦୌ ଯଥେଷ୍ଟ ଭଲ ହୋଇ ପାରିନାହିଁ, ସେକଥା ମୋତେ ଜଣା । କେବଳ ସବୁପ୍ରକାରେ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣତା ହାସଲ କରିଥିବା କୌଣସି ସ୍କୁଲ ହିଁ ନୂଆ ଲେକମାନଙ୍କୁ ଏବଂ ନୂଆ ସଂସ୍କୃତିଗୁଡ଼ିକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ମନା କରିଦେଇ ପାରିବ । ଏବଂ, ଏପରି ପରିପୂର୍ଣ୍ଣତାଯୁକ୍ତ ସ୍କୁଲ ଆଦୌ କେଉଁଠିହେଲେ ନାହିଁ । ତୁମମାନଙ୍କ ସ୍କୁଲ ନୁହେଁ କି ଆମ ସ୍କୁଲଟି ମଧ୍ୟ ନୁହେଁ ।

ତଥାପି, ଯଦି ଶିକ୍ଷକ ହେବାଲାଗି ଇଚ୍ଛା କରୁଥିବା ତୁମମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କେହି ଏଠାକୁ ଆସି ପରୀକ୍ଷା ଦେବେ, ତେବେ ଏଠାରେ ମୋର କେତେଜଣ ସହକର୍ମୀ ଅଛନ୍ତି, ଯେଉଁମାନେ ବି ତୁମମାନଙ୍କ ଲାଗି ଆଖି ବୁଜିଦେବାକୁ ଅବଶ୍ୟ ସମ୍ମତ ହୋଇଯିବେ ।

ଶିକ୍ଷାଶାସ୍ତ୍ର ବିଷୟଟିର ପରୀକ୍ଷାରେ ଆମେ ତୁମମାନଙ୍କୁ କେବଳ ଗିଆନି ବିଷୟରେ ହିଁ ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରିବୁ । ଏବଂ, ଏହି ସୁନ୍ଦର ଚିଠିଟିର ପରୀକ୍ଷାରେ ଆମେ ତୁମମାନଙ୍କୁ କେବଳ ଗିଆନି ବିଷୟରେ ହିଁ ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରିବୁ । ଏବଂ, ଏହି ସୁନ୍ଦର ଚିଠିଟିକୁ ତୁମେମାନେ କିପରି ଲେଖିପାରିଲ, ସାହିତ୍ୟରେ ସେହି କଥାଟିକୁ ପଚାରିବୁ । ଏବଂ, ତୁମ ଜେଜେବାପା ଏବେ ମଧ୍ୟ ବ୍ୟବହାର କରୁଥିବା କେତେକ ପୁରୁଣା ଶବ୍ଦକୁ ଲାଟିନ୍ ପରୀକ୍ଷାରେ ପଚାରିବୁ । ଭୂଗୋଳରେ ଇଂଲଣ୍ଡର ଚାଷୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରଚଳିତ ଥିବା ରୀତିଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟରେ ପ୍ରଶ୍ନ କରିବୁ । ଏବଂ, ଇତିହାସରେ, ପର୍ବତାଞ୍ଚଳରେ ବାସ କରୁଥିବା ଲୋକମାନେ କାହିଁକି ତଳେ ଥିବା ସମତଳ ଅଞ୍ଚଳକୁ ଆସନ୍ତି, ସେହି ପ୍ରଶ୍ନଟିକୁ କରିବୁ । ବିଜ୍ଞାନରେ ତୁମେମାନେ ଆମକୁ ଅଙ୍ଗୁରଗଛର କଟାଡାଳ ବିଷୟରେ କିଛି ତଥ୍ୟ କହିପାରିବ ଏବଂ ଚେରି କୋଳି ହେଉଥିବା ଗଛଟିର ନିର୍ଭୁଲ ନାମଟିକୁ ମଧ୍ୟ କହିବ ।

ଆମେ ଏହି ଚିଠିଟି ନିମନ୍ତେ ଅପେକ୍ଷା କରିଛୁ । ଏ ଚିଠି ଆସିବ ବୋଲି ଆମେ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ଜାଣିଛୁ ।

ଆମର ନୂଆ ଠିକଣାଟି ହେଉଛି :

ରାଗାଜ୍ଜି ଡି. ବାର୍ବିଆନା

ଭିଆ ଡେଲ୍ କୋଲେ ୫୧, କାଲେଞ୍ଜାନୋ - ଫ୍ଲୋରେନ୍ସ, ଇଟାଲି ।

ଲର୍ଡ ବଏଲ୍‌ଙ୍କର ପରବକ୍ତବ୍ୟ

ବାର୍ବିୟାନାର ପ୍ରିୟ ସ୍କୁଲଟି : ପ୍ରଥମେ ପରିଚୟ ଦେବି । ମୁଁ ଆଗେ ବ୍ରିଟିଶ୍ ହାଉସ୍ ଅଫ କମନ୍‌ସ୍‌ର ସଦସ୍ୟ ଥିଲି । ଏକଦା ଶିକ୍ଷାମନ୍ତ୍ରୀ ମଧ୍ୟ ଥିଲି । ପ୍ରାୟ ମୋଟ ଦଶବର୍ଷ ଧରି ମୋ' ରାଜନୀତିକ ଦଳର ପଦାଧିକାରୀ ମୁଖପାତ୍ର ରୂପେ ମୁଁ ଶିକ୍ଷା ବିଷୟରେ ବ୍ରିଟିଶ୍ ପାର୍ଲିଆମେଣ୍ଟରେ କଥା କହି ଆସୁଥିଲି । ବର୍ତ୍ତମାନ ମୁଁ ରାଜନୀତି ଛାଡିଦେଇଛି ଏବଂ ଅଳ୍ପଦିନ ପରେ ଲୀଡ୍‌ସ୍ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର କୁଳପତି ହେବାକୁ ଯାଉଛି । ଇଂଲଣ୍ଡର ଉତ୍ତରକୁ ଏହା ହେଉଛି ଗୋଟିଏ ବୃହତ୍ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ।

ତୁମମାନଙ୍କର ଚିଠିଟି ଦ୍ୱାରା ମୁଁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରଭାବିତ ହୋଇଛି ଏବଂ ତୁମମାନଙ୍କ ପାଖକୁ ମୋର ଏକ ଉତ୍ତର ଲେଖି ପଠାଇବା ପାଇଁ ଇଚ୍ଛା କରୁଛି । ତୁମମାନଙ୍କର ଚିଠି ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆକୁଳ ଭାବରେ, ଏପରିକି କ୍ରୋଧପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଏଭଳି ଏକ ବିଶ୍ୱାସକୁ ବ୍ୟକ୍ତ କରି ଦେଇଛି, ଯାହାକୁ କି ବାରମ୍ବାର ବା ଯେତେ ଦୃଢ ଭାବରେ କହିଲେ ମଧ୍ୟ ତଥାପି ଯଥେଷ୍ଟ ଭାବରେ କୁହା ହୋଇଗଲା ବୋଲି ଆଦୌ ମନେ ହେବନାହିଁ : **ତୁମମାନଙ୍କର ଦେଶରେ ଓ ମୋ ଦେଶରେ ଅତ୍ୟଧିକ ସଂଖ୍ୟାରେ ବାଳକ ଓ ବାଳିକା ମାନଙ୍କୁ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଛାଡି ବାହାରି ଯିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଉଛି ଏବଂ ଏଣେ ସେମାନଙ୍କର ଅନ୍ତର୍ନିହିତ ଯଥାର୍ଥ ଯୋଗ୍ୟତାଗୁଡିକର ଯଥେଷ୍ଟ ବିକାଶ ହୋଇ ପାରୁନାହିଁ** । ସମ୍ପ୍ରତି ଏହାକୁ ହିଁ ପୃଥିବୀ ବିଷୟରେ ଏକ ଅନ୍ୟତମ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସତ୍ୟ ବୋଲି କୁହାଯିବ, ଏବଂ ଏହି କଥାଟି ପ୍ରତି ଲୋକମାନଙ୍କର ଦୃଷ୍ଟି ଆକର୍ଷଣ କରିବାକୁ ମୁଁ ସର୍ବଦା ମୋ'ର ଯଥାସାଧ୍ୟ ଚେଷ୍ଟା କରି ଆସିଛି । ବିଗତ ବାରବର୍ଷ ଭିତରେ ମୋ' ଦେଶରେ ଶିକ୍ଷା ବିଷୟରେ ଯେତେ ଯେତେ ପ୍ରଧାନ ରିପୋର୍ଟ - କ୍ରାଉଥର୍, ରବିନ୍‌ସନ୍, ନିଉସନ୍ ଏବଂ ପ୍ଲାଉଡେନ୍, ବାହାରିଛି ସବୁଟିରୁ ଏହି ଶିକ୍ଷାଟି ହିଁ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଛି । ମାତ୍ର ମୁଁ ଭାବୁଛି, ତୁମମାନଙ୍କର ଏହି ଜଣେ ଶିକ୍ଷକଙ୍କୁ ଚିଠିଟି ସର୍ବୋତ୍ତମ ଭାବରେ ସେହି କଥାଟିକୁ ହୃଦୟଙ୍ଗମ କରାଉଛି ।

ତୁମମାନଙ୍କୁ ଏଇ ଉତ୍ତରଟିକୁ ଲେଖି ପଠାଇବାର ମୋ'ର ଦ୍ୱିତୀୟ କାରଣଟି ହେଉଛି ଯେ, ତୁମେମାନେ ପିଏରିନୋ ବିଷୟରେ ଯାହାସବୁ କହିଛ, ସେଗୁଡ଼ିକରେ ମୋ'ର ବିଶେଷ ଆଗ୍ରହ ରହିଥିଲା । ପିଏରିନୋ ହେଉଛି ଗୋଟିଏ ବ୍ୟବସାୟୀ ଘରର ପିଲା, ଯିଏକି ଅବାଧ ଭାବରେ ଉପର କ୍ଲାସ୍‌କୁ ଉଠି ଚାଲି ଯାଉଥିଲା । ହଁ, ଗିଆନି ବିଷୟରେ ତୁମେମାନେ ଯାହାସବୁ କହିଛ, ସେବିଷୟରେ ମଧ୍ୟ ମୋ'ର ସମାନ ପରିମାଣରେ ଆଗ୍ରହ ଥିଲା - ଦରିଦ୍ର ବାପାମାଆଙ୍କର ପିଲାଟିଏ, ଯାହା

ନିମନ୍ତେ କି ଏକ 'ପୂର୍ଣ୍ଣ ସମୟ'ର ଅଧିକ ଶିକ୍ଷାର ସର୍ବାଧିକ ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି । ଗିଆନିର ସଂସ୍କୃତିରୁ ବିଚ୍ଛିନ୍ନ ହୋଇ ରହିବାଦ୍ୱାରା ଶିକ୍ଷାଗତ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ପିଏରିନୋ ଯେପରି ବଞ୍ଚିତ ହୋଇ ରହିଯାଉଛି, ସେଇଟକୁ ଦର୍ଶାଇ ଦେଇ ତୁମେମାନେ ଠିକ୍ କରିଛ ବୋଲି ମଧ୍ୟ ମୁଁ ଭାବୁଛି । ସମାଜରେ ଅଧିକ ସୁବିଧା ଭିତରେ ରହିଥିବା ଏକ ସଂଖ୍ୟାଲଘୁ ଶ୍ରେଣୀର ଶିକ୍ଷା ଯଦି ସେମାନଙ୍କୁ ସମ୍ଭବତଃ ଦାର୍ଶନିକ ସିସେରୋଙ୍କ ବିଷୟରେ ଆଦୌ କିଛିହେଲେ ଶୁଣିନଥିବା ଅଥଚ, ତୁମେମାନେ ଯାହାକୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ କହିଛ, 'ମାଇଲ୍ ମାଇଲ୍ ଆକ୍ରାନ୍ତରେ ସେମାନଙ୍କ ଉପତ୍ୟକାଟିର ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକୁ ଶୁଣି ପାରୁଥିବା ପିଲାମାନଙ୍କ ସହିତ ଘନିଷ୍ଠ ସମ୍ପର୍କରେ ଆସିବାକୁ କୌଣସି ସୁଯୋଗ ନଦେଉଥାଏ, ତେବେ ଏକ ଶିକ୍ଷା ହିସାବରେ ତାହାର ଫଳପ୍ରଦତ ଅବଶ୍ୟ ଊଣା ହୋଇ ଯାଇଥାଏ । ଅତିରିକ୍ତ ପରିମାଣରେ ନିର୍ବାଚନଭିତ୍ତିକ ହୋଇ ରହିଥିବା ଶିକ୍ଷା, ତୁମମାନଙ୍କର ନିଜ ଭାଷାରେ 'ଦରିଦ୍ର ମାନଙ୍କୁ ଆପଣାକୁ ଅଭିବ୍ୟକ୍ତ କରିବାର ସାଧନ ଗୁଡ଼ିକରୁ ବଞ୍ଚିତ' କରି ରଖିଥାଏ । ଏବଂ, ଯାବତୀୟ ବ୍ୟାପାର ପ୍ରକୃତରେ ଯେଉଁଭଳି ସ୍ଥିତିରେ ରହିଛି, ତାହା ଧନୀମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ତାହାକୁ ଜାଣିବାରୁ ବଞ୍ଚିତ କରି ରଖେ । ଅତ୍ୟନ୍ତ କଠୋର ଭାବରେ ନିର୍ବାଚନଭିତ୍ତିକ ହୋଇ ରହିଥିବା ଏକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ବିରୁଦ୍ଧରେ ତୁମେମାନେ ଯେ ଏପରି ବଳିଷ୍ଠ ଭାବରେ ଯୁକ୍ତିଗୁଡ଼ିକୁ ବାଢ଼ି ପାରିବ, ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଭାବରେ ମୋତେ ତାହା ଅତ୍ୟନ୍ତ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ବୋଲି ଲାଗିଲା ।

ଚିଠିର ଏକ ଉତ୍ତର ଲେଖିବାର ମୋର ତୃତୀୟ କାରଣଟି ହେଲା, ଏକ ଲେଖା ହିସାବରେ ତୁମମାନଙ୍କର ଏହି ଚିଠିଟି ଗୁଣାତ୍ମକତା ଏବଂ ଫଳପ୍ରଦତା ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଯେପରି ଉପାଦେୟ ହୋଇଛି, କେବଳ ସେଥିଲାଗି ମଧ୍ୟ ମୁଁ ତୁମମାନଙ୍କୁ ଅଭିନନ୍ଦନ ଜ୍ଞାପନ କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରୁଛି । ବିଦ୍ୟାଳୟର ଶିକ୍ଷା କିପରି ଅଧିକ ଭଲ ହୋଇପାରିବ, ଅବଶ୍ୟ ତୁମେମାନେ ସେହି ବିଷୟରେ ବ୍ୟାକୁଳତା ପ୍ରକାଶ କରିଛ, ଚିଠିଟାକୁ କିପରି ସାହିତ୍ୟିକ ଲାଳିତ ସହିତ ଲେଖିବ, ସେବିଷୟରେ କୌଣସି ଚିନ୍ତା କରିନାହିଁ । ମାତ୍ର, ଯେପରି ସ୍ପଷ୍ଟ ଏବଂ ଯଥୋଚିତ ଭାଷାରେ ତୁମେମାନେ ଭାଷାଟିକୁ ବ୍ୟବହାର କରିଛ, ତାହାହିଁ ତୁମମାନଙ୍କର ବିଚାରର ସ୍ପଷ୍ଟତା ବିଷୟରେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ପରିଚୟ ଦେଇଯାଉଛି । ଏବଂ, ତୁମମାନଙ୍କ କଥାରେ ରହିଥିବା ଯାବତୀୟ ଦଂଶନ ସତ୍ତ୍ୱେ, ତୁମେମାନେ ଆଦୌ ଏପରି କିଛି କହିନାହଁ, ଯାହାକୁ କି ତୁମେମାନେ ବୁଦ୍ଧିଯୁକ୍ତ ଯୁକ୍ତି ଏବଂ କଠୋର ବିଶ୍ଳେଷଣ ଦ୍ୱାରା ପରିପୁଷ୍ଟ କରିବାଲାଗି ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇନାହଁ ।

ଏଥିରେ ଏପରି ଅନେକ ବିଷୟ ରହିଛି, ଯାହାକୁ ନେଇ ମୁଁ ତୁମମାନଙ୍କ ସହିତ କେତେ ଆଲୋଚନା କରି ପାରନ୍ତି । ମୋତେ ଖୁସୀ ଲାଗୁଛି ଯେ, ମଧ୍ୟ-ବିଦ୍ୟାଳୟର

ଶିକ୍ଷାରେ ପାଠ୍ୟରୂପେ କଣସବୁ ରହିବା ଉଚିତ - 'ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ ସେହି ଶିକ୍ଷାକୁ ଉପଲବ୍ଧ କରାଇବା' ବିଷୟରେ ଆମେ କହିବା ସମୟରେ ପ୍ରକୃତରେ କ'ଣ ସବୁ ବୁଝୁ, - ତୁମେମାନେ ବହୁ ପୃଷ୍ଠା ଧରି ତାହାର ଆଲୋଚନା କରିଛ । ଇଟାଲିର ସ୍କୁଲମାନଙ୍କରେ ରହିଥିବା ନାନା ବିଫଳତାକୁ ତୁମେମାନେ ଯେପରି ପରିସଂଖ୍ୟାନ ଦ୍ୱାରା ବିଶ୍ଳେଷଣ କରିଛ, ଉଦାହରଣ ଏବଂ ଆରେଖ ଦେଇ ବୁଝାଇ ଦେଇଛ, ତାହା ଭିତରେ ଯେ ଇଟାଲିଆନ୍ ଫିଜିକାଲ୍ ସୋସାଇଟିର ବିଶେଷ ପୁରସ୍କାରଟି ହାସଲ କରିବାର ଅବଶ୍ୟ ଯୋଗ୍ୟତା ରହିଛି ତା ନୁହେଁ, ଆଧୁନିକ ସଂଖ୍ୟାସମ୍ବନ୍ଧୀୟ କୌଶଳଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟରେ କିଛି ଶିକ୍ଷା କରିବାଲାଗି ସବୁ ପିଲାଙ୍କୁ ସୁଯୋଗ ଦିଆଯାଉ ବୋଲି ମୁଁ ଏବଂ ଆହୁରି ବହୁ ବ୍ୟକ୍ତି ଯାହା କହିଆସୁଛୁ, ତାହା ସେଇଟିର ଔଚିତ୍ୟକୁ ପ୍ରମାଣ କରିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ ମଧ୍ୟ କରୁଛି । ଆମ ସମାଜର ବିଭିନ୍ନ କ୍ରିୟାଶୀଳତା ବିଷୟରେ ପ୍ରୟୋଗ କରିବାକୁ ଏବଂ ବୁଝିବାକୁ ପ୍ରକୃତରେ ଇଚ୍ଛା କରୁଥିବା କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ମୋ'ଦେଶର ଜଣେ ଅର୍ଥନୀତିଶାସ୍ତ୍ରର ପ୍ରଫେସର 'ମନୁଷ୍ୟ ବିକଶିତ କରି ଆଣିଥିବା ବିଶ୍ଳେଷଣାତ୍ମକ ଚିନ୍ତାର ପ୍ରଧାନ କୌଶଳ ଗୁଡ଼ିକ ସହିତ ପରିଚିତ ହେବା ଦ୍ୱାରା ଏକ ବିପୁଳ ଲାଭ' ବୋଲି ଯାହାକୁ କହିଛନ୍ତି, ତାହାକୁ କଦାପି ଉପେକ୍ଷା କରି ପାରିବନାହିଁ ।

ତୁମମାନଙ୍କର ବିଚାର ସହିତ ପଭୂତ ସହାନୁଭୂତି ଥିବା କେତେ ଅଧିକ ସଂଖ୍ୟାରେ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଯେ ଇଂଲଣ୍ଡରେ ରହିଛି, ସେକଥା ଜାଣି ତୁମକୁ ଖୁସୀ ଲାଗିବ, ବିସ୍ମିତ ମଧ୍ୟ ଲାଗିବ । ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ, ମୁଁ ଭାବୁଛି ଯେ ଆମ ଦେଶର ଅଧିକାଂଶ ଶିକ୍ଷକ ଏବଂ ଅଧିକ ସୁନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳର ଶିକ୍ଷକମାନେ ଅଙ୍ଗୁରଗଛର କଟାଡାଳ ବିଷୟରେ ଶୁଣିବାକୁ ନିଶ୍ଚୟ ଆଗ୍ରହ ପ୍ରକାଶ କରିବେ ଅଥବା, ଚେରି ଫଳ ଫଳୁଥିବା ଠିକ୍ ଗଛଟିର ନାମ ଜାଣିବାପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଆଗ୍ରହୀ ହେବେ । ଏକ ଦ୍ୱିତୀୟ ଭାଷା ବ୍ୟବହାର କରିବା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅଗ୍ରଗତି କରିବାରେ ବାଳକ ଓ ବାଳିକାମାନଙ୍କୁ ଉତ୍ସାହିତ କରିବାକୁ ହେଲେ ଅନ୍ୟ ଦେଶମାନଙ୍କୁ ପରିଭ୍ରମଣରେ ଯିବା ଯେ କେତେ ଉପଯୋଗୀ, ବହୁ ଶିକ୍ଷକ ମୋ ଆଗରେ ସେକଥା ବର୍ଣ୍ଣନା କରି କହିଛନ୍ତି । ପୁନଶ୍ଚ, ଇଂରାଜୀ କିମ୍ବା ଇଟାଲୀୟ ଭାଷାରେ ଭଲ ଗଦ୍ୟ ରଚନାମାନ ଲେଖିବାକୁ ହେଲେ ଲୋକମାନେ ଯେ ସେମାନଙ୍କର ପତ୍ୟକ୍ଷ ଓ ବାସ୍ତବ ଅନୁଭବଗୁଡ଼ିକୁ ଲେଖିବା ଉଚିତ ବୋଲି ତୁମେମାନେ ଯେଭଳି ମତ ବ୍ୟକ୍ତ କରିଛ, ତାହାସହିତ ମଧ୍ୟ ଅନେକ ଶିକ୍ଷକ ଏକମତ ହେବେ । ଇତିହାସ ବିଷୟରେ କହିବାକୁ ଗଲେ, ମୋ ଦେଶର ବିଦ୍ୟାଳୟ ମାନଙ୍କ ପାଖରେ ବହିସବୁ କିଣି ପାରିବା ସକାଶେ ପ୍ରାୟ ଯଥେଷ୍ଟ ପଇସା ନଥାଏ ସତ, ମାତ୍ର ମୁଁ ତଥାପି ଅନୁମାନ କରିପାରିବି ଯେ,

ମାତ୍ର କେତୋଟି ଧାଡ଼ୀ ଭିତରେ ଗାନ୍ଧୀଙ୍କର ସବୁ କଥାକୁ ସାରିଦେବାର ଭୁଲଟିକୁ ନିଶ୍ଚୟ ଖୁବ୍ କମ୍‌ସଂଖ୍ୟକ ଇତିହାସ ପୁସ୍ତକ ହିଁ କରିବେ ଏବଂ, ଯଦି ସେମାନେ ତାହା କରନ୍ତି, ତେବେ ଆହୁରି କମ୍‌ସଂଖ୍ୟକ ଶିକ୍ଷକ ସେଗୁଡ଼ିକୁ କିଣିବାଲାଗି ଇଚ୍ଛା କରିବେ ।

ଚିଠି ଭିତରେ ଥିବା ଗୋଟିଏ ବାକ୍ୟ ମୋତେ ବିଶେଷ ଭାବରେ କୌତୂହଳରେ ଆଣି ପକାଇଦେଲା : ''କେବଳ ନିଜ ପାଇଁ ହିଁ ଯେତେବେଳେ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିର ସାଂସ୍କୃତିକ ଆଗ୍ରହଗୁଡ଼ିକ ନଥିବ, ସେତେବେଳେ ଯାଇ ସିଏ ନିଜକୁ ଜଣେ ଶିକ୍ଷକ ବୋଲି କହିପାରିବ ।'' ମୋ ନିଜର ପ୍ରବୃତ୍ତିଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରେରିତ ହୋଇ ମୁଁ ଅନୁଭବ କରୁଛି ଯେ, 'ଏକାକୀ ରହିବାର ଯେମିତି ସୁପରିଣାମ' ରହିଛି, 'ସମାଜ ଭିତରେ ରହିବାର ମଧ୍ୟ ସେହିପରି ସୁପରିଣାମ'ମାନ ରହିଛି । ଏବଂ, ତୁମେମାନେ ଯେପରି ଉଚିତ ଭାବରେ ଜୋର୍ ଦେଇ କହିଛ, ଯଦି ଜଣେ ଶିକ୍ଷକ ନିଜର କର୍ମକ୍ଷେତ୍ରରେ କଠିନ ପ୍ରୟାସ କରୁଥିବେ, ତେବେ ଅନ୍ୟ ଯେକୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ପରି ସିଏ ମଧ୍ୟ ନିଜର ବଳକା ସମୟରେ କାହିଁକି ତା' ନିଜର ସାଂସ୍କୃତିକ ଆଗ୍ରହଗୁଡ଼ିକୁ ଯେ ଉପଭୋଗ ନକରି ପାରିବ, ମୁଁ ତାହାର କୌଣସି କାରଣ ଦେଖି ପାରୁନାହିଁ । ଆମ ଭିତରୁ କେତେକ ଏପରି ବ୍ୟକ୍ତି ଅଛନ୍ତି, ଯେଉଁମାନେ କି ସମ୍ଭବ ହେଲେ ଦିନର ଅଳ୍ପ କିଛି ସମୟ ଏକାକୀ ଅତିବାହିତ କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରିବେ ଏବଂ ମୁଁ ଭାବୁଛି ଯେ, ବାଖ୍‌ଙ୍କର ସଙ୍ଗୀତ ଶୁଣିବ ବୋଲି ତୁମ କ୍ଲାସ୍‌ର ଯେଉଁ ଝିଅଟି ନିଜ କୋଠରୀର କବାଟ ବନ୍ଦ କରି ଏକାକୀ ରହିବାକୁ ଚାହୁଁଛି, ତୁମେମାନେ ତା' ପ୍ରତି ପ୍ରକୃତରେ ଭାରି ନିର୍ଦ୍ଦୟ ବିଚାର କରିଛ । ଅବଶ୍ୟ ମୁଁ ହୃଦୟଙ୍ଗମ କରିପାରୁଛି ଯେ, ''ଜ୍ଞାନ କେବଳ ବିତରଣ କରିଦେବା ସକାଶେ'' ବୋଲି ତୁମେମାନେ କରିଥିବା ଉକ୍ତିଟିରେ ଏକ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସତ୍ୟ ଅନ୍ତର୍ନିହିତ ହୋଇ ରହିଛି । କାରଣ, ସେହି କଥାଟି ସ୍ମରଣ କରାଇ ଦେଉଛି ଯେ, ଜ୍ଞାନର ଅର୍ଜନ ପାଇଁ ଜ୍ଞାନର ଅଧ୍ୟୟନ ନୁହେଁ, *ପିଲାମାନଙ୍କୁ ବିତରଣ କରିଦେବା ସକାଶେ ହିଁ* ଯାହା ଅର୍ଜନ କରାଯାଏ, ଶିକ୍ଷକ-ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଆଖର ତାହାରି ସହିତ ହିଁ ନିଜକୁ ସଂପୃକ୍ତ କରି ରଖିଥାଏ ।

ତୁମମାନଙ୍କ ଚିଠିରେ ଅନ୍ତର୍ଦୃଷ୍ଟିର ଝଲକମାନ ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ ରହିଛି । ସେଗୁଡ଼ିକ ବେଶ୍ ଉତ୍ତେଜକ, ଏବଂ ବେଳେ ବେଳେ ବହୁତ ଅସ୍ୱସ୍ତିକାରକ ଲାଗୁଛନ୍ତି । ''ଜଣେ ଶ୍ରମିକ ସହିତ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେଉଥିବା ସମୟରେ ତୁମର ସବୁକିଛି ଖାଲି ଭୁଲ ହିଁ ହେବାରେ ଲାଗିଥାଏ : ଯେଉଁ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକୁ ବ୍ୟବହାର କର, ଯେଉଁପରି କଣ୍ଠରେ କଥା କହୁଥାଅ, ଏପରିକି ଉପହାସ ଛଳରେ ଯାହାସବୁ ପ୍ରୟୋଗ କରୁଥାଅ ।'' ଜଣେ ପିଏରିନୋ ହିସାବରେ ଜୀବନ ଆରମ୍ଭ କରିଥିବା ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିରୂପେ ମୁଁ ଏହି

ମନ୍ତବ୍ୟଟି ଭିତରେ ରହିଥିବା ନ୍ୟାଯ୍ୟ କଥାଟିକୁ ସ୍ୱୀକାର କରିନେଉଛି, ମୁଁ କେବଳ ଏତିକି କହିବି ଯେ, କୌଣସି ପରିହାସ ବା ବିଦ୍ରୂପ ନକରିବା ନିମନ୍ତେ ହିଁ ମୋ' ପାଖରେ ସାଧାରଣତଃ ଉଚିତ ବିବେକଟି ରହିଥାଏ । ଅବଶ୍ୟ, ଭାବର ଆଦାନପ୍ରଦାନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ରହିଥିବା ଏହି ଅସୁବିଧାଟି ଆମ ସାମ୍ପ୍ରତିକ ସମାଜରେ କେବଳ ଅନୁଲମ୍ବ ଭାବରେ ଯେ ଦୃଷ୍ଟିଗୋଚର ହୋଇଥାଏ ଏବଂ କେବଳ ଉଚ୍ଚ ବେତନ ପାଉଥିବା ଶ୍ରେଣୀଗୁଡ଼ିକ ଏବଂ ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କର ମଧ୍ୟରେ ଭାବର ଆଦାନପ୍ରଦାନ ବେଳେ ଅସୁବିଧା ସୃଷ୍ଟି କରେ ତା' ନୁହେଁ, ମୋ' ଦେଶରୁ ଏକ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ନେଇ କହିଲେ, ଏକ ସମ୍ଭ୍ରାନ୍ତଶ୍ରେଣୀୟ ଲଣ୍ଡନ ସାପ୍ତାହିକ ପତ୍ରିକାର ସମ୍ପାଦକୀୟ ସ୍ତମ୍ଭର ଲେଖକ ଓ ପଶ୍ଚିମ-ମଧ୍ୟ ଇଂଲଣ୍ଡର ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଏନକ୍ ପାଓ୍ୱେଲ୍‌ଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଭାବ-ଆଦାନପ୍ରଦାନର କ୍ଷେତ୍ରରେ ମଧ୍ୟ ଏହା ସମାନ ଭାବରେ ଅସୁବିଧା ସୃଷ୍ଟି କରିପାରେ ।

ନିଜର ସର୍ବଶେଷ ବିଚାର ସମୟରେ ''ମୁଁ କୌଣସି ଜଣେ ଗୋରା ଲୋକଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ବିଶ୍ୱାସ କରି ପାରିବି ନାହିଁ'' ବୋଲି ଘୋଷଣା କରିଥିବା ଷ୍ଟାକ୍‌ଲି କାର୍‌ମାଇକେଲ୍‌ଙ୍କ ବିଷୟରେ ତୁମମାନଙ୍କର ମନ୍ତବ୍ୟ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ହୋଇଛି । ''କାର୍‌ମାଇକେଲ୍ ଯାହା କହିଛନ୍ତି, ଯଦି ସେଥିରେ ତରୁଣ ଗୋରା ଲୋକଟିଏ (କଳା ଲୋକଙ୍କର ଆନ୍ଦୋଳନକୁ ସମର୍ଥନ କରି ଯିଏ ସମସ୍ତ ଜୀବନ ଉତ୍ସର୍ଗ କରିଛନ୍ତି) ଅପମାନିତ ବୋଧ କରିବ, ତେବେ କାର୍‌ମାଇକେଲ୍ ଅବଶ୍ୟ ଠିକ୍ କଥା କହିଛନ୍ତି । ଯଦି ସେ ସତକୁ ସତ ଗୋରାମାନଙ୍କର ପକ୍ଷରେ ଥାଆନ୍ତି, ତେବେ ସେହି ତରୁଣ ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ସେହି କଥାଟିକୁ ଅବଶ୍ୟ ବରଦାସ୍ତ କରିନେବାକୁ ହେବ, ବାଟ ଛାଡିଦେବାକୁ ହେବ ଏବଂ ତଥାପି ଆଗପରି ଭଲ ପାଇବାକୁ ହେବ ।'' ଏହି କଥାରେ ତୁମମାନଙ୍କ ସହିତ ମୁଁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଏକମତ; - ବସ୍ତୁତଃ ତୁମମାନଙ୍କର ଏହି ମନ୍ତବ୍ୟଟି ହିଁ, ମୋତେ ଆଉ ସବୁକିଛି ଠାରୁ ଅଧିକ ପରିମାଣରେ ତୁମମାନଙ୍କ ନିକଟକୁ ଲେଖିବା ପାଇଁ ଇଚ୍ଛା କରିବାରେ ପ୍ରେରିତ କରିଥିଲା । ଜାତି ଜାତି ମଧ୍ୟରେ ରହିଥିବା ସମ୍ବନ୍ଧଗୁଡିକର କ୍ଷେତ୍ରରେ, ମୋତେ ଏହି କଥାଟି ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ବୋଧ ହେଉଛି ଯେ, ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିର ଅଙ୍ଗୀକାରବଦ୍ଧତା କଦାପି 'ସହିଷ୍ଣୁତା', ବଦାନ୍ୟତା କିମ୍ବା ତୁମକୁ ଜଣେ ଗୋରା ଉଦାରତାବାଦୀ ବୋଲି କହି ଲୋକେ ପ୍ରଶଂସା କରିବେ ବୋଲି କୌଣସି ଅଭିଳାଷ ପ୍ରଭୃତି ଏକ ଅସ୍ପଷ୍ଟ ବିଶ୍ୱାସ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରେରିତ ହେଉଥିବା ଆଦୌ ଉଚିତ ନୁହେଁ । ଆମ ସମାଜ ସମସ୍ତଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ଏକ ଅଧିକ ନ୍ୟାୟ-ପରିଚାଳିତ ସମାଜ ହୋଇ ରହିବା ଉଚିତ (କେବଳ ଏକ ଅପେକ୍ଷାକୃତ ଅଧିକ ସହନଶୀଳ ସମାଜ ନୁହେଁ) ବୋଲି ଯଦି ଆମେ ପ୍ରକୃତରେ

ଗୁରୁତ୍ୱର ସହିତ ଚିନ୍ତା କରୁଥାଉ, ତେବେ, ଅନ୍ୟ ଲୋକମାନେ, ସେମାନେ କଳା ବା ଗୋରା ଯାହା ହୋଇଥାନ୍ତୁ ପଛକେ, ଆମ ବିଷୟରେ କ'ଣ କହିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରୁଛନ୍ତି, ସେଗୁଡ଼ିକର ନିର୍ବିଶେଷରେ ଆମେ ଯାହାକିଛି କରିପାରିବା, ତାହା ଅବଶ୍ୟ କରିବା ଉଚିତ ।

ତୁମମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଲିଖିତ ଚିଠିରେ କ୍ରୋଧ ରହିଛି; ମାତ୍ର ସେହି ଚିଠି ଆଦୌ କୌଣସି ହାଲୁକା କଥା ନକରି ପରିପକ୍ୱ ଭାବନାର ହିଁ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରୁଛି ଏବଂ, ମନୁଷ୍ୟ ମନୁଷ୍ୟ ଭିତରେ ଏକ ସୁସଂସ୍କୃତ ସମ୍ବନ୍ଧ ସ୍ଥାପନର ପଥରେ ରହିଥିବା ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ଗୁଡ଼ିକୁ ଅଧିକ ଫଳପ୍ରଦ ଭାବରେ ହ୍ରାସ କରିଦେଇ ପାରୁଥିବା ଏକ ଶିକ୍ଷାଗତ ବ୍ୟବସ୍ଥାରୁ ଆମେ ସମସ୍ତେ ଲାଭ କରି ପାରୁଥିବା ଲାଭଗୁଡ଼ିକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶିତ କରି ଦେଖାଇ ଦେଉଛି । ଏବଂ, ଚିଠିର ସ୍ୱରଟି ଯେତେ ଯାହା ଟେଢ଼ା ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ, ତୁମେମାନେ ଚିଠିଟକୁ ଏକ ଆଶାପୂର୍ଣ୍ଣ ବ୍ୟଞ୍ଜନା ଦେଇ ଶେଷ କରିଛ, - ଏହି ଆଶାଟିକୁ ପୋଷଣ କରିଛ ଯେ, ପଦସ୍ଥ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ସେହି ଚିଠିଟିର ଉତ୍ତର ଦେଇ ଅବଶ୍ୟ ସ୍ୱୀକାର କରିବେ ଯେ, ''ସବୁ ଦିଗରୁ ପୂର୍ଣ୍ଣତା ଲାଭ କରିଥିବା ବିଦ୍ୟାଳୟଟିଏ ପ୍ରକୃତରେ କେଉଁଠାରେ ବି ନାହିଁ - ଆମ ସ୍କୁଲସବୁ ନୁହେଁ କି ତୁମଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟ ନୁହେଁ । ''ଅବଶ୍ୟ, ଏହି କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଯଦି ଜଣେ ଯଥାର୍ଥ ବ୍ୟକ୍ତି ହୋଇଥାଏ, ତେବେ ସିଏ ନିଶ୍ଚୟ ସମ୍ଭବତଃ ଗିଆନି ପରି ନୁହେଁ ମାତ୍ର ଜଣେ ପିଏରିନୋ ପରି ହିଁ ନିଜର ଜୀବନ ଆରମ୍ଭ କରିଥିବ, ଜଣେ ପିଏରିନୋ ପରି, ଯିଏକି ନିଜର ଶିକ୍ଷାଜୀବନ ମଧ୍ୟରେ ରହିଥିବା ଦୋଷଗୁଡ଼ିକୁ ସ୍ୱୀକାର କରିବାକୁ ସମର୍ଥ ହୋଇଥାଏ । ଯେତେବେଳେ ସିଏ ତୁମମାନଙ୍କୁ ''ତୁମେମାନେ ନିଜେ କଦାପି ଜାତିବାଦୀ ହେବନାହିଁ ଟି'' ବୋଲି କହି ସତର୍କ କରି ଦେଉଥିବ, ସେତେବେଳେ ତୁମେମାନେ ତା କଥାକୁ ମଧ୍ୟ ଶୁଣିବାଲାଗି ଯେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଥିବ, - ଏହାହିଁ ତୁମମାନଙ୍କ ସୁନ୍ଦର ଚିଠିଟିର ଏକ ଯୋଗ୍ୟ ଉପସଂହାର ହିଁ ହେବ ।

ତୁମମାନଙ୍କର ବିଶ୍ୱସ୍ତ
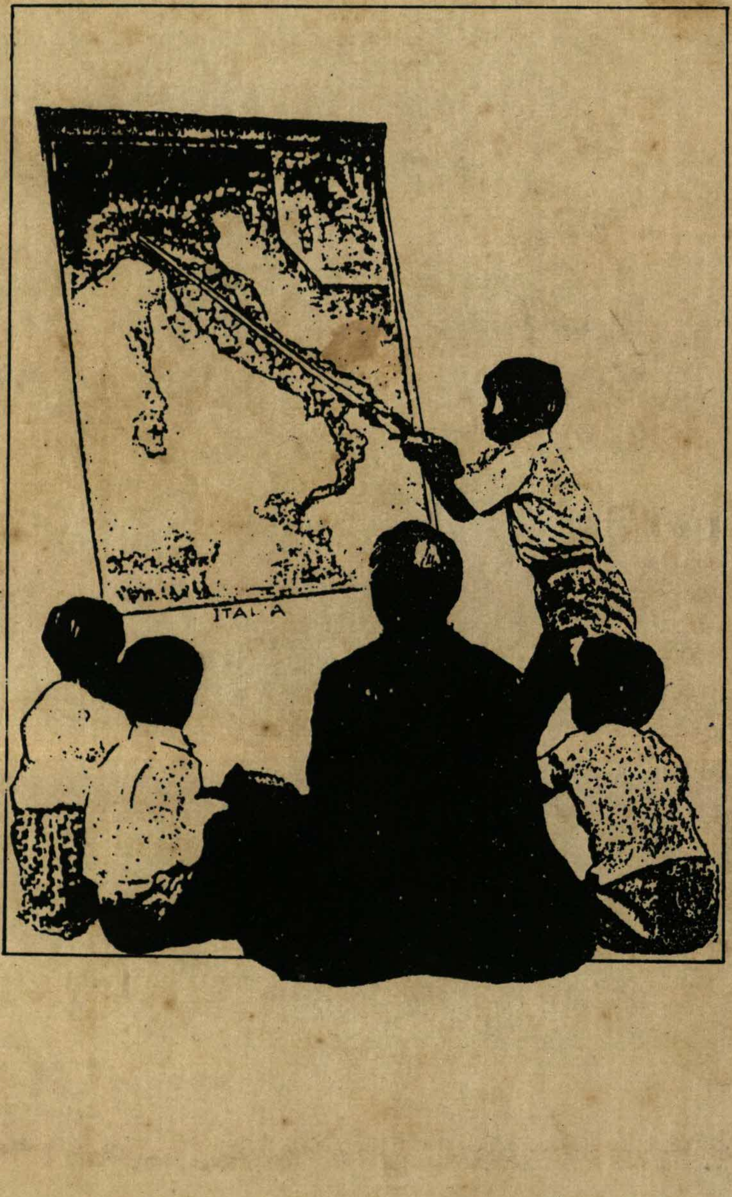
ଏଡ୍ୱାର୍ଡ଼ ବଏଲ୍